

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

תמצית דוח כספי

ליום 30.9.2011

(בלתי מבוקר)

29 בנובמבר 2011

**בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)**

תוכן העניינים

עמוד

	1. דוח הדירקטוריון
	א. ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה
2	- תיאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית
3	- השליטה בבנק
7	- אמצעים הונניים ועיסקאות במניות הבנק
10	- חלוקת דיבידנדים
11	- נתונים עיקריים בקבוצת לאומי
	ב. מידע אחר
12	- התפתחויות עיקריות במשק
19	- סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות
26	- מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
28	- גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
	ג. תיאור עסקי הקבוצה לפי מגזרים ותחומי פעילות
30	- התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס
43	- המבנה והתפתחות של הנכסים וההתחייבויות
64	- מגזרי הפעילות בקבוצה
101	- פעילות חברות מוחזקות עיקריות
103	- פעילות חוץ-בנקאית של חברות כלולות
104	- חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
130	- מצב ההצמדה ומצב הנזילות
132	- הוראות באזל
136	- הליכים משפטיים
	ד. נושאים נוספים
137	- לאומי למען הקהילה
138	- המבקר הפנימי
138	- בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
	2. סקירת ההנהלה
141	- שיעורי הכנסה והוצאה
148	- חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
152	- סיכון אשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
155	- חשיפה למדינות זרות
159	3. הצהרת המנכ"ל הראשי
160	הצהרת החשבונאי הראשי
	4. תמצית דוחות כספיים
161	- דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים
162	- תמצית מאזן - מאוחד
163	- תמצית דוח רווח והפסד - מאוחד
164	- תמצית דוח על השינויים בהון העצמי - מאוחד
170	- תמצית דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד
173	- באורים לתמצית הדוחות הכספיים - מאוחדים

א. ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2010. פרט לאמור בביאור 1. בדוח הכספי ליום 30 בספטמבר 2011, יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2010.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה (מאזניים וחוץ מאזניים*) הסתכמו בסוף ספטמבר 2011 בכ-881 מיליארד ש"ח לעומת 889 מיליארד ש"ח בסוף 2010, ירידה בשיעור של כ-0.9% הנובעת בעיקר מירידה בשוק ההון שקווצה חלקית על ידי גידול בפעילות.

תיאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית

* סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות, שווי ניירות ערך שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות, יתרות הקופות של לקוחות מיועצים, קופות גמל ופנסיה וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמורת.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (להלן הרווח הנקי) הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-1,273 מיליון ש"ח לעומת 1,838 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 30.7%, וברביע השלישי של 2011 בסך 155 מיליון ש"ח לעומת 606 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 74.4%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-1,271 מיליון ש"ח לעומת 1,652 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.1%. הירידה ברווח הנקי מפעולות רגילות בסך 381 מיליון ש"ח מבטאת את השינויים החדים בשוקי ההון אשר תוצאותיהן העיקריות היו, רישום ירידת ערך בהשקעה במניות פרטנר בסך כ-239 מיליון ש"ח נטו וגידול בהוצאות השכר הנובעת מהפרשות לכיסוי ההפסדים בקופות לפיצויים ותגמולים בסך כ-381 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. מאידך, הגידול ברווח המימוני קיזז חלקית את ההשפעות הנ"ל.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם ברביע השלישי של 2011 ב-156 מיליון ש"ח לעומת 606 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 74.3%. הירידה ברווח הנקי מפעולות רגילות בסך 450 מיליון ש"ח נובעת בעיקר מרישום ירידת ערך בסך 239 מיליון ש"ח נטו בגין ההשקעה במניות פרטנר, גידול בהוצאות השכר בסך 254 מיליון ש"ח לפני השפעת המס כתוצאה מהפסדים בקופות הפיצויים והתגמולים, גידול בהוצאה בגין הפסדי אשראי בסך 332 מיליון ש"ח לפני השפעת המס וקיטון ברווח מפעולות מימון בסך 154 מיליון ש"ח לפני השפעת המס. מאידך הגידול בתרומת חברות הכלולות, קיזז חלקית את ההשפעות הנ"ל.

הרווח הנקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתשעת החודשים הראשונים של 2011 היה 0.86 ש"ח לעומת 1.25 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ו-0.11 ש"ח ברביע השלישי של השנה לעומת 0.41 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ו-1.58 ש"ח בכל שנת 2010.

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 30 ביוני 2011 כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל חלקה של קבוצת לאומי בסך המערכת הבנקאית היה כדלהלן:

31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	30.6.2011	
באחוזים						
30.1	30.0	29.3	29.6	29.3	29.3	סך כל הנכסים
29.8	29.7	29.1	28.3	28.9	28.8	אשראי לציבור, נטו
30.5	30.2	29.8	29.9	29.5	29.5	פיקדונות הציבור
(2) 27.5	37.9	(1) 1.5	35.0	30.4	27.9	רווח מפעולות רגילות לפני מס
(2) 25.6	38.4	(3) -	35.8	29.8	27.9	רווח מפעולות רגילות לאחר מס

(1) לאחר נטרול הפסדי בנק הפועלים.

(2) הירידה בחלק הקבוצה נובעת בעיקר מהיקף הוצאות השכר החריגות שכמחציתן נבעו מההפרטה.

(3) הפסד מפעולות רגילות לאחר מס.

מדינת ישראל הפכה לבעלת מניות בבנק ביום 31 באוקטובר 1993, מכוח הסדר המניות הבנקאיות וחוק המניות הבנקאיות שבהסדר (הוראת שעה), התשנ"ד-1993 ("חוק המניות הבנקאיות"). על פי הקבוע בחוק המניות הבנקאיות, העברת מניות הבנק למדינה ושימוש בזכויות מכוחן לפי חוק זה לא טעונים היתר לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

ביום 30 בספטמבר 2011 וביום 24 בנובמבר 2011 החזיקה המדינה ב-6.028% מההון המונפק וב-6.46% מזכויות ההצבעה בבנק, וזאת בעקבות מכירת 5% מההון המונפק ומזכויות ההצבעה בבנק על ידי המדינה ביום 19 בינואר 2011 (ראה "מכירת מניות הבנק על ידי המדינה" להלן), וכן מכירת כ-0.43% מההון המונפק ומזכויות ההצבעה בבנק על ידי המדינה לעובדי הקבוצה ביום 17 במאי 2011 (ראה "מכירת מניות לעובדים" להלן).

חוק המניות הבנקאיות שבהסדר (הוראת שעה), התשנ"ד-1993 (להלן: "חוק המניות הבנקאיות").

חוק המניות הבנקאיות הסמיך את ועדת המניות של הבנק לעשות שימוש מטעם המדינה ובשבילה בזכויות ההצבעה מכוח החזקות המדינה בבנק.

ועדת המניות הנוכחית של הבנק מונתה מכוח הוראות המניות הבנקאיות שבהסדר (הוראת שעה) (מינוי ועדות אחרות ותקופת כהונתן), התשס"ט-2009 וכאמור בהחלטת הוועד הציבורי למניות הבנקים שבהסדר, תקופת כהונתה הינה עד ליום 23 במרס 2012.

ביום 24 במאי 2011 התקיימה אסיפה כללית שנתית של הבנק אשר על סדר יומה היה, בין היתר, בחירת ארבעה דירקטורים לדירקטוריון הבנק. עובר ליום 24 במאי 2011, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון הבנק מונו בהתאם לחוק המניות הבנקאיות, כאשר כל הדירקטורים המכהנים של הבנק הומלצו לאסיפות הכלליות של הבנק על ידי ועדת המניות של הבנק והועדה הצביעה בעדם מכוח מניות המדינה בבנק. באסיפה נבחרו שני דירקטורים, אשר הוצעו לבחירה באסיפה הכללית על ידי שלמה אליהו אחזקות בע"מ ושני דירקטורים, אשר הוצעו לבחירה באסיפה הכללית על ידי ועדת המניות של הבנק. המפקח על הבנקים אישר כי אין לו התנגדות למינויים כדירקטורים של כל המועמדים שנבחרו לאסיפה - ראה "אסיפה כללית שנתית ובחירת דירקטורים" להלן.

מכאן אתה למד, כי כל עוד למעלה מ-50% מהדירקטורים בבנק התמנו על פי חוק המניות הבנקאיות הרי שמדינת ישראל מחזיקה בלמעלה מ-50% באחד מאמצעי השליטה בבנק ועל פי החזקה לעניין הגדרת שליטה שנקבעה בחוק ניירות ערך הינה בעלת שליטה בבנק בכפוף למגבלות הקבועות בחוק המניות הבנקאיות. יצויין כי קיימת גם פרשנות אחרת. למיטב ידיעת הבנק אף אחד ממחזיקי אמצעי השליטה לא קיבל היתר שליטה. עוד יצויין כי שלמה אליהו אחזקות מחזיקה ב-9.59% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק ומדינת ישראל באמצעות נכסים מ.י. מחזיקה כ-6.03% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק (ראה פירוט להלן).

מכירת מניות הבנק על ידי המדינה

ביום 9 ביוני 2010 פנה שר האוצר לוועדת הכספים של הכנסת בבקשה לאשר מכירה של עד 10.46% מהחזקות המדינה בבנק לגופים פיננסיים לצורך שיווקם למשקיעים בארץ ובחו"ל, במסגרת הליך תחרותי, אחד או יותר ("בלוק טרייד"). ביום 3 בנובמבר 2010 התקבלה החלטת ועדת הכספים לפיה הבקשה האמורה אושרה באופן עקרוני, אך מכירה כלשהי תהא טעונה את אישורה של ועדת המשנה החסויה של ועדת הכספים. האישור כאמור היה בתוקף ל-6 חודשים, החל מיום 30 בנובמבר 2010.

ביום 19 בינואר 2011, נמסר לבנק על ידי משרד האוצר כי הושלמה מכירתן בהליך תחרותי (מחוץ לבורסה) של 73,677,561 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.ג. כל אחת (המהוות 5% מהון המניות

דוח הדירקטוריון

המונפק של הבנק) שבבעלות המדינה ל-UBS Limited, בתמורה לסך של 17.611 ש"ח למניה (סך כולל של 1,297.5 מיליוני ש"ח). לאחר המכירה, נותרו בידי המדינה 95,179,941 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.ג. כל אחת של הבנק, המהוות שיעור של 6.46% מההון המונפק של הבנק.

ביום 17 במאי 2011, נמסר לבנק על ידי משרד האוצר כי הושלמה מכירתן מחוץ לבורסה של 6,339,730 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.ג. כל אחת של הבנק (המהוות 0.43% מהון המניות המונפק של הבנק), שבבעלות המדינה לעובדי קבוצת הבנק, בתמורה לסך של 13.3002797 ש"ח למניה (סך כולל של 84.3 מיליוני ש"ח). כמו כן, ביום 30 במאי 2011, נמסר לבנק על ידי משרד האוצר כי ביום 29 במאי 2011 הושלמה מכירתן מחוץ לבורסה של 9,442 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.ג. כל אחת של הבנק (המהוות 0.0006% מהון המניות המונפק של הבנק), שבבעלות המדינה ליו"ר דירקטוריון הבנק, בתמורה לסך של 13.37813 ש"ח למניה (סך כולל של 126.3 אלפי ש"ח), וזאת לאחר אישור האסיפה הכללית שהתקיימה ביום 24 במאי 2011. מכירת המניות לעובדים כאמור כפופה להוראות המתאר שפורסם על ידי הבנק ביום 6 באפריל 2011.

לאחר המכירות כאמור לעיל, נותרו בידי המדינה 88,830,769 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.ג. כל אחת של הבנק, המהוות שיעור של 6.028% מההון המונפק של הבנק.

יצוין, כי בהתאם להוראות המתאר, בתקופת החסימה של המניות וכל עוד שיעור החזקות המדינה בבנק עולה על 5% - ניתן ייפוי כוח בלתי חוזר להצביע מכוח המניות שנמכרו כאמור, ולעשות שימוש בזכות למינוי דירקטורים מכוח המניות. לפירוט נוסף, ראה "מכירת מניות לעובדים" להלן.

יצוין כי ב-5 בינואר 2011 פורסמה הצעת חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, אשר מציעה, בין היתר, להוסיף ולתקן את חוק הבנקאות (רישוי) ופקודת הבנקאות, באופן אשר יסדיר, בין היתר, הצעת דירקטורים, מינויים וכהונתם, בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה. הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה בכנסת והועברה לדיון בוועדת הכספים של הכנסת.

אם וכאשר המדינה תרד בהחזקותיה בבנק לשיעור של 5%, או פחות והצעת חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה) התשע"א-2011 תתקבל, אזי ימונו הדירקטורים בבנק על פי המתכונת המתוארת בהצעת החוק הנ"ל כמתואר בעמוד 49 לדוח השנתי של הבנק לשנת 2010.

מכירת מניות לעובדים

בהתאם להסכמים בעניין הפרטת הבנק ובהתאם להסכמות בין החשב הכללי במשרד האוצר לבין עובדי הבנק, פורסם ביום 6 באפריל 2011 מתאר בדבר הצעת מניות של הבנק על ידי מדינת ישראל לעובדי הבנק, בנק ערבי ישראלי בע"מ, בנק לאומי למשכנתאות בע"מ ועמותת מסעדות עובדי בנק לאומי לישראל (ע.ר.) ("המשתתפים", "המתאר").

ביום 17 במאי 2011 הושלמה הרכישה על ידי המשתתפים, בהתאם ובכפוף להסדרים ולתנאים המפורטים במתאר, של 6,339,730 מניות המוחזקות על ידי מדינת ישראל והמהוות 0.43% מהון המונפק והנפרע של הבנק כפי שהוא במועד פרסום המתאר. ביום 24 במאי 2011 האסיפה הכללית של הבנק אישרה הצעת 9,442 מניות ליו"ר דירקטוריון הבנק, וכן מתן הלוואה על ידי הבנק לרכישת המניות. ביום 30 במאי 2011, נמסר לבנק על ידי משרד האוצר כי ביום 29 במאי 2011 הושלמה מכירת המניות ליו"ר הדירקטוריון.

מחיר המניה לצורך ההצעה למשתתפים על פי המתאר היה 13.20825 ש"ח למניה נכון ליום 19 בינואר 2011, כשמחיר למניה זה, צמוד למדד המחירים לצרכן לפי שיטת מדד אחרון ידוע כאשר המדד הבסיסי היה מדד חודש דצמבר 2010 שפורסם ביום 14 בינואר 2011. מחיר המניה בפועל היה 13.3002797 ש"ח (מחיר המניה של המניות שנרכשו על ידי יו"ר הדירקטוריון היה 13.37813 ש"ח).

דוח הדירקטוריון

חלוקת המניות בין המשתתפים וקביעת מספר המניות שהוצעו לכל משתתף נערכה באופן יחסי למשכורת המהווה בסיס להפרשות סוציאליות עבור אותם משתתפים עבור חודש ינואר 2011 והכל בהתאם לקבוע במתאר. יו"ר הדירקטוריון (כאמור לעיל) והמנכ"ל הראשי של הבנק נכללו בין המשתתפים.

המניות חסומות לתקופה של 4 שנים מהמועד הקובע (כהגדרתו במתאר), והן מופקדות בנאמנות בידי נאמן.

בנוסף, ועדת הביקורת והדירקטוריון אשרו מתן הלוואות למשתתפים לרכישת המניות המוצעות במתאר.

שווי ההטבה לעובדים וליו"ר הדירקטוריון בגין הרכישה הנ"ל, אשר נערך על ידי מעריך חיצוני, כולל מספר מרכיבים ובסך הכול מסתכם בכ-13 מיליון ש"ח. סכום זה נזקף כהוצאת שכר. בקרן ההון נטו נרשמה הטבה בסך 13 מיליון ש"ח.

למימון רכישת המניות, הבנק העמיד הלוואות לעובדים שבחרו בכך בסך כ-43 מיליון ש"ח, שפרעו בתשלום אחד בתום תקופת החסימה של המניות. מזה הלוואות בסך 12 מיליון ש"ח צמודות למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית בשיעור של 1.55% והלוואות בסך 31 מיליון ש"ח לא צמודות על בסיס הפריים מינוס 0.75%. ההלוואות אינן בתנאי non-recourse. סכום ההלוואות הופחת מהון הבנק.

אסיפה כללית שנתית ובחירת דירקטורים

בהתאם לתקנון הבנק, פרשו לפי התור באסיפה הכללית השנתית של הבנק ארבעה דירקטורים: עו"ד מרים (מירי) כץ, מר רמי אברהם גוזמן, עו"ד יעקב משעל ומר צבי קורן.

ביום 24 במאי 2011 התקיימה האסיפה הכללית השנתית של הבנק ובה נבחרה מחדש הדירקטורית המכהנת עו"ד מרים (מירי) כץ ונבחרו מר דוד אבנר ומר עמוס ספיר לכהונה כדירקטורים חדשים בבנק.

גבי ציפורה סמט נבחרה לכהונה כדירקטור חיצוני בבנק לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999, לתקופה של שלוש שנים.

ה"ה סמט וספיר הוצעו לבחירה באסיפה הכללית על ידי שלמה אליהו אחזקות בע"מ. ה"ה אבנר וכץ הוצעו לבחירה באסיפה הכללית על ידי ועדת המניות של הבנק.

המפקח על הבנקים אישר כי אין לו התנגדות למינויים כדירקטורים של כל המועמדים שנבחרו באסיפה. בעקבות כך, ביום 25 ביולי 2011 החלה כהונתם של ה"ה צפורה סמט ודוד אבנר, וכהונתו של מר עמוס ספיר החלה ביום 31 באוקטובר 2011, מועד סיום תקופת הצינון בה הוא מחויב כדירקטור חיצוני על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

החלטת דירקטוריון הבנק והאסיפה הכללית המיוחדת

ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ולאחריה דירקטוריון הבנק, בישיבותיהן בחודש ספטמבר 2011 המליצו בפני האסיפה הכללית לתקן את תקנון הבנק כמפורט להלן וכן לעדכן ולתקן את כתבי השיפוי הניתנים על ידי הבנק לדירקטורים. כמו כן, ועדת הביקורת והדירקטוריון אישרו מתן שיפוי לכל עובדי הבנק בגין הוצאות ו/או תשלום לנפגע הפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה.

ביום 30 באוקטובר 2011 התקיימה אסיפה מיוחדת של הבנק. האסיפה המיוחדת אישרה את ההחלטות הבאות:

1. לתקן את תקנה 143 לתקנון הבנק בנושא ביטוח, שיפוי ופטור במטרה לאפשר לבנק לשפות ו/או לבטח נושאי משרה של הבנק בהתאם להוראות חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 ("חוק ייעול הליכי האכיפה"), בהתאם לנוסח המתוקן שפורסם על ידי הבנק במסגרת הדוח המיידני בעניין כינוס האסיפה הכללית באתר ההפצה של רשות ניירות ערך (מגנ"א) ביום 22 בספטמבר 2011.
2. בהתאם להחלטת האסיפה הכללית כמפורט בסעיף 1 שעל סדר היום, לאשר תיקון לנוסח כתב השיפוי המוענק ע"י הבנק לדירקטורים לפיו ההתחייבות לשיפוי מראש תהיה גם בגין הוצאות ו/או בשל תשלום לנפגע הפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה, בנוסח המתוקן שפורסם על ידי הבנק במסגרת הדוח המיידני בעניין כינוס האסיפה הכללית באתר ההפצה של רשות ניירות ערך (מגנ"א) ביום 22 בספטמבר 2011.
3. לאשר עדכונים ותיקונים נוספים לנוסח כתב השיפוי המוענק ע"י הבנק לדירקטורים לרבות על פי תיקון מס' 14 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, ולרבות עדכון נספח האירועים אשר לדעת ועדת הביקורת והדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל וזאת בשים לב לשינויים והתפתחויות באופי ובהיקף הסיכונים המשפטיים החלים על הבנק והקבוצה והכלל כמפורט בנוסח כתב השיפוי המתוקן שפורסם על ידי הבנק במסגרת הדוח המיידני בעניין כינוס האסיפה הכללית באתר ההפצה של רשות ניירות ערך (מגנ"א) ביום 22 בספטמבר 2011.

ההון העצמי של הקבוצה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי הסתכם ב-30 בספטמבר 2011 ב-22,771 מיליון ש"ח, לעומת 23,293 מיליון ש"ח בסוף 2010 ירידה של 2.2%. נתוני השוואה של ההון העצמי הוצגו מחדש עקב הוראת המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לביצוע הפרשה בגין "עובדים שצפויים לעזוב ואת ההטבות שהם צפויים לקבל מעבר לתנאים החוזיים", ראה להלן עמוד 27 ובבאור 4.1. הירידה נובעת מהשפעת השינוי בגין המעבר לראשונה לאופן חישוב ההפרשות להפסדי אשראי לפי הוראות המפקח על הבנקים שמתבססים על תקן אמריקאי FAS114, מירידת שווי של תיק ניירות הערך הזמין למכירה, ומחלוקת דיבידנד שהומלץ על ידי הדירקטוריון ביום 29 במרס 2011 ואושר על ידי האסיפה הכללית ביום 24 במאי 2011. שינויים אלו קוזזו חלקית על ידי הרווח לתשעת החודשים הראשונים של השנה.

בתיק ניירות הערך (נוסטרו) מוחזקות בעיקר אגרות חוב ממשלתיות, בנקאיות ומוסדות פיננסיים זרים המהוות בדרך כלל שימוש למקורות שגויסו ולהון הפנוי. מרבית תיק ניירות הערך מסווג כניירות ערך זמינים למכירה ונכלל במאזן על בסיס שווי הוגן. ההכנסות נזקפות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, וההפרש בין השווי לפי צבירה לגבי אגרות חוב ולפי עלות לגבי מניות לבין השווי ההוגן נרשם ישירות לסעיף נפרד בהון העצמי בניכוי השפעת המס המתייחס. בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשמה בהון העצמי בגין סעיף זה ירידת ערך בסך 682 מיליון ש"ח (מזה: 288 מיליון ש"ח ברביע השלישי) נטו לעומת עליית ערך בסך 264 מיליון ש"ח נטו בתקופה המקבילה אשתקד (כל הסכומים הינם נטו לאחר השפעת המס המתייחס). לפרטים נוספים ראה להלן בעמוד 54.

סך כל היתרה המצטברת נטו של התאמות בגין ניירות ערך המוחזקים בתיק הזמין למכירה לפי שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011 מסתכמת בסכום שלילי של 214 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס).

על פי כללי חישוב הלימות ההון - באזל 2, היתרה בגין התאמת ניירות ערך לשווי הוגן נלקחת בחשבון בחישוב ההון לצורך יחס הון מזערי.

יחס הון למאזן ב-30 בספטמבר 2011 הגיע ל-6.4% בהשוואה ל-7.1% ב-31 בדצמבר 2010.

יחס הון לרכיבי סיכון לפי באזל 2 הגיע ב-30 בספטמבר 2011 ל-13.75%, בהשוואה ל-14.96% ב-31 בדצמבר 2010. שיעור זה גבוה מהשיעור המזערי של 9% שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. יחס ההון של רובד 1 הגיע ב-30 בספטמבר 2011 ל-7.89%, יחס זה משקף את הון הליבה בפועל על פי הגדרת בנק ישראל, בהשוואה ל-8.43% בסוף 2010, גם יחס זה גבוה מהנדרש כפי שמוסבר להלן.

הסבר מפורט ראה בדוח השנתי ל-2010 בעמודים 26-31.

יעד הלימות ההון

לקבוצה מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל וגבוהה בדרך כלל ביחס למערכת הבנקאות בישראל וביחס דומה לממוצע במדינות ה-OECD לאורך זמן.

מדיניות הקבוצה, המבטאת את תיאבון הסיכון שלה, בהתאם לאמור לעיל, כוללת יעדים ארוכי טווח של יחס הון כולל בשיעור של 14.0%-14.5% ויחס הון ליבה בשיעור שבין 8.0%-8.5%.

בנוסף, הוגדרו יעדים שהקבוצה תיערך לעמוד בהם בעת אירוע תרחיש קיצוני:

1. יחס הלימות הון רובד 1 לא יפחת מ-6.0% בכל שלבי התממשות התרחיש.
2. יחס הלימות הון כולל לא יפחת מ-9.0% בכל שלבי התממשות התרחיש. בסיס ההון יהיה גבוה מהון הסיכון הנדרש (נדבך 1 + נדבך 2) בכל שלבי התממשות התרחיש.

דוח הדירקטוריון

בחוזר מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים, שעל הבנקים לאמץ מדיניות הון לתקופת ביניים הכוללת יעד ליחס הון הליבה (הון רובד 1 ללא מכשירי הון מורכבים). שיעור היעד שניקבע לא יפחת מ-7.5%. ליום הדוח עומד יחס זה בקבוצה על 7.89%, הגבוה מהיעד שקבע המפקח. ראוי לציין כי המפקח על הבנקים הודיע כי בכוונתו לאמץ את הוראות באזל 3 בהתאמות הנדרשות. ההנחיות צפויות להתפרסם במהלך שנת 2012 להערכתנו, יידרשו הבנקים ליחסי הון ליבה גבוהים מהנדרש כיום.

למידע נוסף בנושא באזל 3 ראה להלן בעמוד 133.

קבוצת לאומי הציגה נכון ל-30 בספטמבר 2011, יחסי הלימות הון הנמוכים במקצת מיעדי ההון ארוכי הטווח שנקבעו, וזאת בעיקר כתוצאה מהשפעת השווקים הפיננסיים על הון הקבוצה, מהקטנת ההון עקב הוראת המפקח על הבנקים לביצוע הפרשה בגין "עובדים שצפויים לעזוב בעתיד עם תנאים מעבר לתנאים החוזיים" מיישום לראשונה של ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, וכן מהשפעת הפיחות בשערי החליפין מול הדולר והאירו על נכסי הסיכון.

במהלך הרביעי הרביעי גייסה הקבוצה כ-1.94 מיליארד ש"ח כתבי התחייבות, אשר בכפוף לאישור המפקח על הבנקים ישמשו כהון רובד 2. אם הגיוס היה מתבצע ברביעי השלישי, היה יחס ההון הכולל של לאומי ברביעי זה עומד בטווח יעדי ההון שהוגדרו.

מדיניות הלימות ההון הני"ל מתייחסת לפעולות עתידיות של הבנק, והיא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף "תיאור עיסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד" בדוח הדירקטוריון להלן בעמוד 19.

מבנה רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון - (טבלה 2 באזל 2):

30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח		
הון רובד 1:		
7,059	7,059	7,059
1,129	1,129	1,129
14,840	14,598 *	15,063 *
44	10	35
(56)	(498)	(460)
(31)	(1)	(1)
343	310	318
(274)	(298)	(246)
(214)	-	-
22,840	22,309 *	22,897
הון רובד 2:		
-	392	314
428	428	428
6,020	5,885	5,911
10,589	11,223 *	11,217
(76)	(138)	(154)
16,961	17,790 *	17,716
39,801	40,099	40,613

* הוצג מחדש בהתאם להוראת המפקח על הבנקים ראה להלן באור 1 ב.4.

דוח הדירקטוריון

הלימות ההון - (טבלה 3 באזל 2):

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2010		30 בספטמבר 2011		
דרישות	נכסי	דרישות	נכסי	דרישות	נכסי	נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי
הון (3)	סיכון	הון (3)	סיכון	הון (3)	סיכון	הנובע מחשיפות של:
במיליוני ש"ח						
72	798	97	1,077	75	833	חובות של ריבוניות
169	1,874	165	1,836	155	1,720	חובות של ישויות סקטור ציבורי
575	6,384	620	6,889	684	7,603	חובות של תאגידים בנקאיים
12,955	143,939	13,023	144,703	14,252	158,361	חובות של תאגידים
1,692	18,800	1,569	17,434	1,699	18,879	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
1,954	21,707	1,912	21,242	1,921	21,339	חשיפות קמעוניות ליחידים
855	9,499	853	9,478	869	9,661	הלוואות לעסקים קטנים
2,325	25,830	2,161	24,013	2,628	29,197	משכנתאות לדיור
24	267	34	374	26	289	איגוח
972	10,802	941	10,456	1,057	11,743	נכסים אחרים (5)
21,593	239,900	21,375	237,502	23,366	259,625	סך הכל בגין סיכון אשראי (1) (5)
959	10,653	706	7,842	827	9,184	נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק (1)
1,881	20,904	1,856	20,626	1,867	20,749	נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי (2)
24,433	271,457	23,937	265,970	26,060	289,558	סך הכל נכסי הסיכון ודרישות ההון (4) (5)
	40,613		40,099		39,801	סך בסיס ההון לצורך הלימות ההון (5)
	14.96%		15.07%		13.75%	יחס הון כולל (5)
	8.43%		8.39%		7.89%	יחס הון של רובד 1 (5)

- (1) לפי הגישה הסטנדרטית, נדבך 1 בלבד.
 (2) לפי גישת האינדיקטור הבסיסי.
 (3) לפי 9% השיעור המזערי הנדרש.
 (4) בגין הנדבך השני מחושבות כריות הון נוספות.
 (5) נתוני 30 בספטמבר 2010 ו-31 בדצמבר 2010 הוצגו מחדש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ראה להלן בעמוד 27.

להלן יחס הלימות ההון על בסיס מאוחד וחברות הבנות העיקריות לפי באזל 2:

2010	30 בספטמבר 2011	
31 בדצמבר 2010		באחוזים
	13.75	לאומי מאוחד
* 14.96	12.89	בנק לאומי למשכנתאות
* 13.92	15.01	בנק ערבי ישראלי
* 14.61	14.40	לאומי קארד
14.40	13.04	בנק לאומי ארה"ב (1)
13.52	26.1	בנק לאומי שוויץ
25.0		

- * הוצג מחדש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ראה להלן בעמוד 27.
 (1) לא מחויבת בדיווח בהתאם לכללי באזל 2. הנתונים הינם לפי ההוראות בארה"ב.

דוח הדירקטוריון

הנפקת שטרי הון נדחים וכתבי התחייבות נדחים

באוגוסט 2011 תם תוקף תשקיף מדף שפרסם הבנק באוגוסט 2009.

במאי 2011 פורסם תשקיף מדף על ידי חברת לאומי למימון בע"מ המשמשת כזרוע לביצוע הנפקות של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים עבור הבנק.

ב-8 בספטמבר 2011 הנפיקה לאומי למימון סך של כ-1.4 מיליארד ש"ח כתבי התחייבות נדחים בהרחבת סדרות י"ב ו-י"ג כמפורט להלן:

כתבי התחייבות נדחים הרחבת סדרה יב' בסך 1,142,941,000 ש"ח ע.נ. (תמורה בסך 1,144,083,941 ש"ח), עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2017, צמודים קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בגין חודש יולי 2010, ונושאים ריבית שנתית בשיעור 2.6% לשנה, אשר תשולם ביום 10 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2012 עד 2017 (כולל).

כתבי התחייבות נדחים הרחבת סדרה יג' בסך 276,039,000 ש"ח ע.נ., (תמורה בסך 275,486,922 ש"ח), עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2017, אינם צמודים (קרן וריבית) למדד כלשהו, ונושאים ריבית שנתית בשיעור 5.4% לשנה, אשר תשולם ביום 10 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2012 עד 2017 (כולל).

כתבי ההתחייבות הנדחים אושרו על ידי בנק ישראל כהון משני תחתון.

ב-10 בנובמבר 2011 הנפיקה לאומי למימון סך של כ-2 מיליארד ש"ח כתבי התחייבות נדחים בהרחבת סדרה י"ב והנפקת סדרה י"ד כמפורט להלן:

כתבי התחייבות נדחים הרחבת סדרה יב' בסך 1,078,669,000 ש"ח ע.נ. (תמורה בסך 1,105,635,725 ש"ח), עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2017, צמודים קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בגין חודש יולי 2010, ונושאים ריבית שנתית בשיעור 2.6% לשנה, אשר תשולם ביום 10 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2012 עד 2017 (כולל).

כתבי התחייבות נדחים סדרה יד' בסך 860,745,000 ש"ח ע.נ. עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 20 בנובמבר 2020, צמודים קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בגין חודש ספטמבר 2011, ונושאים ריבית שנתית בשיעור 3.4% לשנה, אשר תשולם ביום 10 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2012 עד 2020 (כולל).

כתבי ההתחייבות הנדחים אושרו על ידי בנק ישראל כהון משני תחתון.

הדיבידנד לשנת 2010

חלוקת דיבידנדים

בהתאם להמלצות דירקטוריון הבנק, ולאישורי האסיפה הכללית, חילק הבנק דיבידנד במזומן בגין שנת 2010 בסכום של 1.4 מיליארד ש"ח. הדיבידנד שולם בסכומים ובמועדים הבאים: 500 מיליון ש"ח בנובמבר 2010, 500 מיליון ש"ח בינואר 2011 ו-400 מיליון ש"ח ביוני 2011.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
נתונים עיקריים בקבוצת לאומי

ינואר - ספטמבר 2011	ינואר - ספטמבר 2010*	ינואר - ספטמבר 2010*	ינואר - ספטמבר 2011
הכנסות, הוצאות ורווח (במיליוני ש"ח):			
7,433	5,292	5,582	רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
584	372	349	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4,111	3,021	2,821	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
7,951	5,656	6,225	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
(22)	-	13	מזה: עלויות הפרטה, (הנפקת מניות ואופציות לעובדים)
3,009	2,285	1,829	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
2,151	1,652	1,271	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
			רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
183	186	2	
2,334	1,838	1,273	רווח נקי לתקופה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
1.46	1.12	0.86	רווח נקי מפעולות רגילות למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (בש"ח)
1.58	1.25	0.86	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (בש"ח)
1,000	-	400	דיבידנדים ששולמו (בגין שנת 2010)
נכסים והתחייבויות לסוף התקופה (במיליוני ש"ח):			
328,322	330,802	353,175	סך כל הנכסים (סך כל המאזן)
223,981	217,218	237,315	אשראי לציבור, נטו
55,791	54,373	38,356	ניירות ערך
249,584	245,820	267,249	פקדונות הציבור
26,939	28,744	28,573	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
23,293	23,370	22,771	הון המיוחס לבעלי המניות של התאגיד הבנקאי
יחסים פיננסיים עיקריים (ב-%):			
68.2	65.7	67.2	אשראי לציבור, נטו לסך המאזן
17.0	16.4	10.9	ניירות ערך לסך המאזן
76.0	74.3	75.7	פקדונות הציבור לסך המאזן
111.4	113.2	112.6	פקדונות הציבור לסך האשראי נטו
14.96	14.65	13.75	ההון הכולל לנכסי סיכון לפי באזל 2 (א)
8.43	8.39	7.89	הון רובד 1 לנכסי סיכון לפי באזל 2
7.1	7.1	6.4	הון (לא כולל זכויות בעלי מניות חיצוניים) למאזן
10.3	11.1	7.5	רווח נקי להון ממוצע (לא כולל זכויות בעלי מניות חיצוניים) (ג)
9.5	9.9	7.5	רווח נקי מפעולות רגילות להון ממוצע (לא כולל זכויות בעלי מניות חיצוניים) (ג)
41.2	37.8	36.3	שיעור הפרשה למס מהרווח מפעולות רגילות
0.26	0.23	0.20	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור נטו (ג)
0.17	0.15	0.13	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי לציבור (ג)
2.26	2.14	2.11	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי לסך המאזן (ג)
3.52	3.36	3.18	סך כל ההכנסות לסך המאזן (ב) (ג)
1.30	1.31	1.27	סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים בנייהול הקבוצה (ב) (ג) (ד)
2.42	2.29	2.36	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך המאזן (ג)
0.89	0.89	0.94	סך כל ההוצאות לסך כל הנכסים בנייהול הקבוצה (ג) (ד)
0.73	0.76	0.51	רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים (ג) (ה)
0.67	0.68	0.51	רווח נקי מפעולות רגילות לסך הנכסים הממוצעים (ג) (ה)
1.22	1.12	0.98	פער הריבית כולל הכנסות והוצאות ממכשירים פיננסיים נגזרים
68.9	68.0	74.1	ההוצאות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות (ב)
51.7	53.4	45.3	ההכנסות התפעוליות והאחרות להוצאות התפעוליות והאחרות
35.6	36.3	33.6	ההכנסות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות (ב)

* נתוני ספטמבר 2010 ודצמבר 2010 הוצגו מחדש. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ראה להלן באור 1.

- (א) הון עצמי - בתוספת זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי השקעות בהון של חברות כלולות והתאמות שונות.
- (ב) סך כל ההכנסות - רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי בתוספת הכנסות תפעוליות ואחרות.
- (ג) על בסיס שנתי.
- (ד) כולל פעילות חוץ מאזנית.
- (ה) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים.

כללי

בתשעת החודשים הראשונים של השנה צמח המשק הישראלי בקצב ריאלי שנתי של כ-5.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, השוואה בין הרביעים השונים מלמדת על קצב צמיחה הולך ופוחת במהלך תקופת הדוח. כך, ברביע השלישי צמח המשק הישראלי בכ-3.4%, במונחים שנתיים, בהשוואה לרביע השני, בשל האטה בקצב גידול הצריכה הפרטית וירידה חדה ביצוא מישראל. זאת, לאחר קצבי צמיחה של כ-3.5% וכ-4.7%, ברביע השני והראשון, בהתאמה.

שער החליפין של השקל פוחת בחודשים ינואר-ספטמבר הן מול הדולר והן מול האירו. בפרט, ברביע השלישי, נרשם פיחות של כ-8.7% בשערו של השקל מול הדולר, על רקע סימנים להאטה כלכלית בעולם המשפיעה לשלילה על מצבו של המשק הישראלי.

מדד המחירים לצרכן עלה בחודשים ינואר-ספטמבר בכ-2.2% כאשר קצב עלייתו ב-12 החודשים האחרונים המסתיימים בספטמבר 2011, הסתכם בכ-2.9% והוא מצוי בתחום יעד יציבות המחירים של 1% עד 3%. בנק ישראל המשיך בתקופת הדוח בתהליך הדרגתי של העלאת הריבית עם זאת, הריבית לחודש אוקטובר הורדה ב-0.25 נקודת האחוז ל-3.0% ונשמרה ברמה זו גם בנובמבר. הורדת הריבית הוסברה בתפנית השלילית במשק העולמי וברצון לתמוך בצמיחה בישראל.

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירד בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-24.9% כאשר ברביע השלישי של השנה הסתכמה הירידה בכ-15.7%. ההסברים העיקריים לירידות השערים הם המצב במשק העולמי והשפעת המצב הגיאופוליטי באזור לצד השפעות מקומיות, בהן השלכות גל המחאה החברתית והמצב הביטחוני.

הועדה לעידוד התחרותיות

ב-24 באוקטובר 2010, מינו ראש הממשלה, שר האוצר ונגיד בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות במשק. מטרת הועדה הייתה לבחון את ההשפעות של המבנה הנוכחי של אחזקות הקבוצות העסקיות על המשק הישראלי ולאור בחינה זו להמליץ על צעדי מדיניות רצויים, לרבות תיקוני חקיקה וצעדים אופרטיביים.

ב-15 בספטמבר 2011, הגישה הועדה את המלצות הביניים. הועדה הקימה שלושה צוותים לבחינת סוגיית השליטה של חברות ריאליות בחברות פיננסיות, סוגיית שליטה בחברה ציבורית באמצעות מבנה החזקות פירמדיאלי וצוות לבחינת התנאים להקצאת נכסים ציבוריים.

בין ההמלצות העיקריות של הועדה ניתן למנות את ההמלצות הבאות:

1. הפרדה בין החזקה בפעילות ריאלית משמעותית ובפעילות פיננסית משמעותית.
2. הקשחת הממשל התאגידי וחיזוק בעלי מניות המיעוט בקבוצות עסקיות במבנה פרמדיאלי.
3. שינוי כללי המשחק בהתרחבות של פירמידות ובשליטה על חברות קיימות.
4. איסור הכללה במדדי הבורסה של פעילות כפולה ואיסור הנפקה עתידית של פעילות כפולה בחברת פער.

הועדה טרם הגישה את הדוח הסופי והיא בשלב של קבלת עמדות הציבור. הבנק לומד את המשמעויות וההשלכות של ההמלצות בדוח הביניים על פעילותו.

^(*) מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר והבורסה לניירות ערך.

הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי: ועדת טרכטנברג

בחודשים יולי ואוגוסט 2011, החל גל של מחאות בארץ, ובהן תביעות שונות מצד המפגינים להקלות על מעמד הביניים. ראש הממשלה מינה ב-10 באוגוסט 2011, ועדה מקצועית בראשותו של פרופסור מנואל טרכטנברג, אשר הורכבה מאנשי מקצוע מתוך הממשלה ומחוץ לממשלה. מטרת הוועדה הייתה לגבש צעדים שיביאו להקלת נטל המחיה בישראל.

ב-26 בספטמבר 2011, הגישה הוועדה את הדוח אשר כלל המלצות בתחום מערכת המס, השירותים החברתיים, תחרותיות ויוקר המחיה, דיור והמדיניות הפיסקאלית.

ב-30 באוקטובר 2011, אישרה הממשלה את פרק המיסוי בדוח הוועדה.

הבנק לומד את המשמעויות וההשלכות של המלצות השונות בדוח הוועדה, במידה ויישמו, על פעילותו.

המשק העולמי

בראשית שנת 2011, החל גל של אי שקט פוליטי-חברתי בחלק ממדינות העולם הערבי, שהתאפיין במידה רבה של אלימות, אשר החל בתוניסיה והמשיך למצרים, ללוב, לסוריה ולמדינות נוספות. כתוצאה, עלתה מאד מידת אי-הוודאות הגיאוגרפית לגבי המצב במזרח התיכון. בעולם כולו היו לכך השפעות שליליות בשווקים הפיננסיים, בשוקי המניות של המשקים המובילים, בשערי החליפין של המשקים המתעוררים, במחירי הסחורות (בפרט, הנפט) ועוד.

בחודש מרס 2011, התרחשה ביפן רעידת אדמה חזקה ובעקבותיה שטפו גלי צונאמי חלק מחופי יפן. הנוק שספגו חלק מהאזורים ביפן היה קשה וכלל פגיעה הן בנפש והן בתשתיות, בכללן בכורים גרעיניים, אשר הפגיעה בהם מביאה לנזק סביבתי משמעותי, גם במרחק רב מאזור הכורים. אומדנים ראשוניים לפגיעה בכלכלה היפנית מצביעים על פגיעה בצמיחה בשנת 2011 ועל התאוששות בשנת 2012, בעיקר בהובלת השקעות בבניה ובתשתיות. תחזית קרן המטבע הבינלאומית (IMF) מחודש ספטמבר 2011, לצמיחה ביפן היא 0.5%- ו-2.3%, לשנים 2011 ו-2012, בהתאמה.

בראשית חודש אוגוסט 2011, הודיעה חברת Standard & Poor's על הורדת דירוג האשראי של ארה"ב מ-AAA ל-(AA+). בעקבות הורדה זו והתנודתיות הרבה בשווקים הפיננסיים בעולם, הודיעו משרד האוצר ובנק ישראל ב-6 באוגוסט 2011, כי האפשרות של הורדת דירוג האשראי של ארה"ב נלקחה בחשבון מזה זמן במדיניות המקרו כלכלית של ישראל ואף תומחרה במידה מסוימת בשווקים בעת האחרונה. בנוסף, במהלך החודשים יוני עד אוקטובר 2011, הופחת דירוג האשראי של מספר מדינות אירופאיות ובהן ספרד, איטליה, אירלנד, יוון וקפריסין. בנוסף, תחזית הדירוג של מדינות אלו וגם של בלגיה נקבעה כשלילית. כנגד, ב-9 בספטמבר 2011, הודיעה החברה על העלאת דירוג האשראי של ישראל מ-A ל-(A+).

קרן המטבע הבינלאומית (IMF), עדכנה בחודש ספטמבר 2011, את תחזיתה לצמיחה העולמית לשנת 2011 בהשוואה לתחזית קודמת שפרסמה בחודש יוני 2011. זאת, על רקע הערכתה כי הכלכלה העולמית נמצאת בשלב חדש ומסוכן. על פי התחזיות המעודכנות של הקרן, הצמיחה בארה"ב ובאזור גוש האירו צפויה להיות בשנת 2011 בשיעורים של 1.5% ו-1.6%, בהתאמה, ירידה של נקודת האחוז ו-0.4 נקודות אחוז, בהתאמה, בהשוואה לתחזית הקודמת. זאת לאחר שיעורי צמיחה של 3.0% ו-1.8%, בהתאמה, בשנת 2010. לדברי הקרן הפעילות העולמית נחלשה והפכה לפחות מאוזנת, האמון פחת לאחרונה באופן משמעותי והסיכונים (כלפי מטה) גדלים.

התוצר העסקי וענפי המשק

תוצר הסקטור העסקי, התרחב בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור ריאלי של כ-5.7%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. יש בכך ביטוי להמשך הצמיחה המהירה של הסקטור העסקי המביאה גם להרחבת התעסוקה וירידה בשיעור האבטלה, אשר הגיע בחודש אוגוסט, על פי נתוני מגמה, לכ-5.6% מכוח העבודה האזרחי, לעומת כ-6.2% בחודש דצמבר 2010.

סקר החברות של בנק ישראל לרביע השלישי של השנה הצביע על המשך התרחבות הפעילות העסקית אך נרשמה התמתנות ניכרת בהשוואה לרביעים קודמים ואף ירידה בענפים מסוימים.

דוח הדירקטוריון

בנק ישראל מציין כי הצפיות וההזמנות לרביע הבא במרבית הענפים ובמיוחד בענפי התעשייה, השירותים העסקיים ובתי המלון נמוכות ולעיתים אף שליליות. זאת, על רקע העלייה שמדווחות החברות בחומרת מגבלת הביקוש בכלל ובמגבלת המצב הכלכלי בעולם, בפרט.

תקציב המדינה ומימונו

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם הגירעון בתקציב המדינה, ללא מתן אשראי נטו, בכ-9.7 מיליארד ש"ח. זאת בהשוואה לגירעון המתוכנן לשנת 2011 כולה שהוא כ-25.2 מיליארד ש"ח (כ-2.9% תוצר). בתקופה זו נצבר חוסר בגביית מיסים, מול היעד שנקבע לתקופה, בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח, אשר מקורו ברביע השלישי. ניתוח שערך משרד האוצר על התפתחות ההכנסות ממיסים מלמד על התייצבות בהכנסות ממיסים עקיפים ומגמות ירידה בהכנסות ממיסים ישירים החל בחודש יוני 2011. בחינת הוצאות הממשלה מלמדת על שיעור ביצוע העומד על 69.8% בחודשים ינואר-ספטמבר, נמוך בכ-0.8% משיעור הביצוע הממוצע עד ספטמבר בשנים האחרונות.

סחר חוץ ותנועות הון

הגירעון המסחרי הכולל של ישראל הסתכם בחודשים ינואר-ספטמבר 2011, בכ-11.3 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-4.6 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. גידול זה מקורו בעלייה של היבוא בהיקף גבוה מהתרחבות היצוא. ראוי לציין כי ברביע השלישי נרשם צמצום ביצוא בהשוואה לרביע השני. זאת, על רקע ההאטה בפעילות הכלכלית בעולם.

תנועות ההון במט"ח לישראל התאפיינו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בעודף של תנועות הון נכנסות על פני יוצאות. בשונה משנת 2010, עלה משקלן של ההשקעות הישירות (השקעות בעלות אופי אסטרטגי) ביחס למשקל ההשקעות הפיננסיות קצרות הטווח (אג"ח ומניות). כך, הסתכמו ההשקעות של תושבי חוץ בישראל (השקעות ישירות באמצעות הבנקים והשקעות פיננסיות) בכ-6.7 מיליארד דולר בעוד ההשקעות של תושבי ישראל בחול הסתכמו בכ-2.4 מיליארד דולר.

חלק ניכר מההשקעות הפיננסיות של המשקיעים הזרים היה באגרות חוב ממשלתיות ובעיקר במק"מ. נתוני בנק ישראל על החזקות המשקיעים הזרים במק"מ מלמדים כי משקלם המשיך ועלה במחצית הראשונה של השנה, מכ-28.3% בסוף דצמבר 2010 לכ-34.6% בסוף יוני 2011. ברביע השלישי, על רקע השינוי בכללי המיסוי (פירוט בהמשך), צמצמו הזרים את החזקותיהם ומשקלם הסתכם בסוף חודש אוגוסט 2011 בכ-28.5% (כ-34.4 מיליארד ש"ח).

ב-19 בינואר 2011, הודיע בנק ישראל כי בכוונתו להחיל על תושבי ישראל ותושבי חוץ הוראות דיווח חדשות בתחום עסקאות החלף שקל/מט"ח ועסקאות עתידיות במט"ח. ב-20 בינואר הודיע הבנק המרכזי כי החל מתאריך 27 בינואר 2011 תוטל על התאגידים הבנקאים בישראל חובת נזילות בשיעור של 10% על עסקאות בנגזרי מט"ח של תושבי חוץ דבר שייקר ללקוחות את העסקאות הנ"ל. זאת על רקע העובדה שבחודשים האחרונים חל גידול ניכר בהיקף העסקאות בנגזרות מט"ח שביצעו תושבי חוץ. חלק מהותי מהגידול מקורו בפעילות לטווח קצר של תושבי החוץ. צעד זה נועד לחזק את יכולת בנק ישראל להשיג את יעדי המדיניות המוניטרית, המדיניות בתחום מטבע חוץ והיציבות הפיננסית. לפירוט הוראות הדיווח ראה עמוד 22.

ב-27 בינואר 2011, הודיע שר האוצר כי בכוונתו לפעול לביטול הפטור ממס הניתן למשקיעי חוץ על רווחים הנובעים מהשקעה ממק"מ ואגרות חוב ממשלתיות קצרות. אלמלא היה ניתן פטור זה, היו אותם רווחים חייבים במס בשיעור של 15% או מס חברות, בהתאם לסוג הלקוח. הליכי החקיקה הנוגעים לרווח הון ממכירת ני"ע אלה טרם הושלמו. יחד עם זאת, ב-7 ביולי 2011, נכנס לתוקף ביטול הפטור למשקיעי חוץ בגין ריבית/דמי ניכיון, רווח הון מעסקה עתידית והכנסות מקרן נאמנות חייבת, הנובעים מהשקעה בני"ע אלה.

דוח הדירקטוריון

שער החליפין ויתרות המט"ח

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 נרשם פחות של כ-4.6% בשערו של השקל מול הדולר (ברביע השלישי הסתכם הפחות בכ-8.7%), כאשר מול האירו פחות השקל בכ-6.5%. החלשות השקל מול הדולר, ברביע השלישי, נבעה מסימנים להאטה כלכלית בעולם ובארץ, אשר פעלה לגידול בגרעון המסחרי של ישראל ולמעבר מעודף לגרעון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים.

יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש ספטמבר 2011 על כ-76.3 מיליארד דולר. זאת בהשוואה לכ-70.9 מיליארד דולר, בסוף דצמבר 2010. בתקופה זו, רכש בנק ישראל כ-4.6 מיליארד דולר בשוק המט"ח, בניסיון למנוע את התחזקותו של השקל.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן עלה בחודשים ינואר-ספטמבר בכ-2.2%. ב-12 החודשים האחרונים המסתיימים בספטמבר 2011, עלה המדד בכ-2.9%, שיעור המצוי בטווח של יעד יציבות המחירים של הממשלה, 1% עד 3%. התרומה הבולטת לעליית המדד בחודשים ינואר-ספטמבר הייתה לסעיף הדיור, אשר עלה בכ-6.3%. בחודש אוקטובר עלה המדד ב-0.1%.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה המשיך בנק ישראל בתהליך של העלאה הדרגתית בריבית. כך, הריבית אשר עמדה בחודש דצמבר 2010 על 2.0% ובמרס 2011 על 2.5% המשיכה ועלתה ברביע השני של השנה עד ל-3.25% בחודש יוני, רמה בה נשארה גם בחודש ספטמבר. המהלך ההדרגתי הוגדר כחלק מתהליך של "נורמליזציה" של רמת הריבית, כדברי בנק ישראל. הריבית לחודש אוקטובר 2011 הורדה ל-3.0% ונשארה ברמה זו גם בנובמבר. בנק ישראל הסביר את השינוי במגמה בתפנית השלילית במשק העולמי וברצון לתמוך בצמיחה כאשר תמיכה לכך ניתן לקבל מחזרתה של האינפלציה לתחום יעד יציבות המחירים.

העלייה במחירי הדירות הנמדדים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (אך אינם מהווים חלק ממדד המחירים לצרכן), הביאה את בנק ישראל לפעול בתקופת הדוח באמצעים רגולטוריים (מקרו-יציבותיים) המהווים חלופה להעלאה ישירה של הריבית. צעדים אלה מטרתם לפעול להתמתנות הביקוש להלוואות לדיור ולמיתון עליות המחירים. פירוט באשר להוראות החדשות והצעדים שנקט בנק ישראל ראה בעמוד 70.

שוק ההון

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירד בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-24.9% כאשר ברביע השלישי של השנה הסתכמה הירידה בכ-15.7%. מדד ת"א 100 ירד בחודשים ינואר-ספטמבר בכ-20.8%. ההסבר העיקרי לירידות השערים הוא, הן המצב בעולם, בפרט, החשש מהחרפת משבר החוב הריבוני ומצב מערכת הבנקאות באירופה ואי הוודאות במשק האמריקאי (כולל הורדת דירוג האשראי של ארה"ב). לכך יש להוסיף את השפעת המצב הגיאופוליטי באזור וכן השפעות מקומיות. בחודש אוקטובר עלה מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה בכ-7.1%.

מחזורי המסחר היומיים הממוצעים של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירדו בחודשים ינואר-ספטמבר בשיעור של כ-9.9% בהשוואה לממוצע 2010 והסתכמו בכ-1,838 מיליון ש"ח. ירידה זו היא תוצאה של צמצום ניכר במחזורי המסחר ברביע השני והשלישי של השנה בהשוואה לרביע הראשון.

שוק אגרות החוב הממשלתיות התאפיין בחודשים ינואר-ספטמבר בעליות שערים, הן באג"ח צמודות המדד והן באג"ח הלא צמודות. עליות אלה נרשמו ברובן ברביע השלישי של השנה. שעריהן של אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד עלו בשיעור של כ-3.2% ואילו אגרות החוב הלא-צמודות עלו בשיעור של כ-3.5% (מדדי האגרות בריבית קבועה "שחר" עלו בכ-4.0% ואילו מדד האגרות בריבית משתנה, "גילון" עלה בכ-1.2%).

דוח הדירקטוריון

בשוק אגרות החוב הלא-ממשלתיות (אג"ח חברות) צמודות המדד נרשמו בתקופת הדוח ירידות שערים של כ-1.8%, כולן ברביע השלישי של השנה. זאת על רקע החשש מהשלכות אפשריות של המצב הגיאופוליטי ושל העלייה באי הוודאות במשק העולמי, על תנאי הרקע של פעילות הסקטור העסקי בישראל ויכולת החברות לשרת את חובן.

הנכסים הכספיים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הכספיים שבידי הציבור ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 בשיעור נומינלי של כ-3.3% לכ-2,449 מיליארד ש"ח. ירידה זו בשווי התיק נבעה, מצמצום בשווי רכיב המניות (בהשפעת ירידת המחירים בשוק). שאר רכיבי התיק גדלו בתקופה זו. משקל המניות (בארץ ובחול) בתיק הנכסים הכספיים של הציבור הישראלי הגיע בסוף חודש ספטמבר 2011 לכ-21.2%, כאשר הוא מצוי במגמת ירידה מאז ראשית השנה.

הנכסים הכספיים של הציבור המנוהלים **בקבוצה** (פיקדונות הציבור, אג"ח ושטרי הון, תיקי ניירות ערך, כולל ניירות ערך שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות, קופות גמל ופנסיה וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמרת וכן יעוץ פנסיוני), הסתכמו בסוף ספטמבר 2011 בכ-823 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-837 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2010 ירידה של 1.6%.

האשראי הבנקאי

האשראי הבנקאי במשק הניתן לסקטור הפרטי (לפני הפרשות להפסדי אשראי) גדל מסוף ינואר 2011 ועד סוף ספטמבר 2011 בשיעור של כ-4.8%. זוהי תוצאה של עלייה באשראי למשקי הבית בשיעור של כ-8.0% (הן האשראי לדיור והן האשראי הצרכני התרחבו) לעומת גידול איטי יותר של כ-2.5% באשראי שניתן לסקטור העסקי.

ראוי לציין כי בחודש יולי 2011 היה עדכון לאחור של נתוני האשראי הבנקאי במערכת אותם מפרסם בנק ישראל עבור שנת 2011, כתוצאה מההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנוגע להפרשות להפסדי אשראי. נתוני החוב של הסקטור העסקי לבנקים, לפני הפרשות להפסדי אשראי, ירדו משמעותית כתוצאה ממחיקות חשבונאיות של חובות פגומים על פי ההוראה החדשה. בנוסף, גם באשראי לציבור (שלא לדיור) היה עדכון כלפי מטה עבור 2011, אם כי בשיעורים נמוכים יותר. על כן, דיווח שיעורי השינוי מתחילת השנה (סוף דצמבר 2010) הוא דיווח מוטה ולכן השינוי באשראי הבנקאי במשק, לפני הפרשות להפסדי אשראי, בדוח זה הוא מסוף ינואר 2011.

ההתרחבות הניכרת באשראי לדיור במשק (שיעור השינוי בחודשים ספטמבר 2010-ספטמבר 2011 הגיע לכ-15.0%, האטה מסוימת ביחס לקצב הגידול שנמדד ברביע הקודם) שלווה בעלייה משמעותית במחירי הדירות בישראל, הביאה את בנק ישראל, כאמור, לנקוט בשורה של צעדים מקרו-יציבותיים, שנועדו לפעול למיתון הביקוש לאשראי לדיור ומכאן למיתון העלייה במחירים. לפירוט הצעדים ראה עמוד 70.

האשראי לציבור נטו **בבנק** הסתכם בסוף ספטמבר 2011 בכ-149.7 מיליארד ש"ח לעומת 143.4 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2010, עלייה של 4.4%. האשראי לדיור בלאומי למשכנתאות עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 בשיעור של 8.6%.

דירוגי האשראי של חברות הדירוג הזרות והמקומיות

חברת מודיס הודיעה ב-18 באפריל 2011, כי היא מורידה את דירוג האשראי של לאומי על הפיקדונות לטווח ארוך במט"ח ובמטבע מקומי, מ-A1 ל-A2 כאשר תחזית הדירוג שונתה מ"שליילית" ל"יציבה". ברקע הדברים, הערכה מחדש של חוסנו הפיננסי של הבנק. הורדת הדירוג של הבנק הייתה חלק מהורדת דירוג לחמשת הבנקים הגדולים בישראל.

ב-9 בספטמבר 2011, הודיעה חברת דירוג האשראי Standard & Poor's על העלאת דירוג האשראי במט"ח לטווח ארוך של מדינת ישראל, מ-A ל-(A+). העלאת הדירוג משקפת את הערכת החברה

דוח הדירקטוריון

כי חל שיפור בגמישות המדיניות הכלכלית בישראל כתוצאה מצמיחה מהירה וניהול מקרו-כלכלי זהיר.

מועד העדכון	תחזית דירוג	דירוג	דירוג	חברת דירוג	
	לטווח ארוך	לטווח ארוך	לטווח קצר		
מאי 2011	stable	A1	P-1	Moody's	דירוג המדינה במט"ח
ספטמבר 2011	stable	A+	A-1	S&P	
מאי 2011	stable	A	F1	Fitch	
מאי 2011	stable	A2	P-1	Moody's	דירוג לאומי במט"ח
מאי 2011	stable	BBB+	A-2	S&P	
יולי 2011	stable	A-	F2	Fitch	
מאי 2011	stable	A2	P-1	Moody's	דירוג לאומי במטבע מקומי
מאי 2011	stable	AA+	* -	מעלות	דירוג לאומי במטבע מקומי
מרס 2011	stable	Aaa	P-1	מידרוג	לאגרות חוב ופיקדונות רגילים
נובמבר 2011	stable	AA	* -	מעלות	דירוג לאומי במטבע מקומי
נובמבר 2011	stable	Aa1	* -	מידרוג	לכתבי התחייבות נדחים
מאי 2011	stable	(A+, A)**	* -	מעלות	דירוג לאומי במטבע מקומי
מרס 2011	stable	Aa2	* -	מידרוג	לשטרי הון נדחים (משני עליון)

* לא רלוונטי.

** A : הון משני עליון עם המרה כפויה למניות של הקרן (דירוג עודכן מאי 2011).

A+ : הון משני עליון "חדש" ללא המרה למניות (דירוג עודכן מאי 2011).

דוח הדירקטוריון

התפתחות מניית לאומי

מתחילת השנה ועד 30 בספטמבר 2011 ירד שער מניית לאומי מכ-1,752 נקודות ל-1,192 נקודות, ירידה בשיעור של כ-32%. בתקופה זו, ירד שווי השוק של הבנק מ-26.8 מיליארד ש"ח ל-17.6 מיליארד ש"ח.

תשואת המניה בתשעת החודשים הראשונים של השנה היתה שלילית כ-32.0% לעומת מדד הבנקים שירד ב-34.6%, מזה ברביע השלישי ירידה של 25.5% לעומת ירידה של 21.2% במדד הבנקים.

מאז סוף ספטמבר 2011 ועד 21 בנובמבר 2011 המנייה ירדה ב-11.6% עד למחיר של 1,054 נקודות ושווי השוק הגיע ל-16.2 מיליארד ש"ח.

להלן הנתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין:

לשנת	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2010	2011	2010	2011	
2010	2010	2011	2010	2011	באחוזים
2.3	1.62	2.75	1.23	0.58	שיעור עליית מדד המחירים ה"ידוע"
(6.0)	(2.91)	4.59	(5.42)	8.70	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארה"ב
(12.9)	(8.35)	6.45	4.83	2.01	שיעור עליית (ירידת) שער הארו
(10.1)	(5.08)	5.55	(0.38)	6.10	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
3.3	2.31	8.87	4.64	0.75	שיעור עליית שער הפר"ש

להלן שערי החליפין היציגים העיקריים:

	31 בדצמבר		30 בספטמבר		
	2009	2010	2010	2011	
					בש"ח
3.775	3.549	3.665	3.712		דולר ארה"ב
5.442	4.738	4.987	5.044		ארו
6.111	5.493	5.801	5.798		לירה שטרלינג
3.667	3.788	3.752	4.124		פרנק שויצרי

להלן שינויים רבעוניים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין:

	2010				2011			
	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	רביע רביעי	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	
								באחוזים
(1.0)	1.34	1.23	0.65	0.9	1.27	0.58		שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"ידוע"
(1.6)	4.36	(5.42)	(3.17)	(1.9)	(1.90)	8.70		שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארה"ב
(8.3)	(4.67)	4.83	(5.00)	4.5	(0.10)	2.01		שיעור עליית (ירידת) שער הארו
(8.2)	3.81	(0.38)	(5.31)	1.9	(2.35)	6.10		שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
(4.9)	2.82	4.64	0.97	0.4	7.62	0.75		שיעור עליית (ירידת) שער הפר"ש

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע המתייחס לעתיד המוגדר בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיוניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

המידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובת הדיווח של הבנק על פי כל דין.

חקיקה הנוגעת למערכת הבנקאית

חקיקה ורגולציה בתחום הייעוץ הפנסיוני

חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010

ביום 17 באוגוסט 2011, פורסם חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, שבין הוראותיו נכלל תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), ("חוק הייעוץ הפנסיוני") אשר עיקריו הרחבת סמכויות הפיקוח והבירור של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ("הממונה") והרחבת הסנקציות הכספיות שהממונה רשאי להטיל בגין הפרה של חוק הייעוץ הפנסיוני במקרים של הפרה נמשכת והפרה חוזרת.

מסלוקה פנסיונית

ביום 12 ביולי 2011, הודיע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ("הממונה") על החלטתו לפרסם מכרז להענקת רישיון להפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית ("המערכת"), להפעלה הדרגתית של השירותים השונים המנויים בחוק, לרבות מתן מידע לחוסכים וסליקת כספים. זאת, בהתאם לסמכותו של הממונה מכוח סעיף 31ב(ד) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה – 2005 ("חוק הייעוץ").

במסגרת הודעה זו, הבהיר הממונה כי בכוונתו לחייב את הגופים המוסדיים להתחבר למערכת וכן כי בכוונתו לחייב בעלי רישיון כהגדרתם בחוק הייעוץ, להתחבר למערכת באופן הדרגתי, ככל שיהא בכך צורך לשם הבטחת פעילות התקינה של שוק החיסכון הפנסיוני בישראל.

חוזר חתימה גרפית ממוחשבת

ביום 10 באוגוסט 2011, פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר חוזר "חתימה גרפית ממוחשבת" שמטרתו לשפר ולייעל את אופן העברת המסמכים מבעל רישיון אל

דוח הדירקטוריון

גוף מוסדי, לקצר את זמני העברת המסמכים ולשפר את השירות ללקוח. החוזר מאפשר לבעל רישיון לעשות שימוש בחתימה גרפית ממוחשבת לשם החתמת לקוח על מסמכים כחלק מביצוע עסקה, בתנאים המפורטים בחוזר בדבר אופן ביצוע החתימה הגרפית הממוחשבת ובדבר אופן נעילת המסמכים אשר נחתמו בחתימה גרפית ממוחשבת. החוזר מוסיף וקובע, כי גוף מוסדי יקבל מסמכים החתומים בחתימה גרפית ממוחשבת כחלק מביצוע עסקה.

החוזר בתוקף החל מיום 1 באוקטובר 2011.

טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, חברות מנהלות, סוכנים ויועצים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א-2011

ביום 3 ביולי 2011, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר את טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, חברות מנהלות, סוכנים ויועצים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א-2011.

טיוטת הצו מאחדת ומשלבת תחת מסגרת אחת את הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטח וסוכן ביטוח), התשס"ב-2001 ואת הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של קופת גמל וחברה מנהלת של קופת גמל), התשס"ב-2001. בנוסף, טיוטת הצו מחילה על יועצים פנסיוניים חובות זיהוי, דיווח, רישום ושמירת מידע בקשר עם פתיחת חשבון בקופת גמל, התקשרות בחוזה ביטוח חיים וביצוע פעולות במסגרתם.

תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני

ביום 27 במרס 2011, פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, טיוטת תזכיר חוק וטיוטות של תקנות וחוזרים, וזאת כחלק מהתוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010 ואשר פורטה בהרחבה בעמודים 44-57 בדוח הכספי לשנת 2010:

תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון) התשע"א-2011

מוצע לשנות את ההסדר הקבוע בחוק לפיו יועץ פנסיוני שהוא תאגיד בנקאי אינו רשאי להתקשר עם מעביד או עם ארגון מעבידים לעניין מתן ייעוץ פנסיוני לעובד של אותו מעביד, או לעובד של מי שהוא חבר בארגון המעבידים, וזאת על ידי מתן סמכות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לקבוע הוראות לעניין התקשרות יועץ פנסיוני עם מעביד וארגון מעבידים. עוד מוצע לחזק את ההגנה על עובדים בנוגע לייעוץ פנסיוני, ולמנוע מצב שבו המעביד כופה על עובדו את זהות היועץ הפנסיוני, ולאפשר ללקוח לבחור את בעל הרשיון שימליץ לו על חיסכון פנסיוני ולאסור התניית שירות בשירות בידי בעל רישיון. בנוסף, מוצע להחיל על בעל רישיון את החובות החלות על מבטח לעניין הגשת דוחות והודעות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(דמי ניהול) התשע"א-2011

עניין החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני מסוג קופות גמל וביטוחי מנהלים, אשר יעודכן באופן הדרגתי וקביעת שיעורי דמי הניהול המרביים במוצרי חיסכון פנסיוני מסוג קרנות פנסיה.

טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלת הפצה) התשע"א-2011

עניין החלת מודל עמלת הפצה אחיד בכל מוצרי החיסכון הפנסיוני (למעט קרנות השתלמות) שיחולו על ההפקדות השוטפות והן על הצבירה. מוצע לקבוע כי גם מבטח ישלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ואשר לגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני.

דוח הדירקטוריון

טיטת חוזר בנושא דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני

מטרתו להגביר את השקיפות בנוגע לשיעורי דמי הניהול הנגבה במסגרת החיסכון הפנסיוני וקביעת איסור העלאת דמי ניהול שסוכמו עם הלקוח למשך שנתיים לפחות.

חוזר התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון

ביום 13 ביולי 2011, פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר חוזר "התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון" שמטרתו הסדרת הטיפול בהפקדות המשולמות לגוף מוסדי באמצעות בעל רישיון.

מטרת החוזר היא לבצע התאמה בין נהלי העבודה שנקבעו לטיפול בדמי ביטוח המשולמים למבטח באמצעות סוכן ביטוח, לכל התקשרות בין בעל רישיון וגוף מוסדי. בהתאם לכך, מפרט החוזר עקרונות כלליים לעניין קבלה והעברה של הפקדות מסוגים שונים ממבוטחים, עמיתים ובעלי רישיון לגופים מוסדיים, ובכלל זה הוראות לניהול חשבון נאמנות על ידי בעל הרישיון.

ביחס ליועץ פנסיוני שהינו תאגיד בנקאי ("התאגיד הבנקאי"), כולל החוזר הסדר מיוחד המאפשר לתאגיד הבנקאי להעביר הפקדות ביטוח פנסיוני לחשבון בנק נפרד טרם העברתן לגוף המוסדי ("חשבון המעבר"), בתנאים שנקבעו בחוזר.

במסגרת הוראות החוזר, חל איסור על התאגיד הבנקאי לעשות כל שימוש בהפקדות שהועברו לידי, למעט העברתן לגוף המוסדי ועבור המבוטח שבשלו הועברו לבעל הרישיון, וכן חל איסור על התאגיד הבנקאי לגבות הפקדות ממבוטחים בהסדרי תשלום השונים מאלה שסוכמו עם הגוף המוסדי.

החוזר חל על ההתקשרויות שיהיו בתוקף החל מיום 1 בינואר 2012.

טיטת חוזר ייפוי כח לבעל רישיון

ביום 13 ביולי 2011, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, טיטת חוזר "ייפוי כוח לבעל רישיון" ("טיטת החוזר") לצורך קביעת מבנה אחיד לטופס ייפוי כוח, באמצעותו מייפה לקוח את בעל הרישיון לקבל מידע מגופים מוסדיים ומעסיקים או להעביר בקשות, במסגרת ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני.

בטיטת החוזר נקבעו הוראות המגבילות את תוקף יפוי הכח, את נוסח יפוי הכח והצורך לבצע אימות של יפוי הכח במקרים מסוימים.

טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"א-2011

ביום 25 באוקטובר 2011, פורסמה טיטה שנייה לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"א – 2011. במסגרת טיטת התקנות מוצע, בין היתר, לקבוע כי לא ישולמו דמי עמילות בשל מוצר ביטוחי מסוים (ובכלל זה, מוצר פנסיוני) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא אם מדובר בטיפול משותף של אותם בעלי רישיון ולפי הסכם שהוסכם בו על חלוקת דמי העמילות ביניהם. בנוסף, מאפשרות התקנות, המשך תשלום דמי עמילות לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבוטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר במקומו, למשך תקופה שלא תעלה על 3 שנים מהמועד שבו הצטרף המבוטח לראשונה לאותו מוצר ביטוחי.

דוח הדירקטוריון

צו בנק ישראל (מידע בעניין עסקות בנגזרות במטבע חוץ ובמכשירי חוב לטווח קצר), התשע"א – 2011.

ביום 14 באפריל 2011, פרסם בנק ישראל צו לפיו החל מיום 1 ביולי 2011, תוטל חובת דיווח בין היתר לגבי העסקאות המפורטות להלן:

- בגין עסקות החלף שקל-מט"ח ועסקאות עתידיות במט"ח בסכומים של 10 מיליון דולרים ומעלה שתושבי ישראל ותושבי חוץ ביצעו ביום אחד, תוטל חובת דיווח על פרטי העסקאות האמורות ועל החזקותיהם של תושבי ישראל ותושבי חוץ בנכסים אלה ובאופציות שקל דולר.
- בגין עסקאות במק"ם ובאג"ח ממשלתיות קצרות בסכומים של 10 מיליון ש"ח ומעלה שביצעו תושבי חוץ ביום אחד, תוטל חובת דיווח על פרטי העסקאות האמורות ועל החזקות תושבי החוץ בנכסים אלה.

חובות הדיווח כאמור לעיל, חלות הן על מבצעי העסקאות הנ"ל והן על מתווכים פיננסיים שביצעו עסקה כאמור, בין עבור עצמם או עבור לקוח שלהם.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 12) התשע"א 2011 בענין "קבוצות ריכוז"

ביום 18 ביולי 2011, התקבל בכנסת תיקון 12 לחוק ההגבלים העסקיים בנושא קבוצות ריכוז. עיקרי התיקון לחוק:

הכרזה על קבוצת ריכוז - על פי התיקון לחוק, הממונה רשאית לקבוע כי קבוצה מצומצמת של בני אדם המנהלים עסקים (לרבות חברות) שבידיהם נתון ריכוז של יותר ממחצית מכלל אספקת נכסים או מכלל מתן שרותים או רכישתם הם קבוצת ריכוז, כאשר בין חברי הקבוצה או בענף בו הם פועלים מתקיימים תנאים לתחרות מועטה או שקיימת ביניהם תחרות מועטה (זאת בצירוף תנאים נוספים שצריכים להתקיים לצורך הכרזה הקבוצה כקבוצת ריכוז).

על-פי תנאי זה, להבדיל מהמצב החוקי כיום, רשאית הממונה להכריז על קבוצת ריכוז גם במקרים בהם אין פגיעה בתחרות בפועל, אלא מתקיימים רק "תנאים לתחרות מועטה".

בתיקון לחוק נקבע, כי אינדיקציות לתחרות מועטה יכולות להיחשב, בין היתר, חסם כניסה יחד עם חסמי מעבר והחזקות צולבות.

סמכויות הסדרה כלפי קבוצת ריכוז – לאחר הכרזה על קבוצת ריכוז, מוקנות לממונה סמכויות להורות על מגוון רחב של פעולות שתכליתן מניעת פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בציבור/בתחרות או הגברה משמעותית של התחרות או יצירת תנאים להגברה משמעותית של התחרות.

להבדיל מהמצב החוקי טרם התיקון, לפיו לממונה סמכות להורות רק על פעולות שנועדו למנוע פגיעה בתחרות, התיקון לחוק מקנה לממונה סמכות להורות גם על פעולות שייעודן הגברה משמעותית של התחרות או יצירת תנאים להגברה משמעותית של התחרות בין חברי הקבוצה או בענף בו הם פועלים, ובכלל זאת להורות על הסרתם או על צמצומם של חסמי כניסה או מעבר בענף, להורות על הפסקת פעילות מסוימת של חבר הקבוצה וכן לאסור על העברת או פרסום מידע בין חברי הקבוצה.

התיקון לחוק קובע הוראות מיוחדות לתחום הבנקאות והביטוח. בהתייחס לתחום הבנקאות נקבע כי:

על הממונה להתייעץ עם נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים קודם להכרזה על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות, וכן להודיע להם על כוונתו למתן הוראה לקבוצת ריכוז שהוכרזה, אשר נועדה למנוע פגיעה בציבור או בתחרות בעסקים.

דוח הדירקטוריון

לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים מוקנית זכות וטו למנוע מתן הוראה (לקבוצת ריכוז שהוכרזה) כאמור לעיל, אם לדעת מי מהם מתן ההוראה יסכן את יציבות התאגיד הבנקאי או המערכת הבנקאית. זכות הוטו נקבעה עד ליום 1 בינואר 2014, ולאחר מכן ניתן יהיה להאריכה לתקופה של שנתיים בכל פעם על-פי בקשת שר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת. הודעה לציבור על הפעלת זכות הוטו תנתן בסמוך להחלטת הנגיד או המפקח על כך. הנימוקים לכך יפורסמו חצי שנה לאחר מכן, אלא אם הוסכם בין הממונה לבין הנגיד או המפקח על דחיית מועד הפרסום (וזאת רק כאשר יש הסכמה ביניהם כי פרסום במועד עלול לפגוע ביציבות המערכת הבנקאית או בתאגיד בנקאי רלבנטי). הוראות דומות נקבעו גם ביחס לתחום הביטוח.

חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 18) התשע"א – 2011

ביום 3 אוגוסט 2011 התקבל תיקון מס' 18 לחוק הבנקאות (רישוי) לגבי סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, שעיקרו כדלקמן:

סולק שסלק 20 אחוזים או יותר ממספר העסקאות בכרטיסי חיוב שנשלקו בישראל, או מסכום התמורה הכולל ששולם לספקים בישראל בשנה קודמת, ייחשב ל"סולק בעל היקף פעילות רחב" והמפקח על הבנקים יהיה רשאי להורות לסולק כאמור לסלוק עסקאות בכרטיסי חיוב שהונפקו על ידי מנפיק אחר.

מנפיק שהנפיק 10 אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב בישראל, או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק, בוצעו בשנה קודמת 10 אחוזים לפחות מסכום העסקאות בישראל באמצעות כרטיסי חיוב שהונפקו בישראל, ייחשב ל"מנפיק בעל היקף פעילות רחב", אשר לא יסרב מטעמים בלתי סבירים, להתקשר עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי החיוב שהנפיק. סעיף זה ייכנס לתוקף לאחר 9 חודשים מיום כניסת החוק לתוקף.

החוק הסדיר גם נושאים נוספים, כגון, חיוב גופים שעוסקים בסליקה בקבלת רשיון מנגיד בנק ישראל והסמכת המפקח על הבנקים לפקח על תחום כרטיסי האשראי.

כמו כן נקבע לגבי אפשרות בית עסק לקבל שירותי נכיון, כי סולק לא יוכל למנוע מבית עסק להתקשר עם חברת נכיון.

הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון – פעילות מתן ייעוץ בהשקעות), התשע"א - 2011

הצעת חוק הייעוץ (תיקון - פעילות מתן ייעוץ בהשקעות) הונחה על שולחן הכנסת ביום 30 במרס 2011 כהצעת חוק פרטית.

על פי הצעת החוק קרנות ההשתלמות יוצאו מהגדרת נכסים פיננסיים;

יורחב היקף תחולת חוק הייעוץ על הפעילות המוסדרת בו, באמצעות הוספת המונח "נכס קשור לנכס פיננסי" לפעילות של "שיווק השקעות".

תעשה הבחנה בין ייעוץ / שיווק השקעות במסגרתם ניתן ייעוץ ללקוח מסוים בהתאם לצרכיו ונתונו האישיים, לבין ייעוץ / שיווק השקעות כללי במסגרתם ניתן ייעוץ אחיד ובלתי מסוים, למספר רב של אנשים (לעיתים מספר בלתי ידוע) שאינו מותאם לצרכים / נתונים אישיים של לקוח.

ייקבעו חובות לעניין ייעוץ / שיווק השקעות כללי, ביניהן גילוי של כל ניגוד עניינים של נותן הייעוץ / השיווק ושל כל העניינים המהותיים לייעוץ / לשיווק ההשקעות ועוד.

על פי הצעת החוק, חובות החלות על בעל רישיון במתן ייעוץ / שיווק השקעות יחולו עליו גם אם תוצאת השירות היא המלצה ללקוח בקשר לנכסים שאינם ניירות ערך או נכסים פיננסיים. כמו כן

דוח הדירקטוריון

מוצע להוסיף הפרות בגינן ניתן להטיל סנקציה עונשית והפרות בגינן מוסמכת הרשות להטיל על המפר עיצום כספי (הן על יחיד והן על תאגיד), זאת לעניין מתן ייעוץ / שיווק השקעות כללי.

צו ניירות ערך (תיקון התוספת הראשונה לחוק), התשע"א – 2011

ביום 30 ביוני 2011 פורסם ברשומות צו ניירות ערך (תיקון התוספת הראשונה לחוק), התשע"א – 2011, במסגרתו תוקנה התוספת הראשונה לחוק ניירות ערך והורחבה הגדרת "המשקיע המסווג".

הצו נכנס לתוקף ביום 1 באוגוסט 2011. במסגרת התיקון נוספו לתוספת הראשונה לחוק ני"ע כמשקיעים מסווגים - משקיע יחיד שהוא "לקוח כשיר" כהגדרתו בחוק הייעוץ, הרוכש בעבור עצמו.

תאגיד שההון העצמי שלו הוא 50 מיליון ש"ח (לפני הצו הדרישה הייתה להון עצמי של 250 מיליון ש"ח).

עוד נקבע בצו כי יש לקבל אישור בכתב מהמשקיע המסווג לפני כל מועד ביצוע רכישה, כי מתקיימים בו התנאים המנויים בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך וכי הוא מודע למשמעות היותו בגדר משקיע הכלול בתוספת ומסכים לכך.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – איסור גביית עמלה בעד ניהול חשבון להשקעה בניירות ערך), התשע"א-2011

ביום 1 באוגוסט 2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית המציעה לקבוע הוראה לפיה הנגיד לא יכלול בתעריפון העמלות עמלה כלשהי שתאפשר לתאגיד בנקאי לגבות מלקוחותיו עמלה בעד ניהול חשבון להשקעה בניירות ערך.

הצעת חוק הגבלות על מנפיקי כרטיסי חיוב (תיקוני חקיקה-עידוד התחרות ושמירת זכויות הלקוח), התשע"ב-2011

ביום 31 באוקטובר 2011, הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ולתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. על פי הצעת החוק, מוצע כי תאגיד בנקאי לא יחזיק ביותר מ- 26% מאמצעי שליטה במנפיק של כרטיסי חיוב וכן למנוע מחברות כרטיסי האשראי לעשות שימוש או להעביר לצד שלישי, נתונים ומידע על בעלי כרטיסי החיוב, שהתקבלו אצלם מגורמים שונים למעט לצורך חיוב חשבונו של בעל הכרטיס.

הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף-מבנה וצורה), התשע"א-2011

רשות ניירות ערך מציעה לתקן את תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף-מבנה וצורה), התשע"א-2011. בין היתר מוצע לבטל את תקנה 51 (ב) אשר מאפשרת לתאגידים בנקאיים ולמבטחים להנפיק תעודות התחייבות, המדורגות בדרגת השקעה, שתמורתן מופקדת בפקדון המבטיח את פרעון בתאגיד האמור, באמצעות תשקיפים של חברות יעודיות. משמעות הביטול הוא שהנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי תאגיד בנקאי או מבטח, תחייבנה פרסום תשקיפים על ידיהם.

הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (אופן הצעת ניירות ערך לציבור), התשע"א-2011

בתיקון המוצע מבקשת רשות ניירות ערך להפחית בהדרגה את שיעורן המירבי של ההתחייבות המוקדמות מתוך סך היקף ההנפקה ל- 30% בלבד (במקום 80% ויותר כיום). עוד מוצע לצמצם את רשימת המשקיעים הזכאים לרכוש ניירות ערך בהתחייבות מוקדמת (המנויים בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968) ל- מנהלי קרנות נאמנות עבור קרנות בניהולם,

דוח הדירקטוריון

חברות מנהלות עבור קופות גמל בניהולן, מבטחים עבור השקעות העומדות כנגד התחייבויות תלויות תשואה, ותאגידים הפועלים מחוץ לישראל שמאפייניהם דומים לגופים האמורים.

הצעה לתיקוני חקיקה בתחום החיתום

רשות ניירות ערך פרסמה להערות הציבור מתווה חקיקה לתיקון החקיקה בתחום החיתום. במסגרת זו מוצע כי בכל תשקיף, לרבות תשקיף מדף, יהיה לפחות חתם אחד אשר ייטול אחריות תשקיפית (בין אם יתקשר עם החברה המציעה בחוזה ביטוחי ובין אם לאו). החתם יידרש לחתום על טיוטות התשקיף המוגשות לרשות ני"ע ועל דוחות הצעת מדף ולציין בתשקיף האם ביצע בדיקת נאותות ראויה. תוטל חובה לפרסם את טיוטות התשקיף המוגשת לבדיקת הרשות לצורך קבלת היתר. יורחבו הפעולות שייחשבו כחיתום ויוחמרו תנאי הכשירות הנדרשים מחתם. חתם לא יוכל להיות חברה בת של המנפיק וכמפיץ יוכל לשמש רק גוף הרשום במרשם החתמים.

Foreign Account Tax Compliance Act of 2009 - FATCA

במרס 2010 תוקן בארה"ב ה- Internal Revenue Code (חוק מס ההכנסה האמריקאי) באופן שמחיל סעיפים מסויימים של ה- Foreign Account tax Compliance Act of 2009 (FATCA).

החוק מחיל משטר דיווח שמטרתו לחייב מוסדות פיננסיים זרים (Foreign Financial Institutions (FFI)), לרבות בנקים שאינם אמריקאיים, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים על ידי לקוחות אמריקאיים, ובכך מרחיב משמעותית את דרישות הגילוי והדיווח המוטלות על מוסדות פיננסיים זרים ביחס לחשבונות אמריקאיים. לצורך כך על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם ה-IRS ("רשות המיסוי האמריקאית").

במקביל, החוק יוצר חובת ניכוי במקור חדשה, אם ה-FFI אינו מתקשר בהסכם עם ה-IRS, או לגבי בעלי חשבונות שיסרבו לספק את המידע והמסמכים הנדרשים בחוק.

החוק מחייב לבצע בדיקות נאותות לאיתור חשבונות אמריקאיים.

החוק נמצא בתהליכי חקיקת משנה, הוצאו מספר חוזרי הבהרה ע"י רשות המיסוי האמריקאית. למועד פרסום דוחות אלה, תחילת החוק הינה החל מ-2013 או 2014, על פי הנושא.

לצורך ההיערכות ליישום החוק הבנק הקים ועדת היגוי הלומדת ועוקבת אחר ההתפתחויות בחקיקה, עוקבת אחר ומבקרת את התהליכים הנדרשים ליישום דרישות החקיקה, וכן בוחנת כיצד בנקים בעולם נערכים לקראת החוק.

במהלך השנים האחרונות נקבעו בבנק ובחברות הבנות, נהלי עבודה לטיפול בלקוחות אמריקאיים.

מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים

בחודש מאי 2011 פירסם המפקח על הבנקים תקון לניהול בנקאי תקין 313, "מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים". במסגרת התיקונים הנ"ל נכללו המגבלות דלהלן:

- חבות לווה, למעט בנק לא תעלה על 15% מהונו של התאגיד הבנקאי (כמו בעבר).
- חבות קבוצת לווים, לא תעלה על 25% מהונו של התאגיד הבנקאי (כפי שהבנק נהג בעבר).
- חבות של קבוצת לווים בנקאית לא תעלה על הגובה מבין 25% מהונו של התאגיד הבנקאי או על 250 מיליון ש"ח.
- סך החבות של כל הלווים, קבוצת לווים וקבוצת הלווים הבנקאיות שחבותם נטו לתאגיד הבנקאי עולה על שיעור של 10% מהונו של התאגיד הבנקאי, לא יעלה על שיעור של 120% מהונו של התאגיד הבנקאי.

ההוראה תיכנס לתוקף מ-31 בדצמבר 2011.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט בבאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2010 ופרט לאמור בבאור 1. בדוח הרבעוני.

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות.

האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים הקריטיים העיקריים שצויינו בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2010 הם כדלהלן: הפרשות לחובות מסופקים, מכשירים פיננסיים נגזרים, ניירות ערך, התחייבויות לזכויות עובדים, התחייבויות בגין תביעות משפטיות, בניינים וציוד ומסים על הכנסה.

להלן פירוט השינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים במהלך תקופת הדיווח:

הוראות מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני החשבונאות המקובלים בארה"ב והוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתאימות לבנקים.

להלן חמשת הנושאים המרכזיים שהוסדרו בהוראה:

א. שינוי ההגדרה של חוב בעייתי. בהוראה הוגדרו שלושה סוגים עיקריים של חובות בעייתיים, היוצרים מדרג של חומרת הבעייתיות בחוב.

1. חוב פגום - חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי הסכם החוב.

2. חוב נחות - חוב שאינו מוגן באופן מספק על יד ביטחונות, או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.

3. חוב בהשגחה מיוחדת - חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.

ב. שינוי בהפרשות להפסדי אשראי - נקבעה הבחנה בין הפרשה על בסיס פרטני לבין הפרשה על בסיס קבוצתי וכן נקבעו כללים לצורך חישוב הפרשות אלה.

1. הפרשה פרטנית - הפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני וזוהו כפגומים.

2. הפרשה קבוצתית - בגין כל האשראים שאינם מסווגים כפגומים.

ג. מחיקה חשבונאית של חובות.

1. נקבע שיש למחוק חשבונאית כל חוב שאינו בר גביה.

דוח הדירקטוריון

2. כל חוב בתום פיגור של 150 יום שההפרשה בוצעה בגינו על בסיס ההפרשה הקבוצתית.
3. הפרשה פרטנית לאחר שנתיים.
- ד. הכנסות ריבית - נקבע שככלל לא ירשמו הכנסות ריבית שטרם נגבו לחובות שסווגו כפגומים.
- ה. גילוי - ההוראה מרחיבה את הגילוי שניתן בדוחות לציבור לגבי איכות האשראי וההפרשות להפסדי אשראי וכן מרחיבה ההוראה את הגילוי לגבי השיטות וההנחות ששימשו למדידת ההפרשות להפסדי אשראי.

כמו כן קובעת ההוראה הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין כל יתר סיכוני האשראי שאינם פגומים. ההפרשה הנ"ל מבטלת את ההפרשה הנוספת והכללית בגין חובות בעייתיים ובגין מאפיינים אחרים, כגון: אי קבלת דוחות כספיים, חריגה ענפית ובגין חריגות אחרות מהוראות ניהול בנקאי תקין במידה והיו. בכל מקרה בשנת 2011 יש להמשיך ולחשב גם את ההפרשה הנוספת וזאת לצורך השוואה להפרשה הקבוצתית, כאשר בספרים יש לרשום את הגבוה מבין השתיים.

השפעת השינוי במעבר לראשונה לאופן חישוב ההפרשות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2010 נזקפה לסעיף העודפים בהון. ההשפעה הסתכמה בסך 1,319 מיליון ש"ח ברוטו ו- 721 מיליון ש"ח נטו לאחר מס.

הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקרות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

ביום 23 במאי 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים הבהרה, לפיה נדחה יישום ההנחיות הנ"ל ליום 1 באפריל 2011.

ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת הטבות שהבנק צופה כי יידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים. כתוצאה מההנחיה הנ"ל, שונה הצפי של מספר העובדים שיפרשו בפרישה מוקדמת, במודלים האקטואריים עליהם הבנק מתבסס לצורך חישוב ההתחייבויות שלו בגין פרישה מוקדמת של עובדים ומענקי יובל, וכן נלקחו בחשבון הטבות מעבר לתנאים החוזיים.

הבנק יישם לראשונה בדוחות הכספיים לרביע השני של 2011 את ההנחיה הנ"ל. ליום 30 ביוני 2011 הוצגו מחדש כל תקופות הדיווח ויתרות הפתיחה תוקנו בהתאם. ההשפעה המצטברת של יישום ההנחיה על יתרת העודפים בהון העצמי ליום 30 ביוני 2011 הסתכמה בסך 549 מיליון ש"ח ברוטו, ו-390 מיליון ש"ח נטו. השינוי בהפרשות הנ"ל נרשם כהצגה מחדש של יתרת העודפים ל-31 בדצמבר 2008, והחל מאותו תאריך נרשמו ההשפעות לרווח והפסד של כל תקופה וזאת על ידי הצגה מחדש של הוצאות השכר, הפרשה למיסים והרווח הנקי. לפרטים נוספים ראה באור 4.ב1. בדוחות הכספיים להלן.

הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הוא הגורם המופקד על בקרת העל בבנק ועל אישור הדוחות הכספיים של הבנק. כל חברי הדירקטוריון הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

הדירקטוריון הקים מבין חבריו ועדה לבחינת הדוחות הכספיים, שתפקידה לדון בדוחות הכספיים ולהמליץ בפני הדירקטוריון על אישורם.

לפני הבאת הדוחות הכספיים לדיון בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, מתקיים דיון בוועדת הגילוי בנושא הדוחות הכספיים של הבנק. ועדת הגילוי הינה ועדת הנהלה המורכבת מכל חברי הנהלת הבנק, וכן חברה בוועדה מזכיר הקבוצה. בדיוני הוועדה משתתפים המבקר הפנימי הראשי ומנהלים בכירים נוספים בבנק. ועדת הגילוי בוחנת, בין השאר, כי המידע בדוחות הכספיים הינו מדויק, מלא ומוצג באופן נאות. (ועדת הגילוי הוקמה כחלק מיישום הוראת הפיקוח על הבנקים המתבססת על סעיף 302 של חוק SOX. ראה "בקרורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספיים" בעמוד 138 לדוח).

לפני הדיון בדוחות הכספיים במליאת הדירקטוריון מתקיימים דיונים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהשתתפות המנכ"ל הראשי, החשבונאי הראשי, המבקר הפנימי הראשי ואחרים.

חומר הרקע הנשלח לחברי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים לקראת הדיונים כולל את פרוטוקול הדיון בוועדת הגילוי והחלטותיה, את טיוטת דוח הדירקטוריון, את טיוטת הדוחות הכספיים, מידע בדבר חשיפת הבנק לתביעות משפטיות ותיאור התביעות המשפטיות החדשות וחומר הרקע לדיון בנאותות סיווג הלקוחות הבעייתיים וההפרשות. עוד מקבלים חברי הוועדה פרטים בדבר דרישות גילוי חדשות (ככל שקיימות) החלות על הבנק.

במסגרת הדיונים דנה הוועדה בנאותות ההפרשות והסיווג של החובות הבעייתיים של הבנק, לאחר שהמנכ"ל הראשי מציג בפני הוועדה את היקפי ההפרשות והסיווגים לחובות בעייתיים ואת השינויים והמגמות בתחום זה ולאחר שמנהלים בכירים אחרים מציגים את היקפי ההפרשות והסיווגים שבאחריותם ומפרטים את הגורמים העיקריים לשינויים בתחומים אלה. נושא התביעות המשפטיות וחשיפת הבנק בגינן, מוצג על ידי היועצת המשפטית הראשית של הבנק. החשבונאי הראשי מציג בפני הוועדה את הנושאים העיקריים והמהותיים בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים, את השינויים במדיניות החשבונאית הקריטית, אם היו כאלה, ואת הנושאים העיקריים שנדונו בוועדת הגילוי, והוועדה מקיימת דיון גם בנושאים אלו.

הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים מגישה לדירקטוריון את המלצותיה בקשר עם הדוחות הכספיים. המלצות הוועדה מתייחסות בין היתר (בהתאם לקבוע בתקנות החברות (הוראות ותנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים), התשי"ע-2010) ("תקנות החברות") להערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של הבנק; הערכות שווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהם נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

לאחר הדיונים בוועדה, מתקיים דיון במליאת הדירקטוריון בטיטה הסופית של הדוחות הכספיים, בהשתתפות המנכ"ל הראשי, החשבונאי הראשי, המבקר הפנימי הראשי, וככל שמדובר באישור הדוחות הכספיים השנתיים - גם חברי הנהלה בבנק. כחומר רקע לקראת הדיון מקבלים הדירקטורים את טיוטת הדוחות הכספיים, יחד עם חומר רקע נלווה רחב ובו ניתוחים מעמיקים ומקיפים בדבר פעילויות הבנק בתחומי עיסוקיו השונים.

במסגרת דיון זה סוקרת המנכ"ל הראשי של הבנק את תוצאות הפעילות בקבוצת לאומי והחשבונאי הראשי מציג ומנתח את תוצאות פעילות הקבוצה בארץ ובחוץ לארץ, לרבות תיאור החשיפות לסיכונים והעמידה במגבלות שנקבעו ביחס אליהם. לאחר מכן מקיימת מליאת הדירקטוריון דיון ובהתאם מאשרת את הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

כל דיוני הדירקטוריון, הועדה לבחינת הדוחות הכספיים וועדת הגילוי בנושא הדוחות הכספיים נערכים בהשתתפות נציגי רואי החשבון המבקרים המשותפים של הבנק, אשר עומדים לרשות המשתתפים לשאלות ולהבהרות. הדוחות הכספיים מאושרים על ידי הדירקטוריון לאחר שרואי החשבון המבקרים המשותפים הציגו בפני הועדה לבחינת הדוחות הכספיים, וועדת הביקורת של הדירקטוריון, חולשות מהותיות במידה והיו אשר עלו מתהליכי הביקורת שבוצעו, ולאחר שהוצגו בפני הדירקטוריון הצהרת המנכ"ל הראשי והצהרת החשבונאי הראשי בדבר הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק בדוח הכספי.

הרכב הועדה לבחינת הדוחות הכספיים עומד בנדרש על פי תקנות חוק החברות. בוועדה חברים שישה דירקטורים, ובכלל זה דירקטור חיצוני אחד, על פי חוק החברות, המכהן בבנק, המשמש כיו"ר הועדה. שלושה חברי ועדה נוספים הינם דירקטורים חיצוניים, על פי הקבוע בהוראות הפיקוח על הבנקים, וכל חברי הועדה הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

מדיניות הגילוי

בהתאם להוראות בנק ישראל, דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של הוראות באזל 2, מחייבות את הבנק לקבוע מדיניות גילוי. על המדיניות להתייחס לגישת התאגיד הבנקאי לקביעה איזה גילוי יינתן לרבות לבקרות הפנימיות על התהליך.

לאומי קבע מדיניות גילוי, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות הגילוי מבוססת על הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והוראות רשות ניירות ערך שאומצו על ידי המפקח על הבנקים.

על פי מדיניות הגילוי האמורה, לאומי ישאף לתת בדוחותיו כל מידע מהותי הנדרש להבנת תוצאות פעולותיו, אשר יובא באופן ברור ומפורט.

המידע הניתן בדוח הדירקטוריון ערוך על פי הוראות הדיווח לציבור, ובפרט על פי "הוראת שעה בדבר תיאור עסקי תאגיד בנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון". על פי ההוראה יש לכלול בדוח הדירקטוריון מידע בדבר עסקי הבנק, מגזרי הפעילות בהם הוא פועל, הסביבה הכללית בה הוא פועל והשפעתה על הבנק, מבנה השליטה בבנק ומבנה הארגוני, הליכים משפטיים, הסכמים מהותיים, ומידע מפורט בנושאים נוספים.

לגבי מידע שניתן לתת לגבי כימות כספי, ניתנים נתונים כמותיים, ולגבי מידע אחר, ניתן מידע איכותי.

העקרון הכללי אשר לפיו ניתן מידע בדוח הוא עקרון המהותיות. עסקי הבנק ופעילויותיו נבחנים על פי היקפם ומהותם, ובתום הבחינה ניתן גילוי לגבי נושאים בעלי היקף כספי מהותי ביחס לרווח השנתי של הבנק, לסך נכסיו או להונו. כמו כן ניתן גילוי לנושאים בעלי היבטים ציבוריים או בעלי רגישות מיוחדת, כגון נושאים הקשורים למבנה הבנק, לניהולו, לחקיקה שיש לה השפעה על הבנק ועוד.

לצורך קיום מדיניות זו מובא כל נושא מהותי לדיון בפני ועדת הגילוי, (ראה לעיל בפרק הליך אישור הדוחות הכספיים), אשר היא זו שמחליטה בכל מקרה של ספק האם לתת את הגילוי הנדרש. פרוטוקול של ועדת הגילוי מועבר לעיון חברי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון.

כמו כן ראה להלן בעמוד 138 "בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי".

ג. תאור עסקי הקבוצה לפי מגזרים ותחומי פעילות

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס *

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 1,273 מיליון ש"ח לעומת 1,838 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 30.7%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 1,271 מיליון ש"ח לעומת 1,652 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 23.1%.

הירידה ברווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של 2011 לעומת התקופה המקבילה אשתקד מוסבר בעיקר על ידי הגורמים כלהלן:

1. גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות (כולל שכר) בסך 569 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. מזה: 381 מיליון ש"ח כתוצאה מהפסדים בקופות לפיצויים ולתגמולים.
2. קיטון בהכנסות התפעוליות והאחרות בסך 200 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס, כתוצאה מרישום ירידת שווי שוק ההשקעה בפרטנר בסך 239 מיליון ש"ח נטו וירידה בדיבידנדים מפרטנר בסך 90 מיליון ש"ח נטו. מנגד נרשם רווח בסך 143 מיליון ש"ח לפני השפעת המס בגין מימוש ניירות הערך של ליהמן ברדרס.
3. קיטון ברווח הנקי מפעולות בלתי רגילות בסך 184 מיליון ש"ח, נטו. ברביע השני של 2010 רשם הבנק רווח ממכירת אחזקותיו בפז חברת נפט בע"מ.
4. ירידה בחלק הקבוצה ברווחי חברות כלולות בסך 114 מיליון ש"ח, נטו.

מאידך הגורמים דלהלן קיזזו חלקית את הירידה הנ"ל:

1. גידול ברווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 290 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס.
2. קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 23 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס.
3. קיטון בשיעור המס האפקטיבי ב- 1.5 נקודות האחוז.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הקבוצה, ברביע השלישי של השנה הסתכם בסך של 155 מיליון ש"ח לעומת 606 מיליון ש"ח ברביע המקביל אשתקד, ירידה של 451 מיליון ש"ח, קיטון של 74.4%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי של קבוצת לאומי הסתכם ברביע השלישי של 2011 בסך 156 מיליון ש"ח לעומת 606 מיליון ש"ח ברביע המקביל אשתקד, ירידה של 74.3%.

להלן הגורמים העיקריים לירידה ברווח הנקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה לרביע השלישי:

1. גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות (כולל שכר) בסך 257 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. מזה: 254 מיליון ש"ח כתוצאה מהפסדים בקופות לפיצויים ולתגמולים.
2. גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 332 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס.

* מספרי השוואה של ההוצאות התפעוליות והאחרות, ההפרשה למס, רווח מפעולות רגילות והרווח הנקי הוצגו מחדש עקב הוראת בנק ישראל, מיום 27 למרס 2011 לביצוע הפרשות נוספות בגין צפי עזיבות עתידיות של עובדים בתנאים משופרים מהתנאים החוזיים, ראה לעיל בעמוד 27.

דוח הדירקטוריון

3. קיטון ברווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 154 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס.

4. קיטון בהכנסות התפעוליות והאחרות בסך 151 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. כתוצאה מרישום ירידת שווי שוק בהשקעה בפרטנר בסך 239 מיליון ש"ח. מנגד נרשם רווח בסך 143 מיליון ש"ח לפני השפעת המס בגין מימוש ניירות ערך של ליהמן ברדרס.

מאידך הגורמים דלהלן קיזזו חלקית את ההשפעות הנ"ל:

1. גידול בחלק הקבוצה ברווחי חברות כלולות בסך 58 מיליון ש"ח, נטו.

2. קיטון בשיעור המס האפקטיבי ב-4.3 נקודות האחוז.

* מספרי השוואה של ההוצאות התפעוליות והאחרות, ההפרשה למס, רווח מפעולות רגילות והרווח הנקי הוצגו מחדש עקב הוראת בנק ישראל, מיום 27 למרס 2011 לביצוע הפרשות נוספות בגין צפי עזיבות עתידיות של עובדים בתנאים משופרים מהתנאים החוזיים, ראה לעיל בעמוד 27.

הרווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-5,582 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,292 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, עלייה של 290 מיליון ש"ח, גידול של 5.5%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 1,692 מיליון ש"ח לעומת 1,846 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 8.3%.

השינויים ברווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מ:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום				
		30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	% השינוי
		במיליוני ש"ח		
פעילות שוטפת	5,540	4,764	16.3	
גביית ריבית בגין הפסדי אשראי (1)	24	386	-	
השפעה חובות שאינם נושאים הכנסה	(270)	(137)	-	
הפרשי שער בגין מימון מניית שנוקפו בקרן הון ובהכנסות התפעוליות	(27)	10	-	
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	197	174	13.2	
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו	47	210	-	
הכנסות (הוצאות) מימון בק"ע	(102)	58	-	
חיסוי השקעות בחו"ל (2)	23	(202)	+	
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים				
השפעת המדד הידוע על עודף הנכסים				
במגזר המודדי	150	29	+	
סך הכל	5,582	5,292	5.5	

(1) החל מהרביע הראשון של 2011 נרשמות הגביות תחילה כהקטנה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי, לעומת העבר שתחילה נרשמו בהכנסות מימוניות.

(2) הכנסות/הוצאות בגין חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי השער על ההשקעות בחו"ל לעומת הפרשי שער על מקורות המימון, הפיצוי נוקף בסעיף המס.

דוח הדירקטוריון

כפי שעולה מהלוח לעיל הרווח המימוני מהפעילות השוטפת עלה ב-16.3%. העלייה נובעת בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות.

להלן התפתחות הרווח המימוני לפי מגזרי פעילות עיקריים:

המגזר	לתשעת החודשים הראשונים של 2011	לתשעת החודשים הראשונים של 2010	% השינוי
	(במיליוני ש"ח)		
משקי בית	1,946	1,629	19.5
עסקים קטנים	703	666	5.6
בנקאות עסקית	1,318	1,512	(12.8)
בנקאות מסחרית	1,113	1,108	0.5
בנקאות פרטית	321	303	5.9
ניהול פיננסי - שוקי הון	169	67	+
אחר	12	7	+
סך הכל	5,582	5,292	5.5

פער הריבית הכולל (ללא עיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים) בתשעת החודשים הראשונים של 2011 הוא 1.50% לעומת 2.36% בתקופה המקבילה ב-2010. פער הריבית הכולל עיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים הוא 0.98% לעומת 1.12% בתקופה המקבילה ב-2010, ו-1.22% בכל שנת 2010.

פער הריבית במגזר השקלי הלא צמוד, כולל נגזרים בתקופת הדוח היה 1.80% לעומת 1.83% אשתקד. הקיטון נובע מגידול בשיעור פעילות הנגזרים מסה"כ הנכסים במגזר, בהם פער הריבית נמוך מפער הריבית בפעילות המאזנית. במגזר המדדי פער הריבית לתקופה הינו 0.54% לעומת שיעור שלילי של 0.24% בתקופה המקבילה אשתקד, וההכנסות גדלו ב-771 מיליון ש"ח, בעיקר עקב שינוי בשווי ההוגן של הנגזרים.

פער הריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2011 הושפע בעיקר מהסיבות כלהלן:

- בהתאם להוראות המפקח על הבנקים החל משנת 2011 פער הריבית על אשראי לציבור מחושב על יתרות ממוצעות לפני הוצאה להפסדי אשראי לעומת שנים קודמות שהיתרה הממוצעת חושבה על יתרות האשראי נטו.
- השינוי בריבית של בנק ישראל שיפר את פער הריבית ללא נגזרים בעיקר במגזר השקלי הלא צמוד.
- הקיטון בפער הריבית הכולל, הושפע בין היתר מהפרשי שער כולל בגין חיסוי ההשקעות בחו"ל ומגידול בשיעור הפעילות בנגזרים מסך כל הנכסים.
- גורמי התחרות במערכת תרמו לקיצוץ חלק מהעלייה בפער הריבית מהגורמים דלעיל. היחס של הרווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לבין היתרה הממוצעת של הנכסים המאזניים הכספיים המניבים היה 2.39% (במונחים שנתיים) בהשוואה ל-2.32% תקופה המקבילה אשתקד.

עמלות מעסקי מימון הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-295 מיליון ש"ח לעומת 288 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.4%. עמלות אלו כוללות בעיקר את ההכנסות מהפעילות החוץ-מאזנית, כמו ערבויות למתן אשראי, ערבויות לרוכשי דירות, ערבויות אחרות וכן עמלות מפעילות סחר חוץ.

הכנסות והוצאות מימון אחרות כוללות בעיקר רווחים/הפסדים ממכירת אגרות חוב והתאמת אגרות חוב למסחר לשווי הוגן, והכנסות מעמלות פירעון מוקדם על אשראים. ההכנסות נטו מפעילויות אלו הסתכמו ב-411 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של 2011, לעומת סך של 893 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 54.0%.

דוח הדירקטוריון

להלן עיקרי השינויים בהכנסות והוצאות מימון אחרות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
השינוי	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
ב-%	במיליוני ש"ח		
20.8	183	221	רווח ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
-	(9)	(24)	הפסדים ממכירה וירידת ערך של אג"ח זמין למכירה
			רווח ממכירה והתאמה לשווי הוגן של
(77.6)	210	47	אגרות חוב למסחר
-	386	24	גביית ריבית במזומן (1)
13.1	107	121	עמלות פרעון מוקדם על אשראים
37.4	16	22	אחר
(54.0)	893	411	סך הכל

(1) החל מרביע הראשון של 2011 נרשמות הגביות תחילה כהקטנה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי, לעומת העבר שתחילה נרשמו בהכנסות מימוניות.

הוצאות בגין הפסדי אשראי של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 349 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך 372 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, קיטון של 23 מיליון ש"ח, ובשיעור של 6.2%.

ברביע השלישי של 2011 הסתכמה ההוצאה בגין הפסדי אשראי בסך 378 מיליון ש"ח בהשוואה ל-46 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 332 מיליון ש"ח.

העלייה ברביע השלישי של 2011 בהוצאות בגין הפסדי אשראי נובעת משינוי ההוראה בגין חובות פגומים, אשר גרמה לגידול בהפרשה הקבוצתית ומהשפעת ירידת שווי שוק של ביטחונות. מאידך, רישום הגביות תחילה כגביות קרן, קיזוז חלקית את ההוצאה בגין הפסדי אשראי.

לגבי השינויים בהוראות החדשות בדבר ההוצאה בגין הפסדי אשראי וחובות פגומים ראה עמוד 26 לעיל.

השפעת השינוי במעבר לראשונה לאופן חישוב ההפרשות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2010 נוקפה לסעיף העודפים בהון. ההשפעה הסתכמה בסך 1,319 מיליון ש"ח ברטרו ו-721 מיליון ש"ח נטו לאחר מס.

שיעור ההוצאה הכולל להפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של 2011 היה 0.20% מסך כל האשראי לציבור (במונחים שנתיים), לעומת שיעור של 0.23% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 0.26% בכל שנת 2010. שיעור ההוצאה הכולל להפסדי אשראי ביחס לסיכון האשראי הכולל (מאזני וחוץ מאזני) היה 0.13%, 0.15% ו-0.17% בהתאמה. שיעור ההוצאה להפסדי אשראי פרטני מהווה 0.12% מסך כל האשראי לציבור, לעומת שיעור של 0.29% בתקופה המקבילה אשתקד.

כאמור לעיל, החל מ-1 בינואר 2011 חלות הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. ההוראות הנ"ל מאמצות את ההוראות המקובלות של הרגולטורים בארה"ב. כחלק מההוראה הנ"ל תתבטל ההפרשה הכללית והנוספת ובמקומה תהיה הפרשה קבוצתית בגין סיכונים אשראי. ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2011 מסתכמת בסך 2,496 מיליון ש"ח המהווה 0.67% מתוך סך סיכון האשראי הכולל, לעומת 2,396 מיליון ש"ח ליום 1 בינואר 2011 המהווה 0.70% מתוך סך סיכון האשראי הכולל. סך הכל תוספת ההפרשה הקבוצתית מסתכמת ב-1,726 מיליון ש"ח לעומת ההפרשה הנוספת והכללית בסך 770 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. התוספת בהפרשה הקבוצתית ליום 1 בינואר 2011 נוקפה לחובת ההון והשינוי בתשעת החודשים הראשונים של 2011 נוקף לרווח והפסד.

דוח הדירקטוריון

להלן התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים:

תשעה חודשים ראשונים של 2010		תשעה חודשים ראשונים של 2011		
במיליוני ש"ח	באחוזים*	במיליוני ש"ח	באחוזים*	
0.2	103	0.0	28	משקי בית
0.1	7	(0.4)	(25)	בנקאות פרטית
0.7	86	0.2	26	עסקים קטנים
(0.1)	(35)	0.3	148	בנקאות עיסקית
0.6	222	0.3	98	בנקאות מסחרית
(1.6)	(11)	7.4	74	ניהול פיננסי ואחר
0.2	372	0.2	349	סך הכל

* אחוז מסך האשראי לסוף תקופה על בסיס שנתי.

להלן התפלגות ההוצאה בגין הפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים *:

תשעה חודשים ראשונים של 2010		תשעה חודשים ראשונים של 2011		
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
(18)	22			תעשייה
206	255			בינוי ונדל"ן
218	37			מסחר
3	(50)			בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(60)	15			תחבורה ואחסנה
(14)	(16)			תקשורת ושירותי מחשב
(5)	123			שירותים פיננסיים
12	(3)			שירותים עסקיים אחרים
(33)	(4)			אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
148	(45)			אנשים פרטיים - אחר
9	15			אחרים
466	349			סך הכל

* שנת 2010 הפרשה ספציפית לחובות מסופקים. כולל ההפרשה הכללית והנוספת סך כל ההוצאה להפסדי אשראי הסתכמה אשתקד בסך 372 מיליון ש"ח.

להלן ריכוז ההוצאות בגין הפסדי אשראי *:

לשלושה חודשים שנתיים לתשעה חודשים שנתיים		
ביום 30 בספטמבר 2011	ביום 30 בספטמבר 2011	
		במיליוני ש"ח
717	442	הפרשה פרטנית במהלך התקופה
(513)	(201)	הקטנת הפרשה פרטנית
204	241	הגדלה נטו, שנזקפה לדוח הרווח וההפסד
145	137	הגדלה שנזקפה לדוח הרווח וההפסד בגין הפרשה קבוצתית
349	378	סך כל הגדלת ההוצאה בגין הפסדי אשראי

דוח הדירקטוריון

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	במיליוני ש"ח	
1,472	521	הפרשה ספציפית במהלך התקופה	
(990)	(454)	הקטנת הפרשה	
(16)	(4)	גביית חובות שנמחקו בעבר	
466	63	תוספת נטו, שנוקפה לדוח הרווח וההפסד	
(94)	(17)	הקטנה שנוקפה לדוח הרווח וההפסד בגין הפרשה נוספת	
372	46	סך כל ההפרשה לחובות מסופקים	

* שנת 2010 הפרשות לחובות מסופקים לפי השיטה הקודמת.

להלן התפלגות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה (הבנק וחברות מאוחדות) שנוקפו לדוח הרווח וההפסד:

השינוי ב-%	תשעה חודשים ראשונים של		
	* 2010	2011	
	במיליוני ש"ח		
31.7	202	266	הבנק
(88.2)	17	2	בנק ערבי ישראלי
+	(36)	(8)	בנק לאומי למשכנתאות
(40.9)	22	13	לאומי קארד
(81.3)	91	17	בלי"ל - ארה"ב
(4.0)	25	24	בלי"ל בריטניה
(20.0)	40	32	לאומי רומניה
(78.6)	14	3	לאומי ליסינג והשקעות
+	(3)	-	אחרים
(6.2)	372	349	סך הכל הוצאה

* שנת 2010 הפרשות לחובות מסופקים לפי השיטה הקודמת.

דוח הדירקטוריון

נכסים שאינם מבצעים^(*), חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר:

(*) חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

כל היתרות המוצגות בלוח זה מוצגות לפי ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. כל היתרות הינן לפני הפרשה להפסדי אשראי.

2010 בדצמבר 31	2011 בספטמבר 30	סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
על בסיס מאוחד		
1. נכסים שאינם מבצעים:		
אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית *		
8,876	6,191	שנבדק על בסיס פרטני
6	5	שנבדק על בסיס קבוצתי
-	-	איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
19	20	חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית
8,901	6,216	סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
81	77	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
8,982	6,293	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית		
65	158	
3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי (1):		
12,734	9,651	סיכון אשראי מאזני בעייתי בגין הציבור
1,800	875	סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי בגין הציבור (2)
14,534	10,526	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור
443	354	סיכון אשראי מאזני בגין אחרים
-	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים
443	354	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים
14,977	10,880	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר		
1,109	1,499	מזה: הלוואות לדיור בגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
788	686	הלוואות לדיור בגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור (3)
258	240	איגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	אחרים
63	573	

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

* יש לציין שלפי השיטה החדשה צבירת ריבית אינה כוללת הפרשי הצמדה/מדד/מט"ח על הקרן.

- (1) סיכון אשראי מאזני (אשראי, איגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין אנשים פרטיים.
- (2) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (3) הלוואות לדיור אשר ההפרשה המזערית בגינן מחושבת לפי עומק הפיגור שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הינן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגינן לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט מדדי סיכון האשראי בהתאם להוראות החדשות :

30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	באחוזים
2.6	3.9	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסה מיתרת האשראי לציבור
0.6	0.5	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.6	2.4	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
62.2	60.5	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
2.9	4.5	שיעור סיכון האשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי כולל בגין ציבור

הרווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-5,233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,920 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, עלייה של 6.4%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 1,314 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,800 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 27.0%.

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-2,821 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,021 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, ירידה של 6.6%.

ברביע השלישי של השנה הסתכמו ההכנסות התפעוליות והאחרות בסך 832 מיליון ש"ח בהשוואה ל-983 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 15.4%.

להלן עיקרי השינויים בהכנסות התפעוליות והאחרות:

לתשעת החודשים הראשונים שהסתיימו ביום				
	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	השינוי	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
עמלות תפעוליות (1)	2,733	2,775	42	1.5
רווחים מהשקעות במניות (2)	188	(7)	(195)	-
הכנסות אחרות (3)	100	53	(47)	(47.0)
סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות	3,021	2,821	(200)	(6.6)

להלן פרטים נוספים עיקריים לכל אחד מהסעיפים הנ"ל:

1. עמלות תפעוליות (גידול של 42 מיליון ש"ח).
 - א. גידול בהכנסות מטיפול באשראי ובעריכת חוזים בסך 48 מיליון ש"ח (19.9%).
 - ב. גידול בהכנסות מכרטיסי אשראי בסך 34 מיליון ש"ח (5.6%), מזה 7 מיליון ש"ח ברביע השלישי.
 - ג. גידול בעמלות הפצת מוצרים פיננסיים בסך 9 מיליון ש"ח (5.2%).
 - ד. קיטון בהכנסות מפעילות בניירות ערך 34 מיליון ש"ח (5.3%), מזה 21 מיליון ש"ח ברביע השלישי.
 - ה. קיטון בהכנסות מדמי ניהול 9 מיליון ש"ח (1.5%).

דוח הדירקטוריון

2. רווחים מהשקעות במניות (ירידה של 195 מיליון ש"ח).

- א. הפסדים נטו ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. בסך 207 מיליון ש"ח לעומת רווחים נטו בסך 32 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברביע השלישי רשמה קבוצת לאומי ירידת ערך בסך 239 מיליון ש"ח בגין ההשקעות במניות חברת פרטנר תקשורת בע"מ.
- ב. רווחים ממימוש ומהתאמה לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר בסך 136 מיליון ש"ח הנובעים בעיקר מגביית החוב מליהמן ברדרס. בתקופה המקבילה אשתקד לא נוקפו רווחים בסעיף זה.
- ג. דיבידנדים ממניות זמינות ולמסחר בסך 64 מיליון ש"ח לעומת 156 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הנובעים בעיקר מקיטון בירידה מדיבידנדים בפרטנר בסך 90 מיליון ש"ח.

3. הכנסות אחרות (ירידה של 47 מיליון ש"ח) בעיקר עקב רווחים בקופות גמל לפיצויים בסך 33 מיליון ש"ח שנזקפו אשתקד והשנה לא נרשמו רווחים.

משקל ההכנסות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות (קרי, רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי והכנסות תפעוליות ואחרות) היה בשיעור של 33.6% לעומת 36.3% בתקופה המקבילה אשתקד ו-35.6% בכל שנת 2010.

ההכנסות התפעוליות והאחרות מכסות 45.3% מההוצאות התפעוליות והאחרות לעומת כיסוי של 53.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 51.7% בכל שנת 2010.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-6,225 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,656 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, עלייה של 10.1%.

ברביע השלישי של השנה הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות ב-2,062 מיליון ש"ח לעומת 1,805 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 14.2%.

הוצאות השכר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 3,870 מיליון ש"ח, עלייה של 11.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

העלייה בהוצאות השכר נובעת בעיקר מכך שבתשעת החודשים הראשונים של 2011 היו הפסדים בקופה לפיצויים ובקופת התגמולים המשמשות גם כיעודה לכיסוי ההתחייבויות הפנסיוניות של העובדים, לעומת רווחים בתקופה המקבילה אשתקד, שהשפיעו בסך 382 מיליון ש"ח. בנטרול הוצאות שכר מיוחדות (כמפורט בעמוד 42) הוצאות השכר ללא שינוי.

הוצאות השכר ברביע השלישי של שנת 2011 עלו בסך 194 מיליון ש"ח, כתוצאה מההפסדים בקופה לפיצויים ובקופת התגמולים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות (אחזקת בנינים וציוד, פחת ואחרות) עלו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 162 מיליון ש"ח, עלייה בשיעור של 7.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בעיקר עקב גידול בהוצאות פחת, (מזה: 23 מיליון ש"ח בגין יישום התקנים החשבונאיים הבינלאומיים), אחזקת בניינים, הוצאות שיווק, הוצאות ייעוץ מקצועי בעיקר בקשר ליישום פרויקט "מתקדמים ביחד" בחטיבה הבנקאית, פרויקט לשיפור המודל התפעולי של הפעילות הקמעונאית בלאומי.

ההוצאות התפעוליות מהוות 74.1% מסך כל ההכנסות לעומת 68.0% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 68.9% בכל שנת 2010. בנטרול הוצאות שכר מיוחדות כמפורט לעיל היה יחס היעילות

דוח הדירקטוריון

66.8% לעומת 65.7% ולעומת 66.0% בהתאמה. כמו כן, לרישום גביות בגין הפסדי אשראי כגביית קרן במקום הכנסות מריבית היתה השפעה של 3.3% על השינוי דלעיל.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהוות 2.36% מסך כל המאזן, לעומת 2.29% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 2.42% בכל שנת 2010.

הרווח מפעולות רגילות לפני מס של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-1,829 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,285 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, ירידה של 20.0%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח מפעולות רגילות לפני מס בסך 84 מיליון ש"ח בהשוואה ל-978 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 91.4%.

ההפרשה למס על הרווח מפעולות רגילות של קבוצת לאומי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-664 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-863 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה בתקופה הנ"ל היה כ-36.3% מהרווח לפני מס לעומת 37.8% בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-1.5 נקודות האחוז.

שיעור ההפרשה ברביע השלישי של השנה היה 38.1% לעומת 42.4% בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-4.3 נקודות האחוז.

הרווח מפעולות רגילות לאחר מס הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 1,165 מיליון ש"ח לעומת 1,422 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 18.1%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח מפעולות רגילות לאחר מס בסך 52 מיליון ש"ח, לעומת 563 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 90.8%.

חלק הקבוצה ברווח מפעולות רגילות לאחר מס של חברות כלולות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בתרומה של 145 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 259 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010, לפרטים ראה להלן בעמוד 94.

הרווח הנקי מפעולות רגילות לפני ייחוס לבעלי זכויות, שאינן מקנות שליטה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ברווח של 1,310 מיליון ש"ח לעומת רווח של 1,681 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 22.1%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח הנקי מפעולות רגילות בסך 167 מיליון ש"ח לעומת 620 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ירידה של 73.1%.

הרווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ברווח של 39 מיליון ש"ח לעומת רווח של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי של הקבוצה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 1,271 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 1,652 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.1%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בסך 156 מיליון ש"ח לעומת 606 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 74.3%.

דוח הדירקטוריון

הרווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך של 2 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 186 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד שנבע ברובו ממכירת אחזקות הבנק בפז חברת נפט בע"מ.

הרווח הנקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה לתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בסך של 1,312 מיליון ש"ח לעומת רווח של 1,867 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ירידה של 29.7%.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה לתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בסך של 39 מיליון ש"ח לעומת רווח של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בסך של 1,273 מיליון ש"ח לעומת רווח של 1,838 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ירידה של 30.7%.

ברביע השלישי של השנה הסתכם הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בסך 155 מיליון ש"ח לעומת סך 606 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 74.4%.

התשואה להון עצמי - ממוצע לתקופה לבעלי מניות התאגיד הבנקאי במונחים שנתיים:

בתשעת החודשים הראשונים של השנה שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	
באחוזים		
7.5	11.1	הרווח הנקי *
7.5	9.9	הרווח הנקי מפעולות רגילות *

2011		2010			
רביע שלישי	רביע שני	רביע ראשון	רביע רביעי	רביע שלישי	רביע שני
באחוזים					
2.7	10.3	10.1	8.8	10.9	12.9
2.7	10.3	10.1	8.8	10.9	9.4
* הרווח הנקי					
* הרווח הנקי מפעולות רגילות					

* המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי.

הרווח הנקי הבסיסי מפעולות רגילות למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי הגיע בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ל-0.86 ש"ח בהשוואה ל-1.12 ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010.

הרווח הנקי הבסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי הגיע בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ל-0.86 ש"ח בהשוואה ל-1.25 ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010.

דוח הדירקטוריון

התפתחויות הרווח בשבעת הרבעונים האחרונים

א. להלן תמצית דוח רווח והפסד מפעולות רגילות לאחר מסים בשבעת הרבעונים האחרונים:

		2010			2011			
	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	רביע רביעי	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	
	במיליוני ש"ח							
רווח מפעולות מימון	1,807	1,639	1,846	2,141	1,939	1,951	1,692	
הכנסה (הוצאה) בגין הפסדי אשראי **	(130)	(196)	(46)	(212)	102	(73)	(378)	
הכנסות תפעוליות ואחרות	999	1,039	983	1,090	1,023	966	832	
הוצאות תפעוליות ואחרות *	(1,907)	(1,944)	(1,805)	(2,295)	(2,085)	(2,078)	(2,062)	
רווח מפעולות רגילות לפני מסים *	769	538	978	724	979	766	84	
הפרשה למס *	(312)	(136)	(415)	(376)	(373)	(259)	(32)	
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים *	457	402	563	348	606	507	52	
חלק הקבוצה ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות לאחר מסים של חברות כלולות לאחר השפעת המס	85	117	57	161	(42)	72	115	
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(3)	(12)	(14)	(10)	(10)	(18)	(11)	
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי *	539	507	606	499	554	561	156	

* שנת 2010 ורביע ראשון של 2011 הוצגו מחדש ראה באור 4.11. להלן.

** שנת 2010 הפרשות לחובות מסופקים לפי השיטה הקודמת.

ב. להלן התפתחות הסעיפים העיקריים ברווח מפעולות מימון לפני הוצאה בגין הפסדי אשראי:

		2010			2011			
	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	רביע רביעי	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	
	במיליוני ש"ח							
פעילות שוטפת	1,638	1,493	1,633	1,799	1,836	1,889	1,815	
גביית ריבית בגין הפסדי אשראי	144	151	91	179	42	(23)	5	
השפעת חובות שאינם נושאי הכנסה	(56)	(24)	(57)	(52)	(66)	(104)	(100)	
הפרשי שער בגין מימון מניות שנוקפו בקרן הון ובהכנסות התפעוליות	5	(14)	19	10	17	12	(56)	
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	65	31	78	88	77	65	55	
רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר	70	111	29	(63)	(52)	29	70	
הכנסות (עלות) מימון בק"ע חיסוי השקעות בחו"ל	40	(33)	51	72	3	17	(122)	
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים	(84)	(96)	(22)	83	33	(2)	(8)	
השפעת המדד הידוע	(15)	20	24	24	49	68	33	
סך הכל	1,807	1,639	1,846	2,141	1,939	1,951	1,692	

החל מ-2011 רוב הגביות נזקפות בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי בדוח רווח והפסד.

דוח הדירקטוריון

ג. להלן התפתחות רבעונית של הוצאות בגין הפסדי אשראי:

2011							* 2010													
רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון			רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון					
במיליוני ש"ח																				
241			24			(61)			248			63			244			159		
הפרשה פרטניות																				
137			49			(41)			(36)			(17)			(48)			(29)		
הפרשה קבוצתית (ב-2010 נוספת)																				
378			73			(102)			212			46			196			130		
סך הכל																				
שיעור ההפרשה מסך הכל האשראי לציבור																				
0.64			0.13			(0.18%)			0.38%			0.09%			0.37%			0.25%		
(על בסיס שנתי)																				

* שנת 2010 הפרשות לחובות מסופקים לפי השיטה הקודמת.

ד. להלן התפתחות רבעונית בהכנסות התפעוליות והאחרות:

2011							2010													
רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון			רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון					
במיליוני ש"ח																				
894			906			975			977			912			917			904		
עמלות תפעוליות																				
(75)			38			30			28			14			100			74		
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות																				
13			22			18			85			57			22			21		
הכנסות אחרות																				
832			966			1,023			1,090			983			1,039			999		
סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות																				

ה. להלן התפתחות רבעונית בהוצאות שכר:

2011							2010													
רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון			רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון					
במיליוני ש"ח																				
1,019			1,100			1,136			1,084			1,075			1,087			1,103		
הוצאות שכר ללא מיוחדות																				
229			172			214			129			(21)			112			107		
הוצאות שכר מיוחדות *																				
מזה:																				
232			165			183			33			(16)			126			(26)		
השלמת הפרשות לפיצויים ופנסיה																				
(3)			16			-			-			-			(22)			-		
הטבה (ביטול ההטבה) בגין מכירת מניות לעובדים																				
-			(9)			31			96			(5)			8			133		
שינויים אקטואריים בגין יובל ופנסיה *																				
1,248			1,272			1,350			1,213			1,054			1,199			1,210		
סך הכל הוצאות שכר *																				

* הוצג מחדש ראה באור 1. ב(4) להלן.

ו. להלן התפתחות רבעונית של הוצאות תפעוליות ואחרות ואחזקת בניינים וציוד:

2011							2010													
רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון			רביעי שלישי			רביעי שני			רביעי ראשון					
במיליוני ש"ח																				
173			191			167			165			160			157			156		
פחת																				
249			241			241			254			241			234			224		
הוצאות אחזקה בניינים וציוד																				
392			374			327			** 663			350			354			317		
הוצאות אחרות																				
814			806			735			1,082			751			745			697		
סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות *																				

* ללא שכר.

** כולל הוצאות/הפרשות מיוחדות וחד פעמיות בהיקף של כ-200 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

המבנה והתפתחות של הנכסים וההתחייבויות⁽¹⁾

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-30 בספטמבר 2011 ב-353.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-328.3 מיליארד ש"ח בסוף 2010, עלייה של 7.6%, גידול בשיעור של 6.8% בהשוואה ל-30 בספטמבר 2010.

ערך הנכסים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ במאזן הינו כ-92.4 מיליארד ש"ח, כ-26.2% מסך הנכסים. בתשעת החודשים הראשונים של השנה פחת השקל ביחס לדולר ב-4.6%, וביחס לאירו פחת בשיעור של 6.5%. השינוי בשערי החליפין בתשעת החודשים הראשונים של השנה גרם לעלייה בשיעור של 1.3% בסך כל המאזן.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה - סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות ויתרות ביעוץ פנסיוני לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמרת, מסתכמים בכ-881 מיליארד ש"ח, לעומת 889 מיליארד ש"ח בסוף 2010, (כ-237 מיליארד דולר ו-251 מיליארד דולר בהתאמה. הירידה נובעת מפחות השקל ביחס לדולר) כמפורט בהמשך.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי		30 בספטמבר 2011			
מספטמבר 2010	מדצמבר 2010	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011		
				במיליוני ש"ח	
				באחוזים	
	6.8	7.6	328,322*	353,175	סך כל המאזן
	35.4	81.9	30,052	54,662	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	(29.5)	(31.3)	55,791	38,356	ניירות ערך
	9.3	6.0	223,981	237,315	אשראי לציבור נטו
	0.4	(0.6)	3,638	3,615	בניינים וציוד
	8.7	7.1	249,584	267,249	פיקדונות הציבור
	(6.8)	135.1	2,691	6,327	פיקדונות מבנקים
					אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות
	(0.6)	6.1	26,939	28,573	נדחים

* הוצג מחדש ראה לעיל עמוד 27.

פיקדונות הציבור הסתכמו ב-30 בספטמבר 2011 ב-267.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-249.6 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2010 עלייה של 7.1%, ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2010, עלייה של 8.7%.

פחות השקל ביחס לדולר וביחס למרבית מטבעות החוץ בתשעת החודשים הראשונים של השנה תרם לעלייה בשיעור של 1.9%, בסך כל פיקדונות הציבור.

להלן התפתחות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות עיקריים:

מגזר		30 בספטמבר 2011		
% השינוי	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2011	
				במיליוני ש"ח
				משקי בית
	7.0	118,266	126,558	עסקים קטנים
	14.4	16,579	18,971	בנקאות עסקית
	8.0	26,281	28,377	בנקאות מסחרית
	19.1	36,421	43,363	בנקאות פרטית
	(1.2)	36,241	35,815	ניהול פיננסי שוקי הון ואחר
	(10.3)	15,796	14,165	סך הכל
	7.1	249,584	267,249	

⁽¹⁾ השינויים באחוזים חושבו על פי היתרות במיליוני ש"ח.

דוח הדירקטוריון

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ב-30 בספטמבר 2011 ב-28.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-26.9 מיליארד ש"ח ל-31 בדצמבר 2010, עלייה של 6.1% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2010 ירידה של 0.6%.

פעילות חוץ מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים ⁽¹⁾ (החוץ מאזנים) של הלקוחות המנוהלים בקבוצת לאומי:

		30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010		השינוי	
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		באחוזים	
	תיקי ניירות ערך	463,222	495,324	(32,102)	(6.5)		
	מזה: בניהול קרנות נאמנות ⁽²⁾ ⁽³⁾	54,306	57,129	(2,823)	(4.9)		
	קופות גמל ופנסיה ⁽²⁾ ⁽³⁾	42,849	44,014	(1,165)	(2.6)		
	קרנות השתלמות ⁽²⁾ ⁽³⁾	21,297	21,064	233	1.1		
	סך הכל	527,368	560,402	(33,034)	(5.9)		

(1) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי ניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמרת.

(2) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.

(3) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שרותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

הירידה ביתרות הנכסים הכספיים של הלקוחות המנוהלים נבעה בעיקר מירידת שווי השוק של התיקים.

האשראי לציבור נטו הסתכם ב-30 בספטמבר 2011 ב-237.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-224.0 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2010, עלייה של 6.0% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2010, עלייה של 9.3% בנטרול ההשפעה של גידול בהפרשה להפסדי אשראי (קבוצתית ופרטנית) לפי ההוראות החדשות, היה הגידול באשראי לציבור בשיעור של 6.6% ו-9.9% בהתאמה.

פיחות בשקל ביחס לדולר וביחס למרבית מטבעות החוץ בתשעת החודשים הראשונים של השנה גרם לעלייה בשיעור של 1.1% בסך האשראי לציבור.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה באגרות חוב של חברות לרבות מוסדות פיננסיים המסתכמות ב-30 בספטמבר 2011 ב-8.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-11.7 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2010, ירידה של 30.7%.

דוח הדירקטוריון

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל (1) לציבור לפי ענפי משק עיקריים:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		ענפי משק	
שיעור שיעור	סיכון אשראי כולל לציבור	שיעור שיעור	סיכון אשראי כולל לציבור		
מסך הכל	מסך הכל	מסך הכל	מסך הכל		
%	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	
1.8	0.6	2,162	0.6	2,200	חקלאות
13.7	13.7	46,919	14.4	53,362	תעשייה
10.8	21.4	73,559	22.0	81,538	בינוי ונדל"ן (2)
(7.2)	0.6	2,109	0.5	1,957	חשמל ומים
20.1	7.6	25,923	8.4	31,142	מסחר
0.6	1.4	4,957	1.3	4,986	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
25.1	1.6	5,536	1.9	6,925	תחבורה ואחסנה
21.7	2.1	7,177	2.4	8,734	תקשורת ושרותי מחשב
(7.3)	14.2	48,650	12.0	45,111	שרותים פיננסיים
27.0	2.7	9,219	3.2	11,710	שרותים עיסקיים אחרים
(6.1)	2.5	8,624	2.2	8,096	שרותים ציבוריים וקהילתיים
7.5	16.0	54,772	15.9	58,876	אנשים פרטיים – הלוואות לדיור
5.6	15.6	53,481	15.2	56,482	אנשים פרטיים – אחר
8.2	100.0	343,088	100.0	371,119	סך הכל

- (1) לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. נתוני 30 בספטמבר 2011 הינם לפני הפרשה להפסדי אשראי ונתוני 31 בדצמבר 2010 לאחר הפרשה להפסדי אשראי.
- (2) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה בסך 889 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 2,021 מיליון ש"ח, לעומת 853 מיליון ש"ח ו-1,625 מיליון ש"ח בהתאמה ל-31 בדצמבר 2010.

להלן התפתחות רבעונית של האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות עיקריים:

2010				2011				במיליוני ש"ח
רביע רביע	רביע רביע	רביע רביע	רביע רביע	רביע רביע	רביע רביע	רביע רביע		
ראשון	שני	שלישי	רביעי	ראשון	שני	שלישי		
68,248	71,156	73,136	76,341	77,826	79,720	81,579	משקי בית *	
17,590	17,544	17,614	19,018	19,153	19,371	19,604	עסקים קטנים	
44,210	45,259	46,302	47,226	46,116	46,376	50,108	בנקאות מסחרית	
70,415	70,845	72,390	73,163	73,404	74,001	76,507	בנקאות עסקית	
6,150	6,666	6,859	7,738	7,666	7,587	8,171	בנקאות פרטית	
1,000	983	917	495	906	1,293	1,346	ניהול פיננסי, שוקי הון ואחר	
207,613	212,453	217,218	223,981	225,071	228,348	237,315	סך הכל	

* האשראי למשקי בית כולל גם הלוואות לדיור (משכנתאות).

שעבוד לטובת בנק ישראל

ביום 21 במאי 2008 חתם הבנק על איגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחיובים כספיים בשקלים, המגיעים ושיגיעו לבנק מפעם לפעם מאת לקוחותיו, שהינם תאגידים (שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל), שאינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים שקיבלו מהבנק, ושמשך החיים הממוצע (מח"מ) של כל אשראי אינו עולה על שלוש שנים, שניתנו וינתנו על ידי הבנק ללקוחות הני"ל. השעבוד הינו בסכום השווה לגובה הסכומים המובטחים באיגרת החוב, כפי שיהיו מעת לעת, עד לסך של 1.1 מיליארד ש"ח.

שעבוד זה בא להבטיח כספים שידרשו לפעילות הבנק לצורך פעילותו במסלוקת CLS.

דוח הדירקטוריון

להלן נתונים נוספים על האשראי הכולל

להלן התפלגות סך כל האשראי לציבור* וסיכון אשראי חוץ-מאזני לפי גודל האשראי ללווה בודד:

30 בספטמבר 2011					
תקרת האשראי באלפי ש"ח	מ -	עד	שיעור ממספר	שיעור מסך הכל	שיעור מסך הכל
			סך הכל הלווים	האשראי המאזני	אשראי חוץ מאזני
			אחוזים		
0	80	83.3	6.0	15.9	0
80	600	14.1	17.7	9.8	80
600	1,200	1.6	9.3	2.5	600
1,200	2,000	0.4	4.4	1.7	1,200
2,000	8,000	0.4	8.8	4.8	2,000
8,000	20,000	0.1	7.4	5.1	8,000
20,000	40,000	0.05	7.3	6.0	20,000
40,000	200,000	0.04	17.3	18.4	40,000
200,000	800,000	** 0.01	14.4	19.3	200,000
מעל 800,000		*** 0.00	7.4	16.5	מעל 800,000
סך הכל		100%	100%	100%	

31 בדצמבר 2010					
תקרת האשראי באלפי ש"ח	מ -	עד	שיעור ממספר	שיעור מסך הכל	שיעור מסך הכל
			סך הכל הלווים	האשראי המאזני	אשראי חוץ מאזני
			אחוזים		
0	80	84.4	6.2	16.5	0
80	600	13.3	18.8	10.8	80
600	1,200	1.4	8.8	3.5	600
1,200	2,000	0.4	4.1	1.8	1,200
2,000	8,000	0.3	8.9	5.3	2,000
8,000	20,000	0.1	7.7	5.7	8,000
20,000	40,000	0.05	7.1	6.3	20,000
40,000	200,000	0.04	16.3	19.5	40,000
200,000	800,000	** 0.01	14.1	18.3	200,000
מעל 800,000		*** 0.00	8.0	12.3	מעל 800,000
סך הכל		100.0	100.0	100.0	

* בשנת 2011 לפני ניכוי הפרשות פרטניות בגין הפסדי אשראי ובשנת 2010 לאחר ניכוי הפרשות פרטניות בגין הפסדי אשראי.

** ב-30 בספטמבר 2011 - 156 לוויים וב-31 בדצמבר 2010 - 139 לוויים.

*** ב-30 בספטמבר 2011 - 27 לוויים וב-31 בדצמבר 2010 - 23 לוויים.

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזוני (א) שהיקפם ללווה בודד עולה על 800 במיליון ש"ח, בחתך מפורט יותר של תחומי האשראי ובחתך של ענפי משק:

1. סיכון אשראי לפי גודל אשראי של לווה:

30 בספטמבר 2011							
סיכון אשראי חוץ מאזוני		אשראי מאזוני		מספר לוויים		תקרת האשראי במיליוני ש"ח	
מזה	סך	מזה	סך	מזה	סך	מ	עד
צדדים קשורים	הכל	צדדים קשורים	הכל	צדדים קשורים	הכל		
במיליוני ש"ח							
229	7,722	724	6,599	1	15	1,200	800
-	1,820	-	3,216	-	4	1,600	1,200
-	4,031	-	4,809	-	5	2,000	1,600
-	-	-	-	-	-	2,400	2,000
-	684	-	2,036	-	1	2,800	2,400
-	2,617	-	379	-	1	3,085	2,800
-	2,500	-	1,040	-	1	3,540	3,200
229	19,374	724	18,079	1	27		סך הכל

כל הצדדים הקשורים הם תאגידיים שהבנק מחזיק בהם עד 20% ואינם בעלי שליטה בבנק. אין בין האשראים המפורטים בטבלה הנ"ל חובות שבגינם בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי.

31 בדצמבר 2010							
סיכון אשראי חוץ מאזוני		אשראי מאזוני		מספר לוויים		תקרת האשראי במיליוני ש"ח	
מזה	סך	מזה	סך	מזה	סך	מ	עד
צדדים קשורים	הכל	צדדים קשורים	הכל	צדדים קשורים	הכל		
במיליוני ש"ח							
-	5,445	-	8,017	-	14	1,200	800
516	1,461	890	4,032	1	4	1,600	1,200
-	4,669	-	969	-	3	2,000	1,600
-	-	-	-	-	-	2,400	2,000
-	59	-	2,607	-	1	2,800	2,400
-	-	-	-	-	-	3,200	2,800
-	1,018	-	2,612	-	1	3,630	3,200
516	12,652	890	18,237	1	23		סך הכל

דוח הדירקטוריון

2. סיכון אשראי לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2011		
מספר לוויים	אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
סך הכל	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח		
9	6,129	8,289
8	3,617	4,030
1	884	19
2	2,071	1,097
6	4,756	4,863
1	622	1,076
27	18,079	19,374

31 בדצמבר 2010		
מספר לוויים	אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
סך הכל	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח		
8	6,295	6,000
5	3,208	1,636
1	892	9
2	1,896	268
6	5,496	4,268
1	450	471
23	18,237	12,652

חביונות שש קבוצות הלוויים הגדולות מהוות ב-30 בספטמבר 2011 8.5% מסך כל סיכון האשראי, ו-79.1% מההון המחושב למגבלת שש קבוצות הלוויים הגדולות.

3. קבוצות לוויים¹

הבנק מנהל מעקב אחר החשיפה של קבוצות הלוויים על כל מרכיביהן, באמצעות מערכת ממוכנת המשמשת את הבנק לצורכי דיווח שוטף לב"י ולצרכי מעקב פנימי ובחינת עמידת היקף החבות של קבוצות הלוויים במגבלות הרגולטוריות. באמצעות מערכת זו מתקיימת שליטה מלאה על החשיפה לקבוצות הלוויים. בנוסף, מתקיים תהליך פנימי, אשר במסגרתו נקבע לכל אחת מהקבוצות הגדולות גורם מרכז ("ראש קבוצה"), ומתבצעים תיאום וזרימת מידע על מרכיבי קבוצות הלוויים, במטרה להגביר במידה מרבית את השליטה על חשיפות האשראי ועל סיכון הריכוזיות הנגזר מהן. תהליך זה, המתקיים הן בין היחידות השונות בבנק והן בחברות הבנות שלו, מחייב את הגורמים העסקיים המעורבים בניהול קבוצות הלוויים בהזרמה שוטפת של מידע ביחס לבקשות אשראי שעולות על הפרק וביחס לסיכון הפרטים בקבוצה. זאת, תוך הפעלת שיקול דעת לגבי היקף המידע והגורמים אליהם הוא מועבר.

יתר על כן, אחת לשנה, נדרש להביא בפני דירקטוריון הבנק סקירה מקיפה אודות כל אחת מ-10 קבוצות הלוויים הגדולות ביותר.

¹ קבוצת לוויים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לוויים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם.

דוח הדירקטוריון

במישור של ניהול תיק האשראי של הבנק כמכלול, מיושם בבנק תהליך פנימי של אמידת סיכון הריכוזיות הגלום בחשיפות לכלל קבוצות הלווים הגדולות, והשפעתו של סיכון זה על רמת הסיכון הכוללת של התיק. התהליך האמור, מאפשר הן לכמת את הקצאת ההון ההולמת ע"פ הוראות ניהול בנקאי תקין, והן לקיים מעקב וניטור שוטף אחר המגמות של מרכיב ריכוזיות זה כחלק ממגמות ההתפתחות של כלל התיק.

להלן האשראי לקבוצות לוויים אשר חבותם עולה על 15% מהון הבנק (לצורך הלימות הון):

ליום 30 בספטמבר 2011					
קבוצת לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי	מזה: מכשירים נגזרים	% מההון
מיליוני ש"ח					
1	6,042	2,761	8,803	560	22.1
2	6,098	1,156	7,254	606	18.2

חובות בעייתיים

להלן סיכון אשראי בעייתי בהתאם להוראות החדשות לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות החלות מיום 1 בינואר 2011:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011			
פרפורמה					
מאזני	חוץ מאזני	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
4,726	177	4,903	6,016	661	6,677
740	8	748	969	50	1,019
3,641	524	4,165	3,804	899	4,703
9,107	709	9,816	10,789	1,610	12,399

סיכון אשראי בעייתי:

30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010	
סיכון אשראי בעייתי		סיכון אשראי בעייתי	
במיליוני ש"ח			
10,880	14,977	סיכון אשראי בעייתי מסחרי	
1,390	1,569	סיכון אשראי בעייתי קמעונאי	
12,270	16,546	סך הכל	
2,454	4,147	הפרשה להפסדי אשראי	
9,816	12,399	אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי	

דוח הדירקטוריון

להלן האשראים הבעייתיים (1) (6) (7) לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים עד 31 בדצמבר 2010:

30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2010	
		במיליוני ש"ח
		חובות בעייתיים (1)
1,522	1,364	שאינם נושאים הכנסה
785	906	שאורגנו מחדש (2)
593	482	מיועדים לארגון מחדש (3)
504	297	בפיגור זמני
10,905	9,921	בהשגחה מיוחדת*
14,309	12,970	סך הכל אשראי מאזני ללוויים בעייתיים (1)
2,778	2,634	סיכון אשראי חוץ מאזני ללוויים בעייתיים (1) (5)
525	465	אגרות חוב של לווים בעייתיים (ציבור)
-	6	סיכון אשראי כולל של בנקים (אג"ח + פיקדונות בבנקים)
56	48	נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים
17,668	16,123	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים (1)
79	81	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
6,341	5,946	*מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית (4)
363	383	*מזה: אשראי לדירור שבגיננו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

- (1) לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על יד בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- (2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- (3) אשראי ללוויים אשר לגביו קיימת החלטה של הנהלת התאגיד הבנקאי על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- (4) למעט אשראי לדירור שבגיננו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור.
- (5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.
- (6) אשראי ללוויים בעייתיים כמפורט במתכונת הגילוי.
- (7) החובות הבעייתיים כוללים סווגי אשראי מיישום הוראת נוהל בנקאי תקין 325 "ניהול מסגרות אשראי בחשבון עובר ושב". בהתאם להוראה הנ"ל ובהתאם להבהרות של המפקח על הבנקים, על הבנק לסווג את החריגה ממסגרת האשראי המאושרת (כאשר החריגה מעל 1,000 ש"ח) במידה והבנק מחייב את הלקוח בריבית חריגה. במצב זה יש לסווג את החריגה כחוב שאינו נושא הכנסה, את האשראי במסגרת ואת יתרת החבות של הלקוח כחוב בהשגחה מיוחדת. כתוצאה סווגו חובות שאינם נושאים הכנסה בסך 49 מיליון ש"ח ובהשגחה מיוחדת בסך 1,163 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010.

סך כל החובות הבעייתיים בשיטה הישנה ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמו בסך 16.1 מיליארד ש"ח ואילו על פי ההוראה החדשה הסתכמו החובות הבעייתיים בסך 12.4 מיליארד ש"ח. הקיטון בסך של 3.7 מיליארד ש"ח נובע בעיקר משינוי ההתייחסות להוראת ניהול בנקאי תקין 325 כאמור לעיל, מביטול הסיווג של חובות בהשגחה מיוחדת תוצאתי, וכן משיפור בהיקף החובות הבעייתיים.

האשראי לממשלות הסתכם ב-30 בספטמבר 2011 ב-403 מיליון ש"ח לעומת 379 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2010, עלייה של 6.3% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2010, עלייה של 4.7%.

דוח הדירקטוריון

ניירות ערך

השקעות הקבוצה בניירות ערך ב-30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-38.4 מיליארד ש"ח לעומת 55.8 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2010, ירידה של 31.3% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2010 ירידה של 29.5%. הקיטון בניירות ערך נובע ממימוש אגרות חוב והפקדת התמורה ברובה בבנק ישראל ובחלקה בבנקים זרים. קיטון זה נועד, בין היתר, לצמצם את חשיפת הבנק לסיכונים בתיק הנוסטרו.

ניירות הערך מסווגים לשלוש קטגוריות: ניירות ערך למסחר, ניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון. (כיום אין בקבוצה אגרות חוב מוחזקות לפדיון).

ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לדוח רווח והפסד. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת מוצג בסעיף נפרד בהון העצמי ברווח כולל אחר שנקרא "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" ("הון עצמי") בניכוי המס המתייחס. בכל מקרה שבו ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני ההפרש נזקף לחשבון רווח והפסד. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלות מופחתת (הערך הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה שנצברו עליו בנכוי/בתוספת דיסאגיו או אגיו).

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית והטיפול בשערוך תיק ניירות הערך והבחנה בין ירידת ערך בעלת אופי זמני או אחר מזמני, ראה בפרק מדיניות החשבונאית הקריטית בעמוד 23 ובבאור 1 לדוח הכספי השנתי לשנת 2010.

להלן סיווג סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד בהתאם להוראות הנ"ל:

30 בספטמבר 2011				
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הערך במאזן	
			שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות חוב				
זמינות למכירה	228	(689)	26,190	26,651
למסחר	* 65	* (72)	9,422	9,422
	293	(761)	35,612	36,080
מניות וקרנות				
זמינות למכירה	298	(37)	2,391	2,130
למסחר	* 3	* (5)	353	355
	301	(42)	2,744	2,485
סך כל ניירות הערך	594	(803)	38,356	38,565

* נזקף לרווח והפסד.

דוח הדירקטוריון

31 בדצמבר 2010					
		רווחים שטרם		הפסדים שטרם	
עלות מופחתת	לשווי הוגן	מומשו מהתאמות לשווי הוגן	מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח					
אגרות חוב					
זמינות למכירה	44,271	418	(432)	44,257	44,257
למסחר	8,367	* 90	(59)	8,398	8,398
	52,638	508	(491)	52,655	52,655
מניות וקרנות					
זמינות למכירה	2,211	653	(5)	2,859	2,859
למסחר	636	-	(359)	277	277
	2,847	653	(364)	3,136	3,136
סך כל ניירות הערך	55,485	1,161	(855)	55,791	55,791

* נזקף לרווח והפסד.

ליום 30 בספטמבר 2011 כ-74.5% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה וכ-25.5% סווג כתיק למסחר. סיווג זה מקנה גמישות בניהול תיק ניירות הערך. כ-7.2% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות שאינן מוצגות על בסיס השווי המאזני, אלא לפי עלות, או שווי שוק של המניות הנסחרות בבורסה.

להלן נתונים על פעילות הקבוצה באגרות חוב:

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2011		2010	
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב שיצאו לפדיון ו/או נמכרו (זמינות למכירה)			
	29,621		30,709
רכישות אגרות חוב זמינות למכירה			
	11,022		30,082
רווח נטו מהשקעות באגרות חוב:			
הכנסות (הוצאות) מימון על בסיס צבירה			
	1,974		(951)
רווח ממכירה של אגרות חוב זמינות למכירה, נטו			
	197		262
רווח שמומש ו/או טרם מומש מהתאמה לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר			
	47		147

להלן פירוט הרכב השקעות באגרות חוב לפי סוגי המנפיקים ומגזרי ההצמדה:

30 בספטמבר 2011			31 בדצמבר 2010		
ממשלת ישראל	ממשלות זרות	חברות אחרות	ממשלת ישראל	ממשלות זרות	חברות אחרות
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
12,343	-	663	22,961	-	523
6,064	-	923	6,399	-	937
2,023	687	12,909	1,810	2,851	17,174
20,430	687	14,495	31,170	2,851	18,634

* מזה אגרות חוב נדחות (Subordinated) 2,250 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 חלה ירידה של כ-4.1 מיליארד ש"ח כ-22.2%, בהשקעות של הקבוצה באגרות חוב של חברות, לרבות בנקים, וזאת בעיקר באגרות חוב במט"ח בחו"ל, הירידה נובעת מצמצום החשיפה לסיכונים. כ-59% מאגרות החוב מושקעות באגרות של ממשלת ישראל ובאגרות חוב של ממשלות החברות בארגון ה-OECD.

להלן שווי ניירות הערך לפי אופן המדידה במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
47,874	30,676	ניירות ערך הנסחרים בשוק פעיל *
6,339	6,039	ניירות ערך לפי מחירים שנקבעו לפי מודלים חיצוניים **
1,578	1,641	ניירות ערך לפי ציטוט מהצד הנגדי או לפי עלות
55,791	38,356	סך הכל

* כולל שווי הוגן שמחושב על פי מודלים המבוססים על נתוני שוק שוטפים.
 ** כולל ני"ע בסך 502 מיליוני ש"ח ששוערכו על ידי הבנק בהתבסס על שיעורי הנכיון הנקבעים באופן עצמאי ובלתי תלוי בבנק על ידי חברת "מרווח הוגן" (31 בדצמבר 2010 על ידי חברת "שערי ריבית").

לפרטים נוספים ראה בבאור 2 לדוחות הכספיים.

להלן טבלת פירוט ההשקעות באגרות חוב של חברות בלבד (ללא בנקים) שהונפקו בישראל ובחו"ל לפי ענפי משק (תיק זמין למכירה ולמסחר):

30 בספטמבר 2011		
הונפק בישראל	הונפק בחו"ל	ענף משק
-	-	חקלאות
91	361	תעשייה
40	90	בינוי ונדל"ן
214	179	חשמל ומים
355	-	מסחר
45	-	תחבורה ואחסנה
76	150	תקשורת ושרותי מחשב
664	5,707	שירותים פיננסיים
7	45	שירותים עסקיים ואחרים
24	77	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,516	6,609	סך הכל

התיק הזמין למכירה

להלן הרכב התיק הזמין למכירה:

30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010		שינוי	
במיליוני ש"ח					
בארץ	בחו"ל	בארץ	בחו"ל	בארץ	בחו"ל
11,585	14,605	19,616	24,641	(8,031)	(10,036)
1,684	707	563	2,296	(399)	1,599
13,269	15,312	20,179	26,937	(6,910)	(11,337)

דוח הדירקטוריון

- א. בגין התיק הזמין למכירה נזקפה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 להון עצמי ירידת ערך בסך של 1,008 מיליון ש"ח (לפני מס) בעיקר בשל ירידת ערך של אגרות חוב של בנקים וחברות. לעומת עליית ערך בסך של 409 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד.
- ב. כמו כן נזקפו לרווח והפסד רווחים ממכירת אגרות חוב בקיזוז ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך בסך של 197 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך 174 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ג. להלן ריכוז התוצאות הנ"ל בגין התיק הזמין למכירה (כולל הכנסות מימון):

לתקופה שהסתיימה ביום				
30 בספטמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר		
2011	2010	2010		
במיליוני ש"ח				
1,685	(159)	(546)	רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד	
974	(1,081)	(1,866)	מזה: הפרשי שער	
(1,008)	409	235	התאמות לקרן הון של ניירות ערך זמינים למכירה	

- ד. להלן פירוט היתרות נטו בהון (התאמות נטו בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפני מס):

תנועה רבעונית ב-2011			30 בספטמבר		31 בדצמבר	
ברביע השלישי	ברביע השני	ברביע הראשון	2011	2010		
במיליוני ש"ח						
(56)	(190)	(141)	261	648	מניות	
220	32	(226)	141	115	אגרות חוב ממשלת ישראל	
3	11	(18)	(1)	3	אגרות חוב ממשלות זרות	
(536)	4	63	(601)	(132)	אגרות חוב אחרות *	
(124)	(48)	(2)	(111)	63	מכשירי חוב אחרים	
(493)	(191)	(324)	(311)	697	סך הכל	
205	13	108	97	(229)	המס המתייחס	
(288)	(178)	(216)	(214)	468	סך הכל נטו	

* מזה יתרת ירידת הערך המצטברת בגין כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי בנקים זרים כ- (280) מיליון ש"ח.

היתרה המצטברת נטו של התאמות ניירות ערך המוחזקים בתיק הזמין למכירה לשווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011 מסתכמת בסכום שלילי של 214 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס), סכום זה מייצג הפסד נטו שטרם מומש לתאריך הדוח.

בשווי התיק הזמין למכירה, מאז סוף ספטמבר 2011 ועד ל- 21 בנובמבר 2011, חל קיטון כתוצאה מירידת ערך בסך 26 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

ה. להלן ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפה להון ליום 30 בספטמבר 2011:

משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה*						
עד 6	9-12	12 מעל				
חודשים	חודשים	חודשים	סך הכל			
במיליוני ש"ח						
					שיעור הירידה	
					מניות	עד 10%
-	-	-	-	-	אגרות חוב מגובות	
5	11	1	17	34	נכסים	
128	5	8	108	249	אגרות חוב אחרות	
133	16	9	125	283	סך הכל	
					מניות	10%-20%
					אגרות חוב מגובות	
15	-	-	9	24	נכסים	
51	24	24	124	223	אגרות חוב אחרות	
66	24	24	133	247	סך הכל	
					מניות	20%-30%
					אגרות חוב מגובות	
5	-	-	5	10	נכסים	
-	-	-	121	121	אגרות חוב אחרות	
12	-	-	126	138	סך הכל	
					מניות	30%-35%
					אגרות חוב מגובות	
-	-	-	2	2	נכסים	
-	-	-	19	19	אגרות חוב אחרות	
30	-	-	21	51	סך הכל	
					מניות	35%-40%
					אגרות חוב מגובות	
-	-	-	-	-	נכסים	
-	-	-	7	7	אגרות חוב אחרות	
-	-	-	7	7	סך הכל	
					מניות	40% מעל
					אגרות חוב מגובות	
-	-	-	-	-	נכסים	
-	-	-	-	-	אגרות חוב אחרות	
-	-	-	-	-	סך הכל	
37	-	-	-	37	מניות	
					אגרות חוב מגובות	
25	11	1	33	70	נכסים	
179	29	32	379	619	אגרות חוב אחרות	
241	40	33	412	726	סך כללי	

בק"ע הטיפול בשערוך ניירות הערך והבחנות בין ירידת ערך בעלת אופי זמני או אחר מזמני ראה בעמוד 62 בדוח הכספי לשנת 2010.

* משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה משמעו מאז תחילת ירידת ערך כלשהיא מהשווי בו נרכש נייר הערך.

דוח הדירקטוריון

התיק למסחר

להלן הרכב התיק למסחר:

שינוי		31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		
במיליוני ש"ח						
בארץ	בחו"ל	בארץ	בחו"ל	בארץ	בחו"ל	
2,240	(1,216)	6,279	2,119	8,519	903	אגרות חוב
175	(99)	178	99	353	-	מניות וקרנות
2,415	(1,315)	6,457	2,218	8,872	903	סך הכל

בגין אגרות חוב למסחר נרשמו בדוח רווח והפסד הפסדים שמומשו וטרם מומשו בסך של 47 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך 210 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ובגין מניות וקרנות נרשמו רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך 136 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בחודש ספטמבר 2008 בעקבות קריסת קבוצת בנק ההשקעות ליהמן ברדר'ס ("בנק ההשקעות"), לא הוחזר לבנק סכום של כ-100 מיליון דולר בגין מכירת נייר ערך שהונפק על ידי חברה מקבוצת בנק ההשקעות ("נייר הערך"). ביום 17 באוגוסט 2011 התקבלה החלטה של בית המשפט לפשיטת רגל בארה"ב בהסכמת הצדדים למחיקת ההליכים המשפטיים שהתנהלו כנגד הבנק בארה"ב על ידי הנאמן של Lehman Brothers Inc. ("LBI") וזאת כתגובה להליכים המשפטיים שנקט הבנק בישראל למיצוי זכויותיו המשפטיות להשבת הכספים המגיעים לו.

הסכמת הנאמן של LBI למחיקת ההליכים כנגד הבנק וכנגד בנק ישראלי נוסף, נבעה מכך שהבנק הסכים למחיקת העיקול אשר הוטל על ידו על כספים בישראל. הסכמת הבנק להסרת העיקול נובעת משורה של הסדרים אליהם הגיע הבנק עם חברות בקבוצת בנק ההשקעות ובכללם: הסתיימו ההליכים המשפטיים בישראל בין הבנק לבין Lehman Brothers International (Europe) ("LBIE"); ויסגרו ההליכים בישראל כנגד Lehman Brothers Holdings ("LBHI") ו-Lehman Brothers Securities N.V.

הסרת ההליכים המשפטיים בישראל, נבעה מכך שהבנק הגיע להסדר עם הנאמן על נכסי LBIE, לפיו יותר לו לממש את כל העיקולים שהוטלו על זכויות LBIE בישראל ולהמשיך ולהחזיק בידו את נייר הערך. הבנק מימש את העיקולים הנייל ומכר את נייר הערך, והכל בסך כולל של כ-210 מיליון ש"ח.

בגין ההסדרים האמורים רשם הבנק ברביע השלישי של 2011 רווח של כ-143 מיליון ש"ח (לפני מס).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה יש כ-16.2 מיליארד ש"ח (כ-4.4 מיליארד דולר) ניירות ערך שהונפקו בחו"ל שכולם (פרט לכ-1%) מדורגים Investment Grade, מהם כ-90% בדרוג (A-) ומעלה וכ-17% בדרוג AAA. התיק כולל אגרות חוב נדחות של בנקים בחו"ל בשווי הוגן של 2,250 מיליון ש"ח, כ-13.9% מסך כל ההשקעה בניירות ערך שהונפקו בחו"ל. מתוך התיק הנייל כ-15.3 מיליארד ש"ח (כ-4.1 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה וכ-0.9 מיליארד ש"ח (כ-0.2 מיליארד דולר) מסווג בתיק למסחר.

דוח הדירקטוריון

להלן הרכב ההשקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		
תיק סחיר	תיק זמין	תיק סחיר	תיק זמין	
במיליוני ש"ח				הערך במאזן
750	3,831	129	2,488	אגרות חוב ממשלתיות (*)
348	10,589	595	8,572	אגרות חוב בנקים ומוסדות פיננסיים
213	4,341	109	2,414	אגרות חוב מגובות נכסים
808	855	70	1,131	אגרות חוב אחרות
99	563	-	707	מניות וקרנות
2,218	20,179	903	15,312	סך הכל

(*) מזה: אגרות חוב ממשלת ישראל שהונפקו בחו"ל ב-30 בספטמבר 2011, 1,869 מיליון ש"ח בתיק הזמין ו-61 מיליון ש"ח בתיק הסחיר, וב-31 בדצמבר 2010, 1,730 מיליון ש"ח בתיק הזמין.

להערכת הנהלת הבנק, ירידת הערך שנוקפה לקרן הון בגין התיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי זמני. בכוונתו וביכולתו של הבנק להמשיך ולהחזיק את ההשקעות עד להשבה החזויה של מלוא העלות של הנכסים או עד לפדיון, לכן נזקפת ירידת ערך זו להון. ירידת הערך נטו (הקיצוץ בין עליות וירידות ערך) שנוקפה להון בגין ניירות הערך שהונפקו בחו"ל מיום רכישתם ועד ל-30 בספטמבר 2011, מסתכמת בסך של 503 מיליון ש"ח (כ-330 מיליון ש"ח לאחר מס).

דוח הדירקטוריון

להלן השווי ההוגן ל-30 בספטמבר 2011 של אגרות החוב של בנקים ומוסדות פיננסיים מחוץ לישראל (לא כולל אגרות חוב מגובי נכסים):

סך הכל	ללא דרוג	BB+ B - עד	BBB+ BBB- עד	A-	A	A+	AAA AA- עד	
במיליוני ש"ח								
1,642	8	74	142	240	26	126	1,026	הממלכה המאוחדת (בריטניה)
21	-	-	-	-	21	-	-	אוסטריה (1)
423	-	-	-	-	-	-	423	איטליה (1)
21	-	21	-	-	-	-	-	אירלנד (1) (6)
313	-	-	-	-	313	-	-	בלגיה (1)
334	34	-	-	99	9	144	48	גרמניה (1)
141	-	-	-	-	42	99	-	דנמרק
916	-	-	18	130	61	291	416	הולנד (1)
50	14	-	-	-	-	36	-	לוקסמבורג (1)
381	30	-	51	37	-	-	263	ספרד (1) (6)
753	-	-	-	-	-	15	738	צרפת (1)
62	62	-	-	-	-	-	-	שוויץ
558	-	-	-	-	-	-	558	אוסטרליה
158	35	-	11	-	69	-	43	שוודיה
245	-	-	-	-	-	-	245	ניו זילנד
64	-	-	-	-	-	34	30	נורווגיה
19	-	-	-	-	-	-	19	קנדה (2)
242	14	-	-	-	118	109	1	אחר (3)
ארצות הברית - לפי רמת בנק (2)								
602	-	-	-	528	-	74	-	CITIGROUP INC NY
531	-	-	4	-	527	-	-	BANK OF AMERICA (כולל MERRILL LYNCH)
359	-	-	-	-	-	305	54	GOLDMAN, SACHS AND CO.
269	-	-	-	-	269	-	-	MORGAN STANLEY
326	-	-	45	-	-	281	-	WELLS FARGO BANK N.A.
261	-	-	-	-	4	121	136	JP MORGAN CHASE
478	29	-	21	96	178	63	91	ארצות הברית - אחר (4)
9,169	226	95	292	1,130	1,637	1,698	4,091	סכום כולל (5)

- (1) מדינות גוש האירו Eurozone בסך 3,213 מיליון ש"ח.
- (2) מדינות צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) בסך 2,836 מיליון ש"ח.
- (3) סכום זה כולל השקעות ב-3 מדינות.
- (4) סכום זה כולל השקעות ב-14 בנקים בארצות הברית.
- (5) כולל אגרות חוב נדחות Subordinated שהשווי ההוגן שלהן ליום 30 בספטמבר 2011 הוא 2,250 מיליון ש"ח (כולל תיק זמין ותיק מסחרי) 2,000 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010.
- (6) לפרטים נוספים בקי"ע חשיפת אשראי ראה בעמוד 125.

1. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל

בתיק ניירות הערך ל-30 בספטמבר 2011 של הקבוצה יש כ-2.5 מיליארד ש"ח (כ-0.7 מיליארד דולר) ניירות ערך מגובי נכסים (משכנתאות ושאינם משכנתאות כאחת) שכולם (פרט ל-3%) מדורגות בדרוג (A-) ומעלה, וכ-80% בדרוג AAA. מתוך התיק הנ"ל כ-2.4 מיליארד ש"ח (כ-0.65 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר.

דוח הדירקטוריון

להלן ריכוז ההשקעות באגרות חוב מגובות נכסים בתיק הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2011:

עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הערך במאזן (שווי הוגן)
1,660	23	(13)	1,670
MBS אגרות חוב מגובות משכנתאות			
ABS אגרות חוב מגובות נכסים			
800	1	(57)	744
שאינם משכנתאות:			
מזה: CLO			
734	1	(56)	679
SCDO ואחר			
66	-	(1)	65
2,460	24	(70)	2,414
סך הכל			

בק"ע הגדרת ניירות ערך מגובי נכסים ראה באור 3 לדוח הכספי לשנת 2010.

חשיפות איגוח

השקעה בניירות ערך מגובי נכסים לפי סוגי חשיפה (טבלה 9 (ו') באזל 2)

30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	הסכום המצטבר של החשיפה במיליוני ש"ח
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):		
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות:		
1,734	116	ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של ממשלת ארה"ב GNMA
257	128	ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC
7	6	ניירות ערך אחרים
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים:		
1,451	1,057	ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, GNMA או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה
48	461	שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות
3,497	1,768	סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)		
38	39	חייבים בגין כרטיסי אשראי
5	5	קווי אשראי לכל מטרה בבטחון דירת מגורים
152	-	אשראי לרכישת רכב
6	5	אשראי אחר לאנשים פרטיים
5	5	אשראי שאינו לאנשים פרטיים
760	679	אגרות חוב מסוג CLO
57	1	אגרות חוב מסוג SCDO
34	21	אחרים
1,057	755	סך הכל מגובי נכסים (ABS)
4,554	2,523	סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים

דוח הדירקטוריון

השקעות בניירות ערך מגובי נכסים לפי משקל סיכון* (טבלה 9) (באזל 2)

31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
דרישות ההון בגין חשיפות איגוח		הסכום המצטבר של החשיפה		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
9	18	502	1,021	20%
5	4	110	79	50%
10	4	111	46	100%
-	-	-	-	350%
-	-	214	52	הופחתו מההון
24	26	937	1,198	סך הכל

* לא כולל ניירות ערך GNMA, FNMA, FHLMC, המוצגים כהתחייבות של ממשלת ארה"ב.

התיק הזמין למכירה של השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2011 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום כולל של כ-1.7 מיליארד ש"ח. 73% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הינן בערבות סוכנויות פדראליות בארה"ב או שהונפקו ישירות על ידן (GNMA, FHLMC, FNMA). FHLMC ו-FNMA הועברו לחסות ממשלתית במסגרת תוכנית ההצלה של הממשל האמריקאי ולאגרות חוב של GNMA ערבות מדינה. מרבית אגרות החוב המגובות נכסים מדורגות AAA. נכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה עליית הערך המצטברת נטו שנוקפה להון הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-10 מיליוני ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדראליים אמריקאים הן בתיק הזמין והן בתיק למסחר, מסתכם בכ-467 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-3.5 שנים בממוצע.

בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות (אשראי לרכישת רכב, ואשראים אחרים) בסך של כ-744 מיליון ש"ח מתוכן אג"ח מסוג CLO בסך של כ-679 מיליון ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-3 שנים בממוצע.

2. השקעות בניירות ערך אחרים שהונפקו בחו"ל (שאינם מגובי נכסים)

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-30 בספטמבר 2011 כ-13.7 מיליארד ש"ח (3.7 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים, הכוללים בעיקר ניירות ערך של בנקים ומוסדות פיננסיים, לרבות אגרות חוב נדחות והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל. 12.9 מיליארד ש"ח (3.5 מיליארד דולר) מניירות הערך הללו מסווגים בתיק הזמין למכירה וכ-0.8 מיליארד ש"ח בתיק למסחר. מסך ניירות הערך מדורגים 83% בדרוג A- ומעלה, מתוכם כ-5% בדרוג AAA.

לפרטים נוספים בק"ע חשיפה לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים ראה בעמוד 125.

להערכת הבנק ירידת המחירים של ניירות הערך הללו הינה בעיקרה בעלת אופי זמני, ולכן נוקפה מרבית ירידת הערך להון. זאת, על בסיס הקריטריונים שפורטו בעיקרי המדיניות החשבונאית בביאור 1 בדוח השנתי 2010, ותוך התחשבות בפרמטרים נוספים כגון, המעורבות, והגיבוי, ובכלל זה השקעה ישירה בהון של ממשלות ובהבטחת האיתנות של בנקים אלה ואחרים במדינותיהן, והערכות השוק לסיכון הכשל של בנקים, כפי שזה בא לידי ביטוי במחירים של נגזרי האשראי (CDS). וכן שינוי בשווי לאחר מועד הדוח הכספי, דירוג אשראי גבוה וניתוחי עמידות בתרחישי לחץ.

דוח הדירקטוריון

ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ירידת הערך המצטברת שנוקפה להון בגין ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל ושהם בתיק הזמין למכירה ב-457 מיליון ש"ח (שהם 299 מיליון ש"ח לאחר מס).

אגרות החוב שאינן מגובות נכסים והונפקו בחו"ל הן ברובן אגרות חוב של בנקים.

בכוונת הבנק וביכולתו להחזיק באגרות חוב אלו עד למועד פדיון הצפוי או לפחות עד להשבת ערכן.

יתרת קרן	שווי הוגן	
ההון בסוף		
הרביע	31 בדצמבר	30 בספטמבר
השלישי	2010	2011
	במיליוני ש"ח	
סך הכל אג"ח נדחות זמינות למכירה של בנקים שהונפקו בחו"ל	1,796	1,971
(280)		

בנוסף לתיק הזמין למכירה, כולל התיק ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של בנקים ומוסדות פיננסיים ובשנת 2010 כולל גם תיקי ניירות ערך בניהול מנהלי השקעות חיצוניים וקרנות של ניירות ערך. כל ניירות הערך שבתיק למסחר בדירוג השקעה (Investment Grade), וכ-87.5% מדורגים A ומעלה. שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-0.8 מיליארד ש"ח (0.2 מיליארד דולר). ההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת, במידה שיש הפרש כזה, נוקף לחשבון הרווח והפסד.

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-30 בספטמבר 2011 ב-20.1 מיליארד ש"ח, מזה סך של 18.5 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל, והיתר סך 1.6 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-65.2% מההשקעות באגרות חוב חברות שהסתכמו ב-30 בספטמבר 2011 ב-1.0 מיליארד ש"ח מסווגים בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

מתוך כל תיק אגרות החוב של החברות שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 1.0 מיליארד ש"ח, קרן ההון החיובית מסתכמת בסך 18 מיליון ש"ח והקרן השלילית בסך 47 מיליון ש"ח.

3. השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 30 בספטמבר 2011 בכ-2,744 מיליון ש"ח, מזה מניות סחירות 1,335 מיליון ש"ח ושאין סחירות 1,409 מיליון ש"ח. מסך כל ההשקעה 2,391 מיליון ש"ח מסווגים כזמינות למכירה ו-353 מיליון ש"ח מסווגות בתיק למסחר.

דוח הדירקטוריון

להלן ההשקעות העיקריות במניות ובקרנות הרשומות בסעיף ניירות ערך (1) (טבלה 13 (ב) באזל 2):

סחיר/ לא סחיר	חלק הבנק על בסיס מאוחד					
	דרישות הלימות הון		ערך ההשקעה במאזן המאוחד*		בהון הנפרע המקנה זכות לקבלת רווחים	
	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011
	במיליוני ש"ח		באחוזים			
סחיר	67	45	744	500	9.80	9.79
סחיר	3	2	35	18	2.2	2.2
לא סחיר	16	-	182	-	18.0	-
סחיר	8	4	85	48	8.62	8.63
סחיר	50	25	553	281	4.96	4.99
סחיר	9	6	105	65	9.0	8.98
לא סחיר	11	28	127	307	19.52	17.82
לא סחיר	4	4	49	49	-	-
סחיר	3	-	35	-	-	-
לא סחיר	2	2	21	21	-	-
לא 755						
סחיר	77	104	861	1,160	-	-
לא סחיר	5	6	60	66	-	-
לא 185						
סחיר	27	21	279	229	-	-
	282	247	3,136	2,744	-	-

* ערך ההשקעה במאזן המאוחד שווה ליתרת שווי הוגן של ההשקעה.

- (1) לפרטים בדבר השקעות ריאליזציות המוצגות לפי השווי המאזני ראה בעמוד 94.
- (2) הועבר לחברות כלולות.
- (3) ב-30 בספטמבר 2011 נרשמה ירידת ערך בסך 239 מיליון ש"ח.
- (4) מיום 30 בספטמבר 2011 ועד ליום 21 בנובמבר 2011 חלה עלייה בשווי ההוגן של השקעות מניות סחירות בסך 17 מיליון ש"ח.

פרטנר תקשורת בע"מ

הבנק החליט לבצע הפחתה בדו"ח רווח והפסד בגין ירידת הערך של מניות פרטנר תקשורת בע"מ (להלן: "פרטנר") שבבעלות לאומי פרטנרס בע"מ (להלן: "לאומי פרטנרס"). ההפחתה נגזרת מהפער בין מחיר השוק ליום 30 בספטמבר 2011 ובין מחיר הרכישה הנומינלי (לא מותאם דיבידנד) של המניות בסך כולל של כ-239 מיליון ש"ח. ההפחתה האמורה מבוצעת בהתאם למדיניות החשבונאית של קבוצת לאומי, המחייבת הפחתה כאמור, במצב בו קיימת ירידת ערך משמעותית ומתמשכת.

ממועד ההשקעה בפרטנר שבוצעה בחודש אוקטובר 2009, קיבל לאומי פרטנרס תקבולים בקשר עם העיסקה, הכוללים דיבידנדים ועמלות, בסך כולל של כ-180.4 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

ת.ש.י. דרכים שותפות מוגבלת

ביום 31 בדצמבר 2010 הושלמה העסקה בה התקשרה לאומי פרטנרס בע"מ להשקעה (כשותף מוגבל) בשותפות מוגבלת, ת.ש.י. דרכים שותפות מוגבלת ("השותפות"), אשר רכשה 50% בדרך ארץ הייווייז (1997) בע"מ, ("דרך ארץ") (הזכיון של פרויקט כביש האגרה הידוע ככביש חוצה ישראל (כביש 6)). סכום ההשקעה הנ"ל של לאומי פרטנרס עמד על כ-127 מיליון ש"ח, וכן התחייבה לאומי פרטנרס להוסיף ולהשקיע כספים אם וכאשר ימומשו הערבויות הבנקאיות שהוצאו למדינה בקשר להסכם הזיכיון בכביש 6 ("ההתחייבות בגין הערבויות").

בתחילת אוגוסט 2011 רכשה קרן תשתיות ישראל II (אי.אי.א. 2011) שותפות מוגבלת מכל השותפים בשותפות (למעט קרן תשתיות ישראל) זכויות בסכום כולל של 50 מיליון ש"ח, כך שלאחר רכישה זו מחזיקה לאומי פרטנרס ב-17.82% מהזכויות בשותפות, וסכום ההתחייבות בגין הערבויות של לאומי פרטנרס עומד על כ-62 מיליון ש"ח.

בנוסף, ביום 10 באוגוסט 2011 חתמה לאומי פרטנרס על הסכם להשקעה נוספת בשותפות ("ההשקעה הנוספת"). ההשקעה הנוספת נועדה לאפשר לשותפות להשקיע בדרך ארץ לצורך מימוש זכות הסרוב של דרך ארץ כלפי המדינה, לרכישת תעודות השתתפות ברווחים, תעודות השתתפות בחוב נחות ותעודות השתתפות בחוב מזאנין שהמדינה היתה זכאית להקצאתן מכוח הסכם אופציה בינה ובין דרך ארץ. דרך ארץ הודיעה למדינה ביום 14 באוגוסט 2011 על מימוש זכות הסרוב הראשונה והמדינה הודיעה לדרך ארץ מצידה כי הודעת המימוש של זכות הסרוב הראשונה אינה עומדת בתנאי הודעת ההצעה, הסכם האופציות עם המדינה והוראות הדין. נושא זה הועבר לדיון בבוררות בין דרך ארץ, מדינת ישראל והגוף שהוכרז כזוכה על ידי המדינה, וביום 10 באוקטובר 2011 ניתן פס"ד על ידי הבורר הדוחה את תביעת דרך ארץ ומאשר את הודעת המדינה על דחיית הודעת מימוש זכות הסרוב שניתנה על ידי דרך ארץ.

בעקבות פסק הבורר נמכרו תעודות ההשתתפות של המדינה לגורם שהוכרז על ידי המדינה כזוכה והחזקות השותפות בדרך ארץ דוללו ל-25.5%. ב-13 בספטמבר 2011 חתמה השותפות על הסכם עם שיכון ובינוי בע"מ לרכישת מלוא החזקות שיכון ובינוי בדרך ארץ (25.5%). ההסכם מותנה בתנאים מתלים, וביניהם אישור המדינה ואישור המלווים הבכירים לדרך ארץ שטרם התקיימו. דירקטוריון הבנק אישר השקעה נוספת של לאומי פרטנרס בשותפות, בהיקף של כ-132 מיליון ש"ח בתוספת כ-70 מיליון ש"ח התחייבויות בגין ערבויות, לצורך רכישת החזקות שיכון ובינוי.

להלן ההשקעות (פוזיציה) במניות ובקרנות בסעיף ניירות ערך (תיק זמין למכירה ותיק הסחיר) (במיליוני ש"ח):

יתרה מאזנית		
31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
1,847	1,335	מניות עם שער
714	842	קרנות לפי ציטוט מצד נגדי
575	567	מניות ללא שער
3,136	2,744	סך הכל

נכסים אחרים ויתרות חובה בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים הסתכמו ב-30 בספטמבר 2011 בסך 3.7 מיליארד ש"ח לעומת 2.6 מיליארד ש"ח בסוף 2010, עלייה בשיעור של 41.3%. העלייה נובעת בעיקר מעלייה ביתרת מיסים נדחים לקבל נטו בסך 0.8 מיליארד ש"ח.

יתרת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שבוצעו עם ועבור לקוחות עלתה מ-8.7 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2010, ל-11.5 מיליארד ש"ח ב-30 בספטמבר 2011. במקביל קיימת עלייה בסעיף התחייבויות בגין מכשירים נגזרים מ-10.0 מיליארד ש"ח ל-12.6 מיליארד ש"ח.

דוח הדירקטוריון

מגזרי הפעילות בקבוצה

הקבוצה פועלת במגזרי פעילות שונים באמצעות הבנק וחברות הבנות בכל תחומי הבנקאות והשירותים הפיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים הפועלים בתחומים שונים כגון ביטוח, נדל"ן, ספנות, אנרגיה, תעשייה ועוד.

מגזרי הפעילות הינם בהתאם למאפיינים שנקבעו על ידי בנק ישראל. תאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן המדידה שלהם ניתן בדוח השנתי ל-2010.

להלן נתונים עיקריים לפי מגזרי פעילות של סעיפי המאזן העיקריים ליום 30 בספטמבר 2011:

	אשראי לציבור		פיקדונות הציבור		סך כל נכסים		השינוי	
	31 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	31 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010		
משקי בית (1)	81,579	76,341	126,558	118,266	82,382	76,928	7.1	במיליוני ש"ח
עסקים קטנים	19,604	19,018	18,971	16,579	19,638	19,039	3.1	במיליוני ש"ח
בנקאות עיסקית	76,507	73,163	28,377	26,281	80,393	75,108	7.0	במיליוני ש"ח
בנקאות מסחרית	50,108	47,226	43,363	36,421	51,704	49,316	4.8	במיליוני ש"ח
בנקאות פרטית	8,171	7,738	35,815	36,241	10,913	10,618	2.8	במיליוני ש"ח
ניהול פיננסי שוקי הון ואחרים	1,346	495	14,165	15,796	108,145	97,313	11.1	במיליוני ש"ח
סך הכל	237,315	223,981	267,249	249,584	353,175	328,322	7.6	במיליוני ש"ח

(1) האשראי למשקי בית כולל גם הלוואות לדיור (משכנתאות), בניטרול אשראי זה עלה האשראי למשקי בית (בנקאות ופיננסים) ב-4.5%. ההלוואות לדיור הסתכמו בסוף ספטמבר 2011 ב-55,095 מיליון ש"ח וגדלו בשיעור של 8.0%. שיעורי הגידול באשראי (בנקאות ופיננסים) ב-2010 היו 5.4%.

להלן נתונים עיקריים לפי מגזרי פעילות של סעיפים חוץ מאזניים ונתונים על יתרת לקוחות בשוק ההון:

	ערבויות ואשראים דוקומנטריים		תיקי ניירות ערך כולל קרנות נאמנות		השינוי	
	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010		
משקי בית	468	519	87,685	96,212	(8.9)	במיליוני ש"ח
עסקים קטנים	1,377	1,307	6,871	9,404	(26.9)	במיליוני ש"ח
בנקאות עיסקית	27,005	24,114	73,027	94,234	(22.5)	במיליוני ש"ח
בנקאות מסחרית	6,600	6,789	46,310	45,615	1.5	במיליוני ש"ח
בנקאות פרטית	513	482	70,676	75,201	(6.0)	במיליוני ש"ח
ניהול פיננסי-שוקי הון ואחרים	774	757	178,653	174,658	2.3	במיליוני ש"ח
סך הכל	36,737	33,968	463,222	495,324	(6.5)	במיליוני ש"ח

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט הרווח הנקי לפי מגזרי פעילות:

מגזרים	לתשעה חודשים שנתיים ביום			לשלושה חודשים שנתיים ביום		
	30 בספטמבר 2010		30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010		30 בספטמבר 2011
	השינוי	במיליוני ש"ח	%	השינוי	במיליוני ש"ח	%
משקי בית	159	339	113.2	64	145	126.6
עסקים קטנים	196	271	38.3	70	87	24.3
בנקאות עיסקית	862	645	(25.2)	343	123	(64.1)
בנקאות מסחרית	261	339	29.9	53	105	98.1
בנקאות פרטית	74	138	86.5	22	33	50.0
ניהול פיננסי - שוקי הון						
ואחר	286	(459)	-	54	(338)	-
סך הכל	1,838	1,273	(30.7)	606	155	(74.4)

ההסברים לשינויים ברווחיות מובאים בהמשך.

* כולל הוצאה נטו בסך 322 מיליון ש"ח בגין פיצויים ופנסיה.

תשואה להון לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראות בנק ישראל נקבע שיש לחשב את התשואה להון שיוקצה בכל מגזר פעילות.

ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (הון רובד 1 והון רובד 2) הוקצה בין המגזרים על פי חלקו היחסי של כל מגזר בסך כל נכסי הסיכון המשוקללים של הקבוצה ובהתאם להקצאת ההון של הנדבך השני לכל מגזר על פי מאפייניו ומרכיביו.

הרווח של מגזרי הפעילות הותאם להון הסיכון בכל מגזר. התשואה המותאמת לסיכון חושבה כיחס בין הרווח המותאם, להון המוקצה למגזר, המהווה חלק מהון הסיכון המוקצה (ראשוני ומשני).

להלן תשואת הרווח הנקי, מותאמת סיכון, להון ראשוני על פי מגזרי פעילות המחושבים כאמור לעיל:

מגזר	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2010
משקי בית	10.9	5.6	4.4
עסקים קטנים	27.0	20.6	18.9
בנקאות עיסקית	10.7	14.0	14.3
בנקאות מסחרית	11.9	9.5	8.1
בנקאות פרטית	23.6	14.7	12.6
ניהול פיננסי שוקי הון	(12.6)	2.9	1.1
אחר	(25.0)	3.3	14.8
סך הכל	7.5	9.9	9.5

דוח הדירקטוריון

להלן תשוואת הרווח מותאמת סיכון (Return on Risk Adjusted Capital) - RORAC והתרומה לרווח הבנק (Economic Value Added) - EVA בהתחשב בעלות ההון על פי התשוואה הרב שנתית שנקבעה בתכנית העבודה, לפי מגזרי פעילות:

נתוני ה-EVA וה-RORAC חושבו על פי הקצאת כל הון הבנק בין המגזרים (על פי יחס הלימות ההון בפועל לפי באזל 2).

מגזר	ל-30 בספטמבר 2011		ל-31 בדצמבר 2010	
	הקצאת כל ההון		הקצאת כל ההון	
	EVA	RORAC	EVA	RORAC
	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח
משקי בית	10.9	28	4.4	(226)
עסקים קטנים	27.0	169	18.9	120
בנקאות עסקית	10.7	41	14.3	361
בנקאות מסחרית	11.9	54	8.1	(70)
בנקאות פרטית	23.6	79	12.6	18
ניהול פיננסי - שוקי הון	(12.6)	(693)	5.6	(172)
אחר	(24.3)	(96)	15.9	36
סך הכל לרווח הנקי	7.5	(418)	10.3	67

להלן התפתחות רבעונית של הרווח הנקי מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות:

מגזר	2011			2010		
	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי
	שלישי	שני	ראשון	רביעי	שלישי	שני
	במיליוני ש"ח					
משקי בית	145	84	110	18	64	32
עסקים קטנים	87	88	96	60	70	72
בנקאות עסקית	123	185	337	336	343	230
בנקאות מסחרית	105	87	147	43	53	112
בנקאות פרטית	33	45	60	13	22	30
ניהול פיננסי - שוקי הון ואחר	(337)	72	(196)	29	54	(17)
סך הכל	156	561	554	499	606	539

דוח הדירקטוריון

1. משקי בית

להלן תמצית רווח והפסד של מגזר משקי בית:

פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון :						
מחיצוניים	2	(2)	669	2	62	(216)
בינמגזרי	(1)	5	(558)	(1)	(15)	740
הכנסות תפעוליות ואחרות :						
מחיצוניים	-	1	28	117	130	144
בינמגזרי	-	-	4	-	53	1
סך כל ההכנסות	1	4	143	118	230	669
הוצאות בגין הפסדי אשראי	2	1	2	-	6	22
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	1	4	64	74	153	598
בינמגזרי	-	-	5	-	(1)	1
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	(2)	(1)	72	44	72	48
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	-	-	26	15	21	19
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	(2)	(1)	46	29	51	29
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	(7)	-
רווח נקי (הפסד)	(2)	(1)	46	29	44	29
פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון :						
מחיצוניים	1	510	1	47	(197)	362
בינמגזרי	4	(391)	(1)	(5)	614	221
הכנסות תפעוליות ואחרות :						
מחיצוניים	1	32	128	117	147	425
בינמגזרי	-	5	-	57	-	62
סך כל ההכנסות	6	156	128	216	564	1,070
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	(7)	-	5	48	46
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	7	63	55	140	641	906
בינמגזרי	-	5	-	(1)	3	7
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	(1)	95	73	72	(128)	111
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות	-	38	26	21	(46)	39
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	(1)	57	47	51	(82)	72
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	(8)	-	(8)
רווח נקי (הפסד)	(1)	57	47	43	(82)	64

דוח הדירקטוריון

משקי בית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות			שוק	כרטיסי	בנקאות		
ופיננסים			ההון	אשראי	ופיננסים		
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
1,351	7	(4)	1,837	5	173	(667)	
מחיצוניים							
595	(2)	14	(1,485)	(3)	(37)	2,108	
בינמגזרי							
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
1,273	-	4	83	385	366	435	
מחיצוניים							
169	-	-	13	-	155	1	
בינמגזרי							
3,388	5	14	448	387	657	1,877	
סך כל ההכנסות							
28	4	1	(14)	-	17	20	
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
2,799	4	13	197	241	454	1,890	
לחיצוניים							
17	-	-	15	-	(3)	5	
בינמגזרי							
544	(3)	-	250	146	189	(38)	
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים							
184	-	-	88	50	54	(8)	
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות							
360	(3)	-	162	96	135	(30)	
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים							
(21)	-	-	-	-	(21)	-	
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
339	(3)	-	162	96	114	(30)	
רווח נקי (הפסד)							
תשואה להון							
10.9%							
79,566	150	115	53,378	123	7,389	18,411	
יתרה ממוצעת של נכסים כלולות							
6	-	-	-	-	6	-	
התחייבויות							
126,411	8	841	9,375	-	960	115,227	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
56,615	53	292	28,092	122	7,310	20,746	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות							
53,992	-	-	-	53,992	-	-	
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
51,397	-	163	-	51,234	-	-	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
5,994	-	-	5,735	-	-	259	
יתרת אשראי לציבור							
81,579	151	111	55,095	127	7,536	18,559	
יתרת פיקדונות הציבור							
126,558	9	855	4,925	-	44	120,725	

דוח הדירקטוריון

משקי בית (המשך)

סך הכל	פעילות משכנתאות חו"ל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	במיליוני ש"ח
רווח מפעילות מימון :						
1,066	2	1,167	3	134	(240)	מחיצוניים
563	11	(876)	(2)	(15)	1,445	בינמגורי
הכנסות תפעוליות ואחרות :						
1,286	4	94	396	344	448	מחיצוניים
180	-	15	-	166	(1)	בינמגורי
3,095	17	400	397	629	1,652	סך כל ההכנסות
103	6	(26)	-	15	108	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
2,698	19	183	184	416	1,896	לחיצוניים
19	-	17	-	(3)	5	בינמגורי
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
275	(8)	226	213	201	(357)	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות
94	-	85	76	58	(125)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
181	(8)	141	137	143	(232)	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(22)	-	-	-	(22)	-	רווח נקי (הפסד)
159	(8)	141	137	121	(232)	
תשואה להון						
5.6%						
יתרה ממוצעת של נכסים						
70,566	294	46,864	104	6,878	16,426	מזה : השקעות בחברות כלולות
8	-	-	-	8	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
123,629	941	10,226	-	900	111,562	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
51,846	354	24,292	102	6,777	20,321	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
47,854	-	-	47,854	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
49,959	156	-	49,803	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול
6,683	-	6,543	-	-	140	יתרת אשראי לציבור ל- 31 בדצמבר 2010
76,341	252	51,002	123	7,247	17,717	יתרת פיקדונות הציבור ל- 31 בדצמבר 2010
118,266	872	5,378	-	27	111,989	

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר משקי הבית גדל ב-5.2 מיליארד ש"ח, 6.9% בהשוואה לסוף שנת 2010. הלוואות לדיור גדלו בשיעור של 8.0% האשראי בניטרול הלוואות לדיור עלה בשיעור של 4.5% פיקדונות הציבור הסתכמו בסך של כ-126.5 מיליארד ש"ח, עלייה של 7.0% בהשוואה לסוף שנת 2010.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר משקי בית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-339 מיליון ש"ח בהשוואה ל-159 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 180 מיליון ש"ח, 113.2% הגידול ברווח נובע מגידול בהכנסות בסך של כ-293 מיליון ש"ח, 9.5%, מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 75 מיליון ש"ח, שקוזזו חלקית מעליה בהוצאות התפעוליות בסך 99 מיליון ש"ח, 3.6%.

התשואה להון של הרווח הנקי היתה 10.9%.

ייעוץ פנסיוני

יתרות הנכסים הפנסיונים של הלקוחות המיועצים בקבוצת לאומי הידועות עד לסוף ספטמבר 2011, לרבות קרנות השתלמות, שניתן בגינן ייעוץ במסגרת הייעוץ הפנסיוני ו/או ייעוץ בהשקעות, מסתכמות בכ-14.1 מיליארד ש"ח.

מידע בנוגע למאפייני סיכון של הלוואות לדיור ** שניתנו על ידי בנק לאומי למשכנתאות (בלמ"ש)

בהתאם למכתב בנק ישראל מיום 15 במאי 2011, נדרש הבנק לכלול בדוח הדירקטוריון גילוי בקשר להתפתחויות בסיכוני האשראי בתיק ההלוואות לדיור כהגדרתן בהוראה 451 לניהול בנקאי תקין של בנק ישראל (להלן: "הלוואות לדיור"), והפעולות המתבצעות לצורך ניהול סיכונים אלו.

להלן הנתונים בנוגע למאפייני הסיכון של ההלוואות לדיור בהתאם למכתב בנק ישראל הנ"ל, ההתפתחויות בסיכוני האשראי ואופן ניהולם, לרבות התייחסות לצעדים שנקטו על ידי לאומי למשכנתאות לצורך התמודדות עם מאפייני סיכון אלה.

* נתוני 31 בדצמבר 2010 בטבלאות להלן הוצגו לאחר ישום הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של החובות הפגומים.

** ההגדרות הנוכרות בגילוי לעיל (כדוגמת: יחס החוזר, שיעור מימון וכיו"ב), הינן בהתאם לדיווחי בלמ"ש לבנק ישראל.

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים (בלמ"ש ולאומי):

שיעור השינוי	לתשעה חודשים 2010	לתשעה חודשים 2011	
ב-%		במיליוני ש"ח	
(14.2)	10,886	9,340	מכספי הבנק
			מכספי האוצר:
(57.1)	28	12	הלוואות
(33.3)	3	2	הלוואות עומדות
(14.3)	10,917	9,354	סך הכל הלוואות חדשות
(2.8)	928	902	הלוואות שמוחזרו
(13.4)	11,845	10,256	סך כל ביצועים

דוח הדירקטוריון

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו:

שנת	יתרת תיק האשראי במיליוני ש"ח	שיעור גידול שנתי ב-%
דצמבר 2008	39,344	
דצמבר 2009	42,734	8.6
דצמבר 2010	* 49,319	15.4
ספטמבר 2011	53,548	8.6

יתרת תיק האשראי לדיור ליום 30 בספטמבר 2011 עומדת על 53,548 מיליון ש"ח, גידול של 8.6% ביחס ליתרת התיק ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול בהיקף האשראי לדיור בשנים האחרונות נובע מהגידול בביקושים ליחידות דיור ועלייה במחירי יחידות דיור, ועיקרו מהווה אשראי למטרת רכישת דירות מגורים.

התפתחות יתרת האשראי נטו על פי בסיסי הצמדה:

סך התיק במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי ב-%	מט"ח	שיעור מתיק האשראי ב-%	צמוד מדד במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי ב-%	לא צמוד	
						במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
42,734	2.4	1,035	61.1	26,114	36.5	15,585	דצמבר 2009
49,319	2.3	1,148	54.0	26,619	43.7	21,552	דצמבר 2010 *
53,548	3.0	1,584	54.0	28,926	43.0	23,038	ספטמבר 2011

כפי שניתן לראות בלוח זה עלה משקל האשראי הלא צמוד מ-36.5% בסוף שנת 2009 לכ-43.0% בסוף הרביע השלישי של שנת 2011, וזאת כתוצאה מגידולו בשיעור של כ-47.8% בשנים 2009 ועד סוף הרביע השלישי של שנת 2011, על חשבון הקיטון בחלק האשראי הצמוד למדד. עם זאת, ברביע השלישי של שנת 2011 נסתמנה האטה בגידול ביתרת תיק האשראי הלא צמוד וזאת לאור הוראת המפקח על הבנקים בנוגע להעמדת הלוואות בריבית משתנה ובכללן הלוואות על בסיס הפריים.

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור נטו, בריבית משתנה וקבועה:

סך תיק האשראי	משתנה		קבועה	
	מט"ח	צמוד	לא צמוד	צמוד
49,319	1,148	15,310	20,786	11,309
53,548	1,584	17,356	22,116	11,570

במיליוני ש"ח

סביבת ריבית שיקלית נמוכה במשק, בשנים המפורטות 2010-2011, הביאה לעלייה במשקל ההלוואות במסלול הלא צמוד במיוחד ובמסלולי הריבית המשתנה, בעיקר במסלול הלא הצמוד על בסיס ריבית הפריים.

דוח הדירקטוריון

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית:

להלן התפתחות ביצועי האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חייה הלוואה):

2009		2010			2011			
רביעי ממוצע	רביעי רביעי שני	רביעי שלישי	רביעי שני	רביעי ראשון	רביעי ראשון	רביעי שני	רביעי שלישי	
שיעור מביצוע								
ב-%								
6.5	7.1	5.6	6.9	7.1	6.1	5.9	14.6	קבועה-צמודה
4.5	10.3	10.7	13.1	12.0	8.9	17.5	42.5	משתנה- צמודת מדד 5 שנים ומעלה
1.2	6.0	2.7	5.0	3.0	2.8	2.1	5.4	קבועה- לא צמודה
15.0	11.6	15.9	15.4	15.3	15.3	19.2	9.4	משתנה- צמודת מדד עד 5 שנים
70.5	61.2	61.9	56.7	60.1	61.6	48.8	25.0	משתנה-לא צמודה
2.3	3.8	3.2	2.9	2.5	5.3	6.5	3.1	משתנה-מט"ח

שיעור האשראי החדש שהעמיד לאומי למשכנתאות בהלוואות לדיור בריבית משתנה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 עמד על 88% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הנתונים מתייחסים לכל מסלולי הריבית המשתנה ומגזרי ההצמדה השונים לרבות הלוואות בהן הריבית משתנה מדי תקופה של חמש שנים ומעלה. בנטרול ריבית משתנה צמודת מדד המשתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה, שהוראת הפיקוח מחריגה אותה מהגדרת הלוואות בריבית משתנה, בוצעו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 על בסיס ריבית משתנה לעומת 77% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יתרת התיק בפיגור בהלוואות לדיור מעל 90 יום פיגור:

יתרת חוב רשומה	חוב בעייתי	שיעור החוב הבעייתי	
במיליוני ש"ח		ב-%	
40,024	1,587	4.0	דצמבר 2008
43,317	1,306	3.0	דצמבר 2009
49,911	1,046	2.1	דצמבר 2010
54,085	926	1.7	ספטמבר 2011

ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור (להלן: "ההפרשה הכוללת"), כנדרש במכתב בנק ישראל מיום ה-1 במאי 2011 הינה 537 מיליון ש"ח המהווה 0.99% מיתרת האשראי לדיור, לעומת אותה הפרשה ליום ה-1 בינואר 2011, בסך של 592 מיליון ש"ח המהווה 1.19% מיתרת האשראי לדיור. הקיטון בהפרשה להפסדי אשראי נובע מהקיטון ביתרת הפיגורים בתיק האשראי של לאומי למשכנתאות והינו תוצאה של השיפור באינדיקטורים הכלכליים.

נתונים בהתייחס לאשראי חדש לדיור:

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ביצע לאומי למשכנתאות אשראים חדשים בסך של 8,638 מיליון ש"ח מכספי הבנק.

דוח הדירקטוריון

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60%:

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד לאומי למשכנתאות בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה (אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל) לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

2009		2010			2011			
ממוצע	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	רביע רביעי	רביע ראשון	רביע שני	רביע שלישי	
באחוזים								
32.3	30.1	28.7	21.6	21.5	21.7	20.9	24.0	מ-60 - 69
14.8	19.3	22.3	18.1	18.8	15.3	10.4	11.2	מ-70 - 79
2.0	2.6	3.5	3.7	2.8	3.0	3.6	3.3	מעל 80

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי:

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 30 בספטמבר עומד על 51.9%.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2:

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדירור ברבעון השלישי של שנת 2011 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2 לבעלי הכנסה של 10,000 ש"ח ומטה, במועד אישור האשראי, עמד על 2% מסך העמדות האשראי החדשות, בדומה למחצית ראשונה של 2011 ו-2% בשנת 2010 (יחס ההחזר מחושב כדלהלן: ההכנסה החודשית הקבועה של הלווה חלקי סך ההחזרים החודשיים בגין הלוואות המשכנתא הקיימות וההלוואה החדשה).
חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לשם דווח לפיקוח על הבנקים על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה:

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדירור ברביע השלישי של שנת 2011, בהן מועדי הפירעון על פי חוזה ההלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד על 33.84% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת ממוצע של 37% בשנת 2010. קיצור משך חיי ההלוואה נובע בחלקו משינוי במדיניות האשראי של הבנק, במסגרתו צומצמה באופן משמעותי העמדת הלוואות לתקופה העולה על 25 שנה.

ככלל, לאומי למשכנתאות אינו מעמיד הלוואות חדשות שתנאיהן מאפשרים ללווה לשלם תשלום הנמוך מהריבית שנצברה על ההלוואה, למעט במקרים חריגים.

לאומי למשכנתאות לא מעמיד הלוואות המובטחות בשיעבוד משני, למעט במקרים חריגים.

על פי מדיניות האשראי של לאומי למשכנתאות, לאומי למשכנתאות מעמיד הלוואות חדשות בהן המידע שיש על הלווה, או על הביטחון, במועד מתן ההלוואה, הינו שלם, מעודכן ומאומת.

התפתחויות בסיכונים אשראי

בשנים האחרונות על רקע ביקושים גואים ליחידות דירור, הן למטרת מגורים והן להשקעה קיימת עליה ניכרת במחירי הדירור, הגורמת לגידול מהותי בהיקף האשראי לדירור. על רקע עליית מחירים זו, גדל הסיכון הטמון בהעמדת הלוואות בשיעורי מימון גבוהים, הנובע מנטל חוב גבוה על הלווה וחישיפה גבוהה יותר בעת ירידת ערך הבטוחה.

כמו כן, שיעורי הריבית הנמוכים ששררו במשך בשנים האחרונות, ובעיקר ריבית הפריים הלא צמודה, הביאו לעליה חדה במשקל הלוואות בריבית משתנה לא צמודה, מתוך סך האשראי

דוח הדירקטוריון

לציבור בשוק המשכנתאות. לפיכך בסביבה של עליית ריביות הלווים חשופים לעליה בגובה תשלומי המשכנתא.

העלייה החדה במחירי הדירות, הגידול באשראי לדיר, הגידול בגובה ההלוואות שניטלו והעלייה במשקל האשראי בריבית משתנה - הן מגמות אשר מגדילות את הסיכון הבסיסי הגלום בתיק האשראי של לאומי למשכנתאות. המשכנתא הממוצעת שהועמדה על ידי לאומי למשכנתאות בשנת 2009 היתה 596 אלפי ש"ח, בעוד המשכנתא הממוצעת בשנת 2010 עמדה 665 אלפי ש"ח ובתשע החודשים הראשונים 2011 היתה 536 אלפי ש"ח.

נראה, כי עד כה איכות התיק של לאומי למשכנתאות טובה וזאת על סמך נתוני גובה חוב הפיגורים, שיעור ההפרשות להפסדי אשראי ואחוז החוב הבעייתי מכלל תיק האשראי של לאומי למשכנתאות, כמו גם שיעור נמוך מאוד של הפסדים במימוש נכסים.

התמודדות עם ההתפתחויות בסיכוני אשראי

ניהול סיכוני האשראי של לאומי למשכנתאות מעוגן במסמך מדיניות האשראי ומגובה בנהלי עבודה שונים לרבות נהלי החיתום. מדיניות האשראי מגדירה את יעדי לאומי למשכנתאות תוך שיקולי תחזית מאקרו כלכלית ויחסי הלימות ההון, לרבות תיאבון הסיכון. המדיניות והנהלים מקיפים את אופן בחינת הבקשה לאשראי והגורמים העיקריים המובאים בחשבון בעת מתן אישור למסגרת האשראי, סמכויות האשראי והדרישות להקצאת בטחונות מתאימים לכל סוג בקשה.

לאומי למשכנתאות בוחן ומבצע שינויים במדיניות האשראי בהתאם לשינויים שחלים בסביבה העסקית והרגולטורית.

סיכוני האשראי מנוהלים באופן שוטף בהתאם לעקרונות מדיניות האשראי, תהליך שדרוג איכות ניהול הסיכונים מתקיים בשגרה ומתבצע הידוק בקרות על אשראי שרמת הסיכון בו עלתה. לנוכח מורכבות הנושאים והסביבה המשתנה בוצעו מספר פעולות שיפורטו בהמשך, לצורך צמצום החשיפה לסיכוני אשראי של לאומי למשכנתאות, לרבות הגדרת מגבלות ניהוליות מחמירות יותר והקצאת כריות הון בגין נדבך 2 להוראות באזל 2, בגין מאפייני סיכון גבוהים.

להלן הפעילויות העיקריות שלאומי למשכנתאות מבצע לצורך ניהול סיכוני האשראי:

א. מבנה הניהול וסמכויות:

מנהל סיכוני האשראי של לאומי למשכנתאות אחראי לעיצוב מדיניות האשראי של לאומי למשכנתאות ולתאום ופיקוח על מדיניות זו. תחת אחריות מנהל סיכוני האשראי מתבצע ניהול ובקרת סיכוני האשראי, וכן עדכוני מדיניות ונהלים, עבודות אנליזה, פיתוח ותיקוף מודלים ובקרת מתן וניהול אשראי.

יחידת ניהול סיכוני אשראי מבצעת מעקבים בתדירות שנקבעה במסמך המדיניות, כמו כן מדווחת אחת לרבעון לועדות ניהול הסיכונים של ההנהלה ושל הדירקטוריון. כל סיכון חדש או מוצר חדש עובר לאישור של כל מנהלי הסיכונים, כאשר כלים למזעור הסיכונים מוגדרים גם במסמך מדיניות האשראי.

ללאומי למשכנתאות יחידת בחינת אשראי (יב"א) אשר פעולותיה המרכזיות הינן להעריך את איכותן של אוכלוסיות חריגות ואת איכות תיק האשראי הכולל. כמו כן, היחידה עוקבת אחר נתונים חריגים בבנק הקשורים בכמות החזרי חיובים ובפיגורים בהלוואות חדשות, ומבצעת הפקת לקחים.

דוח הדירקטוריון

בלאומי למשכנתאות פועלת מערכת סמכויות לקביעת מסגרות אשראי ללקוח. מערכת זו מאפשרת מענה אפקטיבי לצרכי הלקוחות על פי 3 רמות של מקבלי החלטות עיקריים: סמכות אישית, ועדות אשראי של הנהלת לאומי למשכנתאות, הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. הסמכות המתאימה לאישור של כל תיק אשראי נקבעת בין היתר על פי הקריטריונים הבאים: דירוג הסיכון של הלווה לפי מודל פנימי סטטיסטי, גובה מסגרת האשראי המבוקשת, אחוז המימון המבוקש.

ב. עקרונות בניהול סיכונים אשראי מול הלקוח:

בקשה לאשראי נבחנת על פי סוג העסקה ומאפייניה כגון: רכישת דירה על ידי משפרי דור, רכישה על ידי זוגות צעירים, הלוואות במשכון נכס קיים, רכישת מגרשים, בניה עצמית וכו'.

בכל בקשה לאשראי, נבדקת בין היתר, יכולת החוזר של הלווה הפוטנציאלי אל מול גובה החוזר החודשי, בו יהא עליו לעמוד. כמו כן, נבדק דירוג האשראי של הלווה על בסיס מודל סטטיסטי המצביע על פרופיל הסיכון של הלווה.

לאומי למשכנתאות מעמיד אשראי כנגד משכון בטוחה מסוג נדל"ן, כאשר המשכון מתקבל טרם מתן האשראי.

בעת אישור האשראי בוחן לאומי למשכנתאות בין היתר, את שיעור המימון בבקשה על פי עקרונות מדיניות האשראי.

לאומי למשכנתאות נהלים המגדירים את סוג הרישום למשכון המתקבל, כפונקציה של סוג העסקה ואופן רישום הנכס (טאבו, מנהל מקרקע ישראל), ומוודא כי הלקוח רכש ביטוחים מתאימים לצורכי הפחתת סיכון האשראי - ביטוח חיים ו/או ביטוח נכס.

ג. כלי הבקרה בסיכונים אשראי:

לאומי למשכנתאות מספר צוותי בקרה הבודקים את מסמכי האשראי והביטחונות הנדרשים הן לפני ביצוע ההלוואה והן לאחריה.

לאומי למשכנתאות מפת סיכונים אשראי ובקרה המתארת את הסיכונים והאמצעים אותם נוקט הבנק במטרה להקטין את סיכון הלווה והביטחונות ולצמצם את החשיפה.

כחלק אינטגרלי מפעילות יחידת ניהול סיכונים אשראי נבנים ומתוחזקים מודלים סטטיסטיים לדירוג של אשראי המועמד ללקוח בעת הבקשה וכן מודלים לבחינת תיק האשראי המנוהל. היחידה מקיימת מעקב ובקרה עצמאית שיטתית של דרוג הסיכון של לקוחות.

מתבצעים מבחני רגישות, תרחישים ותרחישי קיצון על התוצאות הכמותיות של הסיכונים שנמדדו. תרחישי הקיצון מתבססים על גורמי סיכון מאקרו-כלכליים וגורמים פנימיים כגון: אחוז מימון, יחס החזר, שינויים באחוז מובטלים, ירידה בשווי נכס, אזור גיאוגרפי ועוד. התרחישים מסייעים לבנק בין היתר בקביעת יעדי אשראי בתוכנית העבודה השנתית, בכימות הסיכון הגלום בפעילות/מוצר חדש שעומד להיכנס ובגיבוש כריות הון במסגרת הנדבך השני.

לאומי למשכנתאות דוחות ניהוליים לצרכי חשיפה וניהול סיכונים אשראי, לרבות איכות דירוג האשראי של הלווים וביצוע ניתוחי רגישות ותרחישי קיצון כחלק מתפעול תהליכי האשראי נעשות בדיקות לשלמות, אמינות, ואיכות המידע.

בקרה ברמת הקבוצה - במסגרת החטיבה לניהול סיכונים של לאומי פועלות פונקציות של בקרת ניהול סיכונים אשראי ושל בקרת מודלים ומתודולוגיה למדידת סיכונים אשראי. בין היתר, פועלת החטיבה לניהול סיכונים של לאומי לצורך סיוע בהערכת הלימות המודלים

דוח הדירקטוריון

המיושמים בלאומי למשכנתאות למדידת הסיכון ופיתוח מתודולוגיה למדידה כמותית של סיכונים אשראי בלאומי למשכנתאות.

הצעדים שננקטו:

בעקבות ההתפתחויות הכלכליות שחלו במשק בשנים האחרונות, כפי שהוצגו לעיל, ביצע לאומי למשכנתאות מספר פעולות על מנת להתמודד עם הגידול בסיכונים אשראי הנ"ל:

במסגרת ניהול הסיכונים של הבנק הוחלט על החמרת המגבלות הניהוליות למאפיינים הבאים: שיעורי מימון גבוהים, יכולת החזר חודשי שוטף, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק, מוצרי/מסלולי הלוואה סוגי ריבית וגובה הלוואה.

בעת אישור בקשת האשראי, נבחן כושר החזר של הלווים הנוטלים הלוואה בריבית משתנה שאינה צמודה, לפי שיעור ריבית גבוה יותר משיעור הריבית הנוכחי, וזאת על מנת להבטיח שהלווה יעמוד בהחזרי הלוואה גם במידה ותחול עלייה בשיעורי הריבית.

לאומי למשכנתאות בחן במסגרת תרחיש קיצון את השפעת ירידת ערכי הבטוחות ועליית ריביות, על הפסדי לאומי למשכנתאות.

כחלק מתכנון ההון ויעדיו שומר לאומי למשכנתאות "כריות הון" נוספות להתמודדות עם מאפייני סיכון גבוהים יותר, כגון: כרית הון בגין הלוואות בשיעורי מימון גבוהים, כרית הון בגין הפער בין שיעור הפרשות לחומ"ס נוכחי לבין השיעור הממוצע על פני מחזור כלכלי וכרית הון בגין האפשרות של ירידת מחירי הנדל"ן.

יצוין כי החל מיום 5 במאי 2011, לאומי למשכנתאות פועל בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, על פיו לאומי למשכנתאות יוכל לאשר הלוואות לדיור בתנאי שמרכיב הריבית המשתנה בהלוואה אינו עולה על 33.3% (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שבה הריבית משתנה בתקופה של עד 5 שנים).

כמו כן, ועל פי דרישת המפקח על הבנקים, בוצעה הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011, מעבר להפרשות על פי עומק הפיגור כנדרש בהוראה 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

2. עסקים קטנים

להלן תמצית רווח והפסד של מגזר עסקים קטנים:

פעילות חו"ל							
בנקאות				בנקאות כרטיסי שוק			
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	נדל"ן	משכנתאות	ההון	נדל"ן	ופיננסים
שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
מחיצוניים	1	7	85	1	-	7	186
בינמגזרי	(46)	(2)	(31)	(1)	(1)	(2)	(9)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	1	2	14	-	5	26	77
בינמגזרי	(14)	-	-	-	-	(14)	-
סך כל ההכנסות	2	7	68	-	4	17	254
הוצאות בגין הפסדי אשראי	2	(4)	5	-	-	-	19
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
לחיצוניים	1	6	28	-	3	13	148
בינמגזרי	1	-	-	-	-	1	-
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	(1)	5	35	-	1	3	87
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות	-	(1)	12	-	-	2	29
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	(1)	6	23	-	1	1	58
הפסד (רווח) נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	(1)	-
רווח נקי (הפסד)	(1)	6	23	-	1	-	58

פעילות חו"ל							
בנקאות				בנקאות כרטיסי שוק			
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	נדל"ן	משכנתאות	ההון	נדל"ן	ופיננסים
שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2010							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
מחיצוניים	1	12	30	1	-	6	218
בינמגזרי	(42)	(5)	9	(1)	-	(2)	(43)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	1	2	11	-	6	27	76
בינמגזרי	(15)	-	-	-	-	(15)	-
סך כל ההכנסות	2	9	50	-	6	16	251
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(1)	9	4	-	-	1	23
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
לחיצוניים	1	8	21	-	3	11	140
בינמגזרי	-	-	-	-	-	1	(1)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	2	(8)	25	-	3	3	89
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	-	1	9	-	2	2	29
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	2	(9)	16	-	1	1	60
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	(1)	-
רווח נקי (הפסד)	2	(9)	16	-	1	-	60

דוח הדירקטוריון

עסקים קטנים (המשך)

פעילות חו"ל		בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים אשראי ההון משכנתאות נדל"ן ופיננסים נדל"ן סך הכל						
בנקאות		בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים אשראי ההון משכנתאות נדל"ן ופיננסים נדל"ן סך הכל						
לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2011								
במיליוני ש"ח								
רווח מפעילות מימון :								
859	2	25	237	4	1	18	572	מחיצוניים
(156)	-	(5)	(81)	(3)	(1)	(4)	(62)	בינמגורי
הכנסות תפעוליות ואחרות :								
381	1	8	40	-	19	80	233	מחיצוניים
(40)	-	-	-	-	-	(40)	-	בינמגורי
1,044	3	28	196	1	19	54	743	סך כל ההכנסות
26	2	6	-	-	-	(1)	19	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות :								
600	2	21	78	-	10	35	454	לחיצוניים
3	-	-	-	-	-	2	1	בינמגורי
415	(1)	1	118	1	9	18	269	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
142	-	(1)	41	-	3	6	93	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות
273	(1)	2	77	1	6	12	176	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
271	(1)	2	77	1	6	10	176	רווח נקי (הפסד)
תשואה להון								
27.0%								
19,314	113	564	5,403	107	30	806	12,291	יתרה ממוצעת של נכסים
18,857	72	411	2,936	-	-	1,386	14,052	יתרה ממוצעת של התחייבויות
17,555	113	663	5,316	82	33	626	10,722	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,238	-	-	-	-	2,238	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
5,903	-	4	-	-	5,899	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
245	-	-	-	-	-	-	245	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
19,604	130	541	5,661	101	18	818	12,335	יתרת אשראי לציבור
18,971	65	427	3,070	-	-	-	15,409	יתרת פיקדונות הציבור

דוח הדירקטוריון

עסקים קטנים (המשך)

פעילות חו"ל		בנקאות כרטיסי שוק		בנקאות אשראי ההון		משכנתאות נדל"ן		ופיננסים נדל"ן סך הכל	
בנקאות		משכנתאות נדל"ן		ופיננסים נדל"ן		ופיננסים נדל"ן		ופיננסים נדל"ן	
לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני ש"ח									
רווח מפעילות מימון :									
766	2	34	148	4	1	15	562	מחיצוניים	
(100)	-	(12)	(16)	(3)	-	(3)	(66)	בינמגזרי	
הכנסות תפעוליות ואחרות :									
357	1	8	33	-	19	76	220	מחיצוניים	
(43)	-	-	-	-	-	(43)	-	בינמגזרי	
980	3	30	165	1	20	45	716	סך כל ההכנסות	
86	(1)	17	13	-	-	2	55	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות :									
582	2	23	70	-	7	32	448	לחיצוניים	
2	-	-	-	-	-	2	-	בינמגזרי	
310	2	(10)	82	1	13	9	213	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	
113	-	-	29	-	5	4	75	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	
197	2	(10)	53	1	8	5	138	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	
(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
196	2	(10)	53	1	8	4	138	רווח נקי (הפסד)	
20.6%	תשואה להון								
17,616	115	650	4,774	133	26	774	11,144	יתרה ממוצעת של נכסים	
16,445	80	433	2,137	-	-	1,401	12,394	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
16,656	115	786	4,846	114	29	581	10,185	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	
1,971	-	-	-	-	1,971	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	
4,648	-	5	-	-	4,643	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך	
308	-	-	-	-	-	-	308	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול	
19,018	103	572	5,238	114	42	778	12,171	יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2010	
16,579	86	386	2,705	-	-	-	13,402	יתרת פיקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2010	

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר עלה ב-586 מיליון ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2010, עליה בשיעור של 3.1% ופיקדונות הציבור עלו ב-2.4 מיליארד ש"ח, עליה של 14.4%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר עסקים קטנים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-271 מיליון ש"ח בהשוואה ל-196 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד עליה של 38.3%. העלייה ברווח נובעת מעלייה בהכנסות בסך 64 מיליון ש"ח, 6.5%, ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 60 מיליון ש"ח.

התשואה להון של הרווח הנקי היתה 27.0%.

3. בנקאות עסקית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות העיסקית:

פעילות חו"ל						
סך הכל	בנקאות ופיננסים נדל"ן	בנקאות ופיננסים	נדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים אשראי
לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011						
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון :						
964	(1)	5	444	-	8	508
(525)	2	(1)	(276)	-	(3)	(247)
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
107	-	1	21	5	45	35
(29)	-	-	-	-	(29)	-
517	1	5	189	5	21	296
189	-	-	174	-	(1)	16
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
141	-	2	30	3	20	86
-	-	-	-	-	1	(1)
187	1	3	(15)	2	1	195
63	-	1	(5)	-	1	66
124	1	2	(10)	2	-	129
(1)	-	-	-	-	(1)	-
123	1	2	(10)	2	(1)	129
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים הפרשה (הטבה) למיסים על הרווח מפעולות רגילות רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים						
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח נקי (הפסד)						
פעילות חו"ל						
סך הכל	בנקאות ופיננסים נדל"ן	בנקאות ופיננסים	נדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים אשראי
לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון :						
803	(1)	3	229	(2)	7	567
(350)	2	(1)	(78)	2	(2)	(273)
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
114	-	1	17	6	50	40
(32)	-	-	-	-	(31)	(1)
535	1	3	168	6	24	333
(153)	-	-	(25)	-	2	(130)
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
151	1	2	28	2	18	100
1	-	-	-	-	-	1
536	-	1	165	4	4	362
192	-	-	59	1	1	131
344	-	1	106	3	3	231
(1)	-	-	-	-	(1)	-
343	-	1	106	3	2	231
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח נקי						

דוח הדירקטוריון

בנקאות עסקית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות ופיננסים			כרטיסי שוק		בנקאות ופיננסים		
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	נדל"ן	ההון	אשראי	ההון	
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
2,499	(2)	11	1,187	5	22	1,276	מחיצוניים
(1,181)	6	(1)	(689)	(5)	(8)	(484)	בינמגורי
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
359	1	3	78	15	143	119	מחיצוניים
(87)	-	-	-	-	(87)	-	בינמגורי
1,590	5	13	576	15	70	911	סך כל ההכנסות
148	-	-	175	-	(2)	(25)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
462	2	7	99	8	54	292	לחיצוניים
1	-	-	-	-	1	-	בינמגורי
979	3	6	302	7	17	644	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
331	-	2	104	2	4	219	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
648	3	4	198	5	13	425	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(3)	-	-	-	-	(3)	-	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
645	3	4	198	5	10	425	רווח נקי
10.7%	תשואה להון						
76,771	-	568	26,306	157	420	49,320	יתרה ממוצעת של נכסים
35,113	285	236	5,613	58	2,579	26,342	יתרה ממוצעת של התחייבויות
98,236	-	856	26,692	156	389	70,143	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,327	-	-	-	1,327	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
85,491	-	155	-	85,336	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
180	-	-	-	-	-	180	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
76,507	-	513	26,015	161	430	49,388	בניהול
28,377	283	56	5,168	-	-	22,870	יתרת אשראי לציבור
							יתרת פיקדונות הציבור

דוח הדירקטוריון

בנקאות עסקית (המשך)

פעילות חו"ל						
סך הכל	בנקאות ופיננסים נדל"ן	פיננסים נדל"ן	שוק ההון	קרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון :						
2,218	(1)	11	872	-	19	1,317
(706)	5	(4)	(297)	-	(5)	(405)
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
336	1	2	50	20	137	126
(93)	-	-	-	-	(93)	-
1,755	5	9	625	20	58	1,038
(35)	-	1	150	-	4	(190)
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
454	4	6	88	6	50	300
1	-	-	-	-	-	1
1,335	1	2	387	14	4	927
472	-	1	137	5	1	328
863	1	1	250	9	3	599
(1)	-	-	-	-	(1)	-
862	1	1	250	9	2	599
14.0%	תשואה להון					
73,424	54	549	26,762	156	464	45,439
33,008	365	106	5,179	26	2,608	24,724
91,482	54	786	26,743	157	406	63,336
1,061	-	-	-	1,061	-	-
84,331	-	161	-	84,170	-	-
201	-	-	-	-	-	201
73,163	-	680	26,422	155	398	45,508
26,281	317	144	4,940	89	-	20,791

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר העסקי גדל ב-3.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2010, גידול של 4.6%, סך פיקדונות הציבור עלו בכ-2 מיליארד ש"ח, כ-8.0% וערבויות ואשראים דוקומנטריים גדלו ב-2.9 מיליארד ש"ח, 12%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר בנקאות עסקית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך של 645 מיליון ש"ח לעומת 862 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 25.2%. הקיטון ברווח נובע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 183 מיליון ש"ח ומירידה בסך ההכנסות בסך 165 מיליון ש"ח, 9.4%.

התשואה להון של הרווח הנקי היתה 10.7%.

4. בנקאות מסחרית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות המסחרית:

פעילות חו"ל		בנקאות שוק		בנקאות כרטיסי שוק		בנקאות אשראי		ההון	
סך הכל	נדל"ן	ההון	ופיננסים	ההון	נדל"ן	ההון	אשראי	ההון	נדל"ן
לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2011									
במיליוני ש"ח									
רווח מפעילות מימון :									
831	34	-	139	98	5	3	552		
(453)	(10)	-	(20)	(47)	(5)	(1)	(370)		
הכנסות תפעוליות ואחרות :									
107	3	2	8	7	10	19	58		
(9)	-	-	-	-	-	(9)	-		
476	27	2	127	58	10	12	240		
58	7	-	9	(4)	-	(1)	47		
הוצאות תפעוליות ואחרות :									
248	9	1	87	16	9	6	120		
-	-	-	-	-	-	-	-		
170	11	1	31	46	1	7	73		
65	6	-	15	16	1	1	26		
105	5	1	16	30	-	6	47		

פעילות חו"ל		בנקאות שוק		בנקאות כרטיסי שוק		בנקאות אשראי		ההון	
סך הכל	נדל"ן	ההון	ופיננסים	ההון	משכנתאות	נדל"ן	אשראי	ההון	נדל"ן
לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני ש"ח									
רווח מפעילות מימון :									
463	37	-	123	46	12	3	2	240	
(96)	(15)	-	(21)	(1)	(9)	(2)	(1)	(47)	
הכנסות תפעוליות ואחרות :									
110	2	2	12	7	-	11	17	59	
(9)	-	-	-	-	-	-	(9)	-	
468	24	2	114	52	3	12	9	252	
127	27	-	67	(6)	1	-	-	38	
הוצאות תפעוליות ואחרות :									
252	14	2	79	10	1	10	5	131	
1	-	-	-	-	-	-	-	1	
88	(17)	-	(32)	48	1	2	4	82	
35	(5)	-	(8)	18	1	1	1	27	
53	(12)	-	(24)	30	-	1	3	55	

דוח הדירקטוריון

בנקאות מסחרית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות שוק ופיננסים				בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים			
סך הכל	נדל"ן	ההון	פיננסים	נדל"ן	ההון	אשראי	ההון
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
1,757	100	-	381	343	1	9	923
(644)	(28)	-	(51)	(177)	-	(3)	(385)
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
323	6	6	29	23	31	50	178
(28)	-	-	-	-	-	(28)	-
1,408	78	6	359	189	32	28	716
98	29	-	29	21	-	(1)	20
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
768	31	4	250	51	24	19	389
1	-	-	-	-	-	-	1
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים							
541	18	2	80	117	8	10	306
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות							
201	10	1	37	40	3	2	108
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים							
340	8	1	43	77	5	8	198
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(1)	-	-	-	-	-	(1)	-
339	8	1	43	77	5	7	198
רווח נקי							
תשואה להון							
11.9%							
יתרה ממוצעת של נכסים							
49,510	3,304	-	13,495	7,965	468	326	23,952
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
42,669	366	-	8,565	2,491	-	889	30,358
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
49,965	3,304	-	13,020	8,603	541	261	24,236
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות							
4,363	-	138	-	-	4,225	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
40,904	-	1,864	-	-	39,040	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
681	-	-	-	-	-	-	681
יתרת אשראי לציבור							
50,108	3,197	-	15,042	8,060	250	330	23,229
יתרת פיקדונות הציבור							
43,363	358	-	9,584	2,376	-	-	31,045

דוח הדירקטוריון

בנקאות מסחרית (המשך)

פעילות חו"ל									
בנקאות שוק					בנקאות כרטיסי שוק				
ופיננסים אשראי ההון משכנתאות נדל"ן ופיננסים ההון נדל"ן סך הכל לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני ש"ח									
רווח מפעילות מימון :									
1,324	107	-	356	203	28	9	7	614	מחיצוניים
(216)	(41)	-	(52)	(51)	(21)	(8)	(2)	(41)	בינמגורי
הכנסות תפעוליות ואחרות:									
318	6	7	30	20	2	38	47	168	מחיצוניים
(29)	-	-	-	-	-	-	(29)	-	בינמגורי
1,397	72	7	334	172	9	39	23	741	סך כל ההכנסות
222	33	-	99	21	(1)	-	1	69	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות									
761	39	5	234	44	4	29	17	389	לחיצוניים
2	-	-	-	-	1	-	-	1	בינמגורי
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים									
412	-	2	1	107	5	10	5	282	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות
151	(1)	1	7	38	2	4	1	99	רווח נקי (הפסד)
261	1	1	(6)	69	3	6	4	183	
תשואה להון									
9.5%									
יתרה ממוצעת של נכסים									
46,382	3,701	-	12,376	6,669	567	411	323	22,335	יתרה ממוצעת של התחייבויות
38,235	407	-	8,446	2,166	121	-	885	26,210	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
49,006	3,701	-	11,899	6,256	1,030	400	268	25,452	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
3,442	-	157	-	-	-	3,285	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
38,725	-	2,338	-	-	-	36,387	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
564	-	-	-	-	-	-	-	564	יתרת אשראי לציבור ל- 31 בדצמבר 2010
47,226	3,761	-	12,042	7,781	-	1,045	306	22,291	יתרת פיקדונות הציבור ל- 31 בדצמבר 2010
36,421	412	-	7,989	2,183	-	-	-	25,837	

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר המסחרי עלה ב-2.8 מיליארד ש"ח, עלייה של 6.1% בהשוואה לסוף שנת 2010, וסך פיקדונות הציבור עלו ב-6.9 מיליארד ש"ח, 19.1%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר בנקאות מסחרית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 339 מיליון ש"ח בהשוואה ל-261 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 78 מיליון ש"ח בשיעור של 29.9% הגידול ברווח נובע מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 124 מיליון ש"ח.

התשואה להון של הרווח הנקי היתה 11.9%.

דוח הדירקטוריון

5. בנקאות פרטית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות הפרטית:

פעילות חו"ל								
בנקאות כרטיסי שוק			בנקאות שוק משכנ-			בנקאות אשראי ההון		
שק	נדל"ן	ההון	שוק	נדל"ן	ההון	תאונות	נדל"ן	סך הכל
שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011								
במיליוני ש"ח								
רווח מפעילות מימון :								
מחיצוניים	(35)	-	-	1	20	-	9	(6)
בינמגזרי	76	-	-	3	45	-	(5)	120
הכנסות תפעוליות ואחרות:								
מחיצוניים	8	-	35	2	24	31	1	102
בינמגזרי	-	1	-	-	1	-	-	2
סך כל ההכנסות	49	1	35	6	90	31	5	218
הוצאות בגין הפסדי אשראי	2	-	-	(1)	-	-	-	1
הוצאות תפעוליות ואחרות:								
לחיצוניים	36	-	13	3	84	31	3	171
בינמגזרי	(1)	-	-	-	-	1	-	-
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	12	1	22	4	6	(1)	2	46
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח מפעולות רגילות	4	-	7	2	(1)	-	1	13
רווח נקי (הפסד)	8	1	15	2	7	(1)	1	33
פעילות חו"ל								
בנקאות כרטיסי שוק			בנקאות שוק			בנקאות אשראי ההון		
שק	נדל"ן	ההון	שוק	נדל"ן	ההון	תאונות	נדל"ן	סך הכל
שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010								
במיליוני ש"ח								
רווח מפעילות מימון :								
מחיצוניים	(49)	-	-	2	25	-	(1)	(23)
בינמגזרי	82	-	-	-	40	-	-	123
הכנסות תפעוליות ואחרות:								
מחיצוניים	7	-	38	-	30	34	1	110
בינמגזרי	(1)	1	-	-	2	-	-	2
סך כל ההכנסות	39	1	38	2	97	34	1	212
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	4	-	-	4
הוצאות תפעוליות ואחרות :								
לחיצוניים	41	-	13	1	86	31	1	173
בינמגזרי	1	-	-	-	1	-	-	2
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	(3)	1	25	1	6	3	-	33
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	-	-	9	-	-	2	-	11
רווח נקי (הפסד)	(3)	1	16	1	6	1	-	22

דוח הדירקטוריון

בנקאות פרטית (המשך)

פעילות חו"ל										
בנקאות כרטיסי שוק משכנ-					בנקאות שוק משכנ-					
ופיננסים אשראי ההון תאות נדל"ן ופיננסים					ההון תאות נדל"ן ופיננסים					
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011										
במיליוני ש"ח										
רווח מפעילות מימון :										
(43)	(1)	27	-	49	4	1	-	-	(123)	מחיצוניים
364	3	(13)	-	131	6	-	-	-	237	בינמגורי
הכנסות תפעוליות ואחרות:										
332	1	3	98	85	6	-	117	-	22	מחיצוניים
8	-	-	-	6	-	-	-	-	1	בינמגורי
661	3	17	98	271	16	1	117	1	137	סך כל ההכנסות
(25)	-	1	-	(22)	1	-	-	-	(5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:										
486	2	10	91	212	7	-	42	1	121	לחיצוניים
2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	בינמגורי
198	1	6	6	80	8	1	75	-	21	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
58	-	2	1	19	3	-	24	-	9	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
140	1	4	5	61	5	1	51	-	12	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(2)	-	-	-	(2)	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
138	1	4	5	59	5	1	51	-	12	רווח נקי
תשואה להון										
23.6%										
10,563	18	855	-	7,624	432	41	10	57	1,526	יתרה ממוצעת של נכסים
36,449	189	14	-	15,387	940	-	-	-	19,919	יתרה ממוצעת של התחייבויות
9,142	18	299	-	7,072	434	31	9	44	1,235	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6,447	-	-	1,641	-	-	-	4,806	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
66,516	-	-	28,256	-	-	-	38,260	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
221	-	-	-	-	-	-	-	-	221	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
8,171	2	1,133	-	4,815	420	38	11	54	1,698	יתרת אשראי לציבור
35,815	192	21	-	15,671	1,039	-	-	-	18,892	יתרת פיקדונות הציבור

דוח הדירקטוריון

בנקאות פרטית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות שוק ופיננסים		בנקאות שוק ופיננסים		כרטיסי שוק		בנקאות ופיננסים	
סך הכל	נדל"ן	ההון	פיננסים	ההון	נדל"ן	אשראי	ההון
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות מימון :							
(32)	(1)	-	75	6	-	-	(112)
מחיצוניים							
335	3	-	125	(1)	-	-	208
בינמגזרי							
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
329	1	97	92	2	114	-	23
מחיצוניים							
7	-	-	5	-	-	1	1
בינמגזרי							
639	3	97	297	7	114	1	120
סך כל ההכנסות							
7	1	-	5	-	-	-	1
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
514	2	83	256	4	40	1	128
לחיצוניים							
4	-	1	2	-	-	-	1
בינמגזרי							
114	-	13	34	3	74	-	(10)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים							
37	-	4	10	1	25	-	(3)
הפרשה (הטבה) למיסים על הרווח מפעולות רגילות							
77	-	9	24	2	49	-	(7)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים							
(3)	-	-	(3)	-	-	-	-
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
74	-	9	21	2	49	-	(7)
רווח נקי (הפסד)							
14.7%	תשואה להון						
10,842	25	-	9,095	451	1	54	1,216
יתרה ממוצעת של נכסים							
40,002	223	-	16,712	740	-	-	22,327
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
9,367	25	-	7,324	442	1	40	1,535
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
5,153	-	1,469	-	-	3,684	-	-
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות							
66,481	-	30,082	-	-	36,399	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
264	-	-	-	-	-	-	264
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
7,738	20	-	5,793	472	7	61	1,385
יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2010							
36,241	236	-	14,760	785	-	-	20,460
יתרת פיקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2010							

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר עלה ב-433 מיליון ש"ח, כ-5.6% בהשוואה לסוף שנת 2010, וסך פיקדונות הציבור ירדו בכ-426 מיליון ש"ח, כ-1.2%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 138 מיליון ש"ח לעומת 74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 64 מיליון ש"ח, 86.5%. העלייה ברווח נובעת בעיקר מעלייה של ההכנסות בסך 22 מיליון ש"ח, 3.4%, בגין ירידה בהפסדי אשראי בסך 32 מיליון ש"ח, בעיקר כתוצאה מביטול הפרשה לחוב בפעילות חו"ל, וקיטון בהוצאות התפעוליות בסך 30 מיליון ש"ח, בעיקר מפעילות בחו"ל. עיקר השיפור בפעילות המגזר בארץ וכן בלאומי בריטניה.

התשואה להון של הרווח הנקי היתה 23.6%.

דוח הדירקטוריון

6. ניהול פיננסי - שוקי הון

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2010	2011	2010	2011
במיליוני ש"ח			
רווח מפעילות מימון :			
(56)	(842)	(30)	(901)
126	1,011	144	730
הכנסות תפעוליות ואחרות:			
319	127	73	(34)
3	23	1	7
392	319	188	(198)
(6)	74	(11)	75
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
580	1,104	115	405
22	29	2	10
(204)	(888)	82	(688)
(37)	(362)	71	(266)
(167)	(526)	11	(422)
259	145	57	115
(2)	(10)	(4)	(2)
90	(391)	64	(309)
183	-	1	-
273	(391)	65	(309)

ההפסד במגזר ניהול פיננסי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 391 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 273 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה מוסברת בעיקר מהגורמים שלהלן:

- א. הירידה בהכנסות התפעוליות נובעת מירידת שווי שוק של מניות פרטנר בסך 239 מיליון ש"ח.
- ב. גידול בהוצאות תפעוליות ואחרות בסך 531 מיליון ש"ח. הגידול נובע מגידול בהוצאות תפעוליות שלא הועמסו על מגזרי הפעילות האחרים. בעיקר גידול בהתחייבויות לפנסיה ופיצויים עקב הירידה ברווחי הקופות לפיצויים ותגמולים בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה נטו גידול בהוצאות השכר של 359 מיליון ש"ח.
- ג. קיטון בחלק הקבוצה ברווחי חברות כלולות בסך 114 מיליון ש"ח.
- ד. השיפור בתרומה של השלוחות בחו"ל קיזז חלקית את ההשפעות השליליות הני"ל.

דוח הדירקטוריון

חברות כלולות (ריאליות) - (מוצג במגזר ניהול פיננסי)

כולל את תוצאות הפעילות של הקבוצה בהשקעות ריאליות.

סך כל ההשקעות של קבוצת לאומי בחברות כלולות מסתכם ב-30 בספטמבר 2011 ב-2,350 מיליון ש"ח לעומת 1,924 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2010.

השקעות במניות של חברות כלולות (טבלה 13 (ב) באזל 2):

שם החברה	שווי במאזן (במיליוני ש"ח)		שווי שוק (במיליוני ש"ח)		שינוי ב-2011	דרישות הלימות הון
	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010		
החברה לישראל בע"מ	1,750	1,635	3,490	5,953	7.0	147
אחרים *	600	289	-	-	+	26
סך הכל	2,350	1,924	3,490	5,953	22.1	173

* כולל את ההשקעה בסופר פארם בסך 189 מיליון ש"ח.

תרומת החברות הכלולות לרווח הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של 2011 הסתכמה ברווח של 145 מיליון ש"ח לעומת רווח של 259 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תרומת החברות לרווח הנקי של הקבוצה (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	2011	2010	% השינוי
החברה לישראל בע"מ	113	215	(47.4)
פז חברת נפט בע"מ *	-	29	-
אחרים	32	15	+
סך הכל	145	259	(44.0)

* ההשקעה נמכרה ביוני 2010.

אבגול תעשיות 1953 בע"מ

ביום 29 ביוני 2011 חתמה לאומי פרטנרס בע"מ (חברה בבעלות מלאה של הבנק) (להלן: "לאומי פרטנרס") על הסכם עם פטרוכימיים השקעות (2006) בע"מ, יהושע גולדוסר, מיוזיק-נאט בע"מ, אחאי בונה, אחאי בונה אחזקות בע"מ, אברהם זילברפלד ואבזיל אחזקות בע"מ (להלן: "המוכרים") לרכישה מהמוכרים סך של 34,253,163 מניות רגילות של אבגול תעשיות 1953 בע"מ (להלן: "החברה"), המהוות כ-11.26% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה (בדילול מלא) וכן אופציות לרכישת 25,317,555 מניות רגילות של החברה (להלן: "האופציות"), המהוות נכון למועד זה כ-8.32% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה (בדילול מלא) בתמורה לסך של כ-110 מיליון ש"ח (להלן: "ההסכם"). האופציות ניתנות למימוש במשך תקופה של 3 שנים ממועד חתימת ההסכם תמורת מחיר מימוש של 3.25 ש"ח למניה בניכוי דיבידנד. ההסכם כולל זכויות מקובלות להגנת ההשקעה של לאומי פרטנרס. העסקה על פי ההסכם הושלמה ביום 29 ביוני 2011.

דוח הדירקטוריון

החזקות בתאגידי החזקה ריאליים (קונגלומרט)

החזקות הבנק בתאגידיים ריאליים כפופה למגבלות הקבועות בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות"). חוק הבנקאות קובע, בין היתר, בסעיף 24 לחוק, כי תאגיד בנקאי רשאי להחזיק יותר מ-1% באמצעי שליטה בקונגלומרט אחד בלבד (תאגיד שהונו עולה על כ-2,000 מיליון ש"ח, והפועל ביותר משלושה ענפי משק). הבנק מחזיק בקונגלומרט - החברה לישראל.

7. אחרים – במגזר זה כלולה הפעילות שלא הוקצתה למגזרים האחרים.

מגזר זה כולל את הפעילויות האחרות של הקבוצה, אשר כל אחת מהן איננה מגיעה עד כדי מגזר בר רווח על פי הוראות בנק ישראל. פעילות זו כוללת בעיקר חלק של פעילות חברות, אשר אינן משויכות למגזרים אחרים. בתשעת החודשים הראשונים של 2011 הסתכם ההפסד במגזר האחר בסך 68 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט השינויים העיקריים במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
	2010	2011	שינוי בסכום
רווח בלתי רגיל	3	2	(1)
מפעולות רגילות בבנק	16	13	(3)
חברות אחרות בארץ	14	7	(7)
חברות בחו"ל	5	13	8
התאמות מסים (1)	(23)	(103)	(82)
סך הכל	15	(68)	(83)

(1) הפרשי מס בין חישובי המס במגזרים למס האפקטיבי בדוח המאוחד.

דוח הדירקטוריון

פעילויות במוצרים

א. פעילות בשוק ההון - פעילות הקבוצה בשוק ההון כוללת את פעילות ייעוץ ההשקעות, לרבות ייעוץ בקרנות השתלמות וייעוץ פנסיוני, את התיווך בשוק ניירות הערך והמכשירים הפיננסיים, לרבות פעילות הנעשית באמצעות חדרי עסקות מטבע חוץ, וניירות ערך ישראלים וזרים, שירותי ברוקר'ג' ומשמורת (custody) ושירותים בנקאיים ופיננסיים לגופים הפעילים בשוק ההון. חברה בת של לאומי פרטנרס בע"מ עוסקת בחיתום והפצת הנפקות ציבוריות ופרטיות.

להלן נתוני הפעילות בשוק ההון כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים:

שלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פיננסי ואחרים	ניהול פעילות חו"ל	סך הכל
רווח (הפסד) מפעולות מימון	1	(1)	-	-	2	-	2
הכנסות תפעוליות ואחרות	117	5	5	10	35	34	226
סך כל ההכנסות	118	4	5	10	35	34	228
הוצאות תפעוליות ואחרות	74	3	3	9	13	26	143
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	44	1	2	1	22	8	85
רווח נקי	29	1	2	-	15	5	54

שלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010							
במיליוני ש"ח							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פיננסי ואחרים	ניהול פעילות חו"ל	סך הכל
רווח מפעולות מימון	-	-	-	1	-	4	5
הכנסות תפעוליות ואחרות	128	6	6	11	38	38	248
סך כל ההכנסות	128	6	6	12	38	38	253
הוצאות תפעוליות ואחרות	55	3	2	10	13	9	125
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	73	3	4	2	25	16	128
רווח נקי	47	1	3	1	16	11	82

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פיננסי ואחרים	ניהול פעילות חו"ל	סך הכל
רווח מפעולות מימון	2	-	-	1	-	4	7
הכנסות תפעוליות ואחרות	385	19	15	31	117	108	758
סך כל ההכנסות	387	19	15	32	117	108	765
הוצאות תפעוליות ואחרות	241	10	8	24	42	44	470
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	146	9	7	8	75	7	295
רווח נקי	96	6	5	5	51	28	198

דוח הדירקטוריון

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010							
במיליוני ש"ח							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פיננסי ואחרים	פעילות סך הכל	ניהול
רווח מפעולות מימון	1	1	-	1	-	5	-
הכנסות תפעוליות ואחרות	396	19	20	38	114	81	109
סך כל ההכנסות	397	20	20	39	114	86	109
הוצאות תפעוליות ואחרות	184	7	6	29	40	28	90
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	213	13	14	10	74	58	19
רווח נקי	137	8	9	6	49	39	14

הרווח מפעולות רגילות לאחר מס בפעילות שוק ההון הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 198 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-262 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. כרטיסי אשראי - לאומי קארד

פעילות זו כוללת בעיקר את פעילות הנפקת כרטיסי האשראי ללקוחות פרטיים וסליקת שוברים עבור בתי עסק.

הפעילות העיקרית בכרטיסי אשראי מבוצעת על ידי חברת הבת לאומי קארד העוסקת בהנפקה וסליקת כרטיסי אשראי ופיתוח פתרונות תשלום.

לאומי קארד סיימה את תשעת החודשים הראשונים של 2011 ברווח נקי של 134 מיליון ש"ח לעומת 118 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים של 2011 גדל היקף הפעילות של מחזיקי כרטיסי לאומי קארד ב-8.1% לעומת הפעילות בתקופה המקבילה אשתקד. מספר הכרטיסים התקינים בתשעת החודשים הראשונים של 2011 גדל בכ-5.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ביום 7 באוגוסט 2011 ניתנה החלטת בית הדין להגבלים עסקיים בשאלת קביעת המתודולוגיה הראויה בחישוב העמלה הצולבת (עמלת המנפיק) על פיה הוארך תוקף ההיתר הזמני שניתן עד ליום 31 בדצמבר 2011 ובלבד ששיעור העמלה הצולבת הממוצעת לא יעלה על 0.875% החל מיום 1 בנובמבר 2011.

שיעור העמלה הצולבת הממוצעת לפני יום 1 בנובמבר 2011 עמד על 0.975%.

ביום 7 באוגוסט 2011 ניתנה החלטת בית הדין על פיה הוארך תוקף ההיתר הזמני שניתן למבקשי אישור ההסדר עד ליום 31 בדצמבר 2011 ובלבד ששיעור העמלה הצולבת הממוצעת לא יעלה על 0.875% החל מיום 1 בנובמבר 2011.

ההסדר האמור צפוי להשפיע באופן מהותי הן על ההכנסות של לאומי קארד כמנפיקה והן על הוצאותיה כסולקת בשנים הבאות.

למידע נוסף ראה באור 6 ג. ו-6 ו. בדוח הכספי.

להלן נתוני הפעילות בכרטיסי אשראי כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011							
במיליוני ש"ח							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	סך הכל		
רווח מפעולות מימון	47	5	5	2	-	59	
הכנסות תפעוליות ואחרות	183	12	16	10	1	222	
סך כל ההכנסות	230	17	21	12	1	281	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	6	-	(1)	(1)	-	4	
הוצאות תפעוליות ואחרות	152	14	21	6	-	193	
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	72	3	1	7	1	84	
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	(7)	(1)	(1)	-	-	(9)	
רווח נקי (הפסד)	44	-	(1)	6	1	50	

דוח הדירקטוריון

משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010					
במיליוני ש"ח					
רווח מפעולות מימון	42	4	5	1	52
הכנסות תפעוליות ואחרות	174	12	19	8	214
סך כל ההכנסות	216	16	24	9	266
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5	1	2	-	8
הוצאות תפעוליות ואחרות	139	12	18	5	174
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	72	3	4	4	84
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	(8)	(1)	(1)	-	(10)
רווח נקי	43	-	2	3	49

משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011					
במיליוני ש"ח					
רווח מפעולות מימון	136	14	14	6	170
הכנסות תפעוליות ואחרות	521	40	56	22	640
סך כל ההכנסות	657	54	70	28	810
הוצאות בגין הפסדי אשראי	17	(1)	(2)	(1)	13
הוצאות תפעוליות ואחרות	451	37	55	19	563
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	189	18	17	10	234
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	(21)	(2)	(3)	(1)	(27)
רווח נקי	114	10	10	7	141

משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010					
במיליוני ש"ח					
רווח מפעולות מימון	119	12	14	5	150
הכנסות תפעוליות ואחרות	510	33	44	18	606
סך כל ההכנסות	629	45	58	23	756
הוצאות בגין הפסדי אשראי	15	2	4	1	22
הוצאות תפעוליות ואחרות	413	34	50	17	515
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	201	9	4	5	219
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	(22)	(1)	(1)	-	(24)
רווח נקי	121	4	2	4	131

הרווח הנקי מפעולות רגילות בפעילות כרטיסי אשראי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-141 מיליון ש"ח בהשוואה ל-131 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 7.6% הנובעת בעיקר מעלייה בהכנסות בסך 54 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

ג. נדל"ן

עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פעילות חו"ל	סך הכל	
לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011						
במיליוני ש"ח						
54	168	51	4	43	320	רווח מפעולות מימון
14	21	7	2	6	50	הכנסות תפעוליות ואחרות
68	189	58	6	49	370	סך כל ההכנסות
5	174	(4)	(1)	9	183	הוצאות בגין הפסדי אשראי
28	30	16	3	11	88	הוצאות תפעוליות ואחרות
35	(15)	46	4	29	99	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
23	(10)	30	2	16	61	רווח נקי (הפסד)

עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פעילות חו"ל	סך הכל	
לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
39	151	45	2	59	296	רווח מפעולות מימון
11	17	7	-	5	40	הכנסות תפעוליות ואחרות
50	168	52	-	64	336	סך כל ההכנסות
4	(25)	(6)	-	22	(5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
21	28	10	1	17	77	הוצאות תפעוליות ואחרות
25	165	48	1	25	264	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
16	106	30	1	16	169	רווח נקי

עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פעילות חו"ל	סך הכל	
לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2011						
במיליוני ש"ח						
156	498	166	10	114	944	רווח מפעולות מימון
40	78	23	6	11	158	הכנסות תפעוליות ואחרות
196	576	189	16	125	1,102	סך כל ההכנסות
-	175	21	1	31	228	הוצאות בגין הפסדי אשראי
78	99	51	7	37	272	הוצאות תפעוליות ואחרות
118	302	117	8	57	602	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
77	198	77	5	32	389	רווח נקי

עסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	פעילות חו"ל	סך הכל	
לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
132	575	152	5	126	990	רווח מפעולות מימון
33	50	20	2	12	117	הכנסות תפעוליות ואחרות
165	625	172	7	138	1,107	סך כל ההכנסות
13	150	21	-	33	217	הוצאות בגין הפסדי אשראי
70	88	44	4	47	253	הוצאות תפעוליות ואחרות
82	387	107	3	58	637	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
53	250	69	2	39	413	רווח נקי

מרכזי הרווח בקבוצה

להלן פרטים על תרומת מרכזי הרווח העיקריים בקבוצה לרווח הנקי מפעולות רגילות:

לתשעת החודשים הראשונים של		לתשעת החודשים הראשונים של			
שינוי	2011 (2)	שינוי	2010 (1)	2011 (1)	
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח		
(46.4)	995	533	(25.2)	906	678
(41.2)	500	294	(41.2)	500	294
+	(60)	326	+	29	181
(45.6)	217	118	(45.6)	217	118
(23.1)	1,652	1,271	(23.1)	1,652	1,271
(59.0)	24.4	38.8	(59.0)	24.4	38.8

* הוצג מחדש ראה באור 1 ב.4.

- (1) התאמות מתרגום בגין ההשקעות בחו"ל קוזוז כנגד התאמות מתרגום מקורות המימון בבנק לאחר השפעת המס.
- (2) לפי הדוחות הכספיים, (לא כולל התאמות מתרגום מקורות המימון בבנק).
- (3) חברות כלולות של חברות בארץ נכללו בנתוני חברות מאוחדות בארץ.
- (4) לאחר התאמות מסוימות לכללי החשבונאות בארץ.
- (5) כפי שדווח על ידי השלוחות בחו"ל כולל סניפי חו"ל וזכויות המיעוט.

להלן השינויים העיקריים בתרומת מרכזי הרווח (לאחר התאמות מתרגום):

- הקיטון ברווח הנקי מפעולות רגילות בבנק נובע מגידול בהוצאות להפסדי אשראי ומגידול בהוצאות התפעוליות בעיקר בהוצאות השכר שקוזוז חלקית מגידול ברווח המימוני ובהכנסות מעמלות תפעוליות והכנסות אחרות. עיקרי ההסברים לשינויים הנ"ל מובאים בעמודים 30-42 במסגרת הדיון בתוצאות הקבוצה והנובעים בעיקר מתוצאות הבנק.
 - הקיטון ברווח הנקי מפעולות רגילות של חברות מאוחדות בארץ נובע בעיקר מירידה ברווח של לאומי פרטנרס ולאומי החזקות ריאליות, שקוזוז חלקית מעלייה ברווחי בנק לאומי למשכנתאות, בנק ערבי, לאומי קארד ולאומי ליסינג והשקעות.
 - הגידול ברווח של חברות בנות בחו"ל נובע מעלייה ברווחי השלוחות וכן מהפרשי שער חיוביים בגין ההשקעות בחו"ל לעומת הפרשי שער שליליים שהיו בתקופה המקבילה אשתקד.
 - הקיטון ברווח של חברות כלולות נובע מקיטון ברווח של החברה לישראל.
- הרווחים מפעולות רגילות בשלוחות בחו"ל במונחים נומינליים כפי שפורסמו על ידן (כולל סניפי הבנק בחו"ל וחלק המיעוט) בתרגום נוחות לדולר ארה"ב הסתכמו בכ-38.8 מיליון דולר, עלייה של 14.4 מיליון דולר לעומת התקופה המקבילה אשתקד. תרומת השלוחות בחו"ל בשקלים ובהתאמות מסוימות לכללי חשבונאות בארץ, הסתכמה ברווח של 326 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך 60 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ללא השפעת הפרשי שער בגין מקורות המימון, נטו, הסתכם הרווח של השלוחות בחו"ל ב-181 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 152 מיליון ש"ח. בתשעת החודשים הראשונים של 2011 היו הפרשי שער חיוביים בגין ההשקעות בחו"ל והסתכמו ב-213 מיליון ש"ח לעומת הפרשי שער שליליים שהסתכמו בסך 129 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

כללי

קבוצת בנק לאומי פועלת בארץ ובחו"ל באמצעות חברות בנות שהינן: בנקים, בנק למשכנתאות, חברות למימון וחברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים הפועלים בפעילות לא בנקאית בתחומי הביטוח, התשתית והנדל"ן.

חברות מאוחדות בארץ

השקעות הבנק בחברות המאוחדות בארץ מסתכמות ב-30 בספטמבר 2011 ב-7,045 מיליון ש"ח, לעומת 7,123 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2010. התרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 היתה בסך כ-294 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-500 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 41.2%, שנגרמה עקב רישום הפרשה לירידת ערך ההשקעה במניות פרטנר תקשורת בע"מ בלאומי פרטנרס.

להלן תרומת החברות המאוחדות העיקריות בארץ לרווח הנקי של הקבוצה:

תשואה על השקעת הקבוצה		תרומה לרווח הקבוצה (1)			
לתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר		לתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר			
2011	2010	2011	2010	שיעור השינוי	
%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%	
7.9	156.2	7.7	142.8	9.4	לאומי למשכנתאות
29.2	72.5	21.9	53.2	36.3	בנק ערבי ישראלי
18.6	106.9	18.5	94.2	13.5	לאומי קארד
-	(117.8)	47.9	147.9	-	לאומי פרטנרס (2)
5.3	1.5	5.9	3.4	(55.9)	לאומי ניירות ערך
2.8	18.0	41.5	206.6	-	לאומי החזקות ריאליות
4.3	29.1	1.7	11.1	+	לאומי ליסינג והשקעות
4.1	28.2	3.4	24.0	17.5	אחרות
5.6	294.6	14.1	683.2	(56.9)	סך כל החברות המאוחדות בארץ

- (1) הרווח (ההפסד) המוצג הינו לפי חלק הקבוצה בתוצאות.
 (2) כולל הרווח ו/או ההפסד של החברות הכלולות של לאומי פרטנרס.

חברות מאוחדות בחו"ל

השקעות הבנק בחברות מאוחדות בחו"ל מסתכמות ב-30 בספטמבר 2011 בסך 4,317 מיליון ש"ח לעומת 3,986 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2010.

התרומה של החברות המאוחדות בחו"ל לרווח הנקי המדווח מפעולות רגילות של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של 2011, לאחר קיזוז התאמות מתרגום, הסתכמה ברווח בסך של 181 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן:

לתשעת החודשים הראשונים של			
2011	2010		
במיליוני ש"ח			
113	69	רווח השלוחות בשקלים (חלק הקבוצה) מפעולות רגילות	
213	(129)	הפרשי שער בגין ההשקעה	
326	(60)	סך הכל	
(145)	89	הפרשי שער בגין עלות מקורות המימון נטו, לאחר מס	
181	29	סה"כ תרומת השלוחות (לאחר קיזוז השפעת הפרשי שער בגין מקורות המימון נטו)	

דוח הדירקטוריון

להלן תרומת החברות המאוחדות העיקריות בחו"ל לרווח הנקי של הקבוצה:

תשואה על השקעת הקבוצה		תרומה לרווח הקבוצה (*)	
לתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר			
שיעור השינוי	2010	2011	2010
%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח
+	22.2	72.5	1.2
+	22.6	63.9	5.0
66.0	16.2	26.9	3.8
49.0	10.0	14.9	13.3
+	4.2	14.8	5.8
(74.8)	(46.5)	(11.7)	-
(28.0)	(2.5)	(1.8)	-
+	26.2	179.5	0.8

(*) התאמות מתרגום בגין ההשקעות בחו"ל קוזזו כנגד התאמות מתרגום מקורות המימון בבנק לאחר השפעת המס בסך (145) מיליון ש"ח (89 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב-2010).

להלן חלק מהסכומים שקוזזו:

לתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר		לתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר	
2010		2011	
הפרשי שער קיזוז הפרשי שער על המימון	ההשקעה	הפרשי שער קיזוז הפרשי שער על המימון	ההשקעה
לאחר מס	לאחר מס	לאחר מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח			
(22)	45	(67)	34
(9)	20	(29)	10
4	(9)	13	15
(8)	22	(30)	3

הגידול בתרומה לרווח נובע בעיקר מהשפעת הפיחות בשער השקל לעומת הדולר ולעומת רוב המטבעות. השפעת הפרשי השער היתה בהגדלת הרווח בסך 213 מיליון ש"ח לפני מס בתשעת החודשים הראשונים של השנה לעומת הפסד לפני מס בסך 129 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המימון נטו לאחר מס שנגרמו בבנק וקיזוז חלק מהפרשי שער אלה הסתכמו בהוצאה בסך 145 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של השנה לעומת הכנסה בסך של 89 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) של השלוחות בחו"ל כפי שדווח על ידן:

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
	2010	2011	
השינוי			במיליונים
%			
(6.3)	12.7	11.9	בנק לאומי ארה"ב (BLC) - דולר
13.4	13.4	15.2	מזה: בנק לאומי ארה"ב - דולר
70.7	5.8	9.9	בנק לאומי בריטניה - ליש"ט
(35.3)	5.1	3.3	בנק לאומי שוויץ - פר"ש
(7.4)	2.7	2.5	בנק לאומי לוקסמבורג - אירו
+	2.0	4.7	לאומי רי - דולר
+	(24.8)	(12.3)	רומניה - רון
40.9	24.7	34.8	סה"כ בתרגום לדולר

* 1 רון = 1.1714 ש"ח.

הרווח הנומינלי של החברות המאוחדות בחו"ל כפי שדווח על ידן הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 בסך 34.8 מיליון דולר לעומת 24.7 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 40.9%.

בקשר לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

השקעות הקבוצה בחברות כלולות מסתכמות ב-30 בספטמבר 2011 בסך 2,350 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,924 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2010.

התרומה לרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 היתה רווח של 145 מיליון ש"ח לעומת רווח של 259 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מהירידה ברווחי החברה לישראל וכן ממכירת מניות חברת פז חברת נפט בע"מ ביוני 2010.

**פעילות חוץ
בנקאית של חברות
כלולות**

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הכספי לשנת 2010 (עמודים 253-202) על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי שלעיל.

1. כללי

ברביע השני של 2011 סביבת הסיכון בעולם ובישראל הוערכה כפוחתת. מתחילת הרבעון השלישי, ובפרט מחודש אוגוסט חלה עליה בסביבת הסיכון לנוכח משבר החובות של מדיניות באירופה, הורדת הדירוג של ארה"ב, המחאה החברתית בישראל והמצב הגיאופוליטי באזור. כל אלה פעלו להגדלת התנודתיות בשווקים הפיננסיים בעולם ובישראל ולהערכות כי הצמיחה העולמית תתמתן וישראל- כמשק קטן ופתוח, תושפע מכך. עם זאת, נקודת המוצא של המשק הישראלי טובה מזו של מדינות מערביות רבות, בהיבט של שיעורי הצמיחה, שיעורי האבטלה הנמוכים, ובדרגות החופש הגדולות יותר שיש לבנק המרכזי.

קבוצת לאומי מוכנה לעמידה בתרחישים בדרגות חומרה שונות, בהיבט הניליות ובהיבט ההון. בתקופה האחרונה פעלה ההנהלה לצמצום חלק מהחשיפות, בהתאם לגורמי הסיכון שעלו בסביבה החיצונית, מתוך ראייה צופת פני עתיד. כמו כן, עודכנו ההערכות בדבר ההשפעה שעלולה להיות לתרחישים בדרגות חומרה שונות על הבנק והקבוצה במטרה לוודא כי אלה עומדים במגבלות תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון.

הנהלת הבנק מקיימת באופן שוטף דיונים בחשיפות העלולות לנבוע מהמצב בשווקים ומבצעת מעקב צמוד אחר הלקוחות הרגישים למצב בשוק ההון ואחר המצב הגיאופוליטי. ההערכה הנוכחית של הנהלת הבנק הינה כי לא קיימות חשיפות אשראי היוצרות סיכון מהותי לבנק.

תאבון הסיכון של הבנק

תאבון הסיכון משקף את רמת החשיפה לסיכון שהקבוצה מוכנה לשאת על מנת להשיג את יעדיה העסקיים ואת התשואה לבעלי המניות. תאבון הסיכון שהוגדר על-ידי דירקטוריון לאומי כולל הצהרות איכותיות המנחות את פעילות הקבוצה והאסטרטגיה שלה והגדרות כמותיות המתאייכות לכמה מימדים: התשואה להון שהבנק שואף להשיג לאורך זמן, יחסי ההון שהבנק יחזיק בזמני עסקים רגילים ובעת התממשות תרחישי קיצון, הפסדים שהבנק נכון לספוג בתרחישים ברמות חומרה שונות, ויחסים פיננסיים שונים – ביניהם יחסי נזילות, מינוף פיננסי ועוד. תאבון הסיכון מאושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון אחת לשנה והוא משקף את שמרנותה של קבוצת לאומי ואת מטרתה להיות קבוצה עם רווחיות יציבה והגבוהה במערכת הבנקאית לאורך זמן.

בק"ע שינויים בסביבה המקרו כלכלית בחודשים יולי-אוגוסט 2011 ראה לעיל בעמודים 12-17.

2. סיכונים שוק ונזילות

האסטרטגיה בניהול סיכונים השוק והנזילות

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, ההון, תזרימי המזומנים וערך הבנק חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובח"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה מחד, לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והנזקים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים והגבלתם, וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק. כל זאת בהתחשב בהיקף הפעילות, במגבלות ובעלויות של פעולות החיסוי, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם, בהנחיות ובדרישות של בנק ישראל, ובהתפתחויות החלות בעולם בנושא המדידות ושיטות הניהול של הסיכונים והתאמתן לצרכי הקבוצה והבנק.

דוח הדירקטוריון

מדיניות ניהול סיכונים השוק כוללת קביעת מגבלות על החשיפות הפיננסיות. מגבלות אלו נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מערכת המגבלות תוחמת את השפעת החשיפה על הערך הנוכחי הכלכלי, הרווח החשבונאי ומצב הנזילות, לשינויים בלתי צפויים בגורמי הסיכון השונים כגון שיעורי הריבית, המדד, שערי חליפין, וכיו"ב.

ניהול סיכונים השוק ברמת הקבוצה מבוצע ברמה הכוללת הן את התיק הבנקאי והן את התיק המסחרי כאחד. יחד עם זאת, לבנק מגבלות ספציפיות לתיקים המסחריים ולכל אחת מחברות הבנות.

המגבלות ברמת הדירקטוריון הותאמו לתאבון הסיכון של הבנק לאור היעדים לשנת 2011, ובמטרה לנהל באופן יעיל את ההון והכריות הנדרשות לפי באזל 2 כנגד סיכונים שוק. המגבלות שנקבעו ברמת הקבוצה כוללות את כל חברות הבנות בארץ ובח"ל. חברות הבנות בחו"ל קובעות מדיניות לניהול סיכונים שוק בתיאום עם הבנק בארץ כאשר מסגרות החשיפה לסיכונים שוק נקבעות במתכונת אחידה שנקבעה על ידי הבנק ומאושרות על ידי מנהל סיכונים השוק של הבנק.

הבנק מיישם את הוראת המפקח על הבנקים, נוהל בנקאי תקין מס' 339, בנושא ניהול סיכונים השוק של הקבוצה. ההוראה קובעת עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים והפיקוח על סיכונים אלה.

המידע על מצב החשיפות מתקבל מהחברות הבנות אחת לחודש או לפי דרישה, ומובא בחשבון בניהול הכולל של החשיפות בקבוצה.

להלן דרישות ההון בגין סיכונים השוק נדבך 1 בלבד * (טבלה 10 באזל 2):

31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	במיליוני ש"ח
			דרישות ההון בגין
			סיכונים ריבית
742	551	603	
20	21	-	סיכון מחירי מניות
97	59	157	סיכון שער חליפין
100	75	67	אופציות
959	706	827	סך דרישת ההון בגין סיכונים שוק

* לפי הגישה הסטנדרטית בנוסף מחושבות כריות הון בגין נדבך 2.

3. הסיכונים העיקריים בסיכונים השוק:

3.1 החשיפה בבסיס

על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שהשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד, מוגדרת כחשיפת בסיס. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה.

ההון החשוף ברמת הבנק כולל את ההון ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות, למעט ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר ממומנות ממקורות במטבע חוץ ולכן אינן מנוכות מההון. ברמת הקבוצה, ההון החשוף כולל את ההון ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות כלולות.

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

דוח הדירקטוריון

מדיניות הבנק היא לנהל באופן מבוקר את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון ולקבוע באופן שוטף ועדכני את מידת החשיפה בכל מגזר הצמדה בהתאם לתחזיות הכלכליות על התפתחות שוקי ההון והכספים וכן השינויים במחירים - אינפלציה והמחירים היחסיים הצפויים במגזרים השונים.

מגבלות החשיפה שאושרו על ידי הדירקטוריון, נקבעות על פי שיקולי תשואה צפויה וסיכון ומחולקות בין: חדרי המסחר, ALM וחברות הבנות. פוזיציות ה-ALM וחדרי המסחר מנוהלות באופן שוטף ויומיומי, כאשר יש להן מגבלות נוספות ברמת הסיכון, המכשיר וסוג הפעילות.

לצורך הניהול והדיווח השוטף מבוצעים שינויים מסוימים המביאים בחשבון את הגישה הכלכלית של הבנק לסיכונים בסיסיים, בשונה מהגישה החשבונאית.

הבנק נוקט גישה כלכלית בניהול חשיפות הבסיס. בהתאם לכך, לא נצמדים באופן מוחלט לסיווג החשבונאי כמוצג בביאור של נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, כי אם מבצעים התאמות תוך התחשבות במהות הכלכלית. הבנק, מביא בחשבון בניהול השוטף את חוסר העקביות שנוצרת לעיתים במטרה לגדר את ההשפעות על הרווח החשבונאי המדווח.

מצב החשיפה בבסיס, המחושב בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, מוצג בביאור 5 לדוחות הכספיים.

חברות הבנות בחו"ל ובארץ שומרות בדרך כלל על איזון מטבעי בין הנכסים לבין ההתחייבויות, וההון הפנוי שלהן מושקע במטבע המקומי. חברות אלו מנהלות חשיפות בסיס בהיקפים נמוכים, על בסיס המדיניות המעוגנת בהחלטות הדירקטוריונים, ובתאום עם הבנק בארץ.

להלן החשיפה הכלכלית בפועל ברמת הקבוצה, ובהשוואה למגבלות שקבע הדירקטוריון. הנתונים מוצגים במונחים של אחוז מההון החשוף:

החשיפה בפועל (%)			המגבלות המאושרות	
31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	עודף או (גרעון) מקסימליים	
(8.6)	9.0	16.2	(45%) - 45%	לא צמוד
8.2	(10.0)	(13.5)	(30%) - 30%	צמוד מדד
0.4	1.0	(2.7)	(15%) - 15%	מטבע חוץ *

* בנוסף לבנק ולחברות הבנות מגבלות על החשיפה המרבית בכל מטבע ומטבע.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2011 העודף המדדי הממוצע עמד על כ-2% מההון החשוף, שיעור זה נע במהלך התקופה בין 17% ל-(15%). למגזר המט"ח והצמוד מט"ח נותר הון בשיעור נמוך יחסית, ולכן ההשפעה של שינוי בשערי החליפין על הרווח לפני מס אינה מהותית.

לשינויים בשער החליפין השפעה על שעור המס האפקטיבי הואיל והפרשי שער בגין ההשקעות בחו"ל אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון, ומכאן חוסר הסימטריה בגין הפרשי השער. בכפוף לשיעורי השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ביחס לשקל ובהתחשב בהיקף ההשקעות בחו"ל עשויה להיות לכך השפעה מהותית על ההפרשה למס. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל.

כנגד ההכנסות הצפויות במטבע חוץ נטו בוצעה בראשית 2011 פעולת חיסוי להגנה בפני שינויים בשערי החליפין במטבעות השונים.

בתשעת החודשים הראשונים של 2011, עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה בבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים ליום 30 בספטמבר 2011. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על הון הבנק וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים:

דולר	אירו	ליש"ט	פרי"ש	יין	
במיליוני ש"ח					
(27)	(5)	9	17	7	עלייה של 5% בשע"ח
(64)	(14)	15	25	(15)	עלייה של 10% בשע"ח
21	(8)	(4)	(19)	(14)	ירידה של 5% בשע"ח
39	(2)	(6)	(31)	(24)	ירידה של 10% בשע"ח

3.2. החשיפה לריבית

החשיפה לסיכון בגין השינויים בריבית נובעת מהפער בין מועדי הפירעון ו/או מועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות, המוקדם מביניהם, בכל אחד מהמגזרים. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים להתחייבויות בתקופות עתידיות, ומתבצעת השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון בכל מגזר. בנוסף בכל מגזר, נמדדת החשיפה לשינויים בריבית אשר מתייחסת לשחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי¹ ושל הרווח החשבונאי השנתי כתוצאה משינוי עקומי התשואות בכל אחד מהמגזרים.

נכון ל-30 בספטמבר 2011, החשיפה של השווי הכלכלי במגזר הצמוד למדד הייתה לירידת ריבית. במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם בריבית קבועה ולטווחים בינוניים וארוכים. החשיפה נובעת ברובה מכתבי התחייבויות נדחים (המשמשים כהון משני ברמת הקבוצה) אשר הונפקו לתקופות ארוכות.

במגזר השקלי הלא צמוד החשיפה של השווי הכלכלי הייתה לעליית ריבית. במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לטווח קצר או בריבית משתנה. החשיפות לטווח בינוני וארוך נובעות מתיק ניירות הערך ומתיק הנגזרים החוף-מאזני.

במגזר המט"ח, החשיפה נמוכה יותר שכן עיקר הפעילות היא בריבית משתנה.

החשיפה לשינוי בלתי צפוי בשיעור של 1% בריבית לכל התקופות נמדדת בכל אחד מהמגזרים בנפרד וגם לכל המגזרים ביחד.

- השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי - ההפרש בין הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות. בחישוב הערך הנוכחי מנכים את התזרימים השקליים בתשואות אג"ח ממשלתיות ואת התזרימים המטחיים בליבור.
- השחיקה הפוטנציאלית של הרווח החשבונאי השנתי - ההפרש בשווי העסקות המשוערכות במחירי שוק (מכשירים נגזרים ותיקים מסחריים), כתוצאה משינוי הריבית וכן פריטים מאזניים (הלוואות ופיקדונות) הנפרעים במהלך השנה והממוחזרים מחדש בריביות החדשות.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. להלן הנחות העיקריות:

- במגזר הצמוד למדד נלקח בחשבון אומדן לגבי שבירות ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החיסכון. האומדן נגזר מהתנהגות הלקוחות בעבר.

¹ השווי הכלכלי של ההון מוגדר כהפרש בין הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות. בחישוב הערך הנוכחי מנכים את התזרימים השקליים בעקום תשואה חסר סיכון אשראי ואת התזרימים המטחיים בליבור.

דוח הדירקטוריון

- על פי הניסיון שנצבר קיימת יתרת זכות בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית, בסכום יציב לאורך זמן. לכן לצורך מדידה וניהול החשיפה בריבית, מדיניות הבנק היא להתייחס לחלק מיתרות העו"ש שאינן נושאות ריבית כהתחייבות ארוכה. מדי תקופה נבחן השינוי ביתרת העו"ש שאינו נושא ריבית, על מנת לקבל החלטה כיצד לפרוס אותו.
- לאומי למשכנתאות - ניהול החשיפות מביא בחשבון הנחות ביחס לפרעונות מוקדמים של הלוואות. ההנחות לגבי הלוואות הצמודות למדד בריבית קבועה, מסתמכות על מודל סטטיסטי לחיזוי הפרעונות המוקדמים. מודל סטטיסטי זה נבחן באופן שוטף. במקביל החל לאומי למשכנתאות בפיתוח מודל פירעונות כולל לכל מגזרי ההצמדה. פיתוח המודל צפוי להסתיים בסוף שנת 2011 והוא ייטמע במערכות לאומי למשכנתאות במהלך 2012.

3.2.1. החשיפה לריבית ועמידה במגבלות

להלן מצב החשיפה לשינויי הריבית ברמת הקבוצה המחושב על פי כללים חשבונאיים. בתשעת החודשים הראשונים של 2011 הקבוצה עמדה בכל מגבלות החשיפה לריבית שקבע הדירקטוריון. נתונים מפורטים על החשיפה בריבית ראה להלן בתוספת ב' בסקירת ההנהלה.

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011			
מט"ח ומדד	לא	מט"ח	מט"ח ומדד	לא	מדד
0.75	3.14	0.76	0.41	3.63	0.88
0.68	3.56	0.68	0.41	3.20	0.84
0.07	(0.42)	0.08	-	0.43	0.04
1.71	0.60	0.60	1.68	0.61	0.33

משך חיים ממוצע (מח"מ) בשנים:

(1) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

בחישוב מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד נלקח בחשבון אומדן לגבי פרעונות מוקדמים ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החיסכון, בהתאם למודל האומדן את הפרעונות המוקדמים הצפויים על סמך התנהגות החוסכים. מח"מ סך ההתחייבויות על פי התזרים המקורי של תוכניות החיסכון גבוה יותר ומגיע ל- 3.22 שנים, ופער שיעור התשואה הפנימי (להלן - שת"פ), מסתכם ב- 0.74%.

בנתונים המוצגים לעיל מובאים בחשבון פרעונות מוקדמים של הלוואות משכנתא מדדיות, בהתאם למודל סטטיסטי האומדן את הפרעונות הצפויים על סמך התנהגות הלוויים בעבר. מח"מ הנכסים לסוף התקופה המדווחת על פי התזרים המקורי שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים גבוה יותר ומגיע ל- 4.01 שנים, ופער השת"פ מסתכם בכ- 0.5%.

בתוספת ב' בסקירת ההנהלה מוצגות יתרות העו"ש לפי הוראות בנק ישראל בפקדונות עם דרישה עד חודש. לעומת זאת, לצורך החשיפה לריבית, נפרס שיעור מסוים מיתרות העו"ש בשקלים ובמט"ח לתקופות פרעון של עד עשר שנים. זאת בהתאם למודל התנהגות שהנחות הבסיס שלו מתעדכנות באופן שוטף. בהתחשב בהנחות אלה מח"מ ההתחייבויות הינו גבוה יותר ומגיע בשקלים לא צמודים ל- 0.89 שנים ובמט"ח ל- 0.43 שנים, וההפרש בשת"פ מגיע ל- 1.64% ול- 2.41% בהתאמה.

סיכון הריבית מנוהל בהתבסס על הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. במטרה להגביל את סיכוני הריבית אישרו דירקטוריון הבנק והדירקטוריונים של חברות הבנות בארץ ובח"ל, מגבלות על השחיקה הפוטנציאלית המרבית של השווי הכלכלי ושל הרווח החשבונאי כתוצאה משינוי מקביל של 1% בעקומי הריבית.

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית ברמת הקבוצה (לפני מס ובמיליוני ש"ח):*

השחיקה הפוטנציאלית ברווח השנתי**		השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי		השפעת שינוי מקביל של 1% בעקום התשואות בפועל
31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
114	254	665	791	המגבלה
500	500	1,100	1,100	

* בכיוון הגורם נזק לבנק.

** השחיקה המרבית ברווח השנתי.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2011 השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי נעה בין 817 מיליון ש"ח ל-682 מיליון ש"ח וברוח השנתי נעה בין 265 מיליון ש"ח ל-97 מיליון ש"ח.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2011 עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה לריבית שקבע הדירקטוריון.

בנוסף, מתקיים מעקב ודיווח על החשיפה הפוטנציאלית לשינויים בלתי צפויים בריבית, הנובעים מהתחייבות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויים לעובדים פעילים שטרם פרשו.

להלן השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לפני השפעת השינויים בריבית, נכון ל-30 בספטמבר 2011, במיליוני ש"ח:

מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי					
מטבע ישראלי			צמוד מט"ח		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחרים	
184,233	61,397	57,990	13,555	12,841	נכסים פיננסיים
233,914	4,746	434,172	78,767	108,010	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
152,966	52,591	78,885	18,799	9,604	התחייבויות פיננסיות
245,884	12,660	416,328	73,785	112,270	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
19,297	892	(3,051)	(262)	(1,023)	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת השינויים בריבית ל-30 בספטמבר 2011, במיליוני ש"ח (טבלה 14 באזל 2):

מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי					
מטבע ישראלי			צמוד מט"ח		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחרים	
18,909	1,249	(3,035)	(243)	(1,038)	השינוי בשיעורי הריבית גידול מיידי מקביל של 1%
19,258	928	(3,049)	(260)	(1,025)	גידול מיידי מקביל של 0.1%
19,726	476	(3,069)	(281)	(1,009)	קישור מיידי מקביל של 1%

4. הערך הנתון לסיכון Value at Risk (VAR)

הבנק מנהל את החשיפה לסיכונים השוק באמצעים שונים, כמפורט לעיל, וכן על ידי מודל הסתברותי - מודל ה-VAR בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון הנמדד על ידי ה-VAR מתייחס לנוק הפוטנציאלי מהחזקת כל הפוזיציות המאזניות והחופף מאזניות, ובכלל זה הפוזיציות של התיקים למסחר, החשופות לסיכונים השוק.

ה-VAR מודד את ההפסד הפוטנציאלי הצפוי כתוצאה משינויים אפשריים במחירי השוק. בפועל הוא מודד את הירידה הצפויה בערך הנוכחי של הנכסים פחות ההתחייבויות בתמהיל הנתון של מבנה התיק, ברמת בטחון נתונה, לתקופה עתידית נתונה, על פי התפלגות סטטיסטית נתונה. חישוב ה-VAR נעשה אחת לחודש ברמת הקבוצה ובתדירות גבוהה יותר ברמת הבנק ועל התיק השקלי למסחר.

חישובי ה-VAR והמגבלות במונחי VAR הינם בשיטה הפרמטרית, ברמת ביטחון של 99%, ולתקופה של החזקת הפוזיציות למשך שבועיים. למודל ה-VAR מספר חולשות. המודל מניח כי המבנה הסטטיסטי של השינויים במחירים (או בריביות) הנצפים בשוק ההון נותן אינדיקציה להתנהגות עתידית של מחירים (או ריביות) אלו. במודל ה-VAR הפרמטרי בו אנו משתמשים קיימת גם הנחה של פונקציות התפלגות רב נורמלית של השינוי בגורמי הסיכון. מדד זה, מהגדרתו, מתעלם מהפסדים העלולים להתרחש מעבר לרמת המובהקות (זנב ההתפלגות) הנקובה. המענה ניתן על ידי התבוננות גם בתרחישי קיצון.

על מנת לבחון את תקפות מודל ה-VAR, הבנק מבצע בדיעבד בחינות ברמה יומית (backtesting) על השינוי בפועל של השווי הכלכלי של הבנק בהשוואה לאומדן השינוי כפי שנגזר ממודל ה-VAR. הבחינות שבוצעו עד כה מאשרות את תקפות המודל. כאמור, ה-VAR בבנק נמדד לתקופה של שבועיים ובהסתברות של 99%. הליך ה-backtesting בוחן לאחר תקופה של שבועיים את השינוי התיאורטי בערך הבנק בהנחה כי הפוזיציות לא משתנות והשינויים הם רק במחירי השוק.

במהלך 2011 בוצעו התאמות שונות בשיטת החישוב והבחינה בדיעבד בהתאם לסטנדרט באזל 2.

להלן אומדן ה-VAR ברמת הקבוצה במיליוני ש"ח:

VaR התיקים המשוערכים			VaR השווי הכלכלי			
30 בספטמבר	30 בספטמבר*	31 בדצמבר	30 בספטמבר*	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2010	2010	2011	2010	2010	2011	
43	57	62	183	232	138	בפועל
400	400	400	600	600	500	המגבלה

* בהתאם לשיטת החישוב הקודמת.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2011 ה-VAR על השווי הכלכלי נע בין 125 מיליון ש"ח לבין 178 מיליון ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של 2011 עמדה הקבוצה בכל מגבלות ה-VAR שקבע הדירקטוריון.

5. סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. היכולת לעמוד בסיכון הנזילות כרוכה באי הוודאות ביחס לאפשרות לגייס מקורות ו/או לממש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.

דוח הדירקטוריון

בהתאם להוראת בנק ישראל הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמטבע חוץ. מטרת מדיניות זו לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכה והגבלה של ההפסדים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים נזילות. עקרונות מדיניות הבנק בתחום ניהול הנזילות אומצו על ידי השלוחות בחו"ל.

האחריות לניהול סיכונים הנזילות בשלוחות חו"ל מוטלת על השלוחות עצמן, תוך התייעצות, תיאום ותמיכה מקצועית של האגף לניהול נכסים והתחייבויות בארץ. בכל אחת משלוחות הבנק בחו"ל מאושרת מדיניות ניהול הנזילות על ידי הדירקטוריון המקומי. מדיניות ניהול הסיכונים של שלוחות חו"ל נקבעת בהתאם למדיניות הקבוצתית ובכפוף להוראות הרגולציה המקומית בכל שלוחה. במסגרת מדיניות זו נקבעות מגבלות, והעמידה במגבלות נבחנת במסגרת הוועדות לניהול סיכונים השוק והנזילות הן בשלוחות חו"ל והן בחברות בארץ.

הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות ואחר מדדי סיכון הנזילות. הסיכון מנוהל באמצעות מודל פנימי שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחישים שונים. התרחישים מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל ומצבי קיצון הנוגעים לבנק ולכלל המערכת.

בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות. העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שקיימים יותר נכסים נזילים (דוגמת מזומנים, פיקדונות בבנק ישראל, תיק אג"ח הניתן למימוש ואשראי החזוי להיפרע) ביחס להתחייבויות הצפויות להתממש על פי המודל, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צורכי הנזילות.

שיעור השינוי ביתרת הפיקדונות והאשראי עבור כל תקופת פירעון, בתרחישים שונים, נקבע על פי פרמטרים שונים בהתאם לרמת החומרה של התרחיש. על בסיס שיקול הדעת של הגורמים העסקיים, הנעזרים בנתונים היסטוריים, מוגדרות פונקציות התנהגותיות המביאות בחשבון פרמטרים כגון גודל ומהות הפיקדון לפיהן מחושבים התזרימים הצפויים.

יצוין, כי תרחישי הלחץ חמורים יותר מכל מה שהתנסה בו הבנק בעבר, ולכן הנחות תרחישים אלו בהכרח מבוססות על שיקול הדעת של הגורמים המקצועיים הבכירים בבנק יותר מאשר על נתונים היסטוריים.

במסגרת ההיערכות למצב קיצון גובשה בלאומי תוכנית מגירה הכוללת את האסטרטגיה לניהול משבר נזילות תוך מינוי צוות ניהולי האחראי לטיפול במשבר ולהגדרת התהליכים והצעדים להתמודדות עם המשבר.

בנוסף למודל שתואר לעיל, לאומי מפעיל מערכת מדדים נוספת להתרעה מוקדמת על התפתחויות חריגות ובלתי צפויות בסיכון הנזילות, כלהלן:

- במסגרת הניהול השוטף של הנזילות במט"י ובמט"ח מתבצעת תחזית למצב הנזילות היומית וזאת באמצעות מערכות המידע הקיימות בבנק. בסוף כל יום עסקים נבחן הפער בין הנזילות החזויה לבין הנזילות בפועל. התפלגות הפער משמשת לעדכון המודל ולשיפור איכות חיזוי מצב הנזילות.
- במגזר המט"ח מתבצע גם מעקב אחר שיעור הנכסים הארוכים הממומנים מהתחייבויות קצרות, יחס "ארוך-קצר". יחס זה מותאם מעת לעת בהתאם לנסיבות בשוק.
- במגזרים המט"י והמט"ח, נבחנות המגמות במצב הנזילות (יומי, חודשי וכו') על פני טווח מתמשך, במטרה לעקוב אחר התפתחויות בפיקדונות הציבור, באשראי לציבור ובנזילות ככלל וכן מדידה של סיכון המרווח.

דוח הדירקטוריון

5.1. מצב הנזילות ועמידה במגבלות

בהתאם למתחייב מהוראת בנק ישראל מספר 342, אישר הדירקטוריון את מדיניות ניהול סיכון הנזילות וקבע מגבלות כלהלן: יחס הנזילות צריך להיות גבוה מ-1 ופער הנזילות צריך להיות גבוה מאפס, בכל אחד מהתרחישים בטווח תכנון של יום, שבוע וחודש.

להלן פער הנזילות ויחס הנזילות במט"י ובמט"ח בכל אחד מארבעת סוגי התרחישים שהוגדרו, לתקופת פרעון של חודש נכון ליום 30 בספטמבר 2011 (ללא השקה בין המגזרים*):

תרחיש/תקופה	במט"י לחודש		במט"ח לחודש	
	הפער	היחס	הפער	היחס
רגיל	49.1	16.8	9.4	2.3
סטטיסטי	40.8	4.5	5.4	1.5
לחץ בלאומי	29.8	1.8	3.7	1.2
לחץ מערכת	34.2	2.3	9.6	1.6

* לאומי מניח כי במצבי קיצון מגזר המט"ח יכול לסייע במידה ויש בו עודפי נזילות למגזר המט"י ולהפך.

המדידה לעיל מתייחסת לבנק בלבד וכוללת קו גיבוי ללאומי רומניה בסך של 50 מיליון דולר וללאומי בריטניה בסך של עד 120 מיליון פאונד ולאומי למשכנתאות 300 מיליוני ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של 2011 עמד הבנק במגבלות הנזילות שנקבעו.

5.2 טיוטת בנק ישראל לתיקון הוראה 342 בנושא ניהול סיכונים נזילות

במאי 2011, פרסם בנק ישראל טיוטה ראשונה לתיקון הוראה 342 בנושא ניהול סיכון נזילות, אשר עברה מספר שינויים וגרסתה האחרונה הועברה לידי הבנקים בספטמבר 2011. הטיטה מהווה אבן דרך באימוץ הוראות הרגולציה הבינלאומית בנושא הנזילות, שהתפתחו על רקע המשבר בשנים 2008 ו-2009. מטרת עדכון ההוראה, הינה להתחיל ולאמץ באופן הדרגתי את הנחיות באזל 3 לניהול סיכונים הנזילות ובמרכזן הגדרת יחסים מינימאליים בין הנכסים הנזילים לבין ההתחייבויות אשר מוערך כי יתמשו תוך פרק זמן מוגדר. בפרט, מדובר בהגדרת יחס נזילות מזערי לתקופה של חודש (LCR - Liquidity Coverage Ratio) ובהגדרת יחס מימון יציב לתקופה של שנה (NSFR - Net Stable Funding Ratio).

הבנק בוחן את השלכותיה של טיוטת ההוראה ואת אופן ההיערכות הנדרש לצורך יישומה.

6. סיכון אשראי

פירוט החשיפה והתייחסות לניהול סיכונים האשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2010 עמודים 208-223.

אחת לשנה מעודכן ומאושר מסמך מדיניות האשראי של הבנק בדירקטוריון. המסמך מתווה מדיניות לפעילות הבנק בארץ, למעט בתחומים מסוימים בהם המדיניות הינה ברמת קבוצת לאומי כולה. מדיניות האשראי של הבנק מהווה נדבך מרכזי בניהול האשראי ונבנית על בסיס תאבון הסיכון של קבוצת לאומי בתחום האשראי.

העקרונות המרכזיים של מסמך מדיניות האשראי מועברים לידיעת חברות הבנות בארץ ובחו"ל. המסמך מהווה קו מנחה לגבי מדיניות האשראי הנהוגה אצלן. כל אחת מחברות הבנות מגדירה מדיניות אשראי עצמאית המאושרת על ידי הגורמים המוסמכים אצלה ומועברת לידיעת הנהלתה.

דוח הדירקטוריון

במהלך הרבעון השני של 2011 אושרה לראשונה מדיניות האשראי הקבוצתית לאשראי המסחרי, המתווה מדיניות אשראי מסחרי לבנק לאומי בישראל ולשלוחות הבנק בארה"ב, באנגליה וברומניה. המסמך הינו "מסמך על" שיהווה מסגרת לבנק ולשלוחותיו.

מדיניות האשראי של הבנק מתבססת על פיזור הסיכונים וניהולם המבוקר. הדבר בא לידי ביטוי, בין השאר, בביזור תיק האשראי של הבנק בין ענפי המשק השונים ועל פני מספר רב של לווים. כממלא תפקיד מרכזי במימון המשק הישראלי, נוקט הבנק באסטרטגיה של מעורבות במגזרי הפעילות העיקריים במשק, ומעמיד אשראי למגזרים היצרניים והמסחריים לסוגיהם השונים, למגזר הציבורי לגווניו, ללוויים פרטיים ולמשקי בית.

ניהול תיק האשראי בבנק מחייב, בין היתר, קיום הערכה כמותית של רמת הסיכון של הלוויים. ליישום מטרה זו נבנים בבנק מודלים ומערכות ממוכנות לתמיכה בתהליך בחינת רמת הסיכון של הלווה, גובה ההפסד בהינתן כשל אשראי של הלווה, תוחלת ההפסד והתמורה הנדרשת בגין סיכונים אלו.

הבנק נמצא במהלך להקמת מערכת מתקדמת לניהול תיק האשראי שמטרתה לשדרג את יכולותיו לשלוט בסיכונים, ובמיוחד בסיכונים ריכוזיות שונים, לנהל מגבלות על גורמי הסיכון בתחום האשראי, לכוון את הפעילות במטרה לשפר את יחסי התשואה לסיכון וכן לאפשר תמחור נכון יותר של סיכונים האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק בישראל, נקבעו עקרונות וכללים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי של הבנק, במטרה לאמוד את הסיכון הגלום בתיק, לשפר את איכות התיק ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. עקרונות וכללים אלה מתייחסים הן ללקוח הבודד וקבוצות לווים והן לרמה של ענפי המשק ומגזרי פעילות.

דירקטוריון הבנק מאשר את מדיניות האשראי של הבנק ואת המגבלות הוולונטריות, ובכלל זה את המגבלות לענפי המשק.

כפי שפורט בדוח השנתי לשנת 2010, במסגרת השינויים במבנה ניהול הסיכונים בלאומי והקמת החטיבה לניהול סיכונים, מונתה מנהלת סיכונים אשראי ראשית הכפופה למנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. החטיבה לניהול סיכונים מובילה את ניהול הסיכונים ברמת התיק ובכלל זאת, הערכת פרופיל סיכון של תיק האשראי הכולל ולפי תתי סיכונים בצורה צופה פני עתיד, גיבוש מדיניות הסיכון, פיתוח ושדרוג מודלים לניהול ותמחור סיכונים אשראי והערכת הסיכון בתוכנית העבודה של החטיבות העסקיות. החטיבות העסקיות תמשכנה להוביל את ניהול ובקרת הסיכונים ברמת העסקה הבודדת והפרויקט הספציפי מתוך קרבתן ללקוח ולשטח, ובשותפות של החטיבה לניהול סיכונים בזמן אמת, בעיקר בעסקות ובפרויקטים הגדולים ברמת הבנק.

הפרשה להפסדי אשראי וסווג חובות בעייתיים

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים, והבנק מיישמה בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך עבודה רבעוני מובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש במספר קריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי. תהליך הסריקה מסתיים בריכוז רשימה דינמית של לקוחות בעלי רגישות מיוחדת המהווה את הבסיס לאיתור החובות הבעייתיים של הבנק.

בחטיבה העסקית, המטפלת בלקוחות הגדולים של הבנק, וכן בחטיבה לבקאות מסחרית המטפלת בחברות העסקיות הבינוניות, מתבצעים, בנוסף, תהליכי בקרת אשראי רבעוניים, בהם נבחנים גם לווים שדירוג הסיכון שלהם טוב יותר מזה המחייב הכללה באוכלוסיית הלקוחות המוגדרים כבעלי רגישות מיוחדת כנ"ל. אחת לרביע מתקיים דיון בוועדת חובות מסופקים של הבנק בראשות המנכ"ל הראשי, בהפרשות הנדרשות לרביע וכן בהמלצות לסיווג חובות בעייתיים.

דוח הדירקטוריון

כמו כן, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, מתקיימים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון דיונים בהפרשות להפסדי אשראי ובסיווג חובות בעייתיים.

תהליך הבקרה והדיונים בהפרשות ובסיווג חובות בעייתיים המתקיימים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון, מסתיים בקבלת החלטות סופיות על סיווג או ביצוע הפרשה ודיווח למערכות הממוכנות ולחטיבת החשבונאות.

כפי שפורט בדוח השנתי לשנת 2010, החל מיום 1 בינואר 2011 פועל הבנק על פי ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני החשבונאות המקובלים בארה"ב והוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתייחסות לבנקים.

דגשים בניהול סיכוני אשראי

במהלך הרבעון השלישי ולאור ההתפתחויות הכלכליות בארץ ובעולם נקט הבנק במספר צעדים לצמצום סיכוני האשראי. הבנק פירסם הנחיות והוראות שעה בכל קווי העסקים שכללו החמרה בקריטריונים למתן אשראי, הידוק הבקורות ומתן דגש על לקוחות בעלי רגישות גבוהה. כמו כן עודכנו אומדני תרחישי קיצון והמודלים הסטטיסטיים להערכת ההסתברות לכשל של הלווים.

לנוכח אי הוודאות ביחס להתפתחויות הצפויות במגזר הנדל"ן ולאור היקפו של המימון המועמד למגזר זה בתיק האשראי של הבנק, ננקטת גישה זהירה ומעקב צמוד באשר לחשיפה לתחום.

הבנק פועל באופן שוטף לזיהוי לוויים ומגזרי אוכלוסיות רגישים ומקיים באופן שוטף מעקב הדוק אחר השפעת השחיקה והחשיפות שנוצרו אצל הלווים הרלוונטיים.

הבנק מבצע בתדירות שוטפת בדיקה ועדכון דירוג הסיכון והתאמתו למצב הלווה, תוך שימת דגש על לקוחות החשופים לענפי משק מסוימים בארץ ובעולם וכן בזיקה לאזורים גיאוגרפיים שהושפעו במיוחד. כמו כן הבנק ממשיך ופועל לאיתור ולתיקון ליקויים במסמכי אשראי וביטחונות.

לצורך ניהול תיק האשראי של הבנק כמכלול, פועל בחטיבה לניהול סיכונים ענף ניהול תיק האשראי, במטרה ליצור שקיפות במבנה תיק האשראי בהתאם לרמות ולגורמי הסיכון של התיק, לקבוע מגבלות פנימיות על תיק האשראי בחתכים שונים (דוגמת מגבלות על ענפי משק) ולבחון ההשפעה של עסקאות גדולות חדשות על מבנה וסיכון תיק האשראי. הענף עוסק בבניית כלים להערכת ביצועי תיק האשראי של הבנק במונחי תשואה מול סיכון, גיבוש המלצות למבנה תיק האשראי הרצוי וכן המלצה על ביצוע עסקות/ פעולות לשיפור מבנה וסיכון התיק. זאת, במטרה לאפשר ניהול אקטיבי של תיק האשראי, שיביא לשיפור בסדרי העדיפויות בהקצאת ההון.

דוח הדירקטוריון

להלן נתונים מסוימים בקשר עם חשיפות וסיכוני אשראי:

1. החשיפה והניהול של סיכוני האשראי לציבור

חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (טבלה 4 (ב) - באזל 2):

30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2010
293,837	255,734	252,759	274,519	251,437	252,255
27,445	42,810	45,448	35,139	42,828	42,935
14,183	13,118	12,868	13,694	12,849	12,966
114,161	107,425	107,258	111,137	100,869	104,158
18,080	14,435	13,852	14,981	11,463	12,194
467,706	433,522	432,185	449,470	419,446	424,508

סיכון אשראי בהתאם לגישה הסטנדרטית (טבלה 5 - באזל 2):*

הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו על פי משקל הסיכון, תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי, לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין בטחונות מוכרים.

סכום החשיפה לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי **

30 בספטמבר 2011									
חשיפת	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	350%	ניכוי
אשראי	מהחון	ברוטו (1)							
במיליוני ש"ח									
חובות של ריבונות	52,559	3,350	-	303	-	19	-	-	56,231
חובות של ישויות	-	1,316	-	3,222	-	-	3	-	4,541
סקטור ציבורי	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות של תאגידים	35	23,878	-	4,779	-	671	7	-	29,370
בנקאיים	-	463	-	4,748	-	200,843	3,574	-	209,628
חובות של תאגידים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות בבטחון נדל"ן	-	-	-	-	-	19,670	795	-	20,465
מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חשיפות קמעונאיות	-	-	-	-	53,428	156	135	-	53,719
ליחידים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הלוואות לעסקים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
קטנים	-	-	-	-	17,283	267	145	-	17,695
משכנתאות לדיוור	-	38,440	-	17,895	4,159	182	-	-	60,676
איגוח	-	1,021	-	79	46	-	-	52	1,198
נכסים אחרים	2,648	-	-	-	-	11,116	419	-	14,183
סך הכל	55,242	30,028	38,440	13,131	88,606	236,947	5,260	52	467,706

דוח הדירקטוריון

סכום החשיפה לאחר קיזוז הוצאות בגין הפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי **

30 בספטמבר 2011										
חשיפת	ניכוי									
אשראי	מההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
(1) ברוטו										
במיליוני ש"ח										
56,233	-	-	-	19	-	303	-	3,350	52,561	חובות של ריבונותיות
										חובות של ישויות
4,538	-	-	3	-	-	3,220	-	1,315	-	סקטור ציבורי
										חובות של תאגידים
29,367	-	-	7	670	-	4,779	-	23,877	34	בנקאיים
207,259	-	-	3,518	198,530	-	4,748	-	463	-	חובות של תאגידים
										חובות בבטחון נדל"ן
20,245	-	-	759	19,486	-	-	-	-	-	מסחרי
										חשיפות קמעונאיות
53,303	-	-	133	120	53,050	-	-	-	-	ליחידים
										הלוואות לעסקים
17,397	-	-	144	124	17,129	-	-	-	-	קטנים
60,122	-	-	170	3,753	17,843	-	38,356	-	-	משכנתאות לדיור
1,198	52	-	-	46	-	79	-	1,021	-	איגוח
14,182	-	-	419	11,115	-	-	-	-	2,648	נכסים אחרים
463,844	52	-	5,153	233,863	88,022	13,129	38,356	30,026	55,243	סך הכל

סכום החשיפה לאחר קיזוז הוצאות בגין הפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי **

30 בספטמבר 2011										
חשיפת	ניכוי									
אשראי	מההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
(1) ברוטו										
במיליוני ש"ח										
56,824	-	-	-	18	-	303	-	3,419	53,084	חובות של ריבונותיות
										חובות של ישויות
4,027	-	-	3	-	-	3,218	-	806	-	סקטור ציבורי
										חובות של תאגידים
29,648	-	-	7	614	-	4,988	-	24,005	34	בנקאיים
196,835	-	-	3,365	188,259	-	4,748	-	463	-	חובות של תאגידים
										חובות בבטחון נדל"ן
19,409	-	-	759	18,650	-	-	-	-	-	מסחרי
										חשיפות קמעונאיות
50,870	-	-	125	120	50,625	-	-	-	-	ליחידים
										הלוואות לעסקים
15,405	-	-	137	120	15,148	-	-	-	-	קטנים
60,011	-	-	170	3,741	17,750	-	38,350	-	-	משכנתאות לדיור
1,198	52	-	-	46	-	78	-	1,022	-	איגוח
14,182	-	-	419	11,115	-	-	-	-	2,648	נכסים אחרים
448,409	52	-	4,985	222,683	83,523	13,335	38,350	29,715	55,766	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזוניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמה שקלול מסגרות לא מנוצלות).

* ראה פירוט בטבלאות 4(ב) ו-4(ד) שלהלן.

** הפחתה בסיכון האשראי מבטאת סיווג של משקל הסיכון הסופי בין השעורים השונים.

דוח הדירקטוריון

סכום החשיפה לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי **

30 בספטמבר 2010										
חשיפת אשראי	ניכוי אשראי	מההון ברוטו (1)	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח										
59,767	-	-	-	563	-	242	-	2,565	56,397	חובות של ריבוננויות
6,817	-	-	34	-	-	3,223	-	3,560	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
23,906	-	-	29	1,578	-	2,546	-	19,753	-	חובות של תאגידים בנקאיים
187,936	-	-	10,600	172,678	-	3,823	-	835	-	חובות של תאגידים
18,423	-	-	1,183	17,240	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
52,177	-	-	1,039	592	50,546	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
16,051	-	-	833	128	15,090	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
54,088	-	-	209	840	16,482	-	36,557	-	-	משכנתאות לדיור
1,239	185	-	-	147	-	149	-	758	-	איגוח
13,118	-	-	359	10,060	-	-	-	-	2,699	כנסים אחרים
433,522	185	-	14,286	203,826	82,118	9,983	36,557	27,471	59,096	סך הכל

סכום החשיפה לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי **

30 בספטמבר 2010										
חשיפת אשראי	ניכוי אשראי	מההון ברוטו (1)	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח										
62,105	-	-	-	564	-	241	-	2,565	58,735	חובות של ריבוננויות
4,516	-	-	27	-	-	3,192	-	1,297	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
24,202	-	-	29	1,578	-	3,655	-	18,940	-	חובות של תאגידים בנקאיים
177,350	-	-	10,373	162,319	-	3,823	-	835	-	חובות של תאגידים
17,377	-	-	1,171	16,206	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
49,656	-	-	976	591	48,089	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
14,458	-	-	763	127	13,568	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
53,971	-	-	208	839	16,371	-	36,553	-	-	משכנתאות לדיור
1,239	185	-	-	147	-	149	-	758	-	איגוח
13,118	-	-	359	10,060	-	-	-	-	2,699	כנסים אחרים
417,992	185	-	13,906	192,431	78,028	11,060	36,553	24,395	61,434	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא שקלול מסגרות לא מנוצלות).

* ראה פירוט בטבלאות 4(ב) ו-4(ד) שלהלן.

** הפחתה בסיכון האשראי מבטאת סיווג של משקל הסיכון הסופי בין השעורים השונים.

דוח הדירקטוריון

סכום החשיפה לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי **

31 בדצמבר 2010										
חשיפת										
אשראי	ניכוי									
ברוטו (1)	מההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח										
51,196	-	-	-	184	-	231	-	2,805	47,976	חובות של ריבונות
										חובות של ישויות
6,808	-	-	20	-	-	3,307	-	3,481	-	סקטור ציבורי
										חובות של תאגידים
24,633	-	-	11	554	-	3,973	-	20,095	-	בנקאיים
189,133	-	-	9,514	172,485	-	6,286	-	848	-	חובות של תאגידים
										חובות בבטחון נדל"ן
19,916	-	-	1,036	18,880	-	-	-	-	-	מסחרי
										חשיפות קמעונאיות
52,313	-	-	905	124	51,284	-	-	-	-	ליחידים
										הלוואות לעסקים
16,245	-	-	664	115	15,466	-	-	-	-	קטנים
58,136	-	-	210	1,920	17,749	-	38,257	-	-	משכנתאות לדיור
	937	214	-	111	-	110	-	502	-	איגוח
12,868	-	-	368	10,402	-	-	-	-	2,098	כספים אחרים
432,185	214	-	12,728	204,775	84,499	13,907	38,257	27,731	50,074	סך הכל

סכום החשיפה לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי **

31 בדצמבר 2010										
חשיפת										
אשראי	ניכוי									
ברוטו	מההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח										
53,501	-	-	-	184	-	230	-	2,816	50,271	חובות של ריבונות
										חובות של ישויות
4,534	-	-	20	-	-	3,299	-	1,215	-	סקטור ציבורי
										חובות של תאגידים
24,936	-	-	11	554	-	4,087	-	20,284	-	בנקאיים
178,146	-	-	9,058	161,954	-	6,286	-	848	-	חובות של תאגידים
										חובות בבטחון נדל"ן
18,815	-	-	1,021	17,794	-	-	-	-	-	מסחרי
										חשיפות קמעונאיות
49,573	-	-	832	124	48,617	-	-	-	-	ליחידים
										הלוואות לעסקים
14,500	-	-	585	113	13,802	-	-	-	-	קטנים
58,009	-	-	207	1,910	17,642	-	38,250	-	-	משכנתאות לדיור
	937	214	-	111	-	110	-	502	-	איגוח
12,868	-	-	368	10,402	-	-	-	-	2,098	כספים אחרים
415,819	214	-	12,102	193,146	80,061	14,012	38,250	25,665	52,369	סך הכל

דוח הדירקטוריון

חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפות אשראי עיקריים (טבלה 4 (ד) באזל 2):

30 בספטמבר 2011						
סך הכל	עסקאות ערבויות והתחייבויות פיננסיים		אחרים	אג"ח	אשראי	במיליוני ש"ח
	נגזרים	אחרות				
56,231	56	197	-	14,268	41,710	חובות של ריבונות
4,541	-	145	-	1,340	3,056	חובות של ישויות סקטור ציבורי
29,370	10,000	1,856	-	6,019	11,495	חובות של תאגידים בנקאיים
209,628	7,952	75,341	-	4,620	121,715	חובות של תאגידים
20,465	-	1,683	-	-	18,782	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
53,719	72	26,814	-	-	26,833	חשיפות קמעונאיות ליחידים
17,695	-	4,040	-	-	13,655	הלוואות לעסקים קטנים
60,676	-	4,085	-	-	56,591	משכנתאות לדיור
1,198	-	-	-	1,198	-	איגוח
14,183	-	-	14,183	-	-	נכסים אחרים
467,706	18,080	114,161	14,183	27,445	293,837	סך הכל בגין סיכון אשראי

30 בספטמבר 2010						
סך הכל	עסקאות ערבויות והתחייבויות פיננסיים		אחרים	אג"ח	אשראי	במיליוני ש"ח
	נגזרים	אחרות				
59,767	-	2,957	-	25,770	31,040	חובות של ריבונות
6,817	-	156	-	3,571	3,090	חובות של ישויות סקטור ציבורי
23,906	7,752	1,747	-	6,723	7,684	חובות של תאגידים בנקאיים
187,936	6,683	65,745	-	5,507	110,001	חובות של תאגידים
18,423	-	1,368	-	-	17,055	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
52,177	-	26,583	-	-	25,594	חשיפות קמעונאיות ליחידים
16,051	-	3,783	-	-	12,268	הלוואות לעסקים קטנים
54,088	-	5,086	-	-	49,002	משכנתאות לדיור
1,239	-	-	-	1,239	-	איגוח
13,118	-	-	13,118	-	-	נכסים אחרים
433,522	14,435	107,452	13,118	42,810	255,734	סך הכל בגין סיכון אשראי

דוח הדירקטוריון

31 בדצמבר 2010

עסקאות						
במכשירים						
והתחייבויות פיננסיים						
סך הכל	נגזרים	אחרות	אחרים	אג"ח	אשראי	
במיליוני ש"ח						
51,196	-	2,462	-	28,655	20,079	חובות של ריבוניות
6,808	-	126	-	3,507	3,175	חובות של ישויות סקטור ציבורי
24,633	7,502	1,687	-	6,725	8,719	חובות של תאגידים בנקאיים
189,133	6,303	65,364	-	5,624	111,842	חובות של תאגידים
19,916	-	1,510	-	-	18,406	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
52,313	47	25,635	-	-	26,631	חשיפות קמעונאיות ליחידים
16,245	-	3,608	-	-	12,637	הלוואות לעסקים קטנים
58,136	-	6,866	-	-	51,270	משכנתאות לדיוור
937	-	-	-	937	-	איגוח
12,868	-	-	12,868	-	-	נכסים אחרים
432,185	13,852	107,258	12,868	45,448	252,759	סך הכל בגין סיכון אשראי

פיצול התיק לפי תקופה לפרעון ולפי סוגי חשיפת אשראי עיקריים (טבלה 4 (ה) באזל 2):

30 בספטמבר 2011

עסקאות						
במכשירים						
והתחייבויות פיננסיים						
סך הכל	נגזרים	אחרות	אחרים	אג"ח	אשראי	
במיליוני ש"ח						
248,014	7,235	68,305	2,961	7,795	161,718	עד שנה
106,642	2,439	31,373	648	10,599	61,583	מעל שנה ועד חמש שנים
102,990	7,037	14,483	2,025	9,051	70,394	מעל חמש שנים
10,060	1,369	-	8,549	-	142	פריטים לא כספיים
467,706	18,080	114,161	14,183	27,445	293,837	סך הכל

30 בספטמבר 2010

עסקאות						
במכשירים						
והתחייבויות פיננסיים						
סך הכל	נגזרים	אחרות	אחרים	אג"ח	אשראי	
במיליוני ש"ח						
228,721	5,888	67,030	2,777	15,804	137,222	עד שנה
89,557	2,146	26,459	690	13,940	46,322	מעל שנה ועד חמש שנים
105,136	4,567	13,936	1,390	13,066	72,177	מעל חמש שנים
10,108	1,834	-	8,261	-	13	פריטים לא כספיים
433,522	14,435	107,425	13,118	42,810	255,734	סך הכל

דוח הדירקטוריון

31 בדצמבר 2010

סך הכל	עסקאות במכשירים פיננסיים		ערבויות והתחייבויות		אשראי	אג"ח	אחרים
	נגזרים	אחרות					
216,579	6,060	61,944	2,267	18,526	127,782		עד שנה
108,653	2,003	30,091	655	14,763	61,141		מעל שנה ועד חמש שנים
96,267	3,714	15,223	1,355	12,159	63,816		מעל חמש שנים
10,686	2,075	-	8,591	-	20		פריטים לא כספיים
432,185	13,852	107,258	12,868	45,448	252,759		סך הכל

הפחתת סיכון אשראי (טבלה 7 באול 2):

30 בספטמבר 2011

סך החשיפה	סך החשיפה		חשיפת אשראי		אשראי ברוטו		חשיפת אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי
	שמכוסה	סה"כ	שמכוסה	סה"כ	ברוטו לאחר	הפרשה להפסדי	
חשיפת אשראי	בביטחון	סכומים	ע"י ערבויות	שנגרעו	אשראי	אשראי	אשראי
נטו	פיננסי כשיר	שנוספו					
56,824	(1)	592	-	56,233	56,231		חובות של ריבונות
4,027	(2)	-	(509)	4,538	4,541		חובות של ישויות סקטור ציבורי
29,648	-	337	(56)	29,367	29,370		חובות של תאגידים בנקאיים
196,835	(10,109)	-	(315)	207,259	209,628		חובות של תאגידים
19,409	(805)	-	(31)	20,245	20,465		חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
50,870	(2,430)	-	(3)	53,303	53,719		חשיפות קמעונאיות ליחידים
15,405	(1,980)	-	(12)	17,397	17,695		הלוואות לעסקים קטנים
60,011	(108)	-	(3)	60,122	60,676		משכנתאות לדיור
1,198	-	-	-	1,198	1,198		איגוח
14,182	-	-	-	14,182	14,183		נכסים אחרים
448,409	(15,435)	929	(929)	463,844	467,706		סך הכל

דוח הדירקטוריון

30 בספטמבר 2010					
חשיפת אשראי ברוטו	סך החשיפה		סך החשיפה		חשיפת אשראי ברוטו
	שמכוסה	סה"כ	שמכוסה ע"י	ערבויות	
אשראי נטו	בביטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו	שנגרעו	שנוספו	אשראי נטו
במיליוני ש"ח					
62,105	-	2,338	-	59,767	חובות של ריבונות
4,516	(38)	-	(2,263)	6,817	חובות של ישויות סקטור ציבורי
24,202	-	296	-	23,906	חובות של תאגידים בנקאיים
177,350	(10,246)	-	(340)	187,936	חובות של תאגידים
17,377	(1,046)	-	-	18,423	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
49,656	(2,518)	-	(3)	52,177	חשיפות קמעונאיות ליחידים
14,458	(1,567)	-	(26)	16,051	הלוואות לעסקים קטנים
53,971	(115)	-	(2)	54,088	משכנתאות לדיור
1,239	-	-	-	1,239	איגוח
13,118	-	-	-	13,118	נכסים אחרים
417,992	(15,530)	2,634	(2,634)	433,522	סך הכל

31 בדצמבר 2010					
חשיפת אשראי ברוטו	סך החשיפה		סך החשיפה		חשיפת אשראי ברוטו
	שמכוסה	סה"כ	שמכוסה ע"י	ערבויות	
אשראי נטו	בביטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו	שנגרעו	שנוספו	אשראי נטו
במיליוני ש"ח					
53,501	-	2,305	-	51,196	חובות של ריבונות
4,534	(8)	-	(2,266)	6,808	חובות של ישויות סקטור ציבורי
24,936	-	303	-	24,633	חובות של תאגידים בנקאיים
178,146	(10,674)	-	(313)	189,133	חובות של תאגידים
18,815	(1,099)	-	(2)	19,916	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
49,573	(2,737)	-	(3)	52,313	חשיפות קמעונאיות ליחידים
14,500	(1,723)	-	(22)	16,245	הלוואות לעסקים קטנים
58,009	(125)	-	(2)	58,136	משכנתאות לדיור
937	-	-	-	937	איגוח
12,868	-	-	-	12,868	נכסים אחרים
415,819	(16,366)	2,608	(2,608)	432,185	סך הכל

דוח הדירקטוריון

להלן יתרות סיכון אשראי של צד נגדי (טבלה 8 באזל 2):

30 בספטמבר 2011					
חשיפות אשראי נטו של נגזרים	ביטחון כשיר	הטבות קיצוז	שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים	יתרת ערך נקוב	
במיליוני ש"ח					
7,867	-	-	7,867	252,069	חוזי ריבית
8,370	-	-	8,370	228,221	חוזי מטבע חוץ
1,369	-	-	1,369	17,810	חוזים בגין מניות
474	-	-	474	4,005	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	עסקאות בנגזרי אשראי
18,080	-	-	18,080	502,105	סך הכל

30 בספטמבר 2010					
חשיפות אשראי נטו של נגזרים	ביטחון כשיר	הטבות קיצוז	שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים	יתרת ערך נקוב	
במיליוני ש"ח					
4,805	-	-	4,805	172,224	חוזי ריבית
7,322	-	-	7,322	212,471	חוזי מטבע חוץ
1,809	-	-	1,809	14,050	חוזים בגין מניות
499	-	-	499	2,190	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	2,708	עסקאות בנגזרי אשראי
14,435	-	-	14,435	403,643	סך הכל

31 בדצמבר 2010					
חשיפות אשראי נטו של נגזרים	ביטחון כשיר	הטבות קיצוז	שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים	יתרת ערך נקוב	
במיליוני ש"ח					
4,039	-	-	4,039	172,027	חוזי ריבית
7,534	-	-	7,534	227,274	חוזי מטבע חוץ
2,044	-	-	2,044	14,739	חוזים בגין מניות
235	-	-	235	1,530	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	2,334	עסקאות בנגזרי אשראי
13,852	-	-	13,852	417,904	סך הכל

דוח הדירקטוריון

2. חשיפת אשראי בגין שווי הוגן של נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (מוצג בנכסים אחרים ליום 30 בספטמבר 2011):

סך הכל	ללא דרוג	BB+	BBB	A -	A	A+	AAA	בנקים זרים
		עד B-	עד BBB-				עד AA-	
2,002	2	-	-	-	134	105	1,761	בנקים זרים
1,077	2	-	10	19	192	32	822	בגוש האירו (1)
1,627	-	-	186	3	5	290	1,143	באנגליה (2)
343	2	-	-	-	34	-	307	בארה"ב
5,049	6	-	196	22	365	427	4,033	אחר
1,722	9	-	-	608	1,096	9	-	סה"כ בנקים זרים
								בנקים בישראל (3)
לקוחות עיסקיים לפי ענפי משק								
2,572								שירותים פיננסיים (4)
1,485								תעשייה (5)
167								בינוי ונדל"ן
60								תחבורה ואחסנה
90								מסחר
6								חשמל ומים
14								שרותים עיסקיים
42								אנשים פרטיים
65								תקשורת ושירותי מחשב
32								אחרים
4,533								סך כל לקוחות עיסקיים
192								אחרים *
11,496								סך כל חשיפה

* עיסקאות הפוכות שבוצעו על ידי הלקוחות וקוזזו לצורך סיכון לפי ענפי משק.

(1) סכום זה כולל עסקאות ב-4 מדינות.

(2) סכום זה כולל עסקאות עם 8 בנקים.

(3) סכום זה כולל עסקאות עם 8 בנקים.

(4) סכום זה כולל עסקאות עם 422 לקוחות, כאשר הלקוח עם הסכום הגבוה ביותר הינו בסך 379 מיליון ש"ח.

(5) סכום זה כולל עסקאות עם 281 לקוחות כאשר הלקוח עם הסכום הגבוה ביותר הינו 1,040 מיליון ש"ח.

3. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים (1):

ליום 30 בספטמבר 2011				
סיכון אשראי מאזני (2)	ניירות ערך (3)	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי (4)	חשיפת אשראי נוכחית	במיליוני ש"ח
דרוג אשראי חיצוני (5)				
10,603	4,093	580	15,276	AAA עד AA-
3,510	4,462	104	8,076	A+ עד A-
319	292	26	637	BBB+ עד BBB-
134	74	18	226	BB+ עד B-
34	21	68	123	נמוך מ-B
1,117	225	152	1,494	ללא דירוג
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים				
15,717	9,167	948	25,832	
7	346	-	353	יתרות חובות בעייתיים נטו

ליום 31 בדצמבר 2010 (6)				
סיכון אשראי מאזני (2)	ניירות ערך (3)	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי (4)	חשיפת אשראי נוכחית	במיליוני ש"ח
דרוג אשראי חיצוני (5)				
8,504	4,717	591	13,812	AAA עד AA-
2,191	5,738	120	8,049	A+ עד A-
16	316	1	333	BBB+ עד BBB-
190	79	18	287	BB+ עד B-
-	-	-	-	נמוך מ-B
948	87	86	1,121	ללא דירוג
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים				
11,849	10,937	816	23,602	
6	-	-	6	יתרות חובות בעייתיים

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. (שווי הוגן של נגזרים).
- (3) כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated בספטמבר 2011 בשווי הוגן של 2,250 מיליון ש"ח ובדצמבר 2010 2,000 מיליון ש"ח.
- (4) בעיקר ערבויות, התחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (5) החל משנת 2010 הבנק משתמש בדרוג של סוכנות Moody's בלבד לדרוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי.
- (6) חשיפת האשראי מוצגת לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט באזור ניירות ערך).
- ב. חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים. ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה ביאור 7 בדוח הכספי.

דוח הדירקטוריון

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים מסחריים, לחברות החזקה בנקאיות, לבנקים להשקעות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.

החשיפות לבנקים במדינות מתחלקות כדלהלן: בארה"ב 40%; ; אירופה (גרמניה, צרפת, שווייץ, ספרד ומדינות בנלוקס) 27%; ; בריטניה 22%; ומדינות אחרות 11%.

החשיפה כוללת פיקדונות בבנקים הזרים, כ-93% מהם לתקופות קצרות עד שבוע ואגרות חוב, בדרך כלל לתקופה של עד 5 שנים. על רקע המשבר בשווקים הפיננסיים והחלשות איתנותם של בנקים, מנהל הבנק מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם. במהלך השנים 2009 ו-2010 צומצמה משמעותית רשימת הבנקים שבהם הבנק ושלוחותיו בחו"ל מפקידים את יתרות הנזילות במט"ח וכן הוקטן היקף החשיפה מולם. במהלך השנים 2008 עד 2011 צומצמה משמעותית החשיפה לאגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל.

דירקטוריון הבנק קבע חשיפה מקסימאלית לכל בנק על פי חוזקו והיקף ההון שלו במטרה להימנע מריכוזיות יתר.

פרטים נוספים על ההשקעה בניירות ערך בעיקר באגרות חוב של בנקים זרים מובאים בעמוד 51.

ניהול החשיפה וקווי אשראי למוסדות פיננסיים זרים מביא בחשבון בין היתר:

- גודלם כפי שהוא משתקף בין היתר בהונם.
- עוצמתם, כפי שמשקפת מיחסי הלימות ההון (בפרט ההון הראשוני).
- הערכת השוק כפי שמשקפת בשווי השוק של מניותיהם ובסיכון כפי שנאמד בעזרת נגזרי האשראי (CDS) שלהם.
- הדירוג הפנימי כפי שמחושב ביחידה בלתי תלויה בגורם העסקי.
- הדירוג על פי סוכנויות הדירוג הבינלאומיות.
- חוסנה הפיננסי של המדינה בה נמצא מרכז פעילותו של הבנק.
- שיקולים נוספים, כגון מידת הגיבוי, ובכלל זה השקעה ישירה בהון הבנקים על ידי ממשלות, לצורך הבטחת האיתנות של אותם בנקים ובנקים אחרים במדינותיהן.
- מדיניות ניהול החשיפה למוסדות פיננסיים זרים כוללת בין היתר, מגבלות על סכומי החשיפה ברמת בנק ומדינה.

4. חשיפה למדינות זרות*:

החשיפה למדינות זרות לפי סיכון סופי מתחלקת בין אזורים גיאוגרפיים ומדינות כאשר עיקר החשיפה הוא למדינות במערב אירופה ובצפון אמריקה. לפרטים נוספים בדבר חשיפה למדינות זרות ראה להלן תוספת ד' בסקירת הנהלה. (טבלה 4 (ג) באזל 2):

דוח הדירקטוריון

30 בספטמבר 2011			
סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	סך הכל סיכון אשכנזי כולל
במיליוני ש"ח			
ארצות הברית	22,422	13,767	36,189
בריטניה	9,487	10,303	19,790
צרפת	2,743	3,196	5,939
שוויץ	1,899	1,955	3,854
גרמניה	4,071	3,722	7,793
בלגיה	1,017	424	1,441
איטליה	544	16	560
הולנד	3,726	361	4,087
אחרות	8,067	1,931	9,998
סך הכל	53,976	35,675	89,651

31 בדצמבר 2010			
סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	סך הכל סיכון אשכנזי כולל
במיליוני ש"ח			
ארצות הברית	23,677	11,743	35,420
בריטניה	8,589	7,782	16,371
צרפת	3,766	3,226	6,992
גרמניה	4,219	4,835	9,054
שוויץ	2,007	2,314	4,321
אחרות	12,819	2,850	15,669
סך הכל	55,077	32,750	87,827

* בקשר לחשיפה למדינות זרות ראה גם בתוספת ד'.

להלן החשיפה למדינות לפי דרוג האשכנזי של המדינות כפי הדירוג של הבנק העולמי, ליום 30 בספטמבר 2011 במיליוני ש"ח.

דרוג	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	סך הכל חשיפה	אחוז החשיפה מסך הכל	מזה סיכון אשכנזי מסחרי בעייתי
מדינות OECD עם הכנסה גבוהה	49,906	34,530	84,436	94.1	1,423
מדינות עם הכנסה גבוהה	1,328	536	1,864	2.1	1
מדינות עם הכנסה בינונית גבוהה	2,475	533	3,008	3.4	531
מדינות עם הכנסה בינונית נמוכה	258	76	334	0.4	1
מדינות עם הכנסה נמוכה	9	-	9	0.0	-
סך הכל	53,976	35,675	89,651	100	1,956

סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשכנזי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 1,561 מיליון ש"ח ומתייחס ל-14 מדינות.

הגדרת המדינות הינו בהתאם להכנסה הלאומית לנפש כדלהלן:

הכנסה גבוהה - מעל \$ 12,276 לנפש.
 הכנסה בינונית גבוהה - מ-\$ 3,976 עד \$ 12,275 לנפש.
 הכנסה בינונית נמוכה - מ-\$ 1,006 עד \$ 3,975 לנפש.

דוח הדירקטוריון

הכנסה נמוכה - עד \$ 1,005 לנפש.

להלן שמות המדינות העיקריות בכל אחת מהקטגוריות:

א. מדינות OECD ביניהן: ארה"ב, איטליה, אוסטרליה, אוסטרליה, אירלנד, בלגיה, קנדה, צ'כיה, דנמרק, פינלנד, ישראל, הונגריה, צרפת, בריטניה, יפן, ספרד, שווייץ, לוקסמבורג, סלובניה, הולנד, שבדיה, פולין, גרמניה וקוריאה.

ב. מדינות עם הכנסה גבוהה:

קפריסין, הונג קונג, מונקו, סינגפור, איי קיימן וקרוואטיה.

ג. מדינות עם הכנסה בינונית גבוהה:

ארגנטינה, ברזיל, בולגריה, צ'ילה, מקסיקו, פנמה, רומניה, רוסיה, דרום אפריקה, טורקיה, ונצואלה, אורוגוואי, קולומביה, פרו.

ד. מדינות עם הכנסה בינונית נמוכה:

סין, אקוודור, מצרים, הודו, ירדן, פרגוואי, פיליפינים, תאילנד, אוקראינה.

ה. מדינות עם הכנסה נמוכה:

חלק גדול ממדינות אפריקה, האיטי, נפאל.

חשיפה כוללת למדינות זרות מסוימות:

30 בספטמבר 2011					שם המדינה
סך הכל	אחר	פיקדונות	אג"ח	אשראי	
במיליוני ש"ח					
		בנקים ואחרים	בנקים	לציבור	
560	16	40	(1) 459	45	איטליה
51	-	-	49	2	אירלנד
9	1	-	-	8	יוון
504	27	19	(2) 455	3	ספרד
1,124	44	59	963	58	סך הכל

- פורטוגל - לקבוצה אין חשיפה

(1) מזה 324 מיליון ש"ח בבנק אינטסה.

(2) רוב החשיפה לספרד הינה לבנק סנטנדר שרוב הכנסותיו מקורן מחוץ לספרד.

7. סיכונים תפעוליים ומשפטיים

במסגרת החטיבה לניהול סיכונים הוקם אגף לניהול סיכונים תפעוליים, האחראי לתכנון, תחזוקה ופיתוח מתמשך של מסגרת ניהול הסיכון התפעולי בקבוצה.

ניהול הסיכונים התפעוליים מתבצע על ידי שלושה קווי הגנה:

- היחידות העסקיות - הנהלות ועובדי קווי העסקים (risk owners) - אחראיות לזיהוי ולניהול הסיכונים בתחומי פעילותן. בכל חטיבה מונתה פונקציה, שמובילה את תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים, ואחראית על בניה ושימור מסגרת הפעולה בחטיבתה.
- אגף ניהול סיכונים תפעוליים - פונקציה בלתי תלויה לניהול הסיכון התפעולי בחטיבה לניהול סיכונים, האחראית על תכנון, תחזוקה ופיתוח מסגרת העבודה לסיכון התפעולי בבנק, ועל דיווח בלתי תלוי לדירקטוריון ולהנהלה.
- הביקורת הפנימית

ניהול הסיכונים התפעוליים מפוקח ומבוקר על ידי הדירקטוריון וההנהלה, לרבות באמצעות הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון. ההנהלה אחראית לניהול הסיכונים ופועלת לעשות זאת לרבות על ידי ועדת סיכונים עליונה (המורכבת מכל חברי ההנהלה), וועדת סיכונים תפעוליים

דוח הדירקטוריון

עליונה בראשות מנהלת הסיכונים הראשית. כמו כן מתקיים פרום קבוע של רכזי נושא הסיכונים התפעוליים בחטיבות, להפקת לקחים מאירועי כשל ולהרחבת הידע בנושאי סיכונים תפעוליים, וכן מתקיימים פורומים אד הוק לליבון נושאים הקשורים בסיכונים ספציפיים וגיבוש דרכים מיטביות להפחתתם.

בחברות הבנות בארץ ובחול"ל הסיכונים התפעוליים ממוקחים ומבוקרים על ידי הדירקטוריונים והנהלות ובאמצעות הוועדות לניהול סיכונים. מתקיימים פורומים להפקת לקחים מאירועי כשל וליבון נושאים הקשורים בסיכונים ספציפיים המיוחדים לכל אחת מהחברות.

פרטים בקשר לסיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ראה בדוח השנתי לשנת 2010, עמ' 239-243.

8. תרחישי קיצון

השווקים העולמיים והמקומיים נתונים מעת לעת לזעזועים חדים. ה- VAR ומודלים סטטיסטיים אחרים, אינם מספקים מידע מהימן על הפסדים שעלולים להתרחש בתנאי שוק קיצוניים. הכלי העיקרי להתמודדות עם מגבלות אלו, לצורך ניהול נאות של סיכונים, הינו ביצוע תרחישי קיצון. אלה מקיפים את גורמי הסיכון המהותיים להם חשוף הבנק, ומהווים חלק מהליך ה- ICAAP שמתואר בעמוד 260 בדוח השנתי.

מבחינת הקיצון בלאומי מנוהלים במסגרת וועדת מבחני קיצון בראשות מנהלת הסיכונים הראשית. הוועדה אחראית להגדרה תקופתית של התרחישים, עדכונם וטיפול במשמעויות שעולות מן התרחישים לצורך ניהול הסיכונים. הוועדה מתכנסת לפחות אחת לרבעון ובעת הצורך בתדירות גבוהה יותר. סט תרחישי קיצון כולל התייחסות להיבטי סיכונים שוק, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים וכן תרחישים המשלבים את סוגי הסיכון. בישיבות הוועדה נבחנים ומתעדכנים התרחישים לפי ההתפתחויות והערכות השונות.

הוועדה מורכבת מנציגי החטיבות השונות, המתמחים בניהול סיכונים שונים ומייצגים גם את הפן העסקי. במידת הצורך, הוועדה מסתייעת בחוות דעת של מומחים נוספים לצורך הערכת סיכונים ספציפיים, שאינם נמצאים בתחום המומחיות הישירה של חברי הוועדה.

כדי להבטיח את עמידת הבנק כעסק חי, אשר ממשיך לנהל את עסקיו גם בהתממשות תרחישי קיצון חמורים אך סבירים, הבנק מוודא כי יחס הלימות ההון המזערי לא יהיה נמוך מהמינימום הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (כיום 9%) באף נקודת זמן במהלך תרחיש קיצון. כמו כן, מוודא הבנק את עמידתו גם ביחסים אחרים, מחמירים יותר, שהוגדרו כחלק מתאבון הסיכון של הקבוצה.

דרישות אלו מתקיימות עבור כל תרחישי קיצון שנבחנים בקבוצה, ובפרט התרחיש החמור ביותר, הכולל הרעה משמעותית במדדים הריאליים והפיננסיים, עלייה ניכרת בהפרשות לחובות מסופקים, קריסת בנק זר אליו הקבוצה חשופה באופן מהותי וקריסת קבוצת לוויים (כהגדרתה בהוראה 311 ניהול בנקאי תקין), תוך "התייבשות" שוק האג"ח המקומי והגלובלי.

טבלת גורמי הסיכון

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוח השנתי ל- 2010 בעמוד 246.

דוח הדירקטוריון

מצב ההצמדה, ומצב הנזילות

מצב ההצמדה

להלן תמצית מצב מאזני ההצמדה, כפי שעולה מבאור 5 לדוח הכספי:

להלן מצב מאזני ההצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2010			ליום 30 בספטמבר 2011			
לא צמוד	צמוד מדד	צמוד מדד מטבע חוץ (2)	לא צמוד	צמוד מדד	צמוד מדד מטבע חוץ (2)	
מיליוני ש"ח						
105,567	59,655	170,963	116,496	59,883	191,479	סך הנכסים (1)
108,469	58,803	153,778	120,819	62,199	170,248	סך התחייבויות (1)
(3) (2,902)	852	17,185	(3) (4,323)	(2,316)	21,231	סך החשיפה במגזר

(1) כולל עסקות עתידיות ואופציות.

(2) כולל צמוד מטבע חוץ.

(3) הפוזיציה ב-SHORT במט"ח נובעת בעיקר מעסקת חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל, וכן בגין חיסוי הרווחים העתידיים במטבע חוץ.

לצורך הניהול והדיווח השוטף מבוצעים שינויים מסוימים המביאים בחשבון את הגישה הכלכלית של הבנק לסיכוני בסיס, בשונה מהגישה החשבונאית. החשיפה בבסיס המחושבת עפ"י הגישה הכלכלית מפורטת בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".

מצב הנזילות וגיוס מקורות בנק

היקף יתרות המערכת הבנקאית (עו"ש ופיקדונות מוניטריים) בבנק ישראל לסוף ספטמבר 2011 עמד על כ-127 מיליארד ש"ח, לעומת כ-100 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2010.

בתשעת החודשים הראשונים של 2011, קטנו אחזקות המק"מ בידי הציבור בכ-15.5 מיליארד ש"ח לרמה של כ-119 מיליארד ש"ח בסוף ספטמבר 2011. רכישות המט"ח של בנק ישראל מהמערכת הסתכמו בתקופה זו בכ-4.6 מיליארד דולר.

ההיקף הממוצע של יתרות המערכת הבנקאית (עו"ש ופיקדונות מוניטריים בבנק ישראל) עמד ברביע השלישי של השנה על כ-130 מיליארד ש"ח, לעומת ממוצע של כ-119 מיליארד ש"ח ברביע השני וממוצע של כ-101 מיליארד ש"ח ברביע הראשון של שנת 2011.

ברביע השלישי, קטנו החזקות המק"מ בידי הציבור בכ-3.3 מיליארד ש"ח ורכישות המט"ח של בנק ישראל מהמערכת הסתכמו בכ-225 מיליון דולר.

היקף היתרות של לאומי בבנק ישראל (עו"ש ופיקדונות מוניטריים) לסוף ספטמבר 2011 עמד על כ-38 מיליארד ש"ח, לעומת כ-30 מיליארד ש"ח בסוף יוני 2011 וכ-17 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2010.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק ממשיך להצביע על נזילות גבוהה. זאת, כתוצאה ממדיניות מכוונת לגיוס מקורות יציבים ומגוונים, תוך דגש על גיוס פיקדונות ממספר גדול של לקוחות לטווחי זמן שונים ובכלל זה לתקופות ארוכות.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו ואחר מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל פנימי שפותח בבנק בהתאם להוראת בנק ישראל. ההנחות השונות העומדות בבסיס המודל נבחנות ומתעדכנות באופן שוטף, בהתאם להתפתחויות שחלות בפרמטרים הרלבנטיים העיקריים.

יתרת המזומנים ופיקדונות בבנקים (ללא לאומי למשכנתאות) הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2011 בכ-54 מיליארדי ש"ח, בהשוואה לכ-30 מיליארד ש"ח בסוף 2010, שיעור גידול של כ-79.0% (עיקר הגידול נרשם במחצית הראשונה של השנה).

דוח הדירקטוריון

כמו כן, לבנק תיק ניירות ערך בהיקף של כ-32 מיליארד ש"ח, המושקע בעיקר באגרות חוב ממשלת ישראל, אגרות חוב של ממשלות זרות, ואג"ח של בנקים בחו"ל.

כ-37% מהנכסים הפיננסיים בבנק מופקדים בבנקים ו/או מושקעים בניירות ערך, שיעור דומה בהשוואה ל-31 בדצמבר 2010.

יתרת האשראי לציבור נטו ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה בכ-149.7 מיליארדי ש"ח, בהשוואה ל-143.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, שיעור גידול של כ-4.4%. העלייה נרשמה בעיקר במגזר השקלי הלא צמוד.

בסוף ספטמבר 2011 יתרת פיקדונות הציבור, כולל כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון, הסתכמה בכ-255.7 מיליארדי ש"ח, בהשוואה ל-239.8 בסוף שנת 2010, שיעור גידול של 6.6%. הגידול ביתרה כולל גיוס בסך 1.4 מיליארד ש"ח של כתבי התחייבות נדחים אשר בוצע בספטמבר 2011 באמצעות לאומי חברה למימון. בנוסף, בחודש נובמבר 2011 גויס סך של כ-2.0 מיליארד ש"ח כאמור לעיל.

בפיקדונות השקליים נרשם גידול בסך 12.8 מיליארד ש"ח, 7.9%, ובפיקדונות המט"ח נרשם גידול בסך של 3.1 מיליארד ש"ח, 4.4% (במונחי דולר ללא שינוי מהותי).

במהלך התקופה הנסקרת ירד היקף הנכסים הכספיים החוץ מאזניים של הלקוחות בבנק בכ-28.3 מיליארד ש"ח. בניכוי השפעת הירידה בשווי השוק, נרשמה צבירה חיובית בסך כ-17.0 מיליארד ש"ח.

הוראות באזל

נתוני הדוחות הכספיים של לאומי, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ל-30 בספטמבר 2011 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל 2. יחס הלימות ההון בגובה 13.75%, אשר לאומי מציג ל-30 בספטמבר 2011 מכסה על פי הערכות הקבוצה את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי הקיצון שמשמשים את הקבוצה בהערכותיה הפנימיות.

קבוצת לאומי מיישמת את הנדרש על פי ההוראות תוך מספר דגשים:

1. הגברת הממשל התאגידי, הבקרה הפנימית, הביקורת והציות.
2. יישום והפעלת שינויים ארגוניים ותהליכים נדרשים בתחום ניהול סיכונים האשראי, שוק ותפעולי.
3. מיסוד, הטמעה ויישום של תהליך ה-ICAAP ככלי מרכזי לתכנון ההון ותוכנית העבודה.
4. ביצוע סגמנטציה בקווי העסקים בהתאם לפעילויות העסקיות וקביעת הקצאת הון נדרשת מכל אחד מקווי העסקים.
5. שינוי ושדרוג מדיניות ותהליכים בארגון, תוך שיתוף פעולה עסקי בין קווי העסקים וסנכרון בין הפעילויות השונות.
6. יצירת קשר ברור בין פרופיל הסיכון ואיכות ניהול הסיכונים בקבוצה לבין תיאבון הסיכון, האסטרטגיה העסקית ודרישות ההון.
7. שינוי החשיבה והתרבות העסקית למעבר לניהול אפקטיבי של תיק האשראי, לתמחור סיכונים ומדידת ביצועים מותאמי סיכון ברמת הבנק וקווי העסקים.
8. שדרוג הפעילות של מנהלי מוצרים ופעילויות להגברת הניהול והמעקב אחר הסיכונים במוצרים אלו.
9. איסוף נתונים והקמת מאגרי מידע הדרושים לאמידת משתני הסיכון בכל פעילות, ושילוב מאגרי מידע אלו למערכת אינטגרטיבית תוך סנכרון בין המערכות השונות ובסיסי המידע.
10. רכישה ושדרוג של מערכות ניהול סיכונים וחישובי הון, וקישורן למערכות קיימות. מערכות אלה משדרגות ומשפרות באופן ניכר את יכולת הבנק לניהול סיכונים אפקטיבי וממוקד סיכון.
11. תיקוף המודלים לאמידת הסיכונים ולתמחור עסקאות.
12. סקירה ומיפוי של סיכונים תפעוליים כחלק מתכנית ליישום הגישה הסטנדרטית גם בסיכונים התפעוליים (חלוקת ההכנסות לפי 8 קווי עסקים בבאזל 2).
13. שיפור החוסן של הבנק כתוצאה מאימוץ, פיתוח וגיבוש מתודולוגיות מתקדמות לזיהוי והערכת סיכונים.
14. שיפור הרווחיות כתוצאה מהעלאת איכות ניהול הסיכונים ומדידת הרווחיות בקווי העסקים גם על פי מודלים של תשואה מותאמת לסיכון RORAC - (Return On Risk Adjusted Capital) ו-EVA - (Economic Value Added).

תהליך ה-ICAAP - (Internal Capital Adequacy Assessment Process)

התהליך בקבוצה מתחלק לשני רכיבים מרכזיים:

1. הערכת הלימות ההון של הקבוצה ובחינת יכולת הנשיאה בהפסדים בהתאם לתיאבון הסיכון ופרופיל הסיכון. בהערכת הלימות ההון הקבוצה מתחשבת בתוכניות האסטרטגיות ובצרכי ההון העתידיים, כפי שהם באים לידי ביטוי בתוכנית התלת שנתית, אל מול התחזיות הכלכליות.

דוח הדירקטוריון

במסגרת בחינת יכולת הנשיאה בסיכון, הקבוצה בוחנת את יכולת העמידה שלה בתרחישי קיצון מסוגים שונים המכסים את כלל הסיכונים המהותיים שהקבוצה חשופה אליהם ובדרגות חומרה שונות כגון משבר ענפי, מיתון קל ומיתון חריף. תרחישי הקיצון מפותחים ומוצגים בוועדת היגוי ייעודית לנושא. תוצאות הדיונים מוצגות בפני הדירקטוריון וההנהלה במסגרת וועדות הסיכונים.

2. סקירה שנתית של ניהול הסיכונים בקבוצה, בחינת עמידת ניהול הסיכונים בסטנדרטים הנדרשים בהוראות באזל 2, איתור החוזקות והחולשות ובניית תוכניות עבודה לשיפור ועדכון תהליכי ניהול הסיכונים, בין היתר גם לאור סקירות כלכליות ועדכון תחזיות כלכליות. הערכת תהליכי ניהול הסיכונים קשורה באופן הדוק להערכת הלימות ההון, כאשר הקצאות ההון נעשות בהתאם לחומרת הסיכונים ואיכות ניהולם.

תוצרי התהליך מרוכזים רשמית במסמך ה-ICAAP אשר הוגש למפקח על הבנקים בסוף חודש מאי 2011. על בסיס מסמך זה מתקיים דיאלוג מול המפקח על הבנקים למטרת אישור הלימות ההון שקבע הבנק כיעד על פי כללי באזל 2. תהליך זה נבחן על ידי המפקח על הבנקים כחלק מ"תהליך הסקירה הפיקוחי" (SRP - Supervisory Review Process).

על פי דרישת המפקח על הבנקים, הגיש הבנק את דוח ה-ICAAP לשנת 2010 במאי 2011.

להלן מספר דגשים להשלמה בהערכות הקבוצה ב-2011:

1. נדבך 1 –

נדרשת השלמת הטיפול במספר נושאים בגישה הסטנדרטית כגון:

- השלמות מיכוניות
- שימוש בכלל ניירות ערך המשועבדים הכשירים כביטחון מפחית סיכון (לאחר ההכרה באגרות חוב ממשלתיות כביטחון מפחית סיכון),
- המשך טיוב נתונים, שימוש בנתוני חברות דירוג מקומיות להערכת סיכונים וכו'.

נדבך 2 -

- העמקת השימוש בתרחישי קיצון בצד העסקי.
 - המשך סנכרון מערכות המידע החדשות שהוכנסו ב-2010.
2. העמקה והרחבה של יישום עקרונות הממשל התאגידי.
3. שדרוג המתודולוגיה להקצאת ההון ליחידות העסקיות, ומדידת ביצועים מותאמי סיכון בקווי העסקים.
4. העמקת הטיפול המועדף לניהול סיכונים בשלוחות חו"ל בהיבטי ייעוץ, תמיכה ובקרה, תוך התאמה למדיניות ניהול הסיכונים הקבוצתית.

באזל 3 - מגמות ומידע צופה פני עתיד

בחודש דצמבר 2010 פורסמו על ידי ה-BIS (Bank for International Settlements) הוראות באזל 3. הוראות אלו נסמכות על הוראות באזל 2, אינן מחליפות אותן ובאות לעדכן מספר היבטים כפי שנוסחו מלקחי המשבר הפיננסי האחרון.

מטרת ההוראות המוצעות על ידי ה-BIS היא להביא לחיזוק עמידותה של המערכת הבנקאית בעתות משבר, זאת נוכח לקחי המשבר של 2008, תוך הכנסת שיפורים בתחום ניהול הסיכונים ובדגש על:

- שיפור איכות ההון.
- שיפור יחסי הנזילות וקביעת סטנדרטים אחידים למדידת הנזילות.
- העצמת הפיקוח - קביעת כלים טובים יותר להתאמת דרישות ההון לכל בנק לפי פרופיל הסיכון שלו.
- הגברת השקיפות של שיטות ניהול הסיכונים.

דוח הדירקטוריון

להלן מספר דגשים מתוך הוראות באזל 3:

1. הגדרת יחס הון מזערי נדרש גבוה יותר להון הליבה (כולל כריות הון) להון רובד 1 ולסך כל מרכיבי ההון*. הבנקים יידרשו לעמוד ביחסים אלו בהדרגה עד 2019.

כאחוז מנכסי הסיכון יחס הון מזערי נדרש	יחס הון ליבה	יחס הון רובד 1	יחס הון כולל
4.5%	6.0%	8.0%	
2.5%	2.5%	2.5%	
7.0%	8.5%	10.5%	
0%-2.5%			

* הפיקוח על הבנקים בישראל הציג למערכת הבנקאית דרישה ליחס הון ליבה של 7.5% בתוקף מ-31 בדצמבר 2010.

ב-25 ביוני 2011 פרסם ה-BIS המלצה להעלאת מרכיב הון הליבה בבנקים גדולים בעלי חשיבות סיסטמית גלובלית ב-1-2.5% נוספים, עד לשיעורים אשר ינועו בטווח של 8-9.5%.

2. התמקדות בחיזוק רכיבי הון הליבה שהוא המרכיב האיכותי ביותר מבין רכיבי בסיס ההון של הבנק.
3. מכשירי ההון בהון רובד 1 ובהון רובד 2 יידרשו להיות בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בעת חדלות פירעון.
4. בוטלה ההבחנה בין הון רובד 2 עליון לרובד 2 תחתון ובוטל רובד 3.
5. נקבעה כרית הון חדשה לשימור ההון (capital conservation buffer) - שמטרתה לוודא שמירת הון מספיק, אשר ישמש לספיגת הפסדים בעתות משבר. כרית שימור ההון הוגדרה בגובה 2.5% מנכסי הסיכון המשוקללים, ומכילה רכיבי הון ליבה הכרית נבנית כנדבך מעבר ליחס הון הליבה הנדרש בגובה 4.5%. כאשר הלימות הבנק נמצאת בטווח הביטחון של כרית שימור ההון יש להגביל חלוקת עודפי רווחים, רכישה עצמית של מניות, או תשלום בונוס ולא את פעילותו העסקית של הבנק.
6. נקבעה כרית הון חדשה בגין "אנטי-מחזוריות" (countercyclical buffer) בגובה של 0% - 2.5%. רשות הפיקוח בכל מדינה תחליט מתי מתחילה להיווצר "בועת אשראי" ופוטנציאל להפסדים משמעותיים ותוודא שקיים במערכת הון מספיק בכדי לספוג את אותם הפסדים המשמעותיים היא שרשויות הפיקוח המקומיות תוכלנה למתן את הגידול באשראי באמצעות שליטה בגובה כרית ההון הנדרשת מהמערכת הבנקאית.
7. נקבעה מגבלה חדשה כתוספת ליחס הלימות ההון שייקרא "יחס המינוף" - (leverage ratio). אחד המרכיבים המרכזיים שאפיינו את המשבר הפיננסי האחרון היה המינוף המשמעותי בנכסים מאזניים וחוץ-מאזניים במערכת הבנקאית. בשיאו של המשבר, הסקטור הבנקאי נאלץ לצמצם משמעותית את המינוף שלו באופן שהעצים את ההשפעה השלילית על מחירי הנכסים, שחק את רמות ההון וגרם להתכווצות האשראי במשק. לאור זאת, נקבע יחס מינוף שאינו נגזר מנכסי הסיכון. יחס זה יהווה תוספת ליחסי הלימות ההון הקיימים.
8. נקבעו הסדרי מעבר הדרגתיים ליישום ההוראה בהדרגה מ-2013 עד 2019.
9. יחסי הנזילות - נוספו שני יחסי נזילות חדשים אשר שמים דגש על היכולת לנהל סיכונים נזילות בטווח הבינוני והארוך. זאת לאחר שבמשבר האחרון פרק הזמן בו לא ניתן היה לגייס הון, או למכור בשווקים נכסים מסוימים היה ארוך יחסית:

1. יחס כיסוי נזילות לטווח קצר 30 יום (LCR - liquidity coverage ratio).
2. יחס מימון יציב נטו - (בחישוב המחודש) (NSFR - net stable funding ratio).

הפירוט המלא בנושא הנזילות מופיע במסמך נפרד של ה-BIS מדצמבר 2010.

דוח הדירקטוריון

קבוצת לאומי החלה ללמוד את השפעת ההמלצות הני"ל, אם וכאשר תיושמה בישראל, על יחסי הלימות ההון והנזילות הנדרשים ממנה. הקבוצה גם החלה לסקור את הפערים שעלולים להיווצר כתוצאה מיישום המלצות אלו.

בנוסף, פורסמו בתקופה האחרונה מסמכים נוספים של ה-BIS בנושאי ממשל תאגידי ובנושאי תגמול.

בדוח הדירקטוריון ובדוח הכספי לשנת 2010 וכן בדוח זה הורחבו ו/או הוספו נתונים מסויימים הנדרשים על פי נדבך 3 של באזל 2 כפי הוראות הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן:

הנושא	דוח דירקטוריון		דוח כספי	
	טבלה	ל-30 בספטמבר 2011	ל-30 בספטמבר 2010	לשנת 2010
כללי	1	-	עמוד 12	-
מבנה ההון (איכותי וכמותי)	2	עמוד 8	עמוד 27	באור 4
הלימות ההון (איכותי וכמותי)	3	עמוד 9	עמוד 29	-
חשיפות סיכון והערכתו - גילוי איכותי כללי	-	-	עמודים 202-204	-
סיכון אשראי גילוי איכותי	4	עמודים 104-114	עמודים 208-219	-
חשיפות סיכון אשראי לפי סוגי אשראי עיקריים	4 (ב)	עמוד 115	עמוד 204	-
חשיפות לפי איזור גאוגרפי למדינות זרות	4 (ג)	עמודים 126-128	עמוד 252	תוספת ד'
חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי וסוגי אשראי עיקריים	4 (ד)	עמוד 119	עמוד 212	-
חשיפות אשראי לפי תקופה לפרעון	4 (ה)	עמוד 120	עמוד 213	-
חשיפת סיכון אשראי בעייתי והפרשות לחומ"ס לפי ענפי משק	4 (ו)	-	-	תוספת ה'
סכום הלוואות פגומות והפרשות לפי אזור גיאוגרפי	4 (ז)	-	-	תוספת ו'
תנועה ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי	4 (ח)	-	-	באור 4 ג'
חשיפות אשראי לפי משקל סיכון	5	עמודים 115-118	עמוד 205	-
הפחתת סיכון אשראי (איכותי וכמותי)	7	עמודים 121-122	עמודים 218-221	-
חשיפות אשראי בנגזרים של צד נגדי (איכותי וכמותי)	8	עמוד 123	עמודים 221-222	-
איגוח (איכותי וכמותי)	9 (ו)	עמוד 59	עמודים 119-120	באור 3
9 (ז)	9	עמוד 60	-	-
סיכון שוק (איכותי וכמותי)	10	עמוד 105	עמודים 224-238	-
סיכון תפעולי - גילוי איכותי	12	עמודים 128-129	עמודים 239-243	-
השקעה במניות (איכותי וכמותי)	13 (ב)	עמוד 62	עמודים 123-124	-
השקעות במניות של חברות כלולות	13 (ב)	עמוד 94	עמודים 173-174	-
סיכון ריבית	14	עמודים 107-109	עמודים 227-231	תוספת ד'

הליכים משפטיים

1. הליכים אזרחיים

1.1. הבנק צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדו לקוחות הבנק, לקוחותיו בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך עסקיו הרגיל.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים לכל התביעות.

עילות התביעות נגד הבנק שונות ומגוונות וביניהן נמנות טענות בדבר אי ביצוע הוראות או אי ביצוע במועד, בקשות לאישור עיקול, שהטילו צדדים שלישיים על נכסי חייבים, המוחזקים, לטענתם, בידי הבנק, טענות על חיובי ריבית שלא בהתאם לשיעורי הריבית שסוכמו בין הבנק לבין הלקוח, שיעורי ריבית, החורגים מהמותר על פי החוק, טעויות במועדי חיוב וזיכוי חשבונות בשל שיקים שנמשכו עליהם, טענות בקשר עם חיובי עמלות, טענות בנושאים הקשורים לניירות-ערך, יחסי עבודה, משיכת שיקים ללא כיסוי ואי כיבוד שיקים.

פירוט לגבי תביעות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו נגד הבנק ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

תביעות שסכומן עולה על שיעור של 1% מההון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2011, כ- 227 מיליון ש"ח, פורטו באור 6 לדוחות הכספיים.

1.2. במסגרת נקיטת אמצעים לגביית חובות במהלך עסקיו הרגיל נוקט הבנק, בין השאר, בהליכים משפטיים שונים נגד חייבים וערבים ובהליכים למימוש בטוחות. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות להפסדי אשראי שבוצעו על ידי הבנק על יסוד הערכת מכלול הסיכונים הכרוכים באשראי למגזרי המשק השונים ובהתחשב בהיקף המידע על החייב/הערב הנוגע בדבר איתנותו הפיננסית והבטוחות שניתנו לבנק להבטחת פרעון החוב.

2. הליכים אחרים

בעקבות ביקורת שערכה רשות ניירות ערך של מחוז אונטריו בקנדה בנציגות הבנק בטורונטו מתנהלים מגעים בין הבנק לרשות הקנדית, לגבי שינויים באופן פעילות הבנק מול לקוחות קנדיים בתחום ניירות ערך ומידע שהבנק התבקש למסור.

במסגרת חקירות שיוזמת ארה"ב, בעניין יחסי בנקים עם נישומי מס אמריקאיים, נדרשו חברות בנות של הבנק בחו"ל, לספק מידע בקשר עם יחסיהן עם לקוחות שהינם נישומי מס אמריקאיים. בכפוף לדין החל עליהן, מועבר מידע רלבנטי בעניין זה לרשויות המתאימות.

ביום 26 באפריל 2009 התקבלה בבנק קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפיה בין הבנק לבין בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברות מידע הנוגע לעמלות, וזאת מראשית שנות ה-90 ועד תחילת חקירת הרשות בענין, בחודש נובמבר 2004. המדובר בקביעה אזרחית המהווה ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. הבנק הגיש ערר על קביעה זו. ביום 22 בפברואר 2011, הוגשה תגובת הממונה לערר. בעקבות הסכמת הצדדים, הועברו הערר ועררים נוספים שהגישו בנקים אחרים להליך גישור לאחר שבית הדין להגבלים עסקיים ביקש מן הצדדים לשקול לעשות כן. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות הקביעה.

לפרטים נוספים בנושא התחייבויות תלויות ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

ד. נושאים נוספים

לאומי למען הקהילה

אחריות תאגידית בלאומי

ב-21 בספטמבר, פרסמה קבוצת לאומי את דוח האחריות התאגידית לסיכום פעילויותיה בתחומי הממשל התאגידי, האתיקה, אחריות חברתית ואחריות סביבתית בשנים 2009-2010.

הדוח נכתב על פי הסטנדרטים הבינלאומיים המחמירים של ארגון ה-GRI ועבר בקרה חיצונית על ידי המחלקה לאחריות תאגידית ב-BDO זיו האפט ייעוץ וניהול. הדוח כולל גם את חלקן של חמש החברות הבנות המשמעותיות בישראל וחמש השלוחות המרכזיות של לאומי בעולם.

הדוח זכה לדירוג A+ שהינו הגבוה ביותר ומעיד על רמת שקיפות מקסימאלית.

הדוח כולו עוסק ביצירת ערך למחזיקי העניין ומחולק לפרקים, לפי הערך שהקבוצה מייצרת לסביבה, לקהילה, ללקוחות וספקים ולעובדים.

במטרה להעמיק את השיח עם מחזיקי העניין ולהגביר את השקיפות, השיקה הקבוצה לראשונה אתר ייעודי לאחריות תאגידית, כחלק מהגישה הכוללת לניהול פעילות בזירה הדיגיטלית. כתובת האתר: <http://plus.leumi.co.il>

לאומי למען הקהילה

מעורבות לאומי בקהילה נמשכת בשנת 2011 בתחומים העיקריים בהם מתמקדת הקבוצה: חינוך, תרבות, ילדים ונוער ובריאות.

לאומי מקדם יצירה ישראלית

מרכז המבקרים, בית מני לאומי, מארח החל מחודש ספטמבר את "אחת שתיים ו... שלוש", תערוכה ביוזמת ArtTLV, במסגרת הביאנלה השלישית לאמנות עכשווית בהרצליה. בבית מני מוצגות מבחר עבודות מתוך התערוכה המקיימות דיאלוג עם צביונו ומאפייניו של הבית. שילובן של העבודות העכשוויות במבנה המשוחזר יוצר חיבור בין ישן וחדש, בין מסורת וקדמה, בין נוסטלגי ועכשווי.

"לאומי אחרי - קרן המאה למען דור המחר"

בספטמבר נפתחה שנת הפעילות תשע"ב בתכניות החינוכיות שבהן תומכת עמותת "לאומי אחרי". כ-20,000 בני נוער וצעירים מהפריפריה הגיאוגרפית והחברתית, מכל מגזרי האוכלוסייה, החלו את השתתפותם במגוון התכניות.

התנדבות עובדים

עובדי לאומי מתנדבים בלמעלה מ-260 ארגונים חברתיים. בחירת השותפים הקהילתיים נעשית בסיוע ובהכוונה של היחידה למעורבות עובדי לאומי בקהילה. המפגשים עם השותפים הקהילתיים נערכים לאורך כל השנה, במטרה לקיים פעילות ארוכת-טווח ולפתח שותפות הדוקה. עד סוף חודש ספטמבר, 3,276 עובדים לקחו חלק בפעילות למען הקהילה במסגרת 21,201 שעות התנדבות.

סיכום תרומות וחסויות

בשלושת הרבעונים של שנת 2011 תרמה קבוצת לאומי והעניקה חסויות למטרות חברתיות וקהילתיות בהיקף של כ-26 מיליון שקלים, מתוכם סך התרומות כ-18 מיליון שקלים.

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2010.

דוח המבקר הפנימי, למחצית הראשונה של שנת 2011 הוגש ביום 1 בספטמבר 2011.

המבקר הפנימי

בקורות ונהלים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל הראשי והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל הראשי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בעקבות היישום לראשונה ביום 1 בינואר 2011 של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, חלו שינויים בתהליכי סיווג החובות בעייתיים וחישוב ההוצאה להפסדי אשראי ולפיכך חל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. הבנק מיפה את עיקרי הבקורות הקשורות לתהליכים אלו לצורך הכנת הדוחות הכספיים במתכונת החדשה. לצורך חתימת המנכ"ל הראשי של הבנק והחשבונאי הראשי, על ההצהרה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי לרביע השלישי יושמו במהלך הכנת הדוחות הכספיים לרביע זה בקורות מפתח מפצות הקשורות לשלמות הנתונים וסבירות התוצאות. המערכות הממוכנות החדשות שפותחו לצורך יישום הוראות חובות פגומים, כמו גם אפיונים חדשים למערכות קיימות, החלו לפעול לראשונה בשנת 2011, ובמקרים שנתגלו בהם ליקויים פועלים לתיקונם בהקדם האפשרי.

פרט לאמור לעיל, לא אירע במהלך הרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2011 כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אכיפה פנימית בניירות ערך

הבנק נערך ליישום הוראות חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התש"ע-2010 ומכין תכנית אכיפה פנימית בניירות ערך. הנושא הינו באחריות מערך הציות והאכיפה הפועל בעזרת צוותי עבודה מקצועיים.

הבנק עורך מיפוי של הדרישות החוקיות בתחום הציות לדיני ניירות ערך ודינים נוספים שהוחלט לכלול בתכנית ומבצע מיפוי של הסיכונים אל מול הבקורות הקיימות בתהליכי העבודה בבנק בנושאים הרלוונטיים, לשם איתור חשיפות ופערים וטיפול בהם.

לפירוט אודות החוק האמור ראה עמודים 48 ו-49 בדוח הכספי לשנת 2010.

אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (Sox Act 404)

המפקח על הבנקים פירסם חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה- Sox Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידי בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחו.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

דוח הדירקטוריון

מודל ה-COSO מספק סטנדרטים מוגדרים לצורך הערכת מערכת הבקרה הפנימית בארגון והדרכים לשיפורה ומגדיר בקרה פנימית כדלקמן: כתהליך, שמושפע על ידי דירקטוריון, הנהלה ואנשים אחרים בחברה.

בהתאם למודל ה-COSO יש להתייחס לחמישה מרכיבים:

1. סביבת הבקרה - Control Environment: במסגרת מרכיב זה נבחנת, התנהלות הנהלה תוך התייחסות לנושאים שונים כגון: קיומו של קוד אתי, אגרסיביות הנהלה בדיווחים וכיו"ב.
 2. ניהול סיכונים - Risk Assessment: במסגרת מרכיב זה נבחנים, הסיכונים הרלוונטיים לגבי כל אחד מהתהליכים ותתי התהליכים הנבדקים אשר יש להם השפעה על הדוחות הכספיים.
 3. פעילויות הבקרה - Control Activities: במסגרת מרכיב זה נבחנות, הבקורות הרלוונטיות בכל אחד מהסיכונים שזוהו בשלב הערכת הסיכון.
 4. תקשורת ומידע - Information & Communication: במסגרת מרכיב זה בודקים כי המידע הנדרש לפעילות הבנק הינו זמין וכי קיים מנגנון אשר מעבד את המידע הנקלט ומעבירו לגורמים המתאימים בבנק.
 5. פיקוח ומעקב - Monitoring: במסגרת מרכיב זה בוחנים, את קיומו של מנגנון, אשר בודק מעקב אחר תיקון ליקויים. פיקוח נאות עשוי להתבטא בבחינה תקופתית של מערך הבקרה הפנימית, יישום מתמיד של הזדמנויות לשיפורים, התייחסות הנהלה להמלצות הבקרה הפנימית של רואי החשבון החיצוניים והגורמים הפנימיים, הסתגלות מהירה להנחיות רגולטוריות חדשות וכיו"ב.
- הבנק פועל ליישום שוטף של ההוראה בקבוצת לאומי בשיתוף יועצים שנשכרו לביצוע הפרויקט.

בהתאם לאישור הדירקטוריון נערכו ברביע האחרון הקידומים והשינויים הבאים בבנק:

מבנה ארגוני ומינוריים

1. **רקפת רוסק-עמינח**, ראש החטיבה העסקית, מונתה למשנה בכיר למנכ"ל וממלא מקום המנכ"ל הראשי בהיעדרה, בתוקף מיום 1 ביולי 2011.
2. **שמואל זלוטניק** ראש מערך ייעוץ בהשקעות, יסיים את תפקידו ביום 31 בדצמבר 2011 ויפרוש לאחר 35 שנות עבודה בבנק.
3. **עינת סקורניק** תמונה לתפקיד ראש מערך ייעוץ בהשקעות, בתוקף מיום 1 בינואר 2012.
4. **גיל קרני** התמנה למנכ"ל לאומי לוקסמבורג החל מיום 16 באוגוסט 2011.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ועד מועד פרסום הדוח, התרחשו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

באסיפה הכללית המיוחדת של הבנק שהתקיימה ביום 28 בדצמבר 2010, נבחרה פרופ' גבריאלה שלו כדירקטור חיצוני לדירקטוריון הבנק בהתאם לסעיף 239 לחוק החברות, התשנ"ט-1999. פרופ' שלו נבחרה לתקופה של שלוש שנים החל מתאריך 1 בפברואר 2011, וזאת במקומו של פרופ' ישראל גלעד אשר סיים שתי כהונות של שלוש שנים כל אחת, כדירקטור חיצוני בבנק. אישור הפיקוח על הבנקים של בנק ישראל על העדר התנגדותו לכהונתה של פרופ' שלו התקבל בתאריך 12 בינואר 2011.

באסיפה הכללית השנתית של הבנק שהתקיימה ביום 24 במאי 2011, נבחרה מחדש עו"ד מרים (מירי) כץ כדירקטור בבנק וכן נבחרו מר דוד אבנר ומר עמוס ספיר לכהונה כדירקטורים חדשים בבנק. כמו כן, נבחרה גבי ציפורה סמט כדירקטור חיצוני חדש בבנק לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999, לתקופה של שלוש שנים. הדירקטורים החדשים נבחרו במקומם של מר רמי אברהם גוזמן, עו"ד יעקב משעל ומר צבי קורן אשר פרשו לפי התור.

המפקח על הבנקים אישר כי אין לו התנגדות למינויים כדירקטורים של כל המועמדים שנבחרו באסיפה כאמור. בעקבות כך, ביום 25 ביולי 2011 החלה כהונתם של ה"ה צפורה סמט ודוד אבנר, וכהונתו של מר עמוס ספיר החלה ביום 31 באוקטובר 2011, מועד סיום תקופת הצינון בה הוא מחויב כדירקטור חיצוני על פי הוראה 301 בנוהל בנקאי תקין.

ביום 4 באוקטובר 2011, ד"ר אהוד שפירא התפטר מכהונתו כדירקטור בבנק.

הדירקטוריון הביע תודותיו לה"ה ישראל גלעד, רמי אברהם גוזמן, יעקב משעל, צבי קורן ואהוד שפירא אשר תרמו רבות לקידום עיסקי הבנק ולהשבחתו.

לפרטים בנוגע לאסיפה הכללית השנתית של הבנק ובחירת מועמדים לכהונה כדירקטורים כאמור, ראה עמוד 5 לעיל.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 29 בנובמבר 2011, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2011 ולתקופה שנסתיימה באותו תאריך.

בתקופה ינואר- ספטמבר 2011 התקיימו 41 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו- 105 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובח"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

גליה מאור
מנהל כללי ראשי

דוד ברודט
יו"ר הדירקטוריון

29 בנובמבר 2011

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א) סכומים מדווחים

תוספת א'

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2010			2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	ממוצעת (ב)
(באחוזים)	(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(באחוזים)	(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)
מטבע ישראלי לא צמוד						
	3.75	1,477	159,805	5.02	2,177	176,611
		73	57,053		417	69,819
	2.89	1,550	216,858	4.28	2,594	246,430
	(1.40)	(465)	133,388	(2.43)	(874)	145,093
		(40)	60,375		(383)	77,501
	(1.05)	(505)	193,763	(2.28)	(1,257)	222,594
	1.84	2.35		2.00	2.59	
מטבע ישראלי צמוד למדד						
	9.02	1,265	57,964	5.92	879	60,744
		39	2,831		120	3,322
	8.86	1,304	60,795	6.38	999	64,066
	(9.16)	(1,071)	48,347	(6.30)	(739)	48,046
		(138)	10,398		(139)	11,682
	(8.49)	(1,209)	58,745	(6.01)	(878)	59,728
	0.37	(0.14)		0.37	(0.38)	
מטבע חוץ:						
(לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)						
	(6.43)	(1,497)	90,817	33.12	5,939	80,108
		(1)	387		(2)	296
		(3,249)	142,687		7,889	153,071
	(7.87)	(4,747)	233,891	25.88	13,826	233,475
	9.55	2,612	105,360	(32.17)	(7,214)	99,898
		2	458		-	388
		2,558	133,195		(6,813)	137,867
	8.38	5,172	239,013	(25.72)	(14,027)	238,153
	0.51	3.12		0.16	0.95	

הערות ראה בעמוד 143 להלן.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א)

סכומים מדווחים

תוספת א' (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010			2011				
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)				
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות		
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה	
נגזרים	נגזרים	מימון	נגזרים	נגזרים	מימון	ממוצעת (ב)	
(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	
	1.62	1,245	308,586	11.82	8,995	317,463	סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (ד) (ה)
		(1)	387	(2)		296	השפעת נגזרים : (ה)
		(3,137)	202,571	8,426		226,212	נגזרים מגדרים
		(1,893)	511,544	13.44	17,419	543,971	נגזרים משובצים ו-ALM
	(1.47)						סך כל הנכסים
	1.49	1,076	287,095	(12.60)	(8,827)	293,037	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (ד)
							השפעת נגזרים : (ה)
		2	458	-		388	נגזרים מגדרים
		2,380	203,968	(7,335)		227,050	נגזרים משובצים ו-ALM (ד)
	2.78	3,458	491,521	(13.01)	(16,162)	520,475	סך כל ההתחייבויות
	1.31	3.11		0.43	(0.78)		פער הריבית
		(17)				125	בגין אופציות
							בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)
		(10)				6	עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות (ז)
		294				338	הכנסות (הוצאות) מימון אחרות
		14				(34)	רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
		1,846				1,692	הוצאות בגין הפסדי אשראי
		(46)				(378)	רווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
		1,800				1,314	
			308,586			317,463	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (ד) (ה)
			8,379			8,297	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (ח)
			3,324			3,945	נכסים כספיים אחרים (ד)
			(818)			(4,698)	הפרשה להפסדי אשראי (ט)
			319,471			325,007	סך כל הנכסים הכספיים
			287,095			293,037	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (ד)
			9,755			9,835	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (ח)
			7,172			8,573	התחייבויות כספיות אחרות (ד)
			304,022			311,445	סך כל ההתחייבויות הכספיות
			15,449			13,562	סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
			8,379			10,968	נכסים לא כספיים
			327			1,759	התחייבויות לא כספיות
			23,501			22,771	סך כל האמצעים ההוניים

הערות ראה בעמוד 143 להלן.

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א) סכומים מדווחים

תוספת א' (המשך)

הערות:

- (א) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות ותחילת הרבעונים בחברות מאוחדות בחו"ל, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיסי נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
- (ג) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וזמינות למכירה כלהלן:
- במגזר מטבע ישראלי לא צמוד לתקופה של שלושה ותשעה חודשים סך של (70) מיליוני ש"ח ו- (146) מיליוני ש"ח בהתאמה (30 בספטמבר 2010 - 81 מיליוני ש"ח ו- 33 מיליוני ש"ח בהתאמה).
- במגזר מטבע ישראלי צמוד למדד לתקופה של שלושה ותשעה חודשים סך של 41 מיליוני ש"ח ו- 132 מיליוני ש"ח בהתאמה (30 בספטמבר 2010 - 344 מיליוני ש"ח ו- 255 מיליוני ש"ח בהתאמה).
- במגזר מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח) לתקופה של שלושה ותשעה חודשים סך של (49) מיליוני ש"ח ו- (33) מיליוני ש"ח בהתאמה (30 בספטמבר 2010 - 13 מיליוני ש"ח ו- (65) מיליוני ש"ח בהתאמה).
- (ד) למעט מכשירים נגזרים.
- (ה) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (ו) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וזמינות למכירה, במגזרים השונים, לתקופה של שלושה ותשעה חודשים סך של (78) מיליוני ש"ח ו- (47) מיליוני ש"ח בהתאמה (30 בספטמבר 2010 - 438 מיליוני ש"ח ו- 223 מיליוני ש"ח בהתאמה).
- (ז) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
- (ח) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (ט) סווג מחדש.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א) מטבע חוץ: נומינלי ב-\$ ארה"ב

תוספת א' (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2010			2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	הוצאות	השפעת	השפעת	הוצאות	הוצאות
נגזרים	נגזרים	ממוצעת (ב)	נגזרים	נגזרים	ממוצעת (ב)	ממוצעת (ב)
(במיליוני \$)			(במיליוני \$)			
מטבע חוץ: פעילות מקומית (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
	2.00	71	14,292	3.35	115	13,914
נכסים (ג) (ד) (ו)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		(1)	101	-		86
נגזרים משובצים ו-ALM		37	37,162	(6)		44,122
סך כל הנכסים	0.83	107	51,555	0.75	109	58,122
התחייבויות (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)		(0.56)	19,361	(1.44)	(73)	20,441
נגזרים מגדרים (ו)		1	115	-		109
נגזרים משובצים ו-ALM		(23)	34,661	(46)		39,388
סך כל ההתחייבויות	(0.36)	(49)	54,137	(0.80)	(119)	59,938
פער הריבית						
מטבע חוץ: פעילות חו"ל, שלוחות שהן זרוע ארוכה						
	2.38	55	9,315	3.16	73	9,358
נכסים (ג) (ד)						
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ה)		(5)	90	8		54
סך כל הנכסים	2.14	50	9,405	3.49	81	9,412
התחייבויות (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)		(0.60)	8,056	(0.85)	(18)	8,522
נגזרים משובצים ו-ALM (ה)		(26)	114	18		55
סך כל ההתחייבויות	(1.87)	(38)	8,170	-	-	8,577
פער הריבית						
סך הכל						
	2.15	126	23,607	3.27	188	23,272
נכסים כספיים במט"ח שהניבו הכנסות מימון (ג) (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		(1)	101	-		86
נגזרים משובצים ו-ALM		32	37,252	2		44,176
סך הכל הנכסים	1.03	157	60,960	1.13	190	67,534
התחייבויות כספיות במט"ח שגרמו הוצאות מימון (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)		(0.57)	27,417	(1.26)	(91)	28,963
נגזרים מגדרים		1	115	-		109
נגזרים משובצים ו-ALM		(49)	34,775	(28)		39,443
סך כל ההתחייבויות	(0.56)	(87)	62,307	(0.70)	(119)	68,515
פער הריבית						
	0.47	1.58	0.43	2.01		

- (א) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזנית של מכשירים נגזרים).
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות בבנק ובחברות מאוחדות בארץ, ותחילת הרבעונים בחברות מאוחדות בחו"ל, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
- (ג) ליתרה הממוצעת של הנכסים בפעילות מקומית ובפעילות חו"ל נוכחה, (נוספה) היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וזמינות למכירה בסך (15) מיליון דולר ארה"ב (30 בספטמבר 2010 - 3 מיליון דולר ארה"ב).
- (ד) למעט מכשירים נגזרים.
- (ה) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (ו) סווג מחדש.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א) שכומים מדווחים

תוספת א'

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2010			2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	ממוצעת (ב)
	(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)		(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	
מטבע ישראלי לא צמוד						
	3.51	4,140	157,784	4.61	5,823	169,365
נכסים (ג) (ה)						
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ד)		313	49,044		500	69,179
סך כל הנכסים	2.88	4,453	206,828	3.55	6,323	238,544
התחייבויות (ה)	(1.22)	(1,201)	131,934	(2.10)	(2,222)	141,446
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ד)		(263)	53,502		(586)	73,519
סך כל ההתחייבויות	(1.05)	(1,464)	185,436	(1.75)	(2,808)	214,965
פער הריבית	1.83	2.29		1.80	2.51	
מטבע ישראלי צמוד למדד						
	5.99	2,624	58,813	7.19	3,246	60,715
נכסים (ג) (ה)						
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ד)		26	3,015		175	3,124
סך כל הנכסים	5.76	2,650	61,828	7.21	3,421	63,839
התחייבויות (ה)	(6.18)	(2,219)	48,270	(7.39)	(2,611)	47,518
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ד)		(413)	10,662		(295)	11,020
סך כל ההתחייבויות	(6.00)	(2,632)	58,932	(6.67)	(2,906)	58,538
פער הריבית	(0.24)	(0.19)		0.54	(0.20)	
מטבע חוץ:						
(לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)						
	(2.92)	(1,958)	88,932	9.82	6,029	82,835
נכסים (ג) (ה) (ט)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		(3)	803		(3)	371
נגזרים משובצים ו-ALM		(3,628)	135,993		6,581	145,786
סך כל הנכסים	(3.29)	(5,589)	225,728	7.41	12,607	228,992
התחייבויות (ה)	5.03	3,969	104,493	(7.95)	(5,868)	99,373
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים (ט)		6	777		1	406
נגזרים משובצים ו-ALM		2,656	125,181		(6,108)	134,862
סך כל ההתחייבויות	3.82	6,631	230,451	(6.86)	(11,975)	234,641
פער הריבית	0.53	2.11		0.55	1.87	

הערות ראה בעמוד 143 לעיל.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א)

סכומים מדווחים

תוספת א' (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2010			2011					
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)					
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות			
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה		
נגזרים	נגזרים	מימון	נגזרים	נגזרים	מימון	ממוצעת (ב)		
(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	(באחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)		
	2.10	4,806	305,529	6.48	15,098	312,915	סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (ה) (ו) השפעת נגזרים:	
		(3)	803		(3)	371	נגזרים מגדרים	
		(3,289)	188,052		7,256	218,089	נגזרים משובצים ו-ALM (ד)	
0.41		1,514	494,384	5.65		22,351	531,375	סך כל הנכסים
	0.26	549	284,697	(4.98)	(10,701)	288,337	סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (ד) השפעת נגזרים: (ה)	
		6	777		1	406	נגזרים מגדרים	
		1,980	189,345		(6,989)	219,401	נגזרים משובצים ו-ALM	
0.71		2,535	474,819	(4.67)	(17,689)	508,144	סך כל ההתחייבויות	
1.12	2.36			0.98	1.50		פעור הריבית	
		51			201		בגין אופציות	
							בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) (ה)	
		11			13		עמלות מעיסקי מימון והכנסות מימון אחרות (ז)	
		1,171			728		הכנסות (הוצאות) מימון אחרות	
		10			(22)		רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי	
		5,292			5,582		הוצאות בגין הפסדי אשראי	
		(372)			(349)		רווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	
		4,920			5,233			
		305,529			312,915		נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (ד) (ו)	
		7,248			8,104		נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (ח)	
		3,591			4,610		נכסים כספיים אחרים (ד)	
		(860)			(5,173)		הפרשה להפסדי אשראי (ט)	
		315,508			320,456		סך כל הנכסים הכספיים	
		284,697			288,337		התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (ד)	
		8,469			9,661		התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (ח)	
		7,840			8,408		התחייבויות כספיות אחרות (ד)	
		301,006			306,406		סך כל ההתחייבויות הכספיות	
		14,502			14,050		סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות	
		8,670			9,965		נכסים לא כספיים	
		384			1,195		התחייבויות לא כספיות	
		22,788			22,820		סך כל האמצעים ההוניים	

הערות ראה בעמוד 143 לעיל.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה (על בסיס מאוחד) (א)

מטבע חוץ: נומינלי ב-\$ ארה"ב

תוספת א' (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2010			2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	נגזרים	נגזרים	מימון (ב)	ממוצעת (ב)
		(במיליוני \$)			(באחוזים)	(במיליוני \$)
		(באחוזים)			(באחוזים)	
מטבע חוץ: פעילות מקומית (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
	2.07	222	14,338	2.57	274	14,273
נכסים (ג) (ד) (ה)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		(1)	214	(1)		105
נגזרים משובצים ו-ALM		8	35,949	4		41,321
סך כל הנכסים	0.61	229	50,501	0.66	277	55,699
התחייבויות (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים (ו)		1	205	-		114
נגזרים משובצים ו-ALM		(50)	33,072	(72)		38,080
סך כל ההתחייבויות	(0.31)	(74)	19,532	(0.95)	(143)	20,144
פער הריבית	0.30	1.56	0.17	1.62		
מטבע חוץ: פעילות חו"ל, שלוחות שהן זרוע ארוכה						
	3.02	207	9,177	3.11	217	9,343
נכסים (ג) (ד)						
השפעת נגזרים משובצים ו-ALM (ה)						
נגזרים מגדרים		19	59	11		52
סך כל הנכסים	3.28	226	9,236	3.25	228	9,395
התחייבויות (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים (ו)		(27)	68	(10)		180
נגזרים משובצים ו-ALM (ה)		(49)	8,122	(0.82)	(50)	8,177
סך כל ההתחייבויות	(1.24)	(76)	8,190	(0.96)	(60)	8,357
פער הריבית	2.04	2.21	2.29	2.29		
סך הכל						
	2.44	429	23,515	2.78	491	23,616
נכסים כספיים במט"ח שהניבו הכנסות מימון (ג) (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		(1)	214	(1)		105
נגזרים משובצים ו-ALM		27	36,008	15		41,373
סך כל הנכסים	1.02	455	59,737	1.04	505	65,094
התחייבויות כספיות במט"ח שגרמו הוצאות מימון (ד)						
השפעת נגזרים: (ה)						
נגזרים מגדרים		1	205	-		114
נגזרים משובצים ו-ALM		(77)	33,140	(82)		38,260
סך כל ההתחייבויות	(0.44)	(199)	60,999	(0.55)	(275)	66,695
פער הריבית	0.58	1.85	0.49	1.87		

- (א) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזנית של מכשירים נגזרים).
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות בבנק ובחברות מאוחדות בארץ, ותחילת הרבעונים בחברות מאוחדות בחו"ל, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
- (ג) ליתרה הממוצעת של הנכסים בפעילות מקומית ובפעילות חו"ל נוכחה היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וזמינות למכירה בסך (10) מיליון דולר ארה"ב (30 בספטמבר 2010) – (16) מיליון דולר ארה"ב.
- (ד) למעט מכשירים נגזרים.
- (ה) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (ו) סווג מחדש.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (על בסיס מאוחד)

סכומים מדווחים

תוספת ב'

30 בספטמבר 2011						
מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע
עם	עד	שלושה	עד	שלושה	עד	עשר עד
דרשה	שלושה	חודשים	שלוש	חודשים	עד	עשר עד
עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש
(במיליוני ש"ח)						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
250	3,706	2,247	5,680	13,966	4,933	152,698
נכסים פיננסיים (א)						
194	19,919	12,234	24,123	56,560	70,236	43,629
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
97	28	36	560	3,828	1,599	871
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
541	23,653	14,517	30,363	74,354	76,768	197,198
סה"כ שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
-	1,194	786	8,005	7,675	6,425	128,874
התחייבויות פיננסיות (א)						
271	18,285	12,459	26,257	52,464	80,944	46,803
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
3	1	-	903	3,943	2,128	1,390
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	33	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
274	19,480	13,245	35,165	64,115	89,497	177,067
סה"כ שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
267	4,173	1,272	(4,802)	10,239	(12,729)	20,131
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
18,551	18,284	14,111	12,839	17,641	7,402	20,131
החשיפה המצטברת במגזר						
מטבע ישראלי צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,220	8,895	11,589	16,354	16,979	3,546	2,737
נכסים פיננסיים (א)						
219	1,615	243	855	1,710	5	99
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,439	10,510	11,832	17,209	18,689	3,551	2,836
סה"כ שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,302	12,292	11,671	11,671	11,047	2,570	1,831
התחייבויות פיננסיות (א)						
19	663	2,065	2,714	5,148	1,567	361
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	123	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,321	12,955	13,736	14,385	16,318	4,137	2,192
סה"כ שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
118	(2,445)	(1,904)	2,824	2,371	(586)	644
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
1,022	904	3,349	5,253	2,429	58	644
החשיפה המצטברת במגזר						

(א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פרעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות. כולל יתרות שזמן פרעונן עבר בסך 958 מיליון ש"ח.

(ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(ג) כולל פריטים לא כספיים המוצגים בטור "ללא תקופת פרעון".

(ד) המח"מ נמוך מ-0.05 שנים.

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי שמנכה אותם לשווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה באור 18 ד. בדוח הכספי השנתי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- השפעת עסקאות גידור כלולה בסך כל הנכסים או סך ההתחייבויות, לפי העניין.

סקירת הנהלה

30 בספטמבר 2010			31 בדצמבר 2010							
משך	שיעור	סך הכל	משך	שיעור	סך הכל	משך	שיעור	סך הכל	ללא	מעל
חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	תקופת	עשרים
ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	פירעון	שנה
(שנים)	(באחוזים)		(שנים)	(באחוזים)		(שנים)	(באחוזים)			
0.36	3.81	167,794	0.43	4.27	164,964	0.39	4.43	184,233	758	(5)
1.09	-	151,095	1.09	-	178,211	1.30	-	226,895	-	-
-	-	8,326	-	-	7,578	-	-	7,019	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.69	3.81	327,215	0.76	4.27	350,753	0.88	4.43	418,147	758	(5)
0.30	3.07	137,614	0.28	3.67	140,887	0.27	4.10	152,966	7	-
1.03	-	159,071	1.04	-	182,032	1.24	-	237,483	-	-
-	-	9,657	-	-	10,367	-	-	8,368	-	-
0.50	-	68	0.50	-	89	0.50	-	33	-	-
0.67	3.07	306,410	0.68	3.67	333,375	0.84	4.10	398,850	7	-
										(5)
										18,546
<hr/>										
2.85	2.69	61,123	3.20	2.83	62,174	3.59	3.30	61,397	45	32
2.85	-	3,055	1.89	-	2,704	4.18	-	4,746	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.85	2.69	64,178	3.14	2.83	64,878	3.63	3.30	66,143	45	32
3.73	1.92	54,372	3.83	2.23	51,636	3.56	2.69	52,591	-	207
2.06	-	10,513	2.13	-	9,685	1.76	-	12,537	-	-
-	-	8	-	-	8	-	-	-	-	-
0.50	-	80	0.50	-	83	-	-	123	-	-
3.46	1.92	64,973	3.56	2.23	61,412	3.20	2.69	65,251	-	207
										(175)
										847

סקירת הנהלה

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (על בסיס מאוחד)

סכומים מדווחים

תוספת ב' (המשך)

30 בספטמבר 2011						
מעל חודש	מעל שנה	מעל חודש	מעל שנה	מעל חודש	מעל שנה	מעל חודש
עד שלושה חודשים	עד שלושה חודשים	עד חמש שנים	עד חמש שנים	עד שלושה חודשים	עד שלושה חודשים	עד חמש שנים
עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש
(במיליוני ש"ח)						
מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
48,385	17,615	8,543	3,774	4,038	1,728	136
נכסים פיננסיים (א)						
58,901	58,050	73,917	36,090	3,598	12,915	473
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
5,967	4,673	38,139	121,490	110,451	87,296	8,828
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
113,253	80,338	120,599	161,354	118,087	101,939	9,437
סה"כ שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
62,129	19,481	20,579	4,149	528	356	54
התחייבויות פיננסיות (א)						
52,007	46,572	70,496	36,182	6,531	14,371	508
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
5,494	4,252	37,728	121,457	110,478	87,309	8,828
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	9	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
119,630	70,305	128,812	161,788	117,537	102,036	9,390
סה"כ שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
(6,377)	10,033	(8,213)	(434)	550	(97)	47
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
(6,377)	3,656	(4,557)	(4,991)	(4,441)	(4,538)	(4,491)
החשיפה המצטברת במגזר						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
203,820	26,094	39,488	25,808	17,874	14,329	1,606
נכסים פיננסיים (א) (ג)						
102,629	128,291	132,187	61,068	16,075	34,449	886
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
6,838	6,272	41,967	122,050	110,487	87,324	8,925
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
313,287	160,657	213,642	208,926	144,436	136,102	11,417
סה"כ שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
192,834	28,476	39,301	23,825	12,985	13,842	1,356
התחייבויות פיננסיות (א) (ג)						
99,171	129,083	128,108	65,153	21,055	33,319	798
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
6,884	6,380	41,671	122,360	110,478	87,310	8,831
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	165	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
298,889	163,939	209,245	211,338	144,518	134,471	10,985
סה"כ שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
14,398	(3,282)	4,397	(2,412)	(82)	1,631	432
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
14,398	11,116	15,513	13,101	13,019	14,650	15,082
החשיפה המצטברת במגזר						

סקירת הנהלה

2010 בספטמבר 30			2010 בדצמבר 31								
משך	שיעור	סך הכל	משך	שיעור	סך הכל	משך	שיעור	ללא	מעל		
חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	תקופת	עשרים		
ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	פירעון	שנה		
(שנים)	(באחוזים)		(שנים)	(באחוזים)		(שנים)	(באחוזים)				
0.61	3.10	84,241	0.70	3.14	84,043	0.57	3.86	84,386	162	5	
0.92	-	198,353	0.93	-	198,480	0.98	-	244,105	161	-	
-	-	39,965	-	-	44,194	-	-	376,844	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.73	3.10	322,559	0.75	3.14	326,717	0.41	3.86	705,335	323	5	
0.31	1.21	102,654	0.30	1.43	99,253	0.31	2.18	107,288	12	-	
1.17	-	184,754	1.03	-	189,015	1.13	-	226,828	161	-	
-	-	38,583	-	-	41,357	-	-	375,546	-	-	
0.50	-	87	0.50	-	72	0.50	-	9	-	-	
0.76	1.21	326,078	0.68	1.43	329,697	0.41	2.18	709,671	173	-	
										5	
										(4,486)	
0.92	3.00	316,099	1.06	3.23	314,357	1.03	3.68	333,037	3,986	32	
1.01	-	353,554	1.02	-	380,616	1.17	-	475,848	263	-	
-	-	48,291	-	-	51,772	-	-	383,863	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.90	3.00	717,944	0.96	3.23	746,745	0.75	3.68	1,192,748	4,249	32	
0.94	2.01	294,685	0.92	2.36	291,824	0.84	2.86	313,122	296	207	
1.13	-	355,336	1.06	-	381,924	1.20	-	476,937	250	-	
-	-	48,248	-	-	51,732	-	-	383,914	-	-	
0.50	-	350	0.50	-	367	0.07	-	288	123	-	
0.97	2.01	698,619	0.93	2.36	725,847	0.71	2.86	1,174,261	669	207	
										(175)	
										14,907	

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (על בסיס מאוחד) סכומים מדווחים

תוספת ג'

30 בספטמבר 2011									
הפסדי אשראי (4)		סיכון אשראי לציבור							
יתרת	הוצאות	בסיכון אשראי לציבור נכלל:							
ההפרשה	מחיקות	בגין	אשראי	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון		
אשראי	חשבונאיות להפסדי	הפסדי	לציבור	אשראי	אשראי	חוץ	אשראי		
אשראי	נטו	אשראי	פגום (*)	בעייתי (*)	כולל (*)	מאזני (*) (2)	מאזני (*) (1)		
(במיליוני ש"ח)									
בגין פעילות לווים בישראל									
	(44)	(1)	(25)	67	115	2,139	372	1,767	חקלאות
	(513)	584	26	797	1,361	41,524	15,996	25,528	תעשייה
	(1,103)	694	192	2,096	3,822	68,223	28,963	39,260	בינוי ונדל"ן (7)
	(8)	-	3	1	54	1,545	343	1,202	חשמל ומים
	(315)	(165)	17	477	819	22,045	4,216	17,829	מסחר
	(177)	(41)	(51)	794	977	3,799	324	3,475	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
	(79)	38	5	95	149	6,260	1,154	5,106	תחבורה ואחסנה
	(84)	30	(17)	140	182	7,631	2,914	4,717	תקשורת ושרותי מחשב
	(209)	142	118	411	569	31,886	13,412	18,474	שרותים פיננסיים
	(78)	(13)	(8)	42	84	7,015	1,905	5,110	שרותים עסקיים ואחרים
	(42)	36	35	46	210	7,110	1,154	5,956	שרותים ציבוריים וקהילתיים
	(550)	41	(9)	23	955	57,506	1,910	55,596	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
	(409)	79	(24)	43	316	54,603	27,092	27,511	אנשים פרטיים - אחר
	(3,611)	1,424	262	5,032	9,613	311,286	99,755	211,531	סה"כ בגין פעילות לווים בישראל
	(676)	410	87	1,307	2,303	59,833	17,535	42,298	בגין פעילות לווים בחו"ל
	(4,287)	1,834	349	6,339	11,916	371,119	117,290	253,829	סך הכל
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:									
	(30)	26	(42)	79	119	3,846	744	3,102	תנועות ההתיישבות (5)
	(2)	-	(6)	1	18	3,147	128	3,019	רשויות מקומיות (6)

- (1) אשראי לציבור בסך 206,331 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 34,840 מיליון ש"ח בגין פעילות חו"ל, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,516 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 6,609 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 3,684 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 849 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני בגין הציבור שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידיים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (6) לרבות תאגידיים בשליטתם.
- (7) כולל הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה בסך 889 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 2,021 מיליון ש"ח.

(*) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

סקירת הנהלה

30 בספטמבר 2010				
סיכון	סיכון	סיכון	ההוצאה	יתרות
אשראי	אשראי	אשראי	התקופתית בגין	חובות
מאזני (1)	מאזני (2)	כולל	הפרשה ספציפית	לחובות מסופקים
(בעייתיים (3))				
(במיליוני ש"ח)				
בגין פעילות לווים בישראל				
1,654	329	1,983	6	124
חקלאות				
21,680	13,993	35,673	(36)	1,753
תעשייה				
37,636	22,985	60,621	46	5,868
בינוי ונדל"ן (6) (7)				
1,298	566	1,864	-	4
חשמל ומים				
15,563	3,693	19,256	83	1,313
מסחר				
3,392	296	3,688	3	1,449
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל				
3,977	897	4,874	(66)	587
תחבורה ואחסנה				
5,079	2,052	7,131	(14)	294
תקשורת ושרותי מחשב				
14,471	13,875	28,346	(19)	659
שרותים פיננסיים				
4,551	1,790	6,341	9	425
שרותים עסקיים ואחרים				
5,945	1,028	6,973	-	243
שרותים ציבוריים וקהילתיים				
48,957	2,679	51,636	(33)	711
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור (7)				
24,901	26,058	50,959	133	964
אנשים פרטיים - אחר				
189,104	90,241	279,345	112	14,394
בגין פעילות לווים בחו"ל (8)				
45,084	15,038	60,122	354	3,274
סך הכל				
234,188	105,279	339,467	466	17,668
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:				
2,768	952	3,720	(41)	666
תנועות ההתיישבות (4)				
3,063	123	3,186	-	83
רשויות מקומיות (5)				

- (1) אשראי לציבור בסך 184,094 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 33,805 מיליון ש"ח בגין פעילות חו"ל, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,227 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 10,551 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 3,783 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 728 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל.
 - (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 - (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות של חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
 - (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
 - (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
 - (6) כולל הלוואות לדיור וסיכון אשראי חוץ מאזני, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה בסך 709 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,431 מיליון ש"ח.
 - (7) סוג מחדש.
 - (8) הוצג מחדש – אגרות חוב של חברות החזקה בנקאיות בחו"ל הוצגו בעבר כאגרות חוב של בנקים.
- סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (על בסיס מאוחד) סכומים מזווחים

תוספת ג' (המשך)

31 בדצמבר 2010				
סיכון	סיכון	סיכון	ההוצאה	יתרות
אשראי	אשראי	אשראי	התקופתית בגין	חובות
מאזני (1)	מאזני (2)	כולל	הפרשה ספציפית	חובות
מאזני (1)	מאזני (2)	לציבור	לחובות מסופקים	בעייתיים (3)
(במיליוני ש"ח)				
בגין פעילות לווים בישראל				
1,729	324	2,053	(2)	177
חקלאות				
21,440	13,243	34,683	(51)	1,691
תעשייה				
38,144	24,649	62,793	212	5,454
בינוי ונדל"ן (6) (7)				
1,257	505	1,762	1	6
חשמל ומים				
15,571	3,761	19,332	85	1,228
מסחר				
3,441	309	3,750	(34)	1,456
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל				
3,958	1,161	5,119	(61)	642
תחבורה ואחסנה				
4,836	1,857	6,693	(54)	172
תקשורת ושרותי מחשב				
16,842	12,049	28,891	(62)	632
שרותים פיננסיים				
4,747	1,702	6,449	12	453
שרותים עסקיים ואחרים				
6,065	1,110	7,175	11	235
שרותים ציבוריים וקהילתיים				
50,980	2,553	53,533	(51)	654
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר (7)				
26,111	25,589	51,700	206	837
אנשים פרטיים - אחר				
195,121	88,812	283,933	212	13,637
בגין פעילות לווים בחו"ל (8)				
44,887	14,268	59,155	509	2,480
סך הכל				
240,008	103,080	343,088	721	16,117
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:				
2,804	633	3,437	(95)	192
תנועות ההתיישבות (4)				
3,154	119	3,273	-	73
רשויות מקומיות (5)				

- (1) אשראי לציבור בסך 190,651 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 33,975 מיליון ש"ח בגין פעילות חו"ל, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,367 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 10,290 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 3,103 מיליוני ש"ח בגין פעילות בארץ ו- 622 מיליוני ש"ח בגין פעילות חו"ל.
 - (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 - (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות של חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
 - (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
 - (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
 - (6) כולל הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה בסך 853 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,625 מיליון ש"ח.
 - (7) סוג מחדש.
 - (8) הוצג מחדש – אגרות חוב של חברות החזקה בנקאיות בחו"ל הוצגו בעבר כאגרות חוב של בנקים.
- סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת הנהלה

חשיפות למדינות זרות סכומים מדווחים

תוספת ד'

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם.

30 בספטמבר 2011						
חשיפה מאזנית (א)						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול						
חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד						
הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים						
חשיפה מאזנית לפני						
חשיפה מאזנית נטו						
ניכוי בגין לאחר ניכוי						
התחייבויות התחייבויות						
לממשלות (ג) לבנקים לאחרים מקומית						
(במיליוני ש"ח)						
המדינה						
ארצות הברית	12	3,891	8,106	17,871	7,458	10,413
בריטניה	-	3,773	2,196	5,377	1,859	3,518
צרפת	-	2,061	682	-	-	-
שוויץ	-	812	853	746	512	234
גרמניה	34	2,463	1,574	-	-	-
בלגיה	-	885	132	-	-	-
איטליה	-	499	45	-	-	-
הולנד	-	1,969	1,757	-	-	-
אחרות	358	3,621	3,108	1,996	1,016	980
סך כל החשיפה למדינות זרות	404	19,974	18,453	25,990	10,845	15,145
סך כל החשיפה למדינות LDC	164	510	1,137	1,947	1,016	931
סך כל החשיפה למדינות ה-PIIGS (ד)	-	882	198	-	-	-

סך כל החשיפה מאזנית חוץ מאזנית (א) (ב)						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול (א)						
סיכון אשראי						
מסחרי יתרת						
מאזני חובות						
בעייתי פגומים						
מזה סיכון						
מסחרי חוץ						
מסחרי חוץ						
תקופת פרעון						
מעל שנה עד שנה						
(במיליוני ש"ח)						
המדינה						
ארצות הברית	468	315	13,767	19	5,402	6,607
בריטניה	768	322	10,303	14	2,873	3,096
צרפת	7	-	3,196	-	979	1,764
שוויץ	77	77	1,955	-	1,121	544
גרמניה	3	3	3,722	-	2,357	1,714
בלגיה	-	-	424	-	783	234
איטליה	6	6	16	-	94	450
הולנד	39	12	361	-	2,200	1,526
אחרות	552	427	1,931	-	4,038	3,049
סך כל החשיפה למדינות זרות	1,920	1,162	35,675	33	19,847	18,984
סך כל החשיפה למדינות LDC	532	406	609	-	1,521	290
סך כל החשיפה למדינות ה-PIIGS (ד)	15	14	44	-	172	908

(א) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(ג) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(ד) החשיפה למדינות ה-PIIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

סקירת הנהלה

חשיפות למדינות זרות סכומים מדווחים

תוספת ד' (המשך)

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם.

30 בספטמבר 2010						
חשיפה מאזנית						
חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד			חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות				
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים (א)	(במיליוני ש"ח)	
9,581	7,867	17,448	11,750 (ג)	3,044 (ג)	186	ארצות הברית
3,334	1,775	5,109	1,401 (ג)	4,015 (ג)	-	בריטניה
-	-	-	584	1,621	497	צרפת
771	511	1,282	760	314	4	שווייץ
-	-	-	1,255	2,241	154	גרמניה
892	1,054	1,946	5,572	4,983	565	אחרות
14,578	11,207	25,785	21,322	16,218	1,406	סך כל החשיפה למדינות זרות
840	1,053	1,893	1,178	109	113	סך כל החשיפה למדינות LDC
-	-	-	63	480	183	סך כל החשיפה למדינות ה-PIGS (ד)

חשיפה מאזנית		חשיפה חוץ מאזנית			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		סך כל החשיפה המאזנית			
תקופת פרעון	עד שנה	מעל שנה	מאזני בעייתיים	מאזנית	חובות בעייתיים (ב)
(במיליוני ש"ח)					
8,674	6,306	-	11,113	1,026	24,561
2,451	2,965	-	8,567	478	8,750
1,922	780	-	3,087	26	2,702
462	616	-	1,977	515	1,849
1,582	2,068	-	4,792	2	3,650
5,559	5,561	-	3,195	273	12,012
20,650	18,296	-	32,731	2,320	53,524
344	1,056	-	991	153	2,240
409	317	-	176	4	726

(א) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(ב) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(ג) הוצג מחדש.

(ד) החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.

סקירת הנהלה

חשיפות למדינות זרות סכומים מדווחים

תוספת ד' (המשך)

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם.

31 בדצמבר 2010					
חשיפה מאזנית					
חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד					
הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
חשיפה מאזנית נטו		חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית מעבר לגבול		לממשלות (א) לבנקים
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	(במיליוני ש"ח)	
9,449	7,212	16,661	11,288	2,485	455
3,670	1,832	5,502	1,439	3,462	18
-	-	-	560	2,022	1,184
771	495	1,266	886	350	-
-	-	-	1,237	2,734	248
738	970	1,708	5,400	6,076	605
14,628	10,509	25,137	20,810	17,129	2,510
689	969	1,658	1,186	154	103
-	-	-	40	447	-
סך כל החשיפה למדינות זרות					
סך כל החשיפה למדינות LDC					
סך כל החשיפה למדינות ה-PIGS (ד)					

חשיפה מאזנית			חשיפה חוץ מאזנית		
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			סך כל החשיפה המאזנית		
תקופת פרעון		סך החשיפה מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	יתרת חובות בעייתיים (ב) מאזנית	יתרת חובות בעייתיים (ג)	סך כל החשיפה המאזנית
מעל שנה	עד שנה	מאזני בעייתי	החוץ מאזנית	147 (ג)	(במיליוני ש"ח)
8,037	6,191	-	11,743	782	23,677
2,478	2,441	-	7,782	395	8,589
2,509	1,257	-	3,226	14	3,766
481	755	-	2,314	147 (ג)	2,007
1,511	2,708	-	4,835	1	4,219
5,570	6,511	-	2,850	237	12,819
20,586	19,863	-	32,750	1,576	55,077
326	1,117	-	688	168	2,132
387	100	-	65	3	487
סך כל החשיפה למדינות זרות					
סך כל החשיפה למדינות LDC					
סך כל החשיפה למדינות ה-PIGS (ד)					

(א) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(ב) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(ג) הוצג מחדש.

(ד) החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.

חשיפות למדינות זרות סכומים מדווחים

תוספת ד' (המשך)

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים חשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי כדלקמן:

- היתרה המאזנית של חוב תטופל כסכום החשיפה למדינת התושבות החוקית של החייב הנושא בסיכון הסופי לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- יתרה מאזנית של השקעה במניות תטופל כסכום החשיפה למדינת התושבות של מנפיק הנייר.
- סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג כחשיפה חוץ מאזנית למדינת התושבות של הצד הנגדי לעיסקה כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה.

התייחסות לביטחונות בהיבט של קביעת הסיכון הסופי תהיה כדלהלן:

- ערבויות צד ג' – בהתאם למדינת התושבות של הערב.
- ניירות הערך – מדינת התושבות הינה של מנפיק נייר הערך.
- הובהר בהוראה כי נדל"ן ויתרות חייבים אינם מהווים ביטחון לצורך קביעת סיכון סופי.
- לצורך קביעת הסיכון הסופי נלקחו ביטחונות ספציפיים בלבד.

חלק ב' – ליום 30 בספטמבר 2011 אין חשיפה מאזנית מצרפית למדינות זרות שסך החשיפה לכ"א מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון העצמי - לפי הנמוך. ליום 30 בספטמבר 2010 החשיפה הסתכמה ל- 2,255 מיליוני ש"ח, ויוחסה להולנד, וליום 31 בדצמבר 2010 סך החשיפה הסתכמה ל 4,165 מיליוני ש"ח, ויוחסה להולנד ובלגיה.

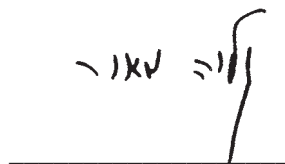
חלק ג' - סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 1,561 מיליון ש"ח ומתייחס ל-14 מדינות.

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני גליה מאור מצהירה כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברביע זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גליה מאור
מנהל כללי ראשי

29 בנובמבר 2011

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני מנחם שוורץ מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברביע זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם שוורץ
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
וראש חטיבת החשבונאות

29 בנובמבר 2011

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ ("להלן: "הבנק") וחברות הבנות שלו, הכולל את המאזן התמציתי ביניים מאוחד ליום 30 בספטמבר 2011 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים, לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של חברות מאוחדות אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-1.5% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2011, ורווחיהן מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולים בדוחות רווח והפסד המאוחדים מהווים כ-10.7% וכ-0.1% מכלל הרווח המאוחד מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך בהתאמה. המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי החשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בביאור 6ג. סעיפים 2 ו-4 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים בדבר תביעות נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות לרבות בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות.
 2. לאמור בביאור 6ד. בדבר נושאים הקשורים בחברה כלולה וחברות מוחזקות שלה הכוללים תביעות, תלות בקבלת שירותים מחברות תשתית ומספקי גז טבעי ומגעים המתנהלים לאחר תאריך הדוח בין חברה מאוחדת ובין נושיה לקבלת מכתבי ויתור מעמידה באמות המידה ו/או שינוי היחסים הפיננסיים שנקבעו בהם.
 3. לאמור בביאור 6ה. בדבר קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים.
- הבנק אינו יכול להעריך מה תהייה, אם בכלל, ההשלכות של העניינים הנ"ל על הבנק, על מצבו הכספי ועל תוצאות פעולותיו ואם תהייה מהותיות, אם לאו.

סומך חייקין
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

דוחות כספיים

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2011 סכומים מדווחים

2010	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		ביאור (במיליוני ש"ח)
				נכסים
30,052	40,360	54,662		מזומנים ופיקדונות בבנקים
55,791	54,373	38,356	2	ניירות ערך
1,190	914	1,252		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
234,255	227,515	241,171	3	אשראי לציבור (א)
(10,274)	(10,297)	(3,856)	3	הפרשה להפסדי אשראי (א)
223,981	217,218	237,315		אשראי לציבור, נטו
379	385	403		אשראי לממשלות
1,924	1,740	2,350		השקעות בחברות כלולות
3,638	3,600	3,615		בניינים וציוד
45	112	45		מוניטין (א)
8,716	9,444	11,496	7	נכסים בגין מכשירים נגזרים (א)
2,606	2,656	3,681		נכסים אחרים (א) (ב)
328,322	330,802	353,175		סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
249,584	245,820	267,249		פקדונות הציבור
2,691	6,788	6,327		פקדונות מבנקים
660	614	443		פקדונות מממשלות
1,006	709	778		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,939	28,744	28,573		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
9,985	11,183	12,636	7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (א)
13,846	13,264	14,055		התחייבויות אחרות (א) (ב)
304,711	307,122	330,061		סך כל ההתחייבויות
318	310	343		זכויות שאינן מקנות שליטה
23,293	23,370	22,771	4	הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (ב)
23,611	23,680	23,114		סך כל ההון
328,322	330,802	353,175		סך כל ההתחייבויות וההון

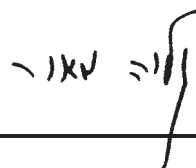
(א) נתוני השוואה סווגו מחדש על מנת להתאים לשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. מספרי השוואה בגין אשראי לציבור וההפרשה להפסדי אשראי לא הוצגו מחדש בעקבות יישום ההוראות החדשות ואינם ברי השוואה לנתונים השוטפים.

(ב) הוצג מחדש ראה באור 1 ב.4. להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם שורץ
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש חטיבת החשבונאות

גליה מאור
מנהל כללי ראשי

דוד ברודט
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 בנובמבר 2011

דוחות כספיים

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד – סכומים מדווחים לתקופות שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה					
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר	
2011	2010	2011	2010	2010	2010
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
ביאור (במיליוני ש"ח)					
רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי	9	1,692	1,846	5,582	7,433
אשראי					
הוצאות בגין הפסדי אשראי	3	378	46	349	584
רווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי		1,314	1,800	5,233	6,849
אשראי					
הכנסות תפעוליות ואחרות					
עמלות תפעוליות		894	912	2,775	3,710
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	10	(75)	14	(7)	216
הכנסות אחרות		13	57	53	185
סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות		832	983	2,821	4,111
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נלוות (ב)		1,248	1,054	3,870	4,676
אחזקה ופחת בניינים וציוד		422	401	1,262	1,591
הפחתת מוניטין (א)		-	5	-	80
הוצאות אחרות (א)		392	345	1,093	1,604
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		2,062	1,805	6,225	7,951
רווח מפעולות רגילות לפני מסים		84	978	1,829	3,009
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות (ב)		32	415	664	1,239
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים		52	563	1,165	1,770
חלק הקבוצה ברווחים מפעולות					
רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס		115	57	145	420
רווח נקי מפעולות רגילות					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		167	620	1,310	2,190
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		(11)	(14)	(39)	(39)
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי		156	606	1,271	2,151
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים		(1)	-	2	183
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח נקי לתקופה					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		166	620	1,312	2,373
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		(11)	(14)	(39)	(39)
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי		155	606	1,273	2,334
(בש"ח)					
רווח בסיסי ומדולל למניה					
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי המניות		0.11	0.41	0.86	1.46
התאגיד הבנקאי (ב)					
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים המיוחס לבעלי		-	-	-	0.12
מניות של התאגיד הבנקאי					
סך הכל		0.11	0.41	0.86	1.58

(א) נתוני השוואה סווגו מחדש על מנת להתאים לשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(ב) הוצג מחדש ראה באור 1 ב.4. להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)				
קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום		סך כל הון
		מבוסס מניות ואחרות (א)	המניות וקרנות ההון	
(במיליוני ש"ח)				
7,059	1,129	24	8,212	יתרה ליום 30 ביוני 2011 (ד)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	(1)	(1)	הטבה לעובדים בשל עסקאות מבוסס מניות
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות נטו
-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	-	-	לפי שווי הוגן
-	-	-	-	הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שמומשו
-	-	-	-	וסווגו לרווח והפסד
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה
7,059	1,129	23	8,211	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)				
קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום		סך כל הון
		מבוסס מניות ואחרות (א)	המניות וקרנות ההון	
(במיליוני ש"ח)				
7,059	1,129	10	8,198	יתרה ליום 30 ביוני 2010 (ד)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
-	-	-	-	דיבידנד מוצע
-	-	-	-	שחרור מניות מחסימה
-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	-	-	לפי שווי הוגן
-	-	-	-	רווחים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שמומשו
-	-	-	-	וסווגו לרווח והפסד
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
-	-	-	-	שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה
7,059	1,129	10	8,198	יתרה לסוף התקופה (ד)

ראה הערות בעמוד 168.
הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

זכויות		הלוואות		דיבידנד שהוכרו		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		
סך	שאינן	סך	לעובדים	לאחר	עודפים	קרנות	התאמות בגין הצגת	
הכל	מקנות	הכל	לרכישת	תאריך המאזן	שנצברו	בגין	התאמות	ניירות ערך זמינים
הון	שליטה	הכל	מניות הבנק			כלולות	מתרגום (ב)	למכירה לפי שווי הוגן
23,177	333	22,844	(44)	-	14,693	41	(132)	74
166	11	155	-	-	155	-	-	-
(1)	-	(1)	-	-	-	-	-	-
61	-	61	-	-	(8)	(7)	76	-
(653)	-	(653)	-	-	-	-	-	(653)
160	-	160	-	-	-	-	-	160
205	-	205	-	-	-	-	-	205
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-
23,114	343	22,771	(44)	-	14,840	34	(56)	(214)

זכויות		הלוואות		דיבידנד שהוכרו		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		
סך	שאינן	סך	לעובדים	לאחר	עודפים	קרנות	התאמות בגין הצגת	
הכל	מקנות	הכל	לרכישת	תאריך המאזן	שנצברו	בגין	התאמות	ניירות ערך זמינים
הון	שליטה	הכל	מניות הבנק			כלולות	מתרגום (ב)	למכירה לפי שווי הוגן
23,428	292	23,136	(2)	500	14,512	-	(460)	388
620	14	606	-	-	606	-	-	-
-	-	-	-	500	(500)	-	-	-
(500)	-	(500)	-	(500)	-	-	-	-
(20)	-	(20)	-	-	(20)	-	-	-
331	4	327	-	-	-	-	-	327
(78)	-	(78)	-	-	-	-	-	(78)
(64)	-	(64)	-	-	-	-	-	(64)
(38)	-	(38)	-	-	-	-	(38)	-
1	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
23,680	310	23,370	(1)	500	14,598	-	(498)	573

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון (המשך) לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)				
הון מניות (במיליוני ש"ח)	קרנות הון		סך כל הון המניות וקרנות ההון	
	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות (א)		
7,059	1,129	10	8,198	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר) (ד)
-	-	-	-	התאמת יתרות פתיחה בגין מעבר לחובות פגומים ו IFRS (ב)(ג)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	13	13	הטבה לעובדים בשל עסקאות מבוסס מניות
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות נטו
-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	-	-	הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שמומשו וסווגו לרווח והפסד
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
7,059	1,129	23	8,211	יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)				
הון מניות (במיליוני ש"ח)	קרנות הון		סך כל הון המניות וקרנות ההון	
	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות (א)		
7,059	972	197	8,228	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר) (ד)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
-	-	-	-	דיבידנד מוצע
-	-	(30)	(30)	הטבה לעובדים - השפעת המס
-	157	(157)	-	שחרור מניות מחסימה
-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	-	-	רווחים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שמומשו וסווגו לרווח והפסד
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
-	-	-	-	שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה
7,059	1,129	10	8,198	יתרה לסוף התקופה (ד)

ראה הערות בעמוד 168.
הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		468
						קרנות בגין כלולות	התאמות מתרגום (ב)	
23,611	318	23,293	(1)	-	15,063	25	(460)	468
(723)	(14)	(709)	-	-	(1,090)	-	381	-
1,312	39	1,273	-	-	1,273	-	-	-
(400)	-	(400)	-	-	(400)	-	-	-
13	-	13	-	-	-	-	-	-
26	-	26	-	-	(6)	9	23	-
(1,018)	-	(1,018)	-	-	-	-	-	(1,018)
10	-	10	-	-	-	-	-	10
326	-	326	-	-	-	-	-	326
(43)	-	(43)	(43)	-	-	-	-	-
23,114	343	22,771	(44)	-	14,840	34	(56)	(214)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		309
						התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום (ב)	
21,814	282	21,532	(377)	-	13,846	(474)		309
1,867	29	1,838	-	-	1,838	-		-
-	-	-	-	500	(500)	-		-
(500)	-	(500)	-	-	(500)	-		-
(30)	-	(30)	-	-	-	-		-
-	-	-	-	-	-	-		-
616	1	615	-	-	-	-		615
(206)	-	(206)	-	-	-	-		(206)
(145)	-	(145)	-	-	-	-		(145)
(110)	-	(110)	-	-	(86)	(24)		-
376	-	376	376	-	-	-		-
(2)	(2)	-	-	-	-	-		-
23,680	310	23,370	(1)	500	14,598	-	(498)	573

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון (המשך) סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				
קרנות הון				
סך כל הון המניות וקרנות ההון	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות (א)	פרמיה	הון מניות (במיליוני ש"ח)	
8,228	197	972	7,059	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)
-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון (ד)
-	(157)	157	-	פקיעת כתבי אופציה
(30)	(30)	-	-	הטבה לעובדים - השפעת המס
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	-	דיבידנד מוצע
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות נטו
-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	-	-	רווחים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שמומשו ו/או נזקפו לרווח והפסד
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
-	-	-	-	שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה
8,198	10	1,129	7,059	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010 (ד)

- (א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.
 (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות מוחזקות בחו"ל, שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק. בשנת 2011 הועברו התאמות מתרגום לעודפים שנצברו עקב המעבר לדיווח לפי IAS21 בסך 381 מיליוני ש"ח.
 (ג) כולל 721 מיליוני ש"ח בגין מעבר ליישום הוראות חובות פגומים (1,319 מיליון ש"ח ברוטו) . ראה גם באור 3ד. להלן.
 (ד) הוצג מחדש. לפרטים נוספים ראה ביאור 4.ב1. להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה		הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק		דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		
	סך הכל	שאינן מקנות שליטה	סך הכל	לעובדים לרכישת מניות הבנק		קרנות בגין כלולות	התאמות מתרגום (ב)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
21,814	282	21,532	(377)	-	13,846	-	(474)	309
2,373	39	2,334	-	-	2,334	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
(30)	-	(30)	-	-	-	-	-	-
(500)	-	(500)	-	-	(500)	-	-	-
(500)	-	(500)	-	-	(500)	-	-	-
(78)	-	(78)	-	-	(117)	25	14	-
538	-	538	-	-	-	-	-	538
(303)	-	(303)	-	-	-	-	-	(303)
(76)	-	(76)	-	-	-	-	-	(76)
376	-	376	376	-	-	-	-	-
(3)	(3)	-	-	-	-	-	-	-
23,611	318	23,293	(1)	-	15,063	25	(460)	468

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה				
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר
2010	2010	2011	2010	2011
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(במיליוני ש"ח)
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
2,373	1,867	1,312	620	166
רווח נקי לתקופה (ג)				
ההתאמות הדרושות להצגת המזומנים מפעילות:				
חלק הקבוצה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות				
(348)	(213)	(95)	(54)	(114)
(א)				
-	-	13	-	-
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות				
638	473	531	160	173
פחת על בניינים וציוד				
80	13	-	5	-
הפחתות				
584	372	349	46	378
הוצאות בנין הפסדי אשראי				
14	3	9	1	3
הפרשה לירידת ערך של נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה				
(310)	(212)	6	(78)	158
הפסד (רווח), נטו, ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה				
(148)	(210)	(183)	(24)	(202)
רווח שמומש ושטרם מומש מההתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר				
(2)	-	-	-	-
רווח מקבלת ניירות ערך ללא תמורה				
(181)	(182)	-	-	-
רווח ממימוש השקעות בחברות כלולות לאחר מס				
(2)	(4)	2	-	1
הפסדים (רווחים), נטו, ממכירת בניינים וציוד לאחר מס				
6	5	1	-	1
הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה				
1	1	3	-	1
הפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה				
-	-	(4)	-	-
קיטון בהפרשה לירידת ערך רכוש קבוע				
(68)	(98)	32	15	46
מסים נדחים - נטו (ג)				
234	221	678	(14)	285
גידול (קיטון) בעודף עתודות על יעודות לפיצויי פרישה ולפנסיה (ג)				
3	2	4	1	3
אחר, נטו				
2,874	2,038	2,658	678	899
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת				

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

(ב) נתוני ההשוואה סווגו מחדש על מנת להתאים לשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(ג) הוצג מחדש ראה באור 4.1.4. להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה				
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר
2011	2010	2011	2010	2010
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
(במיליוני ש"ח)				
תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים				
קישון (גידול), נטו, בפיקדונות בבנקים, לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים	396	482	1,287	1,330
רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון	-	-	(77)	(77)
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון	-	-	226	226
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	(3,735)	(11,894)	(21,547)	(30,511)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	4,943	24,778	11,503	16,038
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	1,371	5,428	13,532	14,668
קישון (גידול), נטו, בניירות ערך למסחר	(1,102)	(917)	315	1,355
גידול נטו, באשראי לציבור	(9,304)	(15,669)	(12,879)	(19,242)
קישון (גידול), נטו, באשראי לממשלות	(51)	(24)	22	28
רכישת מניות בחברות כלולות	-	(109)	(6)	(14)
תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות	-	-	766	765
רכישת בניינים וציוד	(178)	(545)	(537)	(719)
קישון (גידול), נטו, בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	78	(62)	(170)	(446)
תמורה ממכירת בניינים, בניכוי המס המתייחס	-	6	19	24
תמורה ממימוש נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה	3	6	7	8
פירעון הלוואות בעלים לחברה כלולה	-	1	-	2
גידול נטו, בנכסים בגין מכשירים נגזרים (א)	(3,733)	(2,780)	(2,965)	(2,238)
קישון (גידול), נטו, בנכסים אחרים (א)	140	(476)	614	812
מזומנים, נטו, ששימשו לפעילות בנכסים	(11,635)	(1,775)	(9,890)	(17,991)
תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון				
גידול (קישון), נטו, ב-				
פיקדונות הציבור	14,545	17,665	(4,598)	(834)
פיקדונות מבנקים	965	3,636	3,003	(1,094)
פיקדונות מממשלות	-	(217)	(98)	(52)
הנפקת אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	1,420	1,420	4,000	4,075
פדיון אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	(42)	(421)	(795)	(2,834)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות	-	-	(2)	(3)
גידול (קישון), נטו, בהתחייבויות אחרות (א) (ב)	(176)	798	679	1,252
גידול (קישון), נטו, בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	(13)	(228)	436	733
גידול נטו, בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים (א)	3,068	2,501	3,565	2,440
דיבידנד ששולם לבעלי המניות	-	(900)	-	(500)
פירעון הלוואות שניתנו לעובדים לרכישת מניות הבנק	-	-	376	376
הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק	-	(43)	-	-
מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון	19,767	24,211	6,566	3,559
גידול (קישון) במזומנים	9,031	25,094	(1,286)	(11,558)
יתרת מזומנים לתחילת התקופה	44,760	28,697	40,255	40,255
יתרת מזומנים לסוף התקופה	53,791	53,791	38,969	28,697

(א) נתוני ההשוואה סווגו מחדש על מנת להתאים לשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(ב) הוצג מחדש ראה באור 1ב.4. להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך) לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 סכומים מדווחים

נספח א' – פעולות שלא במזומנים:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

- (1) במשך התקופה הועברו ניירות ערך בסך 14 מיליוני ש"ח מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב סיום השאלת ניירות ערך.
- (2) במשך התקופה הועברו נכסים מאשראי לציבור לנכסים אחרים בסך 1 מיליון ש"ח בגין אשראים שסולקו.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010

- (1) דיבידנד מוצע בסך 500 מיליוני ש"ח.
- (2) במשך התקופה הועברו ניירות ערך בסך 69 מיליוני ש"ח מהתיק הזמין למכירה לאשראי לציבור עקב השאלת ניירות ערך.
- (3) במשך התקופה הועברו נכסים מאשראי לציבור לנכסים אחרים בסך 1 מיליון ש"ח בגין אשראים שסולקו.

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

- (1) במשך התקופה הועברו ניירות ערך בסך 782 מיליוני ש"ח מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב סיום השאלת ניירות ערך.
- (2) במשך התקופה הועברו נכסים מאשראי לציבור לנכסים אחרים בסך 4 מיליוני ש"ח בגין אשראים שסולקו.

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010

- (1) דיבידנד מוצע בסך 500 מיליוני ש"ח.
- (2) במשך התקופה הועברו ניירות ערך בסך 40 מיליוני ש"ח מהתיק הזמין למכירה לאשראי לציבור עקב השאלת ניירות ערך.
- (3) במשך התקופה הועברו נכסים מאשראי לציבור לנכסים אחרים בסך 3 מיליוני ש"ח בגין אשראים שסולקו.

לשנת 2010

- (1) דיבידנד מוצע בסך 500 מיליוני ש"ח (שולם ב 27 בינואר 2011).
- (2) במשך השנה הועברו ניירות ערך בסך 651 מיליוני ש"ח מהתיק הזמין למכירה לאשראי לציבור עקב השאלת ניירות ערך.
- (3) במשך השנה הועברו נכסים מאשראי לציבור לנכסים אחרים בסך 16 מיליוני ש"ח בגין אשראים שסולקו.
- (4) במשך השנה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 26 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

א. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2011 ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2010, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2010 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

- הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון להוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים כולל עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02, קביעה של מלווה בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.
 - תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים והפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלו.
 - מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASC820-10) וחלופת שווי הוגן תקן חשבונאות אמריקאי FAS 159 (ASC825-10).
 - הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים.
- בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ה' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

פריטים שנכללו בתמצית מאזן מאוחד:

מוניטין בסך של 112 מיליוני ש"ח ושל 45 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת סעיף נכסים אחרים, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.

נכסים בגין מכשירים נגזרים בסך של 9,444 מיליוני ש"ח ושל 8,716 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת נכסים אחרים, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסך של 11,183 מיליוני ש"ח ושל 9,985 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת התחייבויות אחרות, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.

נתוני אשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להצגה בסכום ברוטו החל מיום 1 בינואר 2011.

פריטים שנכללו בתמצית דוח רווח והפסד מאוחד:

הוצאות בגין הפחתת מוניטין בסך של 5 מיליוני ש"ח ושל 13 מיליוני ש"ח סווגו מחדש מהוצאות אחרות והוצגו בשורה נפרדת לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, בהתאמה. כמו כן, סכום של 80 מיליוני ש"ח סווגו כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.

דוחות כספיים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה בהתייחס לדוח השנתי :

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים.

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות :

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כולל, אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לממשלה.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות עליהם חלים כללי המדידה והכרה להפרשה לירידת ערך של ההוראה מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה.

יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.

הפרשה להפסדי אשראי :

הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשות להפסדי אשראי כוללות :

- הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי : מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1.0 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על ידי הבנק. בחלק מחברות הבנות שמאוחדות הבחינה נעשית גם בסכומים נמוכים יותר. הפרשה פרטנית מחושבת לגבי כל חוב שסווג פגום (ראה להלן).

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי, בגין האשראי המאזני ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, מבוצעת בהתבסס על אומדן של שיעורי הפסדי אשראי מהעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

לשנים 2011-2012 ניתנה הוראת שעה (להלן : "תקופת המעבר"), המכילה מודל פשוט יותר לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי. על פי הוראת השעה, שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בתקופת המעבר בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים לחובות מסופקים בשנים 2008-2010 בפילוח לפי ענפי משק. וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מ- 1 בינואר 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

דוחות כספיים

סווג חובות:

הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני, כלהלן:

- חוב פגום - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום, על חובות שאורגנו מחדש ועל יתרת חשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה, שהוגדרו כחובות בעייתיים בפיגור. חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים לפחות לתקופה של ששה חודשים.
- סיכון אשראי נחות - מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הבטחון ששועבד, ומאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.

הכרה בהכנסה:

בגין החובות הפגומים, למעט חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, אין לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה למדד והפרשי שער למט"ח על הקרן). כמו כן, יש לבטל הכנסות שהוכרו אך טרם נגבו בגין תקופות קודמות למועד הפגימה. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי:

במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא קביעה של מלווה בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה.

העדכון סיפק הנחיות נוספות המבהירות מתי ייחשב ארגון מחדש של חוב כארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו הוענק על ידי נותן האשראי ויתור כמפורט להלן

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל; לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל,
- נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;

דוחות כספיים

- וכן ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
 - הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית. אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים :
 - כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
 - שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
 - לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.
- בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.
- חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.
- הכללים שנקבעו ב- ASU לצורך זיהוי ההסדרים שיוגדרו כארגון מחדש של חוב בעייתי אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים ונכנסו לתוקף לתקופות המתחילות לאחר 15 ביוני 2011 (כלומר החל מ- 1 ביולי 2011) וחלים לצורך קביעה האם הארגון מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי לגבי כל הסדר חוב שבוצע החל מ-1 בינואר 2011. השינויים באופן המדידה של הפרשה להפסדי אשראי יושמו באופן של מכאן ולהבא.
- ליישום לראשונה לא היתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק.
- מחיקה חשבונאית :**
- הבנק מוחק חשבונאית כל חוב שנחשב כבלתי ניתן לגביה או חוב שבגיניו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
 - הבנק מוחק חשבונאית באופן מיידי כנגד הפרשה להפסדי אשראי כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כאינו בר גבייה.
 - הבנק אינו דוחה מחיקה חשבונאית של חוב שנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. בדרך כלל יש למחוק בתום שנתיים.
 - הבנק מוחק חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק. ההוראות מיושמות החל מ 1 בינואר 2011 בדרך של מכאן ולהבא.
- במועד היישום לראשונה הבנק נדרש בין היתר :
- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.

דוחות כספיים

- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו למועד יישום ההוראה וטרם נגבו בפועל בגין כל חוב אשר עומד במועד זה בתנאים המתאימים.
- ההפרשים שנוצרו במועד היישום לראשונה של ההנחיות החדשות, בין יתרת ההפרשות להפסדי אשראי, על פי ההנחיות הקיימות, לבין יתרתן המחושבת על פי ההנחיות החדשות, נזקפו לסעיף העודפים בהון העצמי.
- במטרה להתאים את ההגדרות והמונחים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", למונחים שנכללו בהוראות החדשות, שונה החל מיום 1 בינואר 2011 המונח "חובות בעייתיים" למונח "סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", וכן הוא יכול שלושה סוגי חובות כאמור: "חובות פגומים", "חובות נחותים" ו-"חובות בהשגחה מיוחדת".
- ההפרשה הנוספת משמשת רק כסמן לגבי הפרשה הקבוצתית כך שבמידה וסך כל ההפרשה הקבוצתית נמוכה מההפרשה הנוספת והכללית יש לבצע את ההפרשה לפי הגבוה מבין שני החישובים.

שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים יהיו כדלקמן:

- סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" - 1%.
- סיכון אשראי "נחות" - 2%.
- סיכון אשראי "פגום" - 4%.

השפעת היישום לראשונה בסך כ- 1,319 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 721 מיליוני ש"ח לאחר מס נזקפו כהקטנת יתרת העודפים ליום 1 בינואר 2011.

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS):

החל מ-1 בינואר 2011 הבנק מיישם את תקני הדיווח הכספי בינלאומיים, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, כפי שנכללו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים כמפורט להלן:

הנושא	תקן דיווח
מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות	IAS 8
השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ	IAS21
רווח למניה	IAS33
תשלום מבוסס מניות	IFRS2
דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות	IAS29
דיווח כספי לתקופות ביניים	IAS34
צירופי עסקים	(2008) IFRS3
דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים	(2008) IAS27
השקעות בחברות כלולות	IAS28
ירידת ערך נכסים	IAS36
חכירות	IAS17
רכוש קבוע	IAS16
נדל"ן להשקעה	IAS40
נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו	IFRS5
אירועים לאחר תאריך המאזן	IAS10
הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי	IAS20
זכויות בעסקאות משותפות	IAS31
נכסים בלתי מוחשיים	IAS38

דוחות כספיים

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל אומצו בהתאם לעקרונות הבאים (למעט אם נקבע אחרת על ידי המפקח על הבנקים):

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

הבנק מיישם את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים והפרשנויות המתייחסות אליהם המפורטים לעיל, החל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי אשר אומץ מבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי, כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה אם נדרש על פי התקן הספציפי.

(1) השלכות האימוץ לראשונה של תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסקים על הדוחות הכספיים אינן מהותיות.

צירופי עסקים (IFRS 3) (2008), דוחות כספיים מאוחדים (IAS 27), השקעות בחברות כלולות (IAS 28)

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים הקבוצה אימצה את ההקלה שנקבעה ב-IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים. בהתאם לכך הקבוצה לא מיישמת את IFRS 3 (2008) למפרע לגבי צירופי עסקים, רכישות של חברות כלולות, רכישות של חברות תחת שליטה משותפת ורכישות של זכויות מיעוט שהתרחשו לפני 1 בינואר 2011. לפיכך, עבור רכישות אשר אירעו לפני 1 בינואר 2011 המוניטין שהוכר ועודפי העלות שנוצרו מייצגים את הסכומים שהוכרו בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

החל מ-1 בינואר 2011, הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה, לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת, וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו, כולל התחייבות תלויה שניטלה בצירוף עסקים אם קיימת מחויבות בהווה שנובעת מאירועי העבר ושוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן.

עלויות עסקה אשר מתהוות כתוצאה של עסקת צירוף עסקים נזקפות מיידית לרווח והפסד.

במידה והקבוצה מבצעת רכישה במחיר הזדמנותי (רכישה שבמסגרתה נוצר מוניטין שלילי), היא מכירה ברווח שנוצר כתוצאה מכך בדוח רווח והפסד במועד הרכישה, זאת לאחר שבוצעה בדיקה נוספת של הייחוס לנכסים ולהתחייבויות של הישות הנרכשת.

לא קיימת השפעה מהותית כתוצאה מיישום לראשונה של התקנים הנ"ל.

IAS 21, השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק ושלוחותיו לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים

דוחות כספיים

למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, התחייבויות פיננסיות המגדרות השקעות בפעילות חוץ, הלוואות לפעילות חוץ המהוות חלק מההשקעה נטו בפעילות החוץ, או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין ששרר במועד העסקה.

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר החל מיום 1 בינואר 2011, מועד אימוץ IAS 21, השפעות השינויים בשערי החליפין של מטבע חוץ, ומוצגים בהון בקרן התאמות מתרגום של פעילויות חוץ (להלן: "התאמות מתרגום").

כאשר פעילות חוץ הינה חברה בת שאינה בבעלות מלאה של הקבוצה, החלק היחסי של הפרשי השער בגין פעילות החוץ מוקצה לזכויות שאינן מקנות שליטה.

בעת מימוש של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה, השפעה מהותית או שליטה משותפת, הסכום המצטבר בקרן התאמות מתרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

בעת ירידה בשיעור ההחזקה של הקבוצה בחברה בת שכוללת פעילות חוץ, תוך שימור השליטה בחברה הבת, חלק יחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער שהוכרו ברווח הכולל האחר מיוחס מחדש לזכויות שאינן מקנות שליטה.

כאשר הקבוצה מממשת חלק מהשקעה שהינה חברה כלולה או ישות בשליטה משותפת הכוללת פעילות חוץ, תוך שימור השפעה מהותית או שליטה משותפת, החלק היחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער מסווג מחדש לרווח והפסד.

כאשר סילוק של הלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילות חוץ אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, רווחים והפסדים מהפרשי שער הנובעים מפריטים כספיים אלה נכללים כחלק מההשקעה נטו בפעילות החוץ, מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון כחלק מקרן התאמות מתרגום.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לפני מועד אימוץ IFRS, שלוחה בנקאית בחו"ל של תאגיד בנקאי סווגה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי. בהתאם ל-IFRS, כדי לקבוע את מטבע הפעילות, על התאגיד הבנקאי לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.
- המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, החומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).
- גורמים נוספים היכולים לספק ראייה למטבע הפעילות של הישות, כגון: המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.

דוחות כספיים

- יחסיה של השלוחה עם התאגיד הבנקאי – אם יש לפעילות החוץ מידה ניכרת של עצמאות, אם עסקאות של השלוחה עם התאגיד הבנקאי מהוות שיעור גבוה או נמוך מפעילות החוץ, אם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ משפיעים באופן ישיר על תזרימי המזומנים של התאגיד הבנקאי והם זמינים בנקל להעברה אליה ואם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ מספיקים למימון התחייבויותיה הקיימות והחזויות באופן רגיל של הישות, ללא העמדת מקורות על ידי התאגיד הבנקאי.

בהתבסס על בחינה של קריטריונים אלו, נקבע כי מטבע הפעילות של שלוחות בנקאיות מסוימות אינו זהה לשקל. עם זאת, שינוי הסיווג של שלוחה בנקאית בחו"ל כשלוחה שמטבע הפעילות שלה שונה משקל דורש קבלת הנחיה מקדמית ממנהל יחידת הדיווח הכספי בפקוח על הבנקים. עד לקבלת הנחיה מקדמית כאמור ממשיך הבנק לטפל בשלוחות הבנקאיות בחו"ל כבפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה לשקל.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בנוגע לאופן היישום לראשונה, התקן מיושם מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לאור זאת, קרן הון בחובה מהפרשי תרגום בסך 381 מיליוני ש"ח, שנצברה עד שנת 1994 בגין שלוחות בנקאיות בחו"ל שסווגו בעבר כיחידות אוטונומיות, סווגה ביום המעבר ליתרת העודפים.

IAS 17, חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושאת הקבוצה באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת, ככל שסכומם נגזר משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה. הנכס מופחת לאורך תקופת החכירה וההתחייבויות נמדדות בעלות מופחת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. השפעת היישום באה לידי ביטוי בהפחתת קרקעות לאורך תקופת החכירה בסך של כ-23 מיליוני ש"ח.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן הקבוצה.

IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהווות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות שמתהוות בשלב המחקר יוכרו כהוצאה עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישיר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי התוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

דוחות כספיים

עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בכנס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או למותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

מוניטין אשר הוכר במסגרת צירוף עסקים נמדד בתקופות עוקבות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ואינו מופחת באופן שיטתי. מדידת ירידת ערך נבחנת לפחות פעם בשנה.

ליישום לראשונה לא היתה השפעה מהותית.

3. מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASC820-10) להלן "FAS 157" וחלופת שווי הוגן תקן אמריקאי FAS 159 (ASC825-10) להלן "FAS 159"

FAS 157 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

שווי הוגן מוגדר כסכום אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך העברת התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת שווי הוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים משיטות ההערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל החזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן החליף את ההנחות האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one gains) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה.

FAS 157 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי וסיכונים אחרים במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן.

שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן ייבחנו בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחר (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2011 שהוארכו גם לשנת 2012, נקבעו הנחיות ספציפיות בנוגע לנתונים שישמשו בחישוב השווי ההוגן של מכשירים נגזרים. תאגיד בנקאי אינו נדרש להשתמש במודלים מורכבים הכוללים תרחישים שונים של חשיפה פוטנציאלית כדי למדוד את רכיב סיכון האשראי שנכלל בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים. בהתאם להוראות המעבר הני"ל ובהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, הבנק מבצע את

דוחות כספיים

חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים, למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע למדידות שווי הוגן. במסגרת שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן נדרש לכלול גילויים נוספים כגון גילוי לסכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך, וכן הכללת הסברים למעברים אלו. כמו כן, נדרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. הגילויים החדשים נדרשים על בסיס רבעוני. דרישות הגילוי כאמור נכללו בדוחות כספיים אלה. עם זאת, לא קיימת חובת יישום של דרישות הגילוי הנ"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני יישום התקן לראשונה. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים.

FAS 159 מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי הוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי הוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי הוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי הוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, FAS 159 קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, הובהר על ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי הוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי הוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי הוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים.

לאימוץ התקנים הנ"ל לא היתה השפעה מהותית.

4. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים:

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות. ביום 23 במאי 2011 פירסם הפיקוח על הבנקים הבהרה לפיה נדחה היישום לראשונה של ההנחיה הנ"ל ל-1 באפריל 2011.

ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהבנק צופה כי יידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים. כתוצאה מההנחיה הנ"ל, שונה הצפי של מספר העובדים שיפרשו בפרישה מוקדמת, במודלים האקטואריים עליהם הבנק מתבסס לצורך חישוב ההתחייבויות שלו בגין פרישה מוקדמת של עובדים ומענקי יובל, וכן נלקחו בחשבון ההטבות מעבר לתנאים החוזיים.

הבנק יישם לראשונה בדוחות הכספיים לרביע השני של 2011 את ההנחיה הנ"ל. ליום 30 ביוני 2011 הוצגו מחדש כל תקופות הדיווח ויתרות הפתיחה תוקנו בהתאם. ההשפעה המצטברת של יישום ההנחיה על יתרת העודפים בהון העצמי ליום 30 ביוני 2011 הסתכמה בסך 549 מיליון ש"ח ברוטו, ו-390 מיליון ש"ח נטו. מזה סך של 16 מיליון ש"ח ברווח והפסד למחצית הראשונה של השנה. השינוי בהפרשות הנ"ל נרשם כהצגה מחדש של יתרת העודפים ל-31 בדצמבר 2008, והחל מאותו תאריך נרשמו ההשפעות לרווח והפסד של כל תקופה וזאת על ידי הצגה מחדש של הוצאות השכר, הפרשה למיסים והרווח הנקי.

דוחות כספיים

להלן פירוט הסכומים שהשתנו כתוצאה מיישום ההוראה הנ"ל: (מיליוני ש"ח)

שם הסעיף			לשלושה חודשים שנתיימו ב-30 בספטמבר 2010			לתשעה חודשים שנתיימו ב-30 בספטמבר 2010		
			היתרה לפני הצגה מחדש			היתרה לאחר הצגה מחדש		
הוצאות שכר	1,059	(5)	1,054	3,434	29	3,463		
הוצאות מסים	413	2	415	871	(8)	863		
רווח נקי	603	3	606	1,859	(21)	1,838		
רווח בסיסי ומדולל למניה	0.41	-	0.41	1.25	-	1.25		
ליום 30 בספטמבר 2010								
נכסים אחרים				2,513	143	2,656		
התחייבויות אחרות				12,770	494	13,264		
הון עצמי				23,721	(351)	23,370		
יחס הלימות ההון לנכסי סיכון								
			15.25%	(0.18%)	15.07%			

שם הסעיף			לשנה שנתיימה ב-31 בדצמבר 2010					
			היתרה לפני הצגה מחדש			היתרה לאחר הצגה מחדש		
הוצאות שכר	4,615	61	4,676					
הוצאות מסים	1,256	(17)	1,239					
רווח נקי	2,378	(44)	2,334					
רווח בסיסי ומדולל למניה	1.61	(0.03)	1.58					
ליום 31 בדצמבר 2010								
נכסים אחרים	2,454	152	2,606					
התחייבויות אחרות	13,320	526	13,846					
הון עצמי	23,667	(374)	23,293					
יחס הלימות ההון לנכסי סיכון								
			15.10%	(0.14%)	14.96%			

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנוקפה בעסקה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו-(3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

דוחות כספיים

ביום 2 באוקטובר 2011 הופצה טיוטת חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. במסגרת הטיוטה נקבע, בין היתר, כי החל מיום 1 בינואר 2012, לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי, יש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, ייושמו הכללים שנקבעו בתקן 23, זאת בעקביות לעקרונות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי.

להערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית מיישום התקן לראשונה.

2. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - ביום 1 בינואר 2011. יחד עם זאת, תקני IFRS בנושאים המפורטים להלן טרם נכנסו לתוקף והם יאומצו בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומם לראשונה:

- IAS 7, דוחות תזרים מזומנים;
- IAS 12, מסים על ההכנסה;
- IAS 19, הטבות עובד;
- IAS 23, עלויות אשראי;
- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

ביום 2 באוקטובר 2011 הופצה טיוטת חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. במסגרת הטיוטה נקבע, בין היתר, כי תקני דיווח כספי בינלאומיים אלו, למעט IAS 19, ייושמו על ידי תאגידים בנקאיים החל מ-1 בינואר 2012. בעת היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אלה הבנקים נדרשים לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה מיישום התקנים לראשונה.

בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר כוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בנוסף הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

3. במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860).

על פי העדכון, נדרש לשנות את האופן שבו מוערך קיום שליטה אפקטיבית בידי מעביר בעסקאות רכש חוזר. הערכת קיום שליטה אפקטיבית תתמקד בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא יובא בחשבון (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר, וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון ה"ניל". קריטריונים נוספים לבחינת קיום השליטה

דוחות כספיים

האפקטיבית לא שונו על ידי ה-ASU. קריטריונים אלה מצביעים כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שייכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה;
- וההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

העדכון יחול לגבי תקופות הדיווח המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2011 (כלומר החל מ-1 בינואר 2012) וייושם באופן של מכאן ולהבא לגבי עסקאות חדשות ועסקאות קיימות ששונו החל מתחילת התקופה הרבעונית או השנתית הראשונה שלאחר מועד כניסתו לתוקף. לא יתאפשר יישום מוקדם.

4. טיוטת הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ב-21 בספטמבר 2011 פורסמה טיוטת הוראות אשר נועדה להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך:

- קביעת אופן ההצגה של דוח רווח והפסד - ההוראה מתאימה את מתכונת דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל בעולם ובארה"ב. המתכונת החדשה משנה את אופן ההצגה של מרכיבי הרווח המימוני בגוף דוח רווח והפסד ובביאורים הנלווים לו; מבטלת אבחנה בין עמלות מעסקי מימון לבין עמלות תפעוליות; משנה סיווג של הפרשי הצמדה על הקרן כחלק מ"ריבית" וכן משנה סיווג ושמות של סעיפים אחרים של דוח רווח והפסד. בנוסף, ההוראה מבטלת את סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ומאמצת את הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים" וכן קובעת כי סיווג אירוע כלשהו כפריט מיוחד יתאפשר רק באישור מראש של הפיקוח על הבנקים. כמו כן, ההוראה קובעת שינויים למתכונת ביאורים נוספים בדוחות הכספיים.

יישום ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד יבוצע החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2012, באופן של יישום למפרע. מיישום ההוראות לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

- אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" - ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של הלוואה. בנוסף, ההוראה משנה טיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

הכללים שנקבעו בהוראה מהווים שינוי משמעותי לעומת הכללים הקיימים כיום בהוראות הדיווח לציבור. ההיערכות ליישום הכללים שנקבעו בהוראה הינה מורכבת ובכוונת הפיקוח על הבנקים ללוות את תהליך ההיערכות של התאגידים הבנקאיים, במיוחד בכל הקשור לזיהוי העלויות הכשירות. בהתאם לטיוטת החוזר נקבע כי הכללים בנושא ייושמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים ייושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.

הבנק לומד את טיוטת ההוראה ובוחר את ההשלכות הצפויות מיישומה לראשונה.

ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות		הערך במאזן	
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	עלות מופחתת לשווי הוגן	(במיליוני ש"ח)	
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון:					
אגרות חוב ומלוות-					
-	-	-	-	-	של הממשלה
-	-	-	-	-	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	של חברות אחרות
-	-	-	-	-	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)					
הפסדים		רווחים		הערך במאזן	
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות) לשווי הוגן	(במיליוני ש"ח)	
2. ניירות ערך זמינים למכירה:					
אגרות חוב ומלוות-					
12,408	(2)	143	12,267	12,408	של הממשלה
619	(4)	3	620	619	של ממשלות זרות
13,163	(683)	82	13,764	13,163	של חברות אחרות
26,190	(689)	228	26,651	26,190	
מניות וקרנות נאמנות:					
2,391	(37)	298	2,130	2,391	של חברות אחרות (ב)
28,581	(ג) (726)	(ג) 526	28,781	28,581	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות		הערך במאזן	
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות) לשווי הוגן	(במיליוני ש"ח)	
3. ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב ומלוות-					
8,022	(13)	53	7,982	8,022	של הממשלה
68	-	-	68	68	של ממשלות זרות
1,332	(59)	12	1,379	1,332	של חברות אחרות
9,422	(72)	65	9,429	9,422	
מניות וקרנות נאמנות:					
353	(5)	3	355	353	של חברות אחרות (ב)
9,775	(ד) (77)	(ד) 68	9,784	9,775	סך כל ניירות הערך למסחר
38,356	(803)	594	38,565	38,356	סך כל ניירות הערך

הערות ראה בעמוד 189.

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות		הערך במאזן (במיליוני ש"ח)	עלות מופחתת לשווי הוגן
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הפסדים		
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון:					
אגרות חוב ומלוות-					
-	-	-	-	-	של הממשלה
-	-	-	-	-	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	של חברות אחרות
-	-	-	-	-	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)					
הפסדים		רווח כולל אחר מצטבר		הערך במאזן (במיליוני ש"ח)	עלות מופחתת (במניית עלות) רווחים
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הפסדים		
2. ניירות ערך זמינים למכירה:					
אגרות חוב ומלוות-					
23,815	(16)	318	23,513	23,815	של הממשלה
1,059	(2)	5	1,056	1,059	של ממשלות זרות
17,022	(358)	354	17,026	17,022	של חברות אחרות
41,896	(376)	677	41,595	41,896	
מניות וקרנות נאמנות:					
2,700	(13)	607	2,106	2,700	של חברות אחרות (ב)
44,596	(ג) (389)	(ג) 1,284	43,701	44,596	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות		הערך במאזן (במיליוני ש"ח)	עלות מופחתת (במניית עלות) לשווי הוגן
שווי הוגן (א)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הפסדים		
3. ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב ומלוות-					
6,984	(9)	102	6,891	6,984	של הממשלה
792	(2)	1	793	792	של ממשלות זרות
1,785	(23)	31	1,777	1,785	של חברות אחרות
9,561	(34)	134	9,461	9,561	
מניות וקרנות נאמנות:					
216	(360)	-	576	216	של חברות אחרות (ב)
9,777	(ד) (394)	(ד) 134	10,037	9,777	סך כל ניירות הערך למסחר
54,373	(783)	1,418	53,738	54,373	סך כל ניירות הערך

הערות ראה בעמוד 189.

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות	שווי הוגן (א)
(במיליוני ש"ח)				
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון:				
אגרות חוב ומלוות-				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון -				

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית עלות)	רווחים	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן (א)
(במיליוני ש"ח)				
2. ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב ומלוות-				
25,382	25,267	154	(39)	25,382
2,101	2,098	6	(3)	2,101
16,774	16,906	258	(390)	16,774
44,257	44,271	418	(432)	44,257
מניות וקרנות נאמנות:				
של חברות אחרות (ב)				
2,859	2,211	653	(5)	2,859
47,116	46,482	1,071 (ג)	(437) (ג)	47,116
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות מומשו	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות מומשו	שווי הוגן (א)
(במיליוני ש"ח)				
3. ניירות ערך למסחר:				
אגרות חוב ומלוות-				
5,788	5,733	72	(17)	5,788
750	757	-	(7)	750
1,860	1,877	18	(35)	1,860
8,398	8,367	90	(59)	8,398
מניות וקרנות נאמנות:				
של חברות אחרות (ב)				
277	636	-	(359)	277
8,675	9,003	90 (ד)	(418) (ד)	8,675
55,791	55,485	1,161	(855)	55,791
סך כל ניירות הערך למסחר				
סך כל ניירות הערך				

הערות ראה בעמוד 189.

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) כולל 1,409 מיליוני ש"ח בגין מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות (31 בדצמבר 2010 - 1,289 מיליוני ש"ח וב-30 בספטמבר 2010 - 1,261 מיליוני ש"ח).
- (ג) בגין ניירות ערך זמינים למכירה, רווח כולל אחר - רווחים (הפסדים) שטרם מומשו כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" למעט ניירות ערך שיועדו כגידורים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- ניירות ערך שהושאלו בסך 429 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2010 - 1,211 מיליוני ש"ח וב-30 בספטמבר 2010 - 599 מיליוני ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.
- בעקבות האירועים בשוקי ההון בעולם ובארץ חלה ירידת ערך של ההשקעות בניירות ערך (אגרות חוב ומניות) בארץ ובחו"ל. הירידה בשווי התיק הזמין למכירה מאז סוף ספטמבר 2011 ועד 21 בנובמבר 2011 הסתכמה בסך 26 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)				
1. אגרות חוב זמינות למכירה				
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות				
(Pass-through securities)				
116	111	5	-	116
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA				
127	120	7	-	127
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC				
243	231	12	-	243
סך הכל				
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים				
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)				
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או				
974	965	11	(2)	974
GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה				
453	464	-	(11)	453
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות				
1,427	1,429	11	(13)	1,427
סך הכל				
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)				
39	39	-	-	39
חייבים בגין כרטיסי אשראי				
2	3	-	(1)	2
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים				
5	5	-	-	5
אשראי אחר לאנשים פרטיים				
679	734	1	(56)	679
אגרות חוב מסוג CLO				
15	15	-	-	15
אגרות חוב מסוג CDO				
1	1	-	-	1
אגרות חוב מסוג SCDO				
3	3	-	-	3
אחרים				
744	800	1	(57)	744
סך הכל				
2,414	2,460	24	(70)	2,414
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים זמינות למכירה				

* סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מהתאמות ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן * (במיליוני ש"ח)
2. אגרות חוב למסחר				
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות				
(Pass-through securities)				
1	1	-	-	1
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC				
6	7	-	(1)	6
ניירות ערך אחרים				
7	8	-	(1)	7
סך הכל				
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים				
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)				
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או				
83	81	2	-	83
GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה				
8	11	-	(3)	8
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות				
91	92	2	(3)	91
סך הכל				
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)				
-	-	-	-	-
חייבים בגין כרטיסי אשראי				
3	3	-	-	3
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים				
-	-	-	-	-
אשראי לרכישת רכב				
5	5	-	-	5
אשראי שאינו לאנשים פרטיים				
1	7	-	(6)	1
אגרות חוב מסוג CDO				
2	3	-	(1)	2
אחרים				
11	18	-	(7)	11
סך הכל				
109	118	2	(11)	109
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים למסחר				

* רווחים (הפסדים) אלה נזקפו לרווח והפסד.

דוחות כספיים

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)					
1. אגרות חוב זמינות למכירה					
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות					
(Pass-through securities)					
1,906	1,847	-	59	-	1,906
276	264	-	12	-	276
2,182	2,111	-	71	-	2,182
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC סך הכל					
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים					
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)					
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או					
1,266	1,250	(1)	17	-	1,266
312	341	(29)	-	-	312
1,578	1,591	(30)	17	-	1,578
GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות סך הכל					
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
2	4	(2)	-	-	2
6	6	-	-	-	6
6	6	-	-	-	6
825	722	(34)	137	-	825
27	27	-	-	-	27
57	47	-	10	-	57
4	4	-	-	-	4
927	816	(36)	147	-	927
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים אשראי לרכישת רכב אשראי אחר לאנשים פרטיים אגרות חוב מסוג CLO אגרות חוב מסוג CDO אגרות חוב מסוג SCDO אחרים סך הכל					
4,687	4,518	(66)	235	-	4,687
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים זמינות למכירה					

* סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מהתאמות ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)				
הפסדים שטרם מומשו		רווחים שטרם מומשו		
שווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן *	מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(במיליוני ש"ח)				
2. אגרות חוב למסחר				
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)				
1	-	-	1	1
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC				
10	-	-	10	10
סך הכל				
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)				
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה				
30	-	1	29	30
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות				
12	(3)	-	15	12
42	(3)	1	44	42
סך הכל				
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)				
3	-	-	3	3
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים				
-	-	-	-	-
אשראי לרכישת רכב				
5	-	-	5	5
אשראי שאינו לאנשים פרטיים				
2	(4)	-	6	2
אגרות חוב מסוג CDO				
2	(1)	-	3	2
אחרים				
12	(5)	-	17	12
סך הכל				
64	(8)	1	71	64
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים למסחר				

* רווחים (הפסדים) אלה נוקפו לרווח והפסד.

דוחות כספיים

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)					
הערך	עלות	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר* שווי	הערך	עלות	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר* שווי
במאזן	מופחתת	רווחים	הפסדים	הוגן	הוגן
(במיליוני ש"ח)					
1. אגרות חוב זמינות למכירה					
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות					
(Pass-through securities)					
1,734	1,707	38	(11)	1,734	1,734
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA					
247	237	10	-	247	247
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC					
1,981	1,944	48	(11)	1,981	1,981
סך הכל					
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים					
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)					
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או					
1,424	1,421	14	(11)	1,424	1,424
GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה					
37	49	-	(12)	37	37
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות					
1,461	1,470	14	(23)	1,461	1,461
סך הכל					
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
38	38	-	-	38	38
חייבים בגין כרטיסי אשראי					
2	3	-	(1)	2	2
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים					
4	4	-	-	4	4
אשראי לרכישת רכב					
6	6	-	-	6	6
אשראי אחר לאנשים פרטיים					
760	686	102	(28)	760	760
אגרות חוב מסוג CLO					
28	28	-	-	28	28
אגרות חוב מסוג CDO					
57	45	12	-	57	57
אגרות חוב מסוג SCDO					
4	5	-	(1)	4	4
אחרים					
899	815	114	(30)	899	899
סך הכל					
4,341	4,229	176	(64)	4,341	4,341
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים זמינות למכירה					

* סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מהתאמות ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים
סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)				
2. אגרות חוב למסחר				
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)				
10	10	-	-	10
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC				
7	7	-	-	7
ניירות ערך אחרים				
17	17	-	-	17
סך הכל				
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)				
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה				
27	26	1	-	27
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות				
11	13	(2)	-	11
38	39	(2)	1	38
סך הכל				
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)				
3	3	-	-	3
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים				
148	149	(1)	-	148
אשראי לרכישת רכב				
5	5	-	-	5
אשראי שאינו לאנשים פרטיים				
-	-	-	-	-
אגרות חוב מסוג CDO				
2	3	(1)	-	2
אחרים				
158	160	(2)	-	158
סך הכל				
213	216	(4)	1	213
סך כל אגרות החוב מגובי נכסים למסחר				

* רווחים (הפסדים) אלה נזקפו לרווח והפסד.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

מזה: ניירות ערך מגובי נכסים סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים
שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות
שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)					
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)					
-	-	-	-	-	-
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-STRIPPED MBS)					
(13)	832	(9)	172	(4)	660
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
(57)	711	(24)	363	(33)	348
(70)	1,543	(33)	535	(37)	1,008
סך הכל					

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים
שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות
שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)					
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-STRIPPED MBS)					
(30)	589	(30)	457	-	132
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
(36)	438	(36)	436	-	2
(66)	1,027	(66)	893	-	134
סך הכל					

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים	הפסדים
שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות
שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
(במיליוני ש"ח)					
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)					
(11)	227	-	-	(11)	227
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-STRIPPED MBS)					
(23)	545	(12)	200	(11)	345
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
(30)	460	(30)	419	-	41
(64)	1,232	(42)	619	(22)	613
סך הכל					

- הפסדים הנמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי סכומים מדווחים

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את ההוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה נכלל גילוי לפי המתכונת החדשה בהתאם לדרישות הדיווח החדשות. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך ההשוואה, מוצגים גם להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ל-31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה), לו ההוראה היתה מיושמת לראשונה ליום זה. ראה גם סעיף ד' להלן.

א. יתרת אשראי לציבור

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי		יתרת חוב רשומה	
	אשראי	אשראי		
במיליוני ש"ח				
121,208	2,714		123,922	אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני *
116,107	1,142		117,249	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי **
237,315	3,856		241,171	סך הכל אשראי לציבור
1,130	4		1,134	מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (מבוקר) (א)				
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי		יתרת חוב רשומה	
	אשראי	אשראי		
במיליוני ש"ח				
103,054	4,126		107,180	אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני *
119,821	1,252		121,073	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי **
222,875	5,378		228,253	סך הכל אשראי לציבור
459	3		462	מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

(א) הוצג מחדש, ראה הערה בעמוד 202.

* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

** אשראי שהפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב נטו	אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב ש"ח במיליוני ש"ח
1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:			
4,687	1,647	6,334	אשראי לציבור פגום *
2	-	2	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר **
419	4	423	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים **
116,100	1,063	117,163	אשראי לציבור אחר שאינו פגום **
116,521	1,067	117,588	סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום
121,208	2,714	123,922	סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (מבוקר) (א)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב נטו	אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב ש"ח במיליוני ש"ח
אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:			
5,704	3,233	8,937	אשראי לציבור פגום *
-	-	-	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר **
1,208	17	1,225	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים **
96,142	876	97,018	אשראי לציבור אחר שאינו פגום **
97,350	893	98,243	סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום
103,054	4,126	107,180	סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

א. הוצג מחדש.

- * אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש.
- ** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)
מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש"ח			
2.	אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	4,353	5,894
	אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	1,981	3,043
	סך הכל אשראי פגום	6,334	8,937
<hr/>			
3.	אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	4,912	8,189
	אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הבטחון	1,422	748
	סך הכל אשראי פגום	6,334	8,937

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב רשומה	אשראי	יתרת חוב נטו	
במיליוני ש"ח			
4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:			
שאינו צובר הכנסות ריבית	633	67	566
צובר הכנסות ריבית	143	1	142
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)	776	68	708

31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (מבוקר) (א)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב רשומה	אשראי	יתרת חוב נטו	
במיליוני ש"ח			
אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:			
שאינו צובר הכנסות ריבית	290	7	283
צובר הכנסות ריבית	43	1	42
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)	333	8	325

30 בספטמבר 2011			
(בלתי מבוקר)			
במיליוני ש"ח			
5.			
יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח	6,974		
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום *	83		
סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה	465		
אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים			
* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן	82		

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:
1. הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור:

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)								
עומק פיגור								
							בפיגור של	
							30 יום עד	
							90 יום	
בפיגור של יותר מ-90 ימים								
יתרות	מגיל 3		מגיל 6		מגיל 15		מגיל 30	
בגין	חודשים		חודשים		חודשים		חודשים	
הלוואות	עד 3	עד 6	עד 15	עד 30	עד 33	עד 90	סך הכל	
בפיגור	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	סך הכל	
שמוחזרו	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
247	15	225	194	11	13	7	7	סכום הפיגור
92	1	91	90	1	-	-	-	מזה: יתרות ההפרשה לריבית (1)
1,653	340	586	214	46	137	189	727	יתרת חוב רשומה
387	147	240	200	22	18	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (2)
1,266	193	346	14	24	119	189	727	יתרת חוב נטו

31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (מבוקר) (א)								
עומק פיגור								
							בפיגור של	
							30 יום עד	
							90 יום	
בפיגור של יותר מ-90 ימים								
יתרות	מגיל 3		מגיל 6		מגיל 15		מגיל 30	
בגין	חודשים		חודשים		חודשים		חודשים	
הלוואות	עד 3	עד 6	עד 15	עד 30	עד 33	עד 90	סך הכל	
בפיגור	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	סך הכל	
שמוחזרו	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
275	16	250	214	13	16	7	9	סכום הפיגור
101	1	100	98	1	1	-	-	מזה: יתרות ההפרשה לריבית (1)
1,788	379	667	245	63	147	212	742	יתרת חוב רשומה
450	177	273	225	29	19	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (2)
1,338	202	394	20	34	128	212	742	יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(א) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

- ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:
2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי.

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב נטו	אשראי	יתרת חוב רשומה	
במיליוני ש"ח			
4	1	5	אשראי לציבור פגום
537	34	571	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר
712	12	724	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
113,588	708	114,296	אשראי לציבור אחר שאינו פגום
114,841	755	115,596	סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (מבוקר) (א)			
הפרשה להפסדי			
יתרת חוב נטו	אשראי	יתרת חוב רשומה	
במיליוני ש"ח			
4	2	6	אשראי לציבור פגום
36	27	63	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר
881	13	894	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
117,562	760	118,322	אשראי לציבור אחר שאינו פגום
118,483	802	119,285	סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק על בסיס פרטני

(א) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

על בסיס קבוצתי *				
סה"כ	על בסיס פרטני לפי עומק פיגור			סה"כ
	אחר	לפי עומק פיגור	אחר	
במיליוני ש"ח				
10,541	770	450	9,321	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010
(5,840)	(5)	-	(5,835)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011 (א)
1,074	1,181	-	(107)	שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 (נזקפו להון העצמי) (א) (ב)
5,775	1,946	450	3,379	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2011
349	167	(22)	204	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1,966)	(4)	(41)	(1,921)	מחיקות חשבונאיות
132	-	-	132	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1,834)	(4)	(41)	(1,789)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4,290	2,109	387	1,794	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011

הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2011				
3,856	1,822	387	1,647	בגין אשראי לציבור
5	2	-	3	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
429	285	-	144	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
4,290	2,109	387	1,794	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011

הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2010				
5,378	1,695	450	3,233	בגין אשראי לציבור
1	-	-	1	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
396	251	-	145	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
5,775	1,946	450	3,379	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010

על בסיס קבוצתי *				
סה"כ	על בסיס פרטני לפי עומק פיגור			סה"כ
	אחר	לפי עומק פיגור	אחר	
במיליוני ש"ח				
4,700	1,973	399	2,328	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2011
378	138	(1)	241	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(830)	(2)	(11)	(817)	מחיקות חשבונאיות
42	-	-	42	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(788)	(2)	(11)	(775)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4,290	2,109	387	1,794	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011

- (א) מחיקות חשבונאיות נטו ושינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.
- (ב) הנתונים הוצגו מחדש לעומת נתוני ה"פרופורמה" שפורסמו בדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2010 השינוי בסך 239 מיליוני ש"ח (לפני השפעת מס) נובע בעיקר מהוראות הפיקוח על הבנקים בנושא הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור והשגחה מיוחדת בגין חובות פרטיים ואומדנים אחרים וכן שינוי סיווג הפרשות בגין ריבית לקרן.

דוחות כספיים

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) סכומים מדווחים

ה. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			הלוואות לדיור			
			פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים (*)		הלוואות לדיור	
אחרת		לפי	יתרת חוב	סכום בפיגור (*)	יתרת חוב רשומה (3)	הלוואות לדיור אחרות
על	על					
בסיס	בסיס	עומק	הפיגור (2)	קבוצתי	פרטני	סך הכל
במיליוני ש"ח						
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן						
551	9	4	538	951	245	56,630
הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (1)						
15	13	2	-	50	14	1,362
הלוואות לדיור אחרות						
566	22	6	538	1,001	259	57,992
סך הכל						

ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)						
חובות בעייתיים						
הפרשה ספציפית						
		לפי	מזה:	יתרת חוב	מאזנית	אשראי
הפרשה ספציפית						
		הפיגור	בפיגור	מאזנית	אשראי	אשראי
(במיליוני ש"ח)						
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את						
349	-	349	145	441		29,528
ההפרשה לפי עומק הפיגור						
119	-	119	127	111		12,721
הלוואות "גדולות"						
40	9	31	21	183		8,202
הלוואות אחרות						
508	9	499	293	735		50,451
יתרת ההפרשה לסוף התקופה						

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			הלוואות לדיור			
			פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים (*)		הלוואות לדיור	
אחרת		לפי	יתרת חוב	סכום בפיגור (*)	יתרת חוב רשומה (3)	הלוואות לדיור אחרות
על	על					
בסיס	בסיס	עומק	הפיגור (2)	קבוצתי	פרטני	סך הכל
במיליוני ש"ח						
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן						
592	-	-	592	1,046	266	50,704 (**)
הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (1)						
-	-	-	-	-	-	-
הלוואות לדיור אחרות						
592	-	-	592	1,046	266	50,704
סך הכל						

- (1) מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 7,550 מיליוני ש"ח (ב-31 בדצמבר 2010 6,817 מיליוני ש"ח).
 (2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 259 מיליוני ש"ח (ב-31 בדצמבר 2010 260 מיליוני ש"ח).
 (3) מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 43,403 מיליוני ש"ח (ב-31 בדצמבר 2010 38,703 מיליוני ש"ח).
 (4) היתרה אינה כוללת אשראי בגין קבוצות רכישה המוצגות בסעיף בינוי ונדל"ן בסך של 836 מיליוני ש"ח (ב-31 בדצמבר 2010 793 מיליוני ש"ח).

(*) כולל ריבית על סכום הפיגור.

(**) סווג מחדש.

דוחות כספיים

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" סכומים מדווחים

	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2010 (מבוקר)
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
			(במיליוני ש"ח)
א. נתונים			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון רובד 1, לאחר ניכויים	22,309	22,840	22,897
הון רובד 2, לאחר ניכויים	17,790	16,961	17,716
הון רובד 3	-	-	-
סך הכל הון כולל	40,099	39,801	40,613
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	237,555	259,625	239,900
סיכונים שוק	7,842	9,184	10,653
סיכון תפעולי	20,626	20,749	20,904
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	266,023	289,558	271,457
יחס ההון לרכיבי סיכון (%)			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	8.39% (ב)	7.89%	8.43% (ב)
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.07% (ב)	13.75%	14.96% (ב)
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
ב. חברות בנות משמעותיות			
בנק לאומי למשכנתאות			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.81% (ב)	8.58%	9.27% (ב)
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.73% (ב)	12.89%	13.92% (ב)
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
בנק ערבי ישראלי			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	11.57% (ב)	10.61%	9.90% (ב)
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	16.52% (ב)	15.01%	14.61% (ב)
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
לאומי קארד בע"מ			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	14.10%	14.40%	14.40%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.10%	14.40%	14.40%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
בנק לאומי ארה"ב (א)			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	10.80%	10.29%	10.72%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.77%	13.04%	13.52%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	10.00%	10.00%	10.00%

(א) השלוחה בארה"ב אינה מחויבת לחשב יחס הלימות ההון בהתאם לבאזל 2 לפיכך היחסים המוצגים הינם לפי באזל 1.
(ב) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר 'חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי, בנושא זכויות עובדים', ראה ביאור 1 ב.4.

דוחות כספיים

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר) סכומים מדווחים

		מטבע חוץ (א)			מטבע ישראלי		
פריטים		צמוד למדד			המחירים		
שאינם	במטבעות	בדולרים של			לא צמוד	לא צמוד	
סך הכל	אחרים	בארו	ארה"ב	לצרכן	לא צמוד	לא צמוד	(במיליוני ש"ח)
נכסים							
54,662	64	2,506	1,835	8,782	327	41,148	מזומנים ופיקדונות בבנקים
38,356	2,744	1,506	5,947	8,166	6,987	13,006	ניירות ערך
1,252	-	-	-	-	-	1,252	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
237,315	77	9,498	6,731	38,769	52,169	130,071	אשראי לציבור, נטו
403	-	-	27	112	264	-	אשראי לממשלות
2,350	2,345	-	-	-	-	5	השקעות בחברות כלולות
3,615	3,615	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
11,496	102	512	268	6,705	129	3,780	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,726	499	34	29	940	7	2,217	נכסים אחרים
353,175	9,446	14,056	14,837	63,474	59,883	191,479	סך כל הנכסים
התחייבויות							
267,249	159	9,336	19,412	73,348	26,085	138,909	פיקדונות הציבור
6,327	-	414	246	2,954	221	2,492	פיקדונות מבנקים
443	-	-	12	193	205	33	פיקדונות מממשלות
778	-	-	-	209	-	569	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר
28,573	-	-	-	890	22,727	4,956	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
12,636	89	497	571	6,880	1,037	3,562	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,055	676	113	37	616	5,041	7,572	התחייבויות אחרות
330,061	924	10,360	20,278	85,090	55,316	158,093	סך כל ההתחייבויות
23,114	8,522	3,696	(5,441)	(21,616)	4,567	33,386	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(5,045)	4,777	17,906	(6,883)	(10,755)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	315	448	133	-	(896)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	15	(46)	535	-	(504)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
23,114	8,522	(1,019)	(262)	(3,042)	(2,316)	21,231	סך הכל כללי
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	350	608	759	-	(1,717)	אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(195)	(864)	1,460	-	(401)	אופציות מחוץ לכסף, נטו, (ערך נקוב מהוון)

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.
(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

דוחות כספיים

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) ליום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר) סכומים מדווחים

		מטבע ישראל			מטבע חוץ (א)		
		צמוד למדד			פריטים		
		המחירים			במטבעות		
		לא צמוד			שאינם		
		לצרכן			כספיים (ג)		סך הכל
		בדולרים של			אחרים		
		ארה"ב			בארו		
		(במיליוני ש"ח)					
נכסים							
מזומנים ופיקדונות בבנקים	29,690	386	6,658	2,208	1,411	7	40,360
ניירות ערך	21,893	8,132	12,300	7,732	1,400	2,916	54,373
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	914	-	-	-	-	-	914
אשראי לציבור, נטו (ב)	115,456	49,641	35,801	6,175	10,139	6	217,218
אשראי לממשלות	-	259	126	-	-	-	385
השקעות בחברות כלולות	7	-	-	-	-	1,733	1,740
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	3,600	3,600
נכסים בגין מכשירים נגזרים	3,926	52	2,251	597	1,583	1,035	9,444
נכסים אחרים (ד)	1,370	45	801	36	44	472	2,768
סך כל הנכסים	173,256	58,515	57,937	16,748	14,577	9,769	330,802
התחייבויות							
פיקדונות הציבור	119,780	26,032	70,516	20,412	9,035	45	245,820
פיקדונות מבנקים	5,385	261	773	186	183	-	6,788
פיקדונות מממשלות	42	358	207	7	-	-	614
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר	654	-	55	-	-	-	709
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	4,794	22,857	1,093	-	-	-	28,744
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3,962	1,241	2,472	913	1,597	998	11,183
התחייבויות אחרות (ד)	8,891	3,304	419	26	112	512	13,264
סך כל ההתחייבויות	143,508	54,053	75,535	21,544	10,927	1,555	307,122
הפרש	29,748	4,462	(17,598)	(4,796)	3,650	8,214	23,680
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(8,138)	(6,268)	15,054	4,793	(5,441)	-	-
אופציות בכסף, נטו, (במונחי נכס בסיס)	(625)	(8)	124	(285)	794	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו, (במונחי נכס בסיס)	(635)	-	74	140	405	16	-
סך הכל כללי	20,350	(1,814)	(2,346)	(148)	(592)	8,230	23,680
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
אופציות בכסף, נטו, (ערך נקוב מהוון)	(1,279)	(16)	346	(302)	1,251	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו, (ערך נקוב מהוון)	664	(3)	(1,463)	(342)	1,108	36	-

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים נוכח באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים בסעיף זה.
 (ג) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ד) הוצג מחדש ראה באור 1.4 ב. לעיל.

דוחות כספיים

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר) סכומים מדווחים

		מטבע חוץ (א)			מטבע ישראלי		
		פריטים			צמוד למדד		
		במטבעות שאינם			המחירים		
		כספיים (ג)			לצרכן		
		סך הכל			(במיליוני ש"ח)		
נכסים							
30,052	5	1,882	2,854	5,694	373	19,244	מזומנים ופיקדונות בבנקים
55,791	3,136	1,174	8,130	12,531	7,336	23,484	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו
1,190	-	-	-	-	-	1,190	במסגרת הסכמי מכר חוזר
223,981	15	9,801	5,629	35,809	51,632	121,095	אשראי לציבור, נטו (ב)
379	-	-	-	117	262	-	אשראי לממשלות
1,924	1,918	-	-	-	-	6	השקעות בחברות כלולות
3,638	3,638	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
8,716	1,221	492	267	2,236	12	4,488	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,651	328	37	30	760	40	1,456	נכסים אחרים (ד)
328,322	10,261	13,386	16,910	57,147	59,655	170,963	סך כל הנכסים
התחייבויות							
249,584	48	9,080	18,790	68,334	25,999	127,333	פיקדונות הציבור
2,691	-	421	155	833	302	980	פיקדונות מבנקים
660	-	-	11	266	328	55	פיקדונות מממשלות
							ניירות ערך שהושאלו או נמכרו
1,006	-	-	-	244	-	762	במסגרת הסכמי מכר חוזר
							אגרות חוב, שטרי התחייבות
26,939	-	-	-	948	21,159	4,832	וכתבי התחייבות נדחים
9,985	1,192	626	440	2,281	1,127	4,319	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,846	545	141	23	406	4,014	8,717	התחייבויות אחרות (ד)
304,711	1,785	10,268	19,419	73,312	52,929	146,998	סך כל ההתחייבויות
23,611	8,476	3,118	(2,509)	(16,165)	6,726	23,965	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:							
-	-	(5,470)	2,176	13,252	(5,866)	(4,092)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	1,123	477	13	(8)	(1,605)	אופציות בכסף, נטו, (במונחי נכס בסיס)
-	-	355	47	681	-	(1,083)	אופציות מחוץ לכסף, נטו, (במונחי נכס בסיס)
23,611	8,476	(874)	191	(2,219)	852	17,185	סך הכל כללי
השפעת מכשירים נגזרים מגדירים:							
-	-	1,810	737	9	(16)	(2,540)	אופציות בכסף, נטו, (ערך נקוב מהוון)
-	-	163	382	3,294	-	(3,839)	אופציות מחוץ לכסף, נטו, (ערך נקוב מהוון)

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים נוכח באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים בסעיף זה.
 (ג) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ד) הוצג מחדש ראה באור 1 לעיל.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010	
יתרת ההפרשה			
יתרות החוזים	להפסדי אשראי	יתרה לאחר הפרשה	יתרה לאחר הפרשה (מבוקר)
במיליוני ש"ח			
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים			
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:			
אשראי תעודות	7	2,585	2,101
ערבויות להבטחת אשראי	58	6,197	6,192
ערבויות לרוכשי דירות (א)	21	10,800	11,348
ערבויות והתחייבויות אחרות	223	14,515	14,327
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	23	19,520	18,999
מסגרת ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונית לפי דרישה שלא נוצלו	29	14,565	13,586
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן (ב)	55	20,842	20,340
התחייבויות להוצאת ערבויות	13	8,636	9,428
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו	-	4,371	4,110
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית בלאומי למשכנתאות	-	2,250	3,969
(א) הוצג מחדש			
(ב) מזה: חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני אגוח בחסות אחרים שלא נוצלו בסך 223 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010 - 367 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2010 - 213 מיליוני ש"ח). המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.			
ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות			
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב			
וכן דמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות			
בשנה הראשונה	184	164	194
בשנה השנייה	174	153	156
בשנה השלישית	145	126	123
בשנה הרביעית	131	99	98
בשנה החמישית	100	70	67
מעל 5 שנים	513	185	199
סך הכל	1,247	797	837
(2) התחייבויות לרכישת ניירות ערך			
(3) התחייבויות להשקעה בבניינים, בציוד ובאחרים			
(4) התחייבויות לחיתום ניירות ערך			
(5) פיקדונות עתידיים:			
עיסקאות עם מפקידים לקבלת פיקדונות גדולים במועדים עתידיים ובשיעורי ריבית קבועים שנקבעו מראש במועד ההתקשרות פירוט סכומי הפיקדונות העתידיים ומועדי ההפקדה כפי שנקבעו בתנאי העיסקאות:			
בשנה הראשונה	3	17	17
בשנה השנייה	17	17	17
בשנה השלישית	17	17	17
בשנה הרביעית	17	17	17
בשנה החמישית	12	12	12
שנה שישית ואילך	3	6	3
סך הכל פיקדונות עתידיים	69	86	83

- ג. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסויימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.
- לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מתובענות כאמור.
- לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-107 מיליון ש"ח.

1. להלן פירוט של תובענות שהסכום הנטען בהן הוא מהותי:

- א. בקשה לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה ביום 12 בספטמבר 2006 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, נגד הבנק ונגד בנק הפועלים ובנק דיסקונט. הסך הנטען של התביעה הייצוגית שמבוקש אישורה הוא 7 מיליארד ש"ח כאשר בגוף הבקשה נטען כי הנזק לקבוצה הנטענת נאמד ב-10 מיליארד ש"ח. לא נעשה בתובענה שיוך ברור של סכום תביעה ספציפי לכל אחד מן המשיבים. לטענת המבקשת, הבנקים המשיבים גבו מלקוחותיהם ריבית בגין אשראי שקלי לא צמוד, עמלת הקצאת אשראי ודמי ניהול קבועים בחשבונות חח"ד בשיעורים ובסכומים זהים וזאת כתוצאה מתיאום מחירים והסדר כובל האסור על פי חוק ההגבלים העסקיים. הסעד הנתבע על-ידי המבקשת הוא השבה של גביית היתר הנטענת ללקוחות המשיבים שנטלו אשראי שקלי לא צמוד או "הפחתה רטרואקטיבית" של שיעורי הריבית והעמלות האמורות שהבנקים המשיבים גבו בעשר השנים האחרונות. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 21 בינואר 2008 קיבל בית המשפט המחוזי בת"א, את הבקשה ואישר את ניהול התביעה כתביעה ייצוגית. הבנק הגיש בקשת רשות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בית המשפט העליון בהחלטה מיום 29 במאי 2008, קבע כי על היועץ המשפטי לממשלה להגיש עמדתו בכתב לגבי הבקשה. היועץ המשפטי לממשלה הודיע לבית המשפט העליון על התייצבותו בהליך בקשות רשות הערעור שהוגשו מטעם הבנקים ויגיש את עמדתו בכתב. ביום 31 בינואר 2010 החליט בית המשפט המחוזי בתל אביב לעכב את ההליכים בתובענה עד למתן החלטה בבקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון. ביום 27 במאי 2010 הגיש היועץ המשפטי לממשלה ("היועץ המשפטי") את עמדתו אשר תמציתה הינה כי החלטת בית המשפט המחוזי אינה יכולה לעמוד כפי שהיא מאחר ואין בזהות מחירים בין בנקים, כשלעצמה, כדי לבסס אפשרות סבירה לקיומו של הסדר כובל וכי יש לדעתו להשיב העניין לבית המשפט המחוזי לשם השלמת בירור ומתן החלטה חדשה. בית המשפט העליון קבע כי הדיון בבקשת רשות הערעור יתקיים בפני הרכב של שבעה שופטים. ביום 14 באפריל 2011 נתן בית המשפט העליון החלטה לפיה על הצדדים להגיש לבית המשפט את התייחסותם להשלכות קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 26 באפריל 2009, שכותרתה "הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע בנוגע לעמלות" (- "הקביעה") וכן כי על התובעת להודיע האם יש בידה ראיות נוספות בשאלה האם נערך תיאום ריביות בין הבנקים. הצדדים הגישו התייחסותם כאמור. כמו כן, הגיש היועץ המשפטי, ביום 21 בנובמבר 2011, עמדה נוספת העוסקת במשמעות הקביעה. תמציתה של עמדה נוספת זו הינה כי לדעת היועץ המשפטי הקביעה מצדיקה אישורה של הגשת תובענה ייצוגית. יצוין, כי היועץ המשפטי התייחס לקביעה גם בשולי עמדתו מחודש מאי 2010, שם צוין כי עניינה של הקביעה הוא עמלות ואילו עניינה של ההחלטה מושא הערעור הוא ריביות.
- ב. ביום 23 בנובמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנק הפועלים בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ. המבקשים טוענים כי הבנקים גובים בגין אשראי למגזר משקי הבית ריבית בשיעור גבוה בהרבה מזה הנגבה מן המגזר המסחרי והמגזר העיסקי וזאת למרות שהסיכון במתן אשראי למגזר משקי הבית נמוך משמעותית מהסיכון של מגזרים אלה וכי שיעור ריבית מופרז זה נובע מניצול של כוח המיקוח הנמוך של משקי הבית ושל כוחם המונופוליסטי של המשיבים. המבקשים טוענים כי מדובר בהפרה של חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, האוסר על בעל מונופולין לנצל לרעה את מעמדו בשוק וכי קיים חשד ממשי שהעדר התחרות בין המשיבים, בכל הנוגע למגזר משקי הבית, הינו פרי הסדר כובל בין הצדדים.

דוחות כספיים

כן טוענים המבקשים כי שיעור הריבית נקבע תוך הטעיית הצרכנים לגבי המחיר המקובל לשירות אשראי למגזר משקי הבית, בניגוד להוראות חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981.

לטענת המבקשים הנוק שנגרם להם ולחברי הקבוצה הינו תוצאת המכפלה של (1) הפער בין שיעור הריבית שנגבה בפועל לבין שיעור הריבית ההוגן, שהיה נקבע להלוואות למגזר משקי הבית בשוק תחרותי (2) סכומי האשראי שכל אחד מן המבקשים וחברי הקבוצה נטלו בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

הנוק הנטען על ידם הינו 5.6 מיליארד ש"ח על פי שיטה אחת ו-5.2 מיליארד ש"ח לפי שיטה שניה. סכום הנוק הנאמד המיוחס ללקוחות הבנק הינו לפחות 1.6 מיליארד ש"ח. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. בית המשפט המחוזי קיבל את הבקשה לעיכוב הליכים שהגיש הבנק והורה על עיכוב ההליכים בתביעה זו, עד למתן החלטת בית המשפט העליון בבקשת הרשות לערער שהגיש הבנק על ההחלטה לאשר את התביעה המתוארת בסעיף א' לעיל, כיייצוגית. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגישו המבקשים על החלטת בית המשפט המחוזי לעכב את ההליכים בתביעה כאמור לעיל.

ג. ביום 3 בינואר 2008 הוגשו לבית משפט השלום בתל-אביב-יפו 260 תביעות זהות, נגד הבנק ונגד כונסי הנכסים שמונו על ידי בית המשפט. סכומה של כל תביעה נע בין הסך של כ-787,000 ש"ח לסך של כ-1,350,000 ש"ח. על פי החלטת בית המשפט אוחד הדיון בכל התביעות הנ"ל, והם יידונו כתביעה אחת. הסכום הכולל של התביעות הינו כ-276 מיליון ש"ח. התובעים הינם רוכשי דירות נופש בפרויקט מלון נופית באילת. לטענת התובעים הבנק וכונסי הנכסים התרשלו בהשגחה על הפרוייקט ונמנעו מלממן את דמי השמירה וכתוצאה מכך נגרמו לתובעים נזקים גדולים לרבות ירידת ערך הדירות. תביעות אלו מצטרפות ל-5 תביעות נוספות שהוגשו נגד הבנק באותה עילה ומתבררות בנפרד. סכומן הכולל של כל התביעות בקשר לפרוייקט זה מסתכם בסך של כ-288.6 מיליון ש"ח. ביום 10 באוגוסט 2009, דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב את אחת מהתביעות הנוספות שהוגשו נגד הבנק, אשר הוגשה בנפרד על ידי 3 רוכשים וזהה ל-260 התביעות הנ"ל, התובעים הגישו ערעור על פסק הדין. בית המשפט הורה על עיכוב ההליכים בתביעות עד למתן פסק דין בערעור שהוגש על פסק הדין הנ"ל. ביום 17 ביוני 2010 נדחה הערעור ובעקבות זאת הגיש הבנק בקשה לדחיית 260 התביעות הנ"ל. ביום 20 ביוני 2010 נתן בית המשפט החלטה לפיה יש מקום למחיקת התביעות ובקש את תגובת הצדדים. התובעים הודיעו לבית המשפט על רצונם בהמשך ההליך. התובעים הגישו בקשות לתיקון כתבי התביעה והבנק הגיש בקשה לדחיית התביעות על הסף עקב מעשה בית דין. טרם התקיים דיון בבקשות אלו.

ד. ביום 1 באפריל 2007 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד הבנק, נגד בנקים נוספים ונגד גופים שרכשו מן הבנקים את השליטה במנהלי קרנות נאמנות בקשה לאישור תובענה ייצוגית. סכום התביעה הנטען כנגד הבנק מוערך על-ידי המבקשים בכ-131 מיליון ש"ח.

המבקשים, לטענתם, החזיקו ומחזיקים ביחידות בקרנות נאמנות, שנוהלו על-ידי מנהלי קרנות בשליטת הבנק. לטענת המבקשים, החל משנת 2004 גבה הבנק ממנהלי קרנות בשליטתו עמלות ברוקראזי עבור ביצוע עסקאות בניירות ערך ובמט"ח בשיעור גבוה מזה שגבה מגופים אחרים ובכך, פעל שלא כדין.

לטענתם, אמנם במהלך שנת 2006 מכר הבנק את אחזקותיו במנהלי הקרנות לצדדים שלישיים אך ממשיך לספק אותם שירותים לקרנות הנאמנות תמורת עמלות גבוהות אף יותר משגבו קודם למכירת השליטה. מהמשך אספקת השירותים כאמור, מתבקשת המסקנה, כי הבנק ורוכשי השליטה במנהלי הקרנות סיכמו כי תמורת הפחתת המחיר ששולם עבור מנהל קרנות הנאמנות ימשיך הבנק לספק את שירותי המסחר שסיפק קודם למכירה, תמורת העמלות הגבוהות שגבו עד למכירה, דבר המרוקן מתוכו, לטענתם, את מכירת השליטה במנהלי הקרנות.

המבקשים טוענים כי נגרם להם וליתר מחזיקי היחידות בקרנות, שהיו או שהינן בשליטת הבנק, נזק המשקף את הקיטון בשווי היחידות בקרנות הנאמנות עקב גביית היתר הנטענת. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

דוחות כספיים

ה. ביום 26 ביוני 2007 הוגשה נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תובענה ייצוגית בסכום של 200 מיליון ש"ח. לטענת התובע, הבנק גובה מלקוחותיו עמלת דמי ניהול פיקדון ניירות ערך גבוהה מהמוסכם. לטענת התובע, בכל פעם שהוא ביצע מכירה חלקית בהיקף נמוך של מניה מסוימת, שהעמלה בגינה לא הגיעה לסכום עמלת המינימום, גבה ממנו הבנק את עמלת המינימום ובנוסף, את עמלת דמי הניהול הנגבית בסוף הרבעון, כשהסכום המצטבר של שני הסכומים, גבוה מדמי הניהול המקסימאליים המוסכמים, אותם היה על הבנק לגבות. לטענת התובע, היה על הבנק להפחית מהסכום הכולל של דמי הניהול את עמלת המינימום שגבה בעת המכירה החלקית. התובע טוען עוד, כי מסמכי הבנק והודעותיו אינם משקפים את סכומי עמלת דמי הניהול הנגבים בפועל במהלך הרבעון. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 8 בספטמבר 2011 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. ביום 6 בנובמבר הגיש המבקש לבית המשפט העליון הודעת ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.

ו. ביום 25 בספטמבר 2007 הוגשה נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תביעה ייצוגית בסכום של כ-435 מיליון ש"ח הכוללת 8 עילות תביעה שונות. לאחר החלטת בית המשפט לפיה על התובע לבחור עילת תביעה אחת והשאר תמחקנה מהבקשה, הודיעו המבקשים לבית המשפט כי בחרו בעילה המבוססת על הטענה לפיה הבנק מחייב את לקוחותיו בדמי ניהול ניירות ערך, בעת מכירת נייר ערך במהלך רבעון כלשהו, ואינו מפחית סכום זה מסכום דמי הניהול המינימליים שהבנק מחייב את אותו לקוח בגין אותו רבעון. הסכום שייחסו המבקשים לעילה זו בבקשה מסתכם בכ-30 מיליון ש"ח. ביום 12 ביוני 2011 ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 8 בספטמבר הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין אשר דחה את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

ז. ביום 6 במאי 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בת"א תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. לטענת התובעת הבנק מחייב חשבונות לקוחות בהוצאות משפטיות, בגין טיפול בחובותיהם, מבלי לקבל אישור ערכאה שיפוטית, ובניגוד להוראות המפקח על הבנקים – "הוראות ניהול בנקאי תקין - חיוב לקוחות בשכר טרחה של עורך דין". כמו כן, כאשר הבנק מחייב את חשבונות לקוחותיו בהוצאות משפטיות (הן אלה שאושרו על ידי ערכאה שיפוטית, והן אלה שלא), גובה הבנק בגין הוצאות אלה ריבית בשיעור הריבית החלה בחשבון (במקרים רבים, ריבית פיגורים) ולא ריבית והפרישי הצמדה, כפי שרשאי הבנק לגבות, בהתאם לחוק פסיקת רבית והצמדה, תשכ"א - 1961. הסעד המבוקש הינו השבת הסכומים אשר גבה הבנק ביתר ללא נקיבת סכום, אך נטען, כי "מדובר בסכומי עתק", וכי התובענה מוגשת בשם כל לקוחות הבנק אשר חשבונם חויב בגין הוצאות משפטיות, במהלך שבע השנים שלפני הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 18 באוקטובר 2009, אישר בית המשפט המחוזי את התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 15 בנובמבר 2009 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע החלטתו לאשר את התביעה כייצוגית, וזאת עד להחלטת בית המשפט העליון בערעור הבנק. ביום 18 בנובמבר 2009 הגיש הבנק לבית המשפט העליון בקשה לרשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התביעה כייצוגית. בהחלטה מיום 1 בדצמבר 2009 החליט בית המשפט העליון כי הבקשה לרשות ערעור מצריכה תשובה, והורה לתובעת על הגשת תשובתה לבקשה לרשות ערעור. תשובת התובעת הוגשה ביום 14 בינואר 2010. טרם ניתנה החלטה בבקשה לרשות ערעור גופה. ההליכים בבית המשפט המחוזי מעוכבים עד להכרעה בבקשת הרשות לערער. ביום 27 ביולי 2011 נמחקה בבית המשפט העליון בקשת הבנק למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התביעה כייצוגית.

ח. ביום 28 בספטמבר 2008 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תביעה כייצוגית בסך 672 מיליון ש"ח נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק דיסקונט ובנק אוצר החייל. על פי הנטען, הבנק גובה בהסתער עמלה בלתי חוקית מלקוחות העוסקים במסחר רציף באופציות על מדד ת"א 25 (זכות לרכוש או למכור את סל המניות המרכיב את מדד ת"א 25 במועד ובמחיר נתון). הבנקים מנצלים את העובדה שהסכומים עוברים מהבורסה לאוחזי האופציות דרכם, וגוזרים מהתשלום עמלת מימוש בסך 0.5% הנגבית מתוך התקבול שמקבל הלקוח שהינו בעל אופציה פוקעת המזכה בתשלום. חישוב הסכום המגיע למחזיק האופציה אינו פשוט בגלל שמדד הפקיעה אינו סכום מדויק ואינו מתפרסם בפרסום רשמי, ולכן הלקוח לא יודע בדיוק איזה סכום הגיע לו ולא יכול לדעת שמהסכום שהגיע עבורו נוכחה עמלה. עילת התביעה מתבססת על כך שהבנקים לא פרסמו כי הם גובים עמלת מימוש,

דוחות כספיים

לא כללו עמלה זו במסגרת ההתקשרויות עם הלקוחות ויצרו מצג שווא בפני הלקוחות לפיו העמלה היחידה שהם גובים הינה עמלת מכירה וקניה. אמנם הבנקים מפרטים את העמלה שנגבתה בהודעה נפרדת שהם שולחים בשלבים מאוחרים יותר לביצוע הפעולות, אך לטענת התובעים לקוחות מסוגם אינם עוקבים אחרי הודעות אלו ואינם יודעים לנתחן. הקבוצה שהוגדרה הינה לקוחות שהתקשרו עם מנהלי תיקים בקשר עם מסחר באופציות על מדד ת"א 25. לטענת התובעים הם השתמשו בהגדרה מצמצמת של קבוצת הלקוחות על מנת לטעון שקל יותר להסתיר מקבוצה זו את חיובי העמלות (יחסית ללקוחות שסוחרים שלא באמצעות מנהלי תיקים). הסעד הנדרש – נזק משותף של כלל לקוחות הבנקים בגין סכומי עמלות המימוש שנגבו במהלך שבע השנים האחרונות. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

ט. ביום 4 באוגוסט 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, "קהל" ניהול קרנות השתלמות (1996) בע"מ ("קה"ל") והממונה על שוק ההון והביטוח (כנתבע פורמלי). לטענת המבקש, בהתאם לחוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, העבירה קה"ל, בהוראת הבנקים, את השליטה בנכסי קופות הגמל שהיו בשליטת קה"ל ל"חברה מנהלת אחרת" וכי הבנקים נטלו וניכסו לעצמם שלא כדין, כביכול, את כספי התמורה שהתקבלו על ידם מהחברה המנהלת האחרת, עבור "העברת השליטה בנכסי קופות הגמל, ניהולם והנאמנות עליהם" מאחר וחברה מנהלת, ובעל השליטה בחברה מנהלת, אינם רשאים לקבל טובת הנאה כלשהי, במישרין או בעקיפין, בקשר עם ניהול קופת גמל, מלבד הוצאות ודמי ניהול. נטען כי כספי התמורה שהתקבלו בגין העברת השליטה כאמור בקופות הגמל, הינם פירות שנכסי קופות הגמל הצמיחו, ומקורם בזכויות העמיתים הנובעות מנכסים אלה, לכן, זהו רווח השייך לעמיתים בקופות הגמל ולא למי מהנתבעים. נטען כי התמורה שהתקבלה על ידי הבנקים מסתכמת בסכום של כ-260 מיליון ש"ח, כאשר חלקו של בנק לאומי בסכום זה מסתכם בסך של 149.5 מיליון ש"ח. המבקש מבסס את עילת התביעה בין היתר, על הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, חוק עשיית עושר ולא במשפט, חוק החוזים, חוק הבנקאות (רישוי), חוק השליחות וחוק הנאמנות. הקבוצה בשמה מתבקש אישור התביעה כייצוגית, הינה: כלל העמיתים בכל קופות הגמל, שהנכסים שלהן נשלטו ונוהלו ע"י כל אחד מהמנהלים הנאמנים (ככל הנראה מדובר בקה"ל), שהיו בבעלותו ו/או בשליטתו של הבנק הנתבע, והועברו לחליפיהם. המבקש צירף את הממונה על שוק ההון והביטוח לכתב התביעה ולבקשה לאישור, מאחר ולטענת המבקש, הממונה מופקד, על הרישוי, הפיקוח והביצוע של הוראות חוק קופות הגמל ולכן מן הראוי שהוא ישמיע עמדתו מן הבחינה העניינית והציבורית ומאחר ויהיה בכך, כדי לסייע לליבון והכרעה בשאלות הכרוכות בתובענה הייצוגית. ביום 30 ביוני 2009 קבע בית המשפט כי קה"ל צורפה בטעות כמשיבה ודחה את הבקשה כנגדה. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 11 במרס 2010 הודיע היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט כי לא יתייצב בהליכים בתיק זה. ביום 27 במרץ 2011, נתן בית המשפט פסק דין הקובע כי התמורה עבור מכירת השליטה והניהול בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות שייכת במלואה לחברות המנהלות ולבנקים ודחה את התביעה. בקשת המבקש לעיכוב ביצוע פסק הדין ביחס להוצאות שנפסקו לטובתם – נדחתה. ביום 19 במאי 2011 הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחתה את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. ביום 21 ביוני 2011 הגיש המבקש בקשה להחלפת מערערים, ובמקביל, בקשה לסילוק הערעור בכפוף לויתור הבנקים על ההוצאות שנפסקו לטובתם. ביום 9 באוקטובר 2011, אישר ביהמ"ש העליון את בקשת המערערים לחזור בהם מהערעור שהגישו על החלטת ביהמ"ש המחוזי לדחות את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

י. ביום 4 באוגוסט 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישור תביעה כייצוגית נגד הבנק, לאומי גמל בע"מ והממונה על שוק ההון והביטוח (כנתבע פורמלי). לטענת המבקש, בהתאם לחוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, העבירה לאומי-גמל, בהוראת הבנק, את השליטה בנכסי קופות הגמל שהיו בשליטה ל"חברות מנהלות אחרות". לטענת המבקש, הבנק נטל וניכס לעצמו שלא כדין, כביכול, את כספי התמורה שהתקבלו על ידו מהחברות המנהלות האחרות, עבור "העברת השליטה והניהול של נכסי קופות הגמל והנאמנות עליהם" מאחר ולטענת המבקש, חברה מנהלת, וכן בעל השליטה בחברה מנהלת, אינם רשאים לקבל טובת הנאה כלשהי, במישרין או בעקיפין, בקשר עם ניהול קופת גמל,

מלבד הוצאות ודמי ניהול. נטען כי התמורה שהתקבלה בגין העברת השליטה כאמור בקופות הגמל הינה פירות שנכסי קופות הגמל הצמיחו, ומקורה בזכויות העמיתים הנובעות מנכסים אלה, לכן, זהו רווח השייך לעמיתים בקופות הגמל ולא למי מהנתבעים. הסכום הנתבע מסתכם בכ-1.0016 מיליארד ש"ח המהווה לטענת המבקש את סכום התמורה שקבל הבנק מהמכירה. המבקש מבסס את התביעה בין היתר, על הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, חוק עשיית עושר ולא במשפט, חוק החוזים, חוק הבנקאות (רישוי), חוק השליחות וחוק הנאמנות. הקבוצה בשמה מתבקש אישור התביעה כייצוגית, הינה: כלל העמיתים בכל קופות הגמל, שהנכסים שלהן נשלטו ונוהלו על ידי כל אחד מהמנהלים הנאמנים (ככל הנראה מדובר בלאומי גמל), שהיו בבעלותו ו/או בשליטתו של הבנק הנתבע, והועברו לחליפיהם. המבקש צירף את הממונה על שוק ההון והביטוח לכתב התביעה ולבקשה לאישור, מאחר ולטענת המבקש, הממונה מופקד, על הרישוי, הפיקוח והביצוע של הוראות חוק קופות הגמל ולכן מן הראוי שהוא ישמיע עמדתו מן הבחינה העניינית והציבורית ומאחר ויהיה בכך, כדי לסייע לליבון והכרעה בשאלות הכרוכות בתובענה הייצוגית. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 11 במרס 2010 הודיע היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט כי לא יתייצב בהליכים בתיק זה. ביום 27 במרץ 2011, נתן בית המשפט פסק דין הקובע כי התמורה עבור מכירת השליטה והניהול בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות שייכת במלואה לחברות המנהלות ולבנקים ודחה את התביעה. בקשת המבקש לעיכוב ביצוע פסק הדין ביחס להוצאות שנפסקו לטובתם – נדחתה. ביום 19 במאי 2011 הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחתה את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. ביום 21 ביוני 2011 הגיש המבקש בקשה להחלפת מערערים, ובמקביל, בקשה לסילוק הערעור בכפוף לויתור הבנקים על ההוצאות שנפסקו לטובתם. ביום 9 באוקטובר 2011, אישר ביהמ"ש העליון את בקשת המערערים לחזור בהם מהערעור שהגישו על החלטת ביהמ"ש המחוזי לדחות את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

יא. ביום 4 באוגוסט 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק, לאומי פיא חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ, פסגות מנהלי קרנות נאמנות – לאומי בע"מ, קסלמן וקסלמן חברה לנאמנות (1971) בע"מ והרשות לניירות ערך (כנתבע פורמלי). לטענת המבקש, בהתאם לחוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, העביר כל מנהל את השליטה והניהול בקרנות הנאמנות שבבעלותו ל"חברות מנהלות אחרות" והבנק נטל וניכס לעצמו שלא כדין, כביכול, את כספי התמורה שהתקבלו על ידו מהחברות המנהלות האחרות, עבור "העברת השליטה בנכסי קרנות הנאמנות וניהולם". לטענת המבקש, חברה מנהלת, נאמן, ובעל השליטה בחברה מנהלת, אינם רשאים לקבל טובת הנאה כלשהי, בקשר עם ניהול קרנות נאמנות, מלבד הוצאות ודמי ניהול ולכן נטען כי כספי התמורה שהתקבלו בגין העברת השליטה כאמור בקופות הנאמנות הינם פירות שנכסי קרנות הנאמנות הצמיחו, ומקורם בזכויות הנובעות מנכסים אלה, לכן, זהו רווח השייך לקרנות ולבעלי היחידות בהן ולא למי מהנתבעים. לטענת המבקש, התמורה שהתקבלה על ידי הבנק מסתכמת בסכום של כ-1.885 מיליארד ש"ח, וזהו הסכום אותו תובע המבקש עבור חברי הקבוצה. המבקש מבסס את התביעה בין היתר, על הפרת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, חוק עשיית עושר ולא במשפט, חוק החוזים, חוק הבנקאות (רישוי), חוק השליחות וחוק הנאמנות. הקבוצה בשמה מתבקש אישור התביעה כייצוגית, הינה: כלל בעלי היחידות בכל קרנות הנאמנות, שהנכסים שלהן נשלטו ונוהלו ע"י המנהלים שבשליטת הבנק, והועברו לחליפיהם. המבקש צירף את הרשות לניירות ערך לכתב התביעה ולבקשה לאישור, מאחר ולטענת המבקש, הרשות מופקדת, כך נטען, על הרישוי, הפיקוח והביצוע של הוראות חוק ההשקעות ולכן מן הראוי שהיא תשמיע את עמדתה מן הבחינה העניינית והציבורית ומאחר ויהיה בכך, כדי לסייע לליבון והכרעה בשאלות הכרוכות בתובענה הייצוגית. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 11 במרס 2010 הודיע היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט כי לא יתייצב בהליכים בתיק זה. ביום 27 במרס 2011, נתן בית המשפט פסק דין הקובע כי התמורה עבור מכירת השליטה והניהול בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות שייכת במלואה לחברות המנהלות ולבנקים ודחה את התביעה. בקשת המבקש לעיכוב ביצוע פסק הדין ביחס להוצאות שנפסקו לטובתם – נדחתה. ביום 19 במאי 2011 הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחתה את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. ביום 21 ביוני 2011 הגיש המבקש בקשה להחלפת מערערים, ובמקביל, בקשה לסילוק הערעור בכפוף לויתור הבנקים על ההוצאות

זוחות כספיים

שנפסקו לטובתם. ביום 9 באוקטובר 2011, אישר ביהמ"ש העליון את בקשת המערערים לחזור בהם מהערעור שהגישו על החלטת ביהמ"ש המחוזי לדחות את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

יב. ביום 29 באוקטובר 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה למתן צווים הצהרתיים הקובעים, בין היתר, כי שבעת הבנקים המשיבים, (הבנק, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק הבינלאומי, בנק המזרחי, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק איגוד), אינם זכאים לחייב את המבקשים בהפרשים בגין ריבית "הפרה", כהגדרתה בתובענה, וכי יש להפחית את סכום הפרשי ריבית ההפרה, מסך של 841 מיליון ש"ח לסך של 37 מיליון ש"ח. לחלופין, מבקשים לקבוע, כי הבנקים זכאים לחייב את המבקשות בהפרשים בגין ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א – 1961 בלבד, וזאת ביחס לחוב המבקשות שהצטבר שהחל מיום 12 במאי 2003 ואילך. טענת המבקשות בין היתר הינה כי "ריבית ההפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם", כמשמעות מונח זה בסעיף 15(א) לחוק החוזים (תרופות), תשל"א – 1970, אשר בית המשפט רשאי להפחיתו "אם מצא שהפיצויים נקבעו ללא כל יחס סביר לנוקש שניתן היה לראותו מראש בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת של ההפרה"; כי הפחתת הפרשי ריבית ההפרה מתחייבת גם מפרשנות הסכם ההלוואה בהתאם לאומד דעת הצדדים; כי חיוב המבקשות בריבית הפרה תהווה אכיפה בלתי צודקת של הסכם ההלוואה; כי עמידת הבנקים על חיוב המבקשות בריבית הפרה מהווה חוסר תום לב; וכי גבייתה על ידי הבנקים של ריבית ההפרה תהווה עשיית עושר ולא במשפט על ידם. אין בתובענה שיוך כספי לחלקו של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית ההפרה, אך פורטו אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כשחלקו של הבנק הינו על פי הנתען, 24%. ביום 11 בפברואר 2010 הוגשה תביעה כספית על סך של כ-830 מיליון ש"ח, חלף התביעה לצווים ההצהרתיים שנמחקה.

יג. ביום 26 בנובמבר 2008, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כייצוגית כנגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק איגוד לישראל בע"מ ובנק מזרחי טפחות בע"מ, התביעה מבוססת על נזקים נטענים, בסך של כ-68 מיליון ש"ח (על פי תחשיבי התובע), אשר נגרמו לכל לקוחות הבנקים אשר נוכה מס במקור מרווחיהם מריבית בגין אגרות חוב ו/או מדיבידנד בגין מניות, וזאת מיום 1 בינואר 2003 ועד ליום הגשת התביעה. על פי הנתען, ניכו הבנקים מס ביתר, עת ניכו את שיעור המס במקור, עובר לגביית העמלות מן התשואה המתקבלת. לשיטת התובע, היה על הבנקים להפחית העמלות מן ההכנסה נשוא ניכוי המס במקור, ורק לאחר מכן לבצע הניכוי במקור. התובע מבסס טענתו על סעיף 17 לפקודת מס הכנסה, בסווגו את העמלות כהוצאה בייצור הכנסה בשנת המס, שיש להביאן בחשבון במסגרת חישוב ההכנסה החייבת. לטענת התובע, בעשותם כאמור, הפרו הבנקים את חובות הזהירות, הנאמנות והגילוי הנאות כלפי הקבוצה, החלות עליהם לפי חוק הבנקאות, חוק הגנת הצרכן ופקודת הנוזיקין וכן את חובת תום הלב החלה עליהם. כן נטען, כי הבנקים גרמו לקבוצה נזק וחסרון כיס וכי התנהגותם עולה כדי רשלנות, הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט.

יד. ביום 3 במאי 2010 הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית בסכום נטען של כ-209 מיליון ש"ח, נכון למועד הגשת התובענה. הבקשה כוללת גם סעדים נוספים שאינם כספיים. המבקש מעוניין לייצג כל מחזיקי אג"ח של חפציבה חופים בע"מ ("חפציבה חופים") ערב הפסקת המסחר בהן בתחילת חודש אוגוסט 2007. המבקש טוען כי במהלך השנים 2006-2007, בסמוך לסוף כל רבעון, העמיד הבנק לחברה בבעלותו המלאה של מר בועז יונה הלוואות בסכומים של עשרות מיליוני ש"ח. לטענת המבקש, כספים אלה הועברו מיידיית לחשבונה של חפציבה חופים, כך שכיסו לראש משכיות כספים של מר יונה מחפציבה חופים, אולם בתחילתו של כל רבעון עוקב נמשכו הכספים מקופת חפציבה חופים, הועברו לחשבונות פרטיים של מר יונה ומשם הושבו לבנק. המבקש טוען כי מטרת הפעולות הכספיות הנ"ל הייתה עיוות הדוחות הכספיים של חפציבה חופים, כך שהוצגו לציבור מצגי שווא רגועים בנוגע למצבה האמיתי של חפציבה חופים. המבקש טוען, כי כתוצאה משיתוף הפעולה של הבנק וממצגי השווא שהוצגו לציבור נמחקו בסופו של דבר השקעות המחזיקים באגרות החוב של חפציבה חופים. לטענתו, ממחזיקי האג"ח הוסתרו אותות המשבר בחברה שיכול והיו משכנעים אותם למכור את אחזקותיהם מיד; ומאלה שהצטרפו במהלך יצירת מצגי השווא הנתענים, נמנע המידע החיוני שהיה מונע מהם להשקיע באגרות החוב של חפציבה חופים. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

דוחות כספיים

2. כמו כן תלויות ועומדות נגד הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי הליכים משפטיים אלה, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהם ומטעם זה לא בוצעה בגינם הפרשה.

א. ביום 30 ביוני 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וכן כנגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנקים"). התביעה מתייחסת לעמלות הנגבות על ידי הבנקים עבור שירותי בנקאות שונים המסופקים על ידם ללקוחותיהם הפרטיים (עמלות "תפעוליות" להבדיל מעמלות בגין הקצאת, העמדת וטיפול באשראי, שאינן חלק מהתביעה). נטען כי בין הבנקים הושגו הסכמות לגבי העלאת או הפחתת מחירי העמלות וקיים חשש שאף הושגו הסכמות בדבר יצירת עמלות חדשות. נטען כי בעשותם כך, קיימו הבנקים הגבל עסקי בלתי חוקי לעניין שיעורי העמלות שהם גובים מלקוחותיהם, ניצלו לרעה את כוחם המונופוליסטי (בהיותם, לפי הטענה, "קבוצת ריכוז") והתעשרו שלא כדין על חשבון לקוחותיהם. בבקשה נטען כי בשל ההסדרים הכובלים האמורים, שילמו לקוחות הבנקים עבור העמלות מחיר בלתי הוגן הגבוה מהמחיר אשר היה משולם אלמלא קיומו של הקרטל אשר מנע תחרות חופשית. חישוב הסכום הנתבע מוצג כנגזר מהכנסות הבנקים מעמלות ששולמו על ידי משקי הבית ואלו הנובעות מבנקאות פרטית. נטען, כהערכה, כי מחצית מההכנסות הללו נגבות תוך תיאום מחירים בעקבות הסדרים כובלים, ואלמלא תיאומי המחירים בין הבנקים, היו העמלות נמוכות יותר בצורה משמעותית ולפחות בשיעור של 25%. לפיכך, בהתאם להנחות שונות שצוינו בבקשה, הוערך סכום הנזק המצרפי בסך של 3.5 מיליארד ש"ח, כאשר בכותרת הבקשה צוין כי סכום התביעה הינו 3 מיליארד ש"ח. לא נערך יחוס ספציפי של סכום הנזק הנתבע מכל אחד מהבנקים, אולם צוין בבקשה כי חלקו היחסי של הבנק מנתח הפעילות הבנקאית בישראל מוערך בכ-30%. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 1 ביוני 2009 הגישו המבקשים לבית המשפט בקשה לצרף את קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 26 באפריל 2009, לפיה התקיימו הסדרים כובלים בין הבנקים (לאומי, פועלים, דיסקונט, מזרחי והבינלאומי) שעניינם העברת מידע בנושא עמלות, כראייה במסגרת הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. הבנקים המשיבים התנגדו לכך וביום 6 באוקטובר 2009 החליט בית המשפט כי הדיון בבקשה לצירוף קביעת הממונה מתייתר לאור החלטתו לאחד את הדיון בתובענה עם תובענה מאוחרת יותר (ראו תיאורה בסעיף ב להלן) אליה ממילא צורפה קביעת הממונה. ביום 29 בנובמבר 2009 החליט בית המשפט לעכב את ההליכים בתובענה למשך שנתיים ימים (בכפוף להוראות שנקבעו באותה החלטה) וזאת לאור כוונת המשיבים בבקשה לאישור להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים ערר על קביעת הממונה. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה.

ב. ביום 27 באפריל 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי. הבקשה מתבססת על קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 26 באפריל 2009. לטענת המבקשים, בהתאם לקביעה, הבנקים ערכו הסדרים כובלים לחילופי מידע ביחס לעמלות, אשר פגעו בתחרות ביניהם וגרמו נזק לחברי הקבוצה שייצוגה מתבקש, ואשר מצא את ביטויו בתשלום עמלות ביתר. המבקשים מעמידים את סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל המשיבים על 1 מיליארד ש"ח, תוך שהם מדגישים כי מדובר בהערכה בלבד ושומרים על זכותם לתקן את סכום התביעה בהמשך. לא נעשה בתובענה שיוך ברור של סכום תביעה ספציפי לכל אחד מן המשיבים ולא הובהרה די הצורך שאלת דרישת הפרשי הצמדה וריבית. לטענת המבקשים, עומדת להם עילת תביעה בשל קיומם של ההסדרים הכובלים האמורים בין הבנקים, אשר עלולים לפגוע ואף פגעו בתחרות. הסדרים אלה נופלים, כך נטען, הן לגדרו של סעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים והן לגדרו של סעיף 2(ב)1 לחוק ההגבלים העסקיים. ההליכים בבקשה לאישור עוכבו לשנתיים ימים, כאמור בהחלטה מיום 29 בנובמבר 2009 המתוארת בסעיף א לעיל. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה.

ג. ביום 27 במרס 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי בת"א בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת התובעים הינה כי הבנק העמיד מסגרות אשראי חד צדדיות וגבה בגינן עמלות וכן גבה ריבית מעבר לריבית הקבועה למדרג הגבוה באותה מסגרת מאושרת, וזאת חרף ההוראה המפורשת של המפקח על הבנקים בהוראה 325 להוראות ניהול בנקאי תקין, האוסרת זאת. עוד טוענים התובעים כי

דוחות כספיים

התובענה ראויה להידון כתובענה ייצוגית וכי הנזק המצרפי מיום כניסתה לתוקף של הוראה מס' 325 האמורה, מוערך על ידם בסכום של כ- 90 מיליון ש"ח. לפיכך הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הייצוגית הינם, ראשית, ליתן פס"ד הצהרתי לפיו אסור לבנק לגבות ריבית חריגה או עמלה, בשום צורה ואופן, בגין העמדת אשראי באופן חד צדדי ללקוח בעל הסכם מסגרת אשראי מאושרת, ושנית, להורות לבנק להשיב למבקשת ולקבוצה את הסכומים אשר שולמו על ידם לבנק עבור עמלה בגין ריבית חריגה ואשראי חד צדדי ו/או אשראי זמני. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, בשלב מוקדם זה לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כייצוגית.

ד. ביום 13 ביולי 2011 הוגשה לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן: "שב"א") וכנגד בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבקשה לאישור"). שב"א הינה חברת שירותים משותפת בבעלות הבנקים הנזכרים לעיל, אשר בין יתר עילויותיה מפעילה רשת עצמאית של מכשירי בנק אוטומטיים למשיכת מזומנים (ATM). בבסיס הבקשה לאישור עומדת טענה, שלפיה בעת משיכת מזומנים ממכשיר בנק אוטומטי המופעל על-ידי שב"א, לא ניתן למשתמש גילוי נאות על כך שנוסף על העמלה שגובה שב"א בגין פעולת המשיכה, הוא יחויב על-ידי הבנק שבו מתנהל חשבונו בעמלה נוספת בגין ביצוע "פעולה בערוץ ישיר" (או עמלת רישום פעולה). כלפי הבנקים המשיבים טוענים המבקשים כי הם אחראים לכל מחדליה של שב"א מתוקף היותם בעלי מניות ובעלי השליטה בה. בנוסף, נטען בבקשה כי הבנקים אינם רשאים לגבות מלקוחותיהם עמלה נוספת, לאחר שחויבו כבר בגין פעולת המשיכה על-ידי שב"א. בכך לפי הנתען, גובים הבנקים מלקוחותיהם עמלה בכפל.

המבקשים משתייכים את עילתם, בנוסף לכך, על טענה חוזית, וטוענים כי בעת הסכמתו של המשתמש למשיכת המזומנים מן המכשיר של שב"א נרקם חוזה מחייב בין המשתמש לבין שב"א ולבין הבנקים המשיבים, אשר לפיו בתמורה לפעולת המשיכה יחויב המשתמש אך ורק בסכום העמלה המופיע על צג המכשיר. לטענתם, העובדה שהבנקים המשיבים גובים עמלה נוספת עולה כדי הפרה של חוזה זה. בנוסף נטען, כי גביית עמלה על-ידי הבנק, מקום בו נגבית עמלה על-ידי שב"א, מנוגדת לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, שכן הכללים מתירים לגבות עמלה אחת ולא שתיים.

סכום התביעה הייצוגית הכולל הנתען, על-פי הערכות המבקשים, הינו 153 מיליון ש"ח (בגין גביית עמלה בשבע השנים האחרונות) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לא צוינה חלוקה בין הנתבעים. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, בשלב מוקדם זה לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה.

ה. ביום 6 בספטמבר 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בנושא אי תשלום ריבית והפרשי הצמדה על זיכויים המגיעים ללקוח בגין חיובים שנגבו על ידי הבנק ביתר. סכום הנזק הכולל לקבוצה מוערך על ידי המבקש בסך של כ- 40 מיליון ש"ח, לתקופה של שבע השנים הקודמות למועד הגשת התביעה, וזאת בהסתמך על הנחות משוערות ביחס למספר החשבוניות המתנהלים בבנק, שיעור ממוצע של מספר וסכומי חיוב שגויים בחשבון בשנה וסכום ריבית והפרשי ההצמדה משוער למקרה.

3. להלן פירוט של תובענות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות בסכומים מהותיים שהוגשו נגד חברות בנות של הבנק (להלן - חברות הבנות). לדעת הנהלת הבנק, ובהסתמך על דעת הנהלת כל אחת מחברות הבנות, המתבססת על חוות דעת היועצים המשפטיים של חברות הבנות באשר לסיכויי הליכים אלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מתביעות כאמור:

א. לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו הוגשה ביום 21 ביוני 2000 בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד בנק לאומי למשכנתאות בע"מ (להלן: "בלמ"ש") על סמך חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981, תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 וחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א - 1981. סכום התביעה, שמתבקש אישורה כתביעה ייצוגית, מוערך על-ידי המבקשים בכ- 100 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

המבקשים אשר נטלו הלוואה מבלמ"ש, טוענים לגבי שווי מבנים לצורכי ביטוח נכס במסגרת נטילת הלוואות מבלמ"ש. לטענת המבקשים נעשית על ידי בלמ"ש או מטעמו הערכת שווי מופרזת של המבנה, דבר הגורם לתשלום יתר של פרמיה על-ידי לקוחות בלמ"ש. המבקשים טוענים כי כך נעשה גם במקרה שלהם. בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי, הדיון בתביעה מעוכב עד אשר יוכרעו הערעורים בענין הנסקר בסעיף 4.4 א. להלן. בקשה שהוגשה על ידי המבקשים לביטול עיכוב ההליכים בתיק, נדחתה על ידי בית המשפט, אשר קבע כי עיכוב ההליכים בתובענה בעינו עומד.

ב. ביום 2 בדצמבר 2006 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כנגד בלמ"ש וכנגד מגדל חברה לביטוח בע"מ ("מגדל") בקשה לאישור תובענה ייצוגית בקשר לתשלומי תגמולי ביטוח חיים חלקיים. סכום התביעה הייצוגית המשוער הוא, לטענת המבקשת, 150 מיליון ש"ח.

המבקשת וכן זוגה המנוח נטלו הלוואה מבלמ"ש. על פי הנתען בבקשה: לווים הנוטלים הלוואה מבלמ"ש יכלו להצטרף להסדר ביטוח חיים ללווים, שבו המבטחת היא מגדל; על לווים שהצטרפו לביטוח חיים כאמור נמנים לווים שקיבלו כאשר אירע מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח חלקיים בשיעור נמוך הן מסכום הביטוח והן מיתרת הלוואה; בניגוד לתשלום שבוצע בפועל, הבנק ומגדל הבטיחו לשלם למבוטחים-לווים כאמור "תגמולי ביטוח בשיעור יתרת הלוואה העומדת לפירעון או בשיעור סכום הביטוח (הנמוך מביניהם)" – כך לטענת המבקשת. ביום 18 בינואר 2009 נתן ביהמ"ש החלטה המורה על קיום ההליכים הקבועים בחוק לשם אישור הסכם פשרה שנחתם בין הצדדים ובכלל זה בצוע מספר פעולות לצורך בדיקת אישור ההסדר ומינוי בודק. הצדדים הגיעו להסדר פשרה בתיק ובתאריך 7 בספטמבר 2010 אישר בית המשפט המחוזי בתל – אביב את ההסדר, בשינויים מסוימים. ביום 28 אוקטובר 2010 הוגש על ידי ב"כ המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על אישור הסדר הפשרה, במסגרתו התבקש בית המשפט העליון לאשר את ההסדר כפי שהוא, ללא השינויים בעניין שכר הטרחה לב"כ המבקשת והגמול המיוחד למבקשת שעליהם הורה בית המשפט המחוזי. בהתאם להחלטת בית-המשפט מיום 9 בינואר 2011, ייושם בשלב ראשון חלקו החלוט של ההסדר, אשר לא יושפע מתוצאות הערעור, ובהתאם לתוצאות הערעור יושלמו ויבוצעו לפי הצורך החלקים הנותרים. החלק מתוך סכום הפשרה אשר עשוי להיות מושפע מתוצאות הערעור יופקד בינתיים בנאמנות אצל ב"כ המבקשת.

ג. ביום 5 באפריל 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד סטנדרד & פורס מעלות בע"מ, מטבעות עולם בע"מ, החברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ, ערן פוקס, רוני בירם, יעקב הרפז ואקסלנס השקעות בע"מ. סכום התביעה הייצוגית הנתען נגד כל המשיבים עומד על כ-84 מיליון ש"ח. לא נעשה בתובענה שיוך ברור של סכום תביעה ספציפי לכל אחד מן המשיבים. לטענת המבקש, מעלות כשלה בדירוג האג"ח שהונפק על ידי מטבעות עולם, בכך שהורידה את דרוג האג"ח מדירוג AAA לדירוג D רק לאחר אירוע חדלות הפירעון של קבוצת ליהמן, למרות המידע אודות הקשיים של קבוצת ליהמן שפורסמו קודם לכן וכי מעלות יצרה מצג שגוי ומטעה בפני מחזיקי האג"ח כאילו אין שינוי במידת הסיכון של האג"ח ו/או כאילו ההתדרדרות במצבה של קבוצת ליהמן אינה נוגעת למידת הסיכון של האג"ח. כנגד מטבעות עולם נטען, כי היה עליה לדווח למחזיקי האג"ח אודות הגופים הפיננסיים המגבים ומתכונת הקצאת חלוקת סיכונים ה Notes ביניהם. בנוסף נטען, כי היה על מטבעות עולם לדווח למחזיקי האג"ח אודות ההשלכות של ההתדרדרות העסקית של קבוצת ליהמן על סיכויי הפירעון של האג"ח, ועל הימצאותו של בנק ליהמן בסיכון עסקי מהותי. עוד נטען, כי מטבעות עולם נמנעה מלפרסם דו"חות מיידיים אודות עניינים אלו שלא על פי דין וכתוצאה מכך נגרמו למחזיקי האג"ח נזקים אדירים. אקסלנס הינה בעלת המניות והשליטה במטבעות עולם. כלפי החברה לנאמנות, ששימשה כנאמן למחזיקי האג"ח שהונפק על ידי מטבעות עולם, טוען המבקש כי לא עשתה כל שביכולתה כדי להבטיח קיום התחייבויות מטבעות עולם כלפי מחזיקי האג"ח כפי שנקבע בתשקיף, כי היה עליה לבקש ממטבעות עולם לידע את ציבור מחזיקי האג"ח בדבר זהות הגופים הפיננסיים עימם התקשרה מטבעות עולם בעסקה לרכישת ה Notes ואת מתכונת חלוקת הסיכונים ביניהם, וכי היה עליה לדרוש ממטבעות עולם מידע על ההשלכות של מצב קבוצת ליהמן על דירוג האג"ח ו/או על יכולתה של מטבעות עולם לפרוע את האג"ח. עוד טוען המבקש, כי משנדע לחברה לנאמנות על הקשיים שפקדו את בנק ליהמן, היה על החברה לנאמנות לדרוש ממטבעות עולם להחליף את ה Notes ב Notes מגופים פיננסיים אחרים, על מנת לצמצם את היקפי הנזק שנגרם למחזיקי האג"ח. בית המשפט החליט כי תביעה זו תשולב בבקשה לאישור תביעה ייצוגית

דוחות כספיים

מוקדמת יותר שהוגשה ביחס להנפקת אותן אגרות חוב. הוגשה תגובת החברה לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

ד. ביום 23 ביוני 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד סטנדרד & פורס מעלות בע"מ, קשת אגרות חוב בע"מ ("קשת"), חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ ("החברה לנאמנות"), אהרון בירם, ערן פוקס, מוטי מערבי, רמי אורדן, אקסלנס נשואה חיתום (1993) בע"מ ואקספרט פיננסיים בע"מ. סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל המשיבים עומד על כ-220 מיליון ש"ח. לא נעשה בתובענה שיוך ברור של סכום תביעה ספציפי לכל אחד מן המשיבים. לטענת המבקש, מעלות כשלה בדירוג האג"ח שהונפק על ידי קשת, בכך שהורידה את דרוג האג"ח מדירוג AA+ לדירוג D רק לאחר אירוע חדלות הפירעון של קבוצת ליהמן, למרות המידע אודות הקשיים של קבוצת ליהמן שפורסמו קודם לכן וכי מעלות יצרה מצג שגוי ומטעה בפני מחזיקי האג"ח כאילו אין שינוי במידת הסיכון של האג"ח ו/או כאילו ההתדרדרות במצבה של קבוצת ליהמן אינה נוגעת למידת הסיכון של האג"ח. כנגד קשת נטען, כי היה עליה לדווח למחזיקי האג"ח אודות ההשלכות של ההתדרדרות העסקית של קבוצת ליהמן על סיכויי הפירעון של האג"ח, ועל הימצאות חברה מקבוצת ליהמן ("בנק ליהמן") בסיכון עסקי מהותי. עוד נטען, כי היה על קשת לפרסם דיווח מיידית אודות תלותה המוחלטת בתקבולים מה Notes המגבים את האג"ח והסכנה הממשית לביצוע התשלום על ידה בגין האג"ח. בנוסף נטען, כי קשת התרשלה עד כדי מעילה באמון בכך שלא נקטה בפעולות למניעת כשל התשלום לבעלי האג"ח לרבות: פעילות להחלפת ה Notes המגבים את האג"ח; פניה למעלות בדרישה לעדכן ו/או להתאים ו/או לשנות את דירוג האג"ח. עוד נטען כי קשת כשלה בכך שלא עשתה ביטוח פיקדונות וכן בכך שהנפיקה אג"ח המגובות במלואן בנכסי בנק אחד בלבד. בנוסף נטען כי קשת הקטינה באופן ממשתי את מסת נכסיה באמצעות שינוי מהותי בהסכם השירותים בינה לבין אקסלנס השקעות (אשר שולטת באקסלנס נשואה). אקסלנס נשואה חיתום (1993) בע"מ וחברת אקספרט פיננסיים בע"מ הן הבעלות בחלקים שווים של קשת. כלפי החברה לנאמנות, ששימשה כנאמן למחזיקי האג"ח שהונפק על ידי קשת, טוען המבקש כי לא עשתה כל שביכולתה כדי להבטיח קיום התחייבויות קשת כלפי מחזיקי האג"ח כפי שנקבע בתשקיף, כי היה עליה לבקש מקשת ליידע את ציבור מחזיקי האג"ח אודות השלכות ההידרדרות במצבו של בנק ליהמן על דירוג האג"ח ו/או על יכולת קשת לפרוע את איגרות החוב בהגיע מועד פירעון. עוד טוען המבקש, כי משנודע לחברה לנאמנות על הקשיים שפקדו את בנק ליהמן, היה על החברה לנאמנות לדרוש מקשת להחליף את ה Notes ב Notes מגופים פיננסיים אחרים, על מנת לצמצם את היקפי הנזק שנגרם למחזיקי האג"ח. בנוסף נטען כי היה על החברה לנאמנות לפנות אל קשת בבקשה כי זו תערוך ביטוח פיקדונות, לשם הבטחת כספי הציבור אשר הושקעו, הלכה למעשה, בבנק ליהמן. בקשה זו נמחקה ותוכנה והצדדים לה שולבו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת על סך 286 מיליון ש"ח שהוגשה בקשר עם האג"ח הנ"ל. (החברה לנאמנות לא היתה צד לבקשה האחרת בנוסחה המקורי, טרם השילוב בין שתי הבקשות). הוגשה תגובת החברה לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.

ה. ביום 19 באוגוסט 2007 הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד בלמ"ש ועמה נוסח כתב תובענה ייצוגית בקשר לצירוף "לווה נוסף" בחלק מההלוואות שמעמיד בלמ"ש. סכום התביעה הייצוגית המשוער הוא, לטענת המבקשים, מעל 5 מיליון ש"ח.

המבקשים טוענים כי במסגרת הלוואה שנטלו דרש בלמ"ש צירופו של "לווה נוסף". לטענתם, הלווה הנוסף אינו לווה כלל אלא פיקציה ולמעשה מדובר בערב להלוואה. לטענת המבקשים, אילו האדם שצורף כ"לווה נוסף" אכן היה מצורף כערב להלוואה לא היה הוא נדרש לערוך ביטוח חיים בקשר להלוואה, כפי שנדרש לעשות בפועל.

המבקשים עותרים לאישור תובענה ייצוגית בשם כל אלו שהוגדרו כ"לווים נוספים" על-ידי בלמ"ש, שאינם בעלי זכויות בנכס שמושכן ואשר במסגרת ההלוואה נדרשו לערוך ביטוח חיים ושילמו דמי ביטוח בגינם, במישרין או באמצעות הלווים העיקריים, בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

המבקשים דורשים השבה של דמי ביטוח ששולמו כאמור וכן צו המורה לבלמ"ש לבטל את דרישת עריכת ביטוח חיים ושעבודו ביחס ללווים הנוספים חברי הקבוצה.

ביום 1 בנובמבר 2011, הגישו התובעים ובאת-כוחם בקשה להסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כיייצוגית ומהתובענה הייצוגית, זאת לאור סיכוייהן הקלושים של הבקשה לאישור התובענה ונוכח

דוחות כספיים

הכרעת בית המשפט המחוזי בחיפה בע"א 4735/07, שדן בסוגיית ה"לווה הנוסף" וקיבל את עמדת בלמ"ש. ביום 10 בנובמבר 2011, אישר בית המשפט המחוזי את ההסתלקות והורה על מחיקת הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ועל דחיית התובענה האישית של המבקשים.

4. כמו-כן תלויות ועומדות נגד חברות הבנות, תובענות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על דעת הנהלת כל אחת מחברות הבנות, המתבססת על חוות דעת היועצים המשפטיים של חברות הבנות באשר לסיכויי הליכים משפטיים אלה, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהם ומטעם זה לא בוצעה בגינם הפרשה:

א. לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו הוגשה ביום 17 ביולי 1997 בקשה לאשר הגשת תובענה ייצוגית על סך של למעלה ממיליארד ש"ח, כנגד בנק לאומי למשכנתאות (להלן "בלמ"ש) ביחד עם בנקים למשכנתאות נוספים בקשר עם גביית עמלות ביטוחי חיים וביטוחי מבנה של לווים. כל אחד מן המבקשים נטל הלוואה מאחד מן הבנקים למשכנתאות המשיבים. לטענת המבקשים, במסגרת נטילת הלוואה הם צורפו לביטוח חיים או ביטוח נכס שנערכו באמצעות הבנקים המשיבים. לטענתם, חלק מדמי הביטוח הגיע לידי הבנקים המשיבים וזאת שלא כדין.

ביום 17 בנובמבר 1997 ניתנה החלטתו של בית המשפט כי לא ניתן לדון בתובענה שהוגשה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העיסוקיים, תשמ"ח-1988. לפיכך, מחק בית המשפט את התביעה הכספית על הסף.

עם זאת קבע בית המשפט כי ניתן לדון בעתירה במסגרת תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, רק בעתירה לסעד הצהרתי ביחס לעילות שנוצרו קודם ליום 10 במאי 1996. בית המשפט קבע כי העילות שניתן יהיה לדון בהן במסגרת זו הינן "בנושא הסדר הכובל וסוגיית הביטוחים השונים".

על החלטה זו תלויים ועומדים בבית המשפט העליון ערעורים מטעם בלמ"ש, כל אחד מהבנקים למשכנתאות הנתבעים האחרים והתובעים. בהתאם להחלטה של בית המשפט העליון ביצועה של החלטת בית המשפט המחוזי עוכב. לפיכך התביעה לא תתברר עד למתן החלטה על ידי בית המשפט העליון לגבי הערעורים.

ביום 1 בספטמבר 2005 ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין, בו נקבע, בתמצית, כי על אף שניתן לעשות שימוש באמצעים פרשניים על מנת להפוך את תקנה 29 לכללי להגשת תביעות ייצוגיות הרי שלעת הזו אין זה ראוי לעשות כן. זאת, בעיקר בשים לב להליכי חקיקה תלויים ועומדים בתחום התובענות הייצוגיות. ביום 12 במרס 2006 אכן פורסם חוק תובענות ייצוגיות. ביום 25 בספטמבר 2008 אישר ביהמ"ש את הסתלקות אחד המבקשים מהתביעה. הבקשה לצרף מבקש חלף זה שהסתלק תלויה ועומדת בבית המשפט.

בעקבות הליך גישור שהתנהל בין הצדדים, הוגש לבית המשפט הסדר פשרה בין הצדדים, לפיו ישלמו כל הבנקים המשיבים בבקשה סכום כולל של 17 מיליון ש"ח כתרומה למטרות ציבוריות נבחרות, וסכום כולל נוסף של 3 מיליון ש"ח כגמול וכשכר טרחה למבקשים ולבאי כוחם, ובכך יסתיימו כל ההליכים המשפטיים בתיק. חלקו של בלמ"ש בתשלום עומד על 27.601%. בלמ"ש ביצע הפרשה בסכום המכסה את חלקו לפי ההסדר האמור. בהחלטותיו של בית המשפט מיום 12 ביולי 2011 ו-7 באוגוסט 2011 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה לפי הוראות סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 והורה על פרסום בעתונות של הסדר הפשרה והחלטות בית המשפט. פרסום כאמור בוצע בימים 25 בספטמבר 2011 ו-26 בספטמבר 2011 ובו נקבע, בין היתר, מועד להגשת התנגדויות להסכם הפשרה, ככל שיש כאלה. בחלוף תקופה זו לא הוגשה התנגדות כלשהי. ביום 17 בנובמבר 2011 הגיש היועמה"ש בקשה להארכת המועד להגשת עמדתו ביחס להסדר הפשרה ב-45 ימים נוספים.

ב. ביום 6 בספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא שיעור העמלה הצולבת בהסכמי הסליקה של כרטיסי אשראי. התביעה הוגשה נגד לאומי קארד והבנק וכן נגד, כ.א.ל, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, ישראלכרט ובנק הפועלים, כאשר לטענת המבקשים הנזק עשוי להגיע לסכום של כ- 4.8 מיליארד ש"ח כנגד כל הנתבעים. התביעה הועמדה על סך של 1 מיליארד ש"ח. המבקשים טוענים, כי העמלה הצולבת שנהגה בפועל הייתה מופקעת, גרמה

דוחות כספיים

לתשלום עמלת סליקה עודפת על-ידי בתי עסק ולהעמסת עלויות עודפות אלה על מחיר המוצרים והשירותים אותם שילם לבסוף הצרכן.

ג. ביום 7 בספטמבר 2011, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד בלמ"ש ונגד בנק מזרחי טפחות בע"מ ובנק הפועלים בע"מ. סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל הבנקים המשיבים עומד על כ-927 מיליון ש"ח נכון ליום 1 בינואר 2010 וסכום התביעה הייצוגית הנטען נגד בלמ"ש עומד על כ-327 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי הבנקים המשיבים גבו מנוטלי הלוואות לדיוור "ריבית דריבית מראש", בניגוד לדין וכן בניגוד להוראות הסכמי ההלוואה הקובעות כי רק יתרת הקרן הבלתי מסולקת נושאת ריבית. הסעדים הנתבעים הם תשלום פיצויים ו/או השבה של הנזק שנגרם ללווים ושל הסכומים שנגבו שלא כדין וכן מתן צו עשה המורה לבנקים המשיבים לשנות את הדרך בה הם נוהגים בכל הקשור לחיוב וגביית ריבית.

ד. החברה לישראל בע"מ

1. כנגד חברות מוחזקות מסוימות של החברה לישראל בע"מ הוגשו תביעות משפטיות בטענה כי נזקי גוף ורכוש, שנגרמו לתובעים, נובעים מזיהום הקישון, אשר לטענת התובעים לחברות המוחזקות הנ"ל היה חלק בו וכן כנגד חברה מאוחדת מתקיימים הליכים משפטיים, חוקקו חוקים והוצאו צווים הנוגעים לפעילות חברה זו.
 2. הנהלות החברות הנ"ל, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהן המשפטיים אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה בגין התביעות והנושאים הנ"ל, אם בכלל, ולכן לא נכללו כל הפרשות בנדון בדוחות הכספיים של החברה לישראל בע"מ והחברות המאוחדות שלה.
 3. לצורך קיום פעילות של חברה מאוחדת של החברה לישראל, תלויה החברה המאוחדת בקבלת שירותים מחברות תשתית ומספקי גז טבעי.
 3. ליום 30 בספטמבר 2011, עומדת חברה מאוחדת של החברה לישראל באמות המידה הפיננסיות העדכניות שנקבעו עם הבנקים הממנים. עם זאת מעריכה החברה המאוחדת כי לא תעמוד באמות מידה פיננסיות מסוימות החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011.
- בהתאם לכך, פנתה החברה המאוחדת לבנקים הרלוונטים בבקשה לקבלת ויתורים או תיקונים לאמות המידה הפיננסיות הרלוונטיות. נכון ליום אישור הדוחות הכספיים של החברה לישראל, הצליחה החברה המאוחדת להגיע להבנות או להשיג ויתורים או תיקונים ממרבית הבנקים הרלוונטיים (ההבנות, הויתורים והתיקונים מותנים בהסכמות שאר הבנקים הרלוונטים).
- להרחבה בעניין נושאים אלה, ראה הדוחות הכספיים של החברה לישראל בע"מ ליום 30 בספטמבר 2011.

ה. ביום 26 באפריל 2009 התקבלה בבנק קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפיה בין הבנק לבין בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברות מידע הנוגע לעמלות, וזאת מראשית שנות ה-90 ועד תחילת חקירת הרשות בענין, בחודש נובמבר 2004. המדובר בקביעה אזרחית המהווה ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. הבנק הגיש ערר על קביעה זו. ביום 22 בפברואר 2011, הוגשה תגובת הממונה לערר. בעקבות הסכמת הצדדים, הועברו הערר ועררים נוספים שהגישו בנקים אחרים להליך גישור לאחר שבית הדין להגבלים עסקיים ביקש מן הצדדים לשקול לעשות כן. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות הקביעה.

ו. בהמשך לתאור המפורט בבאור 18 (יא) (2) לדוח שנתי 2010, המתייחס להחלטת בית הדין להגבלים עסקיים בקשר עם קביעת המתודולוגיה הראויה בחישוב העמלה הצולבת, הוגשה ביום 23 במאי 2011 לבית הדין להגבלים עסקיים חוות דעתו של הכלכלן הראשי של רשות ההגבלים העסקיים, מתוקף תפקידו כמומחה מטעם בית הדין ("חוות הדעת מטעם בית הדין"). שיעור העמלה הצולבת כפי שחושב בחוות הדעת מטעם בית הדין נמוך מזה שנהוג כיום על פי ההסדר שהוגש לאישורו של בית הדין. מבקשי אישור ההסדר (חברות כרטיסי האשראי לאומי קארד, כ.א.ל. והבנקים השולטים בהן) חולקים על חלק מהקביעות וההנחות שבחוות הדעת מטעם בית הדין ובמהלך חודש ספטמבר 2011 הגישו לבית הדין שלוש חוות דעת של מומחים מטעמם המצביעות על כשלים שנפלו בחוות הדעת מטעם בית הדין. בעקבות הגשת חוות הדעת צפויים להתקיים בבית הדין דיונים במסגרתם ייחקרו הכלכלן הראשי והמומחים האחרים על חוות דעתם כשהמשך יידרש בית הדין לקבוע את השיעור הראוי של העמלה הצולבת ובעקבותיה לקבוע אם לאשר את ההסדר שהוגש לבית הדין לאישור כאמור לעיל אם לאו.

דוחות כספיים

במסגרת חוות הדעת מטעם בית הדין נקבע כי כל הפחתה בעמלה ראוי שתהיה הדרגתית כדי לאפשר לחברות כרטיסי האשראי לבצע הערכות והתאמות למצב החדש.

שיעור העמלה הצולבת הממוצעת לפני יום 1 בנובמבר 2011 עמד על 0.975%.

ביום 7 באוגוסט 2011 ניתנה החלטת בית הדין על פיה הוארך תוקף ההיתר הזמני שניתן למבקשי אישור ההסדר עד ליום 31 בדצמבר 2011 ובלבד ששיעור העמלה הצולבת הממוצעת לא יעלה על 0.875% החל מיום 1 בנובמבר 2011.

ההסדר האמור צפוי להשפיע באופן מהותי הן על ההכנסות של לאומי קארד כמנפיקה והן על הוצאותיה כסולקת בשנים הבאות.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון
 סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

א. היקף הפעילות

30 בספטמבר 2011				
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
(במיליוני ש"ח)				
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
א) נגזרים מגדרים (1)				
-	-	9	-	-
חוזי Forward				
-	-	-	3,244	-
Swaps				
-	-	9	3,244	-
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	3,088	-
ב) נגזרים ALM (1)(2)				
1,245	394	-	14,512	-
חוזי Futures				
1,124	-	158,936	17,563	11,763
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
18	10,595	5,921	-	-
אופציות שנכתבו				
19	10,595	5,993	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
755	1,206	34,682	32,483	15
אופציות שנכתבו				
733	1,411	31,346	29,358	-
אופציות שנקנו				
949	5,410	21,016	174,663	966
Swaps				
4,843	29,611	257,894	268,579	12,744
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	86,097	-
ג) נגזרים אחרים (1)				
-	-	-	-	-
Swaps				
-	-	-	-	-
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	-	-
ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב				
-	-	10,857	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
-	-	10,857	-	-
סך הכל				
4,843	29,611	268,760	271,823	12,744
סך הכל כללי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2011				
חוזי	חוזי	חוזי	חוזי ריבית	
סחורות	בגין	מטבע		
ואחרים	מניות	חוץ	אחר	שקל-מדד
(במיליוני ש"ח)				
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א) נגזרים מגדרים (1)				
-	-	-	10	-
-	-	-	172	-
ב) נגזרים ALM (1)(2)				
80	236	4,977	6,079	114
76	238	5,661	6,172	360
ג) נגזרים אחרים (1)				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
ד) נגזרי אשראי				
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
(במיליוני ש"ח)				
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
(א) נגזרים מגדרים (1)				
-	-	6	-	-
חוזי Forward				
-	-	-	2,238	-
Swaps				
-	-	6	2,238	-
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	1,956	-
(ב) נגזרים ALM (1)(2)				
771	249	-	10,347	-
חוזי Futures				
424	-	134,764	10,847	7,612
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
19	8,193	6,617	-	-
אופציות שנכתבו				
26	8,193	6,586	-	-
אופציות שנקנו				
138	4,873	39,355	18,841	20
חוזי אופציה אחרים				
143	5,261	37,885	13,202	-
אופציות שנכתבו				
1,037	346	16,733	126,795	1,182
אופציות שנקנו				
2,558	27,115	241,940	180,032	8,814
Swaps				
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	65,633	-
(ג) נגזרים אחרים (1)				
-	-	-	-	-
Swaps				
-	-	-	-	-
סך הכל				
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
1,950	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
758	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב				
-	-	16,287	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
2,708	-	16,287	-	-
סך הכל				
5,266	27,115	258,233	182,270	8,814
סך הכל כללי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2010					
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל-מדד אחר
			(במיליוני ש"ח)		
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (1)					
-	-	-	19	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	105	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
(ב) נגזרים ALM (1)(2)					
276	1,043	4,338	3,661	101	שווי הוגן ברוטו חיובי
285	1,030	5,001	4,397	371	שווי הוגן ברוטו שלילי
(ג) נגזרים אחרים (1)					
-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב					
1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
49	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים (מבוקר)

31 בדצמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
(במיליוני ש"ח)				
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
(א) נגזרים מגדרים (1)				
-	-	-	2,563	-
Swaps				
-	-	-	2,563	-
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	2,354	-
(ב) נגזרים ALM (1)(2)				
756	499	-	14,594	-
Futures חוזי				
276	-	155,524	9,010	7,160
Forward חוזי				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
9	8,908	5,104	-	-
אופציות שנכתבו				
11	8,908	5,031	-	-
אופציות שנקנו				
19	4,914	34,802	17,584	15
חוזי אופציה אחרים				
23	4,920	33,896	16,610	-
אופציות שנכתבו				
646	412	18,533	121,111	980
אופציות שנקנו				
1,740	28,561	252,890	178,909	8,155
Swaps				
סך הכל				
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	61,573	-
(ג) נגזרים אחרים (1)				
-	-	-	-	-
Swaps				
-	-	-	-	-
סך הכל				
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
1,593	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב				
741	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
-	-	14,108	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot				
2,334	-	14,108	-	-
סך הכל				
4,074	28,561	266,998	181,472	8,155
סך הכל כללי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים (מבוקר)

31 בדצמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
(במיליוני ש"ח)				
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
(א) נגזרים מגדרים (1)				
-	-	-	32	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	43	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
(ב) נגזרים ALM (1)(2)				
80	1,223	4,439	2,895	42
שווי הוגן ברוטו חיובי				
82	1,221	5,373	2,973	336
שווי הוגן ברוטו שלילי				
(ג) נגזרים אחרים (1)				
-	-	-	1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
(ד) נגזרי אשראי				
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
4	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
13	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב				
1	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך) סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2011					
ממשלות					
דילרים / ובנקים					
בורסות	בנקים	ברוקרים	מרכזיים	אחרים	סך הכל
(בלתי מבוקר)					
(במיליוני ש"ח)					
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים					
214	6,770	415	1	4,096	11,496
ממכשירים נגזרים (1)(2)					
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין					
1,429	27,372	3,186	98	13,141	45,226
מכשירים נגזרים (3)					
1,643	34,142	3,601	99	17,237	56,722
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					

30 בספטמבר 2010					
ממשלות					
דילרים / ובנקים					
בורסות	בנקים	ברוקרים	מרכזיים	אחרים	סך הכל
(בלתי מבוקר)					
(במיליוני ש"ח)					
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים					
642	4,689	431	-	3,682	9,444
ממכשירים נגזרים (1)(2)					
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין					
1,157	24,437	2,096	18	10,679	38,387
מכשירים נגזרים (3)					
1,799	29,126	2,527	18	14,361	47,831
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					

31 בדצמבר 2010					
ממשלות					
דילרים / ובנקים					
בורסות	בנקים	ברוקרים	מרכזיים	אחרים	סך הכל
(מבוקר)					
(במיליוני ש"ח)					
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים					
280	4,864	373	-	3,200	8,717
ממכשירים נגזרים (1)(2)					
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין					
1,182	25,081	1,776	-	10,596	38,635
מכשירים נגזרים (3)					
1,462	29,945	2,149	-	13,796	47,352
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					

- (1) לא מבוצעים קיזוזים בהתאם להסדרי התחשבות נטו.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11,496 מיליוני ש"ח (30- בספטמבר 2010 – 9,444 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2010 - 8,717 מיליוני ש"ח).
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה

דוחות כספיים

באור 7 – פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
 סכומים מדווחים

ג. פירוט מועדי פרעון – סכום נקוב

30 בספטמבר 2011					
עד	מעל שלושה חודשים	מעל שנה	מעל	סך הכל	
שלושה חודשים	ועד	ועד	חמש שנים	סך הכל	
(בלתי מבוקר)					
(במיליוני ש"ח)					
חוזי ריבית:					
1,983	6,103	4,045	613	12,744	שקל - מדד
23,315	59,266	83,361	105,881	271,823	אחר
156,858	88,506	10,483	12,913	268,760	חוזי מטבע חוץ
24,963	4,123	525	-	29,611	חוזים בגין מניות
2,404	2,026	413	-	4,843	חוזי סחורות ואחרים
209,523	160,024	98,827	119,407	587,781	סך הכל
206,847	122,656	83,676	68,519	481,698	סך הכל בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר)
214,509	126,973	72,371	75,407	489,260	סך הכל בדצמבר 2010 (מבוקר)

דוחות כספיים

באור 8 – יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010 (מבוקר)		30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)		הערך במאזן		הערך במאזן		
שווי הוגן	סך הכל	(ב)	(א)	שווי הוגן	סך הכל	(ב)	(א)	(במיליוני ש"ח)
נכסים פיננסיים								
30,035	30,052	21,606	8,446	54,624	54,662	36,661	18,001	מזומנים ופיקדונות בבנקים
55,791	55,791	-	55,791	38,356	38,356	-	38,356	ניירות ערך
1,190	1,190	-	1,190	1,252	1,252	-	1,252	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
226,263	223,981	201,080	22,901	237,438	237,315	211,705	25,610	אשראי לציבור, נטו
409	379	363	16	422	403	403	-	אשראי לממשלות
8,716	8,716	-	8,716	11,496	11,496	-	11,496	נכסים בגין מכשירים נגזרים
670	670	-	670	945	945	3	942	נכסים פיננסיים אחרים
323,074	320,779	223,049	97,730	344,533	344,429	248,772	95,657	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות								
251,210	249,584	186,181	63,403	268,601	267,249	203,587	63,662	פיקדונות הציבור
2,692	2,691	1,300	1,391	6,272	6,327	2,697	3,630	פיקדונות מבנקים
688	660	435	225	477	443	406	37	פיקדונות מממשלות
1,010	1,006	244	762	782	778	209	569	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,117	26,939	26,939	-	29,937	28,573	28,573	-	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
9,985	9,985	-	9,985	12,636	12,636	-	12,636	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,107	7,132	4,328	2,804	7,053	7,083	5,763	1,320	התחייבויות פיננסיות אחרות
301,809	297,997	219,427	78,570	325,758	323,089	241,235	81,854	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
367	367	-	367	287	287	-	287	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

(א) מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן.
(ב) מכשירים פיננסיים אחרים לגביהם חושב השווי ההוגן לצורך הגילויי בבאור זה.

באור 8 א – פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
	השפעת	נתונים לא	נתונים נצפים	מחירים	
יתרת	השפעת	נצפים	משמעותיים	מצוטטים	
מאזנית	הסכמי	משמעותיים	אחרים	בשוק פעיל	
	קיזוז	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	
(במיליוני ש"ח)					
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
12,408	-	-	1,869	10,539	אגרות- חוב ממשלת ישראל
619	-	10	210	399	אגרות- חוב ממשלות זרות
10,749	-	193	8,499	2,057	אגרות- חוב חברות אחרות
2,414	-	712	1,459	243	אגרות- חוב מגובי נכסים
982	-	-	-	982	מניות זמינות למכירה
27,172	-	915	12,037	14,220	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:					
9,422	-	-	835	8,587	אג"ח למסחר
353	-	-	-	353	מניות למסחר
9,775	-	-	835	8,940	סה"כ ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
6,203	-	59	6,010	134	חוזי ריבית אחרים
4,976	-	197	4,530	249	חוזי מטבע- חוץ
236	-	-	7	229	חוזי מניות
81	-	-	58	23	חוזי סחורות ואחרים
11,496	-	256	10,605	635	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,064	-	-	-	2,064	אחרים
50,507	-	1,171	23,477	25,859	סך כל הנכסים
התחייבויות:					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
6,704	-	331	6,242	131	חוזי ריבית אחרים
5,618	-	747	4,621	250	חוזי מטבע- חוץ
238	-	-	9	229	חוזי מניות
76	-	-	53	23	חוזי סחורות ואחרים
12,636	-	1,078	10,925	633	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,066	-	-	215	1,851	אחרים
14,702	-	1,078	11,140	2,484	סך כל ההתחייבויות

דוחות כספיים

באור 8 ב- שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)						
שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3						
רווחים (הפסדים)	שווי הוגן	סה"כ רווחים (הפסדים)	רכישות הנפקות	העברות אל רמה 3 או ממונה	שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011
(במיליוני ש"ח)						
נכסים:						
אגרות חוב זמינות למכירה :						
-	-	-	-	-	-	של הממשלה
-	10	-	(1)	-	11	של ממשלות זרות
-	193	(26)	3	(3)	219	של חברות אחרות
(4)	712	-	28	(6)	690	מגובי נכסים
(4)	915	(26)	30	(9)	920	סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה
76	256	-	28	(12)	240	נכסים בגין מכשירים נגזרים
72	1,171	(26)	58	(21)	1,160	סך כל הנכסים
התחייבויות:						
100	1,078	-	(10)	(137)	1,225	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
100	1,078	-	(10)	(137)	1,225	סך כל ההתחייבויות
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)						
שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3						
רווחים (הפסדים)	שווי הוגן	סה"כ רווחים (הפסדים)	רכישות הנפקות	העברות אל רמה 3 או ממונה	שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011
(במיליוני ש"ח)						
נכסים:						
אגרות חוב זמינות למכירה :						
-	-	-	-	-	-	של הממשלה
-	10	-	(7)	-	17	של ממשלות זרות
15	193	(26)	-	15	204	של חברות אחרות
(1)	712	-	(174)	30	856	מגובי נכסים
14	915	(26)	(181)	45	1,077	סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה
155	256	2	92	27	135	נכסים בגין מכשירים נגזרים
169	1,171	(24)	(89)	72	1,212	סך כל הנכסים
התחייבויות:						
(2)	1,078	-	52	(76)	1,102	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(2)	1,078	-	52	(76)	1,102	סך כל ההתחייבויות

דוחות כספיים

באור 9 - רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו			
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2010	2011	2010	2011
במיליוני ש"ח		(במיליוני ש"ח)	
א. בגין נכסים (א)			
5,459	11,958	1,197	6,845
מאשראי לציבור			
11	21	(1)	13
מאשראי לממשלות			
159	622	(7)	402
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים			
(389)	479	101	386
מפיקדונות בבנקים			
15	36	5	10
מניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
(454)	1,974	(49)	1,335
מאגרות חוב (ד)			
4,801	15,090	1,246	8,991
סך הכל בגין נכסים			
ב. בגין התחייבויות (א)			
1,887	(8,891)	1,727	(8,130)
על פיקדונות הציבור			
(2)	(22)	12	(16)
על פיקדונות מממשלות			
-	-	-	-
על פיקדונות מבנק ישראל			
(97)	(191)	(151)	(132)
על פיקדונות מבנקים			
(8)	(35)	1	(30)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
(1,225)	(1,560)	(515)	(521)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
555	(10,699)	1,074	(8,829)
סך הכל בגין התחייבויות			
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
2	4	2	4
חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ב)			
(1,258)	468	(774)	1,216
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (ג)			
11	13	(10)	6
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
(1,245)	485	(782)	1,226
סך הכל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
ד. אחר			
288	295	95	98
עמלות מעסקי מימון			
174	197	78	55
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו (ה)			
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות			
210	47	29	70
לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו			
499	189	92	115
הכנסות מימון אחרות			
10	(22)	14	(34)
הוצאות מימון אחרות			
1,181	706	308	304
סך הכל אחר			
5,292	5,582	1,846	1,692
סך כל הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי			
(11)	(8)	(13)	(16)
מזה: הפרשי שער, נטו			
ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון			
(5)	(8)	1	(4)
הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים (ו)			
6	2	(2)	(2)
הכנסות (הוצאות) מימון בגין התחייבויות (ו)			

(א) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ג) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ד) כולל ריבית והפרשי שער חיוביים (שליליים) בגין אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) בסך של כ- 123 מיליון ש"ח לשלושה חודשים שהסתיימו בספטמבר 2011 וכ- 118 מיליון ש"ח לתשעה חודשים שהסתיימו בספטמבר 2011 (30 בספטמבר 2010 - 18 מיליון ש"ח ו- 13 מיליון ש"ח בהתאמה).

(ה) לרבות הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

(ו) סווג מחדש.

דוחות כספיים

באור 10 - רווחים מהשקעות במניות, נטו (א) סכומים מדווחים (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו				
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2010	2011	2010	2011	
(במיליוני ש"ח)		(במיליוני ש"ח)		
45	69	-	39	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(13)	(276)	-	(254)	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה (ב)
-	136	(5)	132	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
156	64	19	8	דיבידנד ממניות זמינות למכירה ולמסחר
188	(7)	14	(75)	סה"כ מהשקעות במניות

(א) כולל קרנות נאמנות.

(ב) לרבות הפרשות לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. בתקופת הדיווח הנוכחית נרשמה בסעיף זה הפרשה לירידת ערך בגין פרטנר תקשורת בע"מ.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)							
	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
	מגזר	ניהול	בנקאות	מגזר	מגזר	עסקים	מגזר
	מגזר	פיננסי	פרטית	מסחרי	עסקי	קטנים	משקי בית
	מגזר	אחר					סך הכל
	(במיליוני ש"ח)						
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי :							
מחיצוניים -	517	287	964	831	(6)	(901)	-
בינמגזרי -	170	(46)	(525)	(453)	120	730	4
סך הכל	687	241	439	378	114	(171)	4
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
מחיצוניים -	420	125	107	107	102	(34)	5
בינמגזרי -	58	(14)	(29)	(9)	2	7	(15)
סך הכל	478	111	78	98	104	(27)	(10)
סך כל ההכנסות	1,165	352	517	476	218	(198)	(6)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	33	22	189	58	1	75	-
הפסד מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים	-	-	-	-	-	-	(1)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	145	87	123	105	33	(309)	(29)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 (בלתי מבוקר) (א)							
	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
	מגזר	ניהול	בנקאות	מגזר	מגזר	עסקים	מגזר
	מגזר	פיננסי	פרטית	מסחרי	עסקי	קטנים	משקי בית
	מגזר	אחר					סך הכל
	(במיליוני ש"ח)						
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי :							
מחיצוניים -	362	268	803	463	(23)	(30)	3
בינמגזרי -	221	(42)	(350)	(96)	123	144	-
סך הכל	583	226	453	367	100	114	3
הכנסות תפעוליות ואחרות :							
מחיצוניים -	425	123	114	110	110	73	28
בינמגזרי -	62	(15)	(32)	(9)	2	1	(9)
סך הכל	487	108	82	101	112	74	19
סך כל ההכנסות	1,070	334	535	468	212	188	22
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	46	36	(153)	127	4	(11)	(3)
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים	-	-	-	-	-	1	(1)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	64	70	343	53	22	65	(11)

(א) סווג מחדש.

דוחות כספיים

באור 11 - מגזרי פעילות (המשך)
 סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר) (א)							
	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
סך הכל	מגזר	ניהול	בנקאות	מגזר	עסקים	עסקים	מגזר
מאוחד	אחר	פיננסי	פרטית	מסחרי	עסקי	קטנים	בית קטנים
(במיליוני ש"ח)							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
7,433	11	1,550	(50)	1,721	1,689	1,064	1,448
-	(12)	(1,185)	457	(251)	379	(157)	769
7,433	(1)	365	407	1,470	2,068	907	2,217
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
4,111	270	280	451	431	454	493	1,732
-	(34)	3	10	(38)	(122)	(56)	237
4,111	236	283	461	393	332	437	1,969
11,544	235	648	868	1,863	2,400	1,344	4,186
584	(4)	(6)	8	341	(71)	147	169
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים							
183	6	177	-	-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי							
2,334	92	220	87	303	1,198	257	177

(א) סווג מחדש.

1. רכישת בנק ספדיה

בתאריך 10 בפברואר 2011 נחתם הסכם (להלן: "הסכם הרכישה") בין בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי" במישרין או באמצעות חברה שבשליטתו), לבין Helena S. Safdié Levy, Island Tower Foundation, Edmundo Safdié, G.R.S. Participations S.a.r.l, ו- בעליהם של Bank Safdié SA בשוויץ (להלן: "הבנק הנרכש"), לפיו ירכוש לאומי במישרין או באמצעות חברה שבשליטתו, את מלוא הון המניות בבנק הנרכש, בכפוף לקיום תנאים מתלים המפורטים בהסכם.

על פי הסכם הרכישה, סכום התמורה הבסיסי לפני התאמות יתבסס על ערך נכסי נקי (Net Asset Value) של הבנק הנרכש, בתוספת פרמיה על הנכסים שבניהולו של הבנק הנרכש ביום סגירת העסקה, ויותאם בכפוף לביצוע בדיקת נאותות. התמורה ליום הסגירה הינה כ- 143 מיליון פר"ש. סכום זה יתואם ויעודכן תוך 60 יום מיום הסגירה. הסכום יותאם גם בהתאם לשינויים בנכסים המנוהלים במשך תקופה של 24 חודשים מיום השלמת העסקה וזאת בהתאם לנוסחאות שהוסכמו בין הצדדים, וקביעת הסכם הרכישה.

בנוסף, האורגנים המוסמכים של הבנק ושל בנק לאומי שוויץ, אישרו מיזוג בין בנק ספדיה לבין בנק לאומי שוויץ, כאשר בנק לאומי שוויץ הוא הגוף הקולט. המיזוג אמור להתבצע ב- 3 בינואר 2012 ובלבד שיתקבלו כל האישורים הרגולטורים הדרושים.

העסקה, על פי הסכם הרכישה, כפופה להתקיימותם של תנאים מתלים המפורטים בהסכם הרכישה, ובכלל זה אישורים רגולטורים מהמפקח על הבנקים בישראל והפיקוח על הבנקים בשוויץ (FINMA) ומכירת השלוחה של הבנק הנרכש בברזיל לבעלים (המוכרים). התנאים המתלים צפויים להתקיים בתוך תקופה של עד תשעה חודשים ממועד חתימת הסכם הרכישה. הסכם הרכישה כולל גם הסכמות ביחס לניהול הבנק הנרכש בתקופת הביניים שבין החתימה לבין השלמת העסקה, לצורך שמירה על עסקי הבנק הנרכש.

לאומי מתעתד למזג את הפעילות של הבנק הנרכש עם פעילותו של בנק לאומי (שוויץ) ובכך להגדיל באופן משמעותי את היקף הפעילות של בנק לאומי (שוויץ).

2. תנובה

ביום 2 במרס 2011 חתם הבנק על הסכם עם חברת מ.ב.ש.ת בע"מ ("מבטח"), לרכישת כ-13.5% (בדילול מלא) מהון המניות המונפק והנפרע של אפ.מש.תנ בע"מ ("החברה") בתמורה לסך של כ-388.5 מיליון ש"ח. החברה מחזיקה (בעקיפין) בכ-76.7331% ממכלול הזכויות בקבוצת תנובה.

ביום 20 ביוני 2011 פקע תוקפו של הסכם הרכישה וזאת לאור אי התקיימות התנאים המתלים להשלמת העסקה.

3. ת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת

ביום 31 בדצמבר 2010 הושלמה העסקה בה התקשרה לאומי פרטנרס בע"מ להשקעה (כשותף מוגבל) בשותפות מוגבלת, ת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת ("השותפות"), אשר רכשה 50% בדרך ארץ הייוויז (1997) בע"מ, ("דרך ארץ") (הזכיון של פרויקט כביש האגרה הידוע ככביש חוצה ישראל (כביש 6)). סכום ההשקעה הנ"ל של לאומי פרטנרס עמד על כ-127 מיליון ש"ח, וכן התחייבה לאומי פרטנרס להוסיף ולהשקיע כספים אם וכאשר ימומשו הערבויות הבנקאיות שהוצאו למדינה בקשר להסכם הזכיון בכביש 6 ("ההתחייבות בגין הערבויות").

בתחילת אוגוסט 2011 רכשה קרן תשתיות ישראל II (אי.אי.אף. 2011) שותפות מוגבלת מכל השותפים בשותפות (למעט קרן תשתיות ישראל) זכויות בסכום כולל של 50 מיליון ש"ח, כך שלאחר רכישה זו מחזיקה לאומי פרטנרס ב- 17.82% מהזכויות בשותפות, וסכום ההתחייבות בגין הערבויות שהעמידה לאומי פרטנרס עומד על כ-62 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

בנוסף, ביום 10 באוגוסט 2011 חתמה לאומי פרטנרס על הסכם להשקעה נוספת בשותפות ("ההשקעה הנוספת"). ההשקעה הנוספת נועדה לאפשר לשותפות להשקיע בדרך ארץ לצורך מימוש זכות הסרוב של דרך ארץ כלפי המדינה, לרכישת תעודות השתתפות ברווחים, תעודות השתתפות בחוב נחות ותעודות השתתפות בחוב מזאנין שהמדינה זכאית להקצאתן מכוח הסכם אופציה בינה ובין דרך ארץ. דרך ארץ הודיעה למדינה ביום 14 באוגוסט 2011 על מימוש זכות הסירוב הראשונה והמדינה הודיעה לדרך ארץ מצידה כי הודעת המימוש של זכות הסירוב הראשונה אינה עומדת בתנאי הודעת ההצעה, הסכם האופציות עם המדינה והוראות הדין. נושא זה הועבר לדיון בבוררות בין דרך ארץ, מדינת ישראל והגוף שהוכרז כזוכה על ידי המדינה, וביום 10 באוקטובר 2011 ניתן פסי"ד על ידי הבורר הדוחה את תביעת דרך ארץ ומאשר את הודעת המדינה על דחיית הודעת מימוש זכות הסרוב שניתנה על ידי דרך ארץ.

בעקבות פסק הבורר נמכרו תעודות ההשתתפות של המדינה לגורם שהוכרז על ידי המדינה כזוכה והחזקות השותפות בדרך ארץ דוללו ל-25.5%. ב-13 בספטמבר 2011 חתמה השותפות על הסכם עם שיכון ובינוי בע"מ לרכישת מלוא החזקות שיכון ובינוי בדרך ארץ (25.5%). ההסכם מותנה בתנאים מתלים, וביניהם אישור המדינה ואישור המלווים הבכירים לדרך ארץ שטרם התקיימו. דירקטוריון הבנק אישר השקעה נוספת של לאומי פרטנרס בשותפות, בהיקף של כ-132 מיליון ש"ח בתוספת כ-70 מיליון ש"ח התחייבויות בגין ערבויות, לצורך רכישת החזקות שיכון ובינוי.

4. הנפקת מניות לעובדים

ביום 17 במאי 2011 רכשו עובדי הבנק, בהתאם ובכפוף להסדרים ולתנאים המפורטים במתאר שפורסם ביום 6 באפריל 2011, 6,339,730 מניות (מזה למנכ"ל הראשי 13,009 מניות) המוחזקות על ידי מדינת ישראל והמהוות 0.43% מהונו המונפק והנפרע של הבנק כפי שהוא במועד פרסום המתאר. ביום 24 במאי 2011 האסיפה הכללית של הבנק אישרה הצעת 9,442 מניות ליו"ר דירקטוריון הבנק, וכן מתן הלוואה על ידי הבנק לרכישת המניות. ביום 30 במאי 2011, נמסר לבנק על ידי משרד האוצר כי ביום 29 במאי 2011 הושלמה מכירת המניות ליו"ר הדירקטוריון.

מחיר המניה לצורך ההצעה למשתתפים על פי המתאר היה 13.20825 ש"ח למניה נכון ליום 19 בינואר 2011, כשמחיר למניה זה, צמוד למדד המחירים לצרכן לפי שיטת מדד אחרון ידוע כאשר המדד הבסיסי היה מדד חודש דצמבר 2010 שפורסם ביום 14 בינואר 2011. מחיר המניה בפועל היה 13.3002797 ש"ח (מחיר המניה של המניות שנרכשו על ידי יו"ר הדירקטוריון היה 13.37813 ש"ח).

חלוקת המניות בין המשתתפים וקביעת מספר המניות שהוצעו לכל משתתף נערכה באופן יחסי למשכורת המהווה בסיס להפרשות סוציאליות עבור אותם משתתפים עבור חודש ינואר 2011 והכל בהתאם לקבוע במתאר. יו"ר הדירקטוריון (כאמור לעיל) והמנכ"ל הראשי של הבנק נכללו בין המשתתפים.

המניות תהיינה חסומות לתקופה של 4 שנים מהמועד הקובע (כהגדרתו במתאר), ותופקנה בנאמנות בידי נאמן.

בנוסף, ועדת הביקורת והדירקטוריון אישרו מתן הלוואות למשתתפים לרכישת המניות המוצעות במתאר.

שווי ההטבה לעובדים וליו"ר הדירקטוריון בגין הרכישה הנ"ל, אשר נערך על ידי מעריך חיצוני, כולל מספר מרכיבים ובסך הכול מסתכם בכ-13 מיליון ש"ח. סכום זה נזקף כהוצאת שכר. בקרן ההון נטו נרשמה הטבה בסך 13 מיליון ש"ח.

למימון רכישת המניות, הבנק העמיד הלוואות לעובדים שבחרו בכך בסך כ-43 מיליון ש"ח, שפרעו בתשלום אחד בתום תקופת החסימה של המניות. מזה הלוואות בסך 12 מיליון ש"ח צמודות למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית בשיעור של 1.55% והלוואות בסך 31 מיליון ש"ח לא צמודות על בסיס הפריים מינוס 0.75% ההלוואות אינן בתנאי non-recourse. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים סכום ההלוואות הופחת מהון הבנק.

5. שיפוי נושאי משרה, בעלי חוזים אישיים שאינם נושאי משרה ועובדים אחרים בבנק:

- התחייבות הבנק מראש לשפות את נושאי המשרה בבנק ואת בעלי החוזים האישיים בבנק תוקנה ועודכנה כך שתכלול גם התחייבות לשיפוי מראש בגין הוצאות ו/או בשל תשלום לנפגע הפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 ("חוק ייעול הליכי האכיפה"). בנוסף,

דוחות כספיים

עודכן נוסח ההתחייבות הנ"ל, בין היתר, על פי תיקון מס' 14 לחוק החברות וכן עודכנה רשימת האירועים לשיפוי מראש באירועים אשר לדעת ועדת הביקורת והדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל בשים לב לשינויים והתפתחויות באופי ובהיקף הסיכונים המשפטיים החלים על הבנק והקבוצה.

- הבנק התחייב מראש לשפות את יתר עובדי הבנק בגין הוצאות ו/או בשל תשלום לנפגע הפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ובהתאם לתנאים המקובלים בכתבי שיפוי הניתנים על ידי הבנק.

6. חלוקת דיבידנד

הדירקטוריון בישיבתו מיום 29 בנובמבר 2010 המליץ, לאחר קבלת חוות דעת חשבונאיות ומשפטיות כי נתקיימו כל התנאים לחלוקה מותרת על פי חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים, לאשר חלוקת דיבידנד נוסף במזומן בסך של 500 מיליון ש"ח (ובסך הכל 1.0 מיליארד ש"ח כולל ה-500 מיליון ש"ח דלעיל). סך כל הדיבידנד בסך 1.0 מיליארד ש"ח המהווה 53.8% מהרווח לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010. הדיבידנד הנוסף בסך של כ-34 אג' למניה שולם לבעלי המניות ביום 27 בינואר 2011, וזאת לאחר אישור האסיפה הכללית המיוחדת של הבנק, שהתקיימה ביום 28 בדצמבר 2010.

הדירקטוריון בישיבתו מיום 29 במרס 2011 המליץ, לאחר קבלת חוות דעת חשבונאיות ומשפטיות כי נתקיימו כל התנאים לחלוקה מותרת על פי חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים, לאשר חלוקת דיבידנד נוסף במזומן בסך של 400 מיליון ש"ח, וזאת בנוסף לדיבידנד במזומן בסך 1.0 מיליארד ש"ח, אשר חולק על ידי הבנק בשתי מנות שוות בסך 500 מיליון ש"ח כל אחת כאמור לעיל. הדיבידנד הנוסף היווה שיעור של כ-17% מהרווח הנקי של הבנק לשנת 2010, כאשר סך כל הדיבידנד המחולק בגין שנת 2010, 1.4 מיליארד ש"ח, מהווה כ-59% מהרווח הנקי של הבנק לשנת 2010. הדיבידנד בסך של כ-27 אג' למניה שולם לבעלי המניות ביום 28 ביוני 2011, וזאת לאחר אישור האסיפה הכללית השנתית של הבנק שהתקיימה ביום 24 במאי 2011.

7. ליהמן ברדר'ס

בחודש ספטמבר 2008 בעקבות קריסת קבוצת בנק ההשקעות ליהמן ברדר'ס ("בנק ההשקעות"), לא הוחזר לבנק סכום של כ-100 מיליון דולר בגין מכירת נייר ערך שהונפק על ידי חברה מקבוצת בנק ההשקעות ("נייר הערך"). ביום 17 באוגוסט 2011 התקבלה החלטה של בית המשפט לפשיטת רגל בארה"ב בהסכמת הצדדים למחיקת ההליכים המשפטיים שהתנהלו כנגד הבנק בארה"ב על ידי הנאמן של Lehman Brothers Inc ("LBI") וזאת כתגובה להליכים המשפטיים שנקט הבנק בישראל למיצוי זכויותיו המשפטיות להשבת הכספים המגיעים לו.

הסכמת הנאמן של LBI למחיקת ההליכים כנגד הבנק וכנגד בנק ישראלי נוסף, נבעה מכך שהבנק הסכים למחיקת העיקול אשר הוטל על ידו על כספים בישראל. הסכמת הבנק להסרת העיקול נובעת משורה של הסדרים אליהם הגיע הבנק עם חברות בקבוצת בנק ההשקעות ובכללם: הסתיימו ההליכים המשפטיים בישראל בין הבנק לבין Lehman Brothers International (Europe) ("LBIE"); ויסגרו ההליכים בישראל כנגד Lehman Brothers Holdings ("LBHI") ו-Lehman Brothers Securities N.V.

הסרת ההליכים המשפטיים בישראל, נבעה מכך שהבנק הגיע להסדר עם הנאמן על נכסי LBIE, לפיו יותר לו לממש את כל העיקולים שהוטלו על זכויות LBIE בישראל ולהמשיך ולהחזיק בידו את נייר הערך. הבנק מימש את העיקולים הנ"ל ומכר את נייר הערך, והכל בסך כולל של כ-210 מיליון ש"ח.

בגין ההסדרים האמורים רשם הבנק ברביע השלישי של 2011 רווח של כ-143 מיליון ש"ח (לפני מס).

בתחילת נובמבר 2011 פורסם תזכיר חוק לשינוי חברתי כלכלי (תיקוני חקיקה) (מסים), התשע"ב – 2011 (להלן - תזכיר החוק). במסגרת תזכיר החוק מוצע, בין היתר, לבטל, החל משנת 2012, את מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת תזכיר החוק מוצע גם להעלות את מס החברות לשיעור של 25% בשנת 2012. כמו כן יועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי. שיעור המס הכולל במוסדות כספיים יהיה 35.34%.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2011 מחושבות לפי שיעורי המס שבתוקף לתאריך הדוחות הכספיים ואינן מביאות בחשבון את ההשפעות העשויות לנבוע מתזכיר החוק. ההשפעות תיכלנה בדוחות הכספיים שיפורסמו החל מהמועד שבו חקיקת החוק תושלם למעשה; השפעת יישום החקיקה, לכשתושלם, על הרווח הנקי בשנת השלמת החקיקה, צפויה להיות חיובית.